সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়

বাৰ্ষিক আলোচনী

Handique Girls' College Annual Magazine

৭০ সংখ্যক ♦ ২০২৩-২৪ বৰ্ষ

70th Issue ♦ 2023-24

প্ৰয়াত ৰাজবালা দাস

প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ

মহাবিদ্যালয় সংগীত

ৰচনা ঃ কেশৱ মহন্ত

সুৰ ঃ ৰমেন বৰুৱা

মনৰ দিগন্ত উদ্ভাসি উঠিল
তোমাৰ সৌম্য হাঁহি,
তোমাৰ বীণাৰ তানত জাগিল
হিয়াৰ পদুম পাহি।

তুমিয়েতো আই নাৰীক বুজালা
জ্ঞানৰ পৰম অৰ্থ,
তুমিয়েতো দিলা জ্ঞানৰ শক্তি
অমোঘ অব্যৰ্থ।
আমাৰ কাৰণে তুমি অভিনৱ
পূৰ্বজ্যোতিৰ সবিতা,
আলোকিত কৰা হৃদয় আমাৰ
আমিযে তোমাৰ দুহিতা।
জানো জানো তুমি আমাৰ বুকুলৈ
থাকিব নোৱাৰা নাহি।

পবিত্ৰ এই জ্ঞানদায়িনী
বিদ্যাৰ নিকেতন,
ইয়াতে দেশৰ ভিন্ন জাতিৰ
ভিন্ন ধৰ্মৰ মিলন।
ভাৰতৰে পূৰ্ব ভাৰতী
সন্দিকৈ মহাবিদ্যালয়,
তোমাৰ বেদীত জ্বলালোঁ আই
প্ৰাণৰ বন্তি অক্ষয়।
আমাৰ প্ৰাণত বাজে যেন আই
বিশ্ব প্ৰাণৰ বাঁহী।

সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়

বাৰ্ষিক আলোচনী

Handique Girls' College Annual Magazine

৭০ সংখ্যক ♦ ২০২৩-২৪ বৰ্ষ

70th Issue ♦ 2023-24

সম্পাদক

হেনালিনা শালৈ

তত্ত্বাৱধায়ক

জিন্তু ঠাকুৰীয়া

উপাসনা দত্ত সৰকাৰ ৰাভা

HANDIQUE GIRLS' COLLEGE ANNUAL MAGAZINE: The Annual Magazine of Handique Girls' College, Guwahati-1, edited by Henalina Saloi, Magazine Section, HGCSU 2023-24 and published by Publication Cell, Hanique Girls' College on behalf of Handique Girls' College Students' Union, 2023-2024.

সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়
বাৰ্ষিক আলোচনী

৭০ সংখ্যক ♦ ২০২৩-২৪ বৰ্ষ

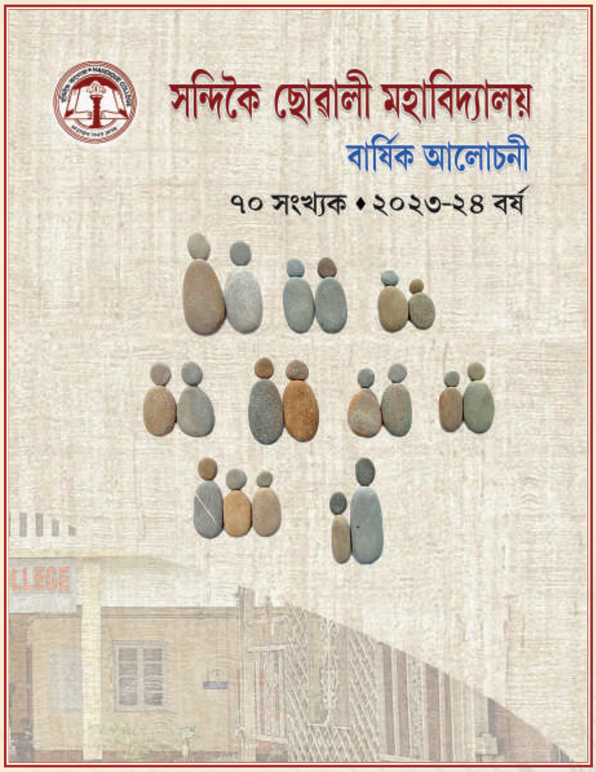

প্ৰকাশক

সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়
ছাত্ৰী একতা সভাৰ হৈ সন্দিকৈ ছোৱালী
মহাবিদ্যালয় প্ৰকাশন কোষৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত
গুৱাহাটী-১

সম্পাদনা সমিতি

অধ্যক্ষ
ড° ৰঞ্জিৎ শৰ্মা

তত্ত্বাৱধায়ক
জিন্তু ঠাকুৰীয়া
উপাসনা দত্ত সৰকাৰ ৰাভা

শিক্ষক সদস্য
ড° শুভশ্ৰী কলিতা তালুকদাৰ
ড° পূৰবী গোস্বামী
সুৰভি বিকাশ বৰা
ড° নিতুস্মিতা ভট্টাচাৰ্য

সম্পাদক
হেনালিনা শালৈ

বেটুপাত পৰিকল্পনা
জিন্তু ঠাকুৰীয়া

মুদ্ৰণ
মিতালী অফছেট প্ৰিণ্টাৰ্ছ
কামাখ্যা, গুৱাহাটী-১০, অসম

সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰী একতা সভাৰ হৈ সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় প্ৰকাশন কোষৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত

Dr. Subrata Sarmah Bhattacharya
Retd. Vice Principal, Cotton College
M.Sc., Ph.D., A.E.S. (Retd.)
President, Governing Body

e-mail: hgcollege75@gmail.com
Website: www.hgcollege.edu.in
Mobile & WhatsApp: 9435308681
e-mail: subratacotton@gmail.com

GOOD WILL MESSAGE

It gives me immense pleasure to learn that the 70th issue (2023 -24) of Handique Girls' College magazine is being published very soon. I am confident that the 70th Issue of this magazine will maintain the glory and pride and will stand on its own way to showcase the various activities of the college. This college is the north-eastern of female education of the north-eastern region of India since 1939, and has completed glorious 86 years of age. This institution is providing and trying to provide all kinds of facilities to the students along with their advanced career.

Students have excelled in academic career as well as in different activities such as music, dance, sports, women empowerment, motivating people on various social issues, scientific developments etc. I am sure this magazine is going to reflect the various activities of the college.

I extend my heartfelt good wishes to all the members of the editorial team. Hope this issue of the magazine will be well received by everyone.

(Dr. Subrata Sarmah Bhattacharya)
President, G.B
Handique Girls' College
Guwahati

Dr. Ranjit Sarma
M.Sc., M.Phil, Ph.D
Principal-cum Secretary

Email Id: hgcollege75@gmail.com
Website: www.hgcollege.edu.in

MESSAGE FROM THE PRINCIPAL

It gives me immense pleasure and a profound sense of pride that the 70th Issue of our college magazine for the academic year 2023-24 is going to be published. Since its establishment in 1939, Handique Girls' College has nurtured generations of young women who have gone on to distinguish themselves in every field – in academia, the arts, the sciences, and beyond. Our institution was founded on the conviction that education is the most powerful instrument of transformation, particularly for women. That conviction remains as alive and vital today as it was at our founding.

The academic year 2023-24 has been one of outstanding achievements and memorable moments for our college. Our students have excelled in academics, sports, cultural activities, and community service, bringing honour to the institution at the local, state, and national levels. I am deeply proud of each one of you for embodying the ideals of excellence and integrity that Handique Girls' College holds dear.

A college magazine is a living document of our times, a mirror that reflects the thoughts, creativity, aspirations, and sensibilities of our student community. It is a platform where young voices find their strength, where imagination meets expression, and where the intellectual and artistic life of the college is given lasting form. I extend my heartfelt congratulations and gratitude to the members of the Editorial Board, the Faculty Advisors, and all the students who contributed their time, creativity, and dedication to bringing this edition to fruition. Your collective effort is a witness to the vibrant intellectual culture of our college. Your contributions inspire others to participate and excel.

Dear students, remember that you are the inheritors of a great legacy and the architects of an even greater future. Handique Girls' College has always believed in the boundless potential of women, and I urge you to carry that confidence with you in everything you do. Dream boldly, work diligently, question fearlessly, and serve your community with compassion. The world awaits your contribution. Your efforts can shape a better tomorrow and inspire others to follow.

With warm regards and best wishes

(Dr. Ranjit Sarma)
Principal
Handique Girls' College,
Guwahati-01

সূচীপত্ৰ

চিন্তাস্ৰোত

- Against All Odds (The Novelty of Translating Rajabala Das's Autobiography) ৮
  Aditi Chowdhury
- Rajabala Das : A Modern Assamese Woman during the Colonial Period ১১
  Juri Mudoi
- ভুপেন হাজৰিকাৰ গীতত মানৱতাবোধ ১৩
  জয়শ্ৰী নেওগ
- Urban Parenthood in Crisis ১৯
  Dr. Biswajit Choudhury
- Philosophy and Life: An Overview ২৫
  Priyanka Saha
- Social Media and Mental Health ২৮
  Neha Talukdar
- অসম গ্ৰন্থমেলাৰ বৰ্ণিল অভিজ্ঞতা ৩১
  হাজেৰা খান
- Power of Purpose in the Life of a Youth ৩৩
  Dr. Anuradha Das Purkayastha
- नारीवाद कल, आज और कल........................... ৩৬
  राजश्री देवी
- Marital Rape Breaking the Silence ৩৯
  Harshita Saikia
- Inside the Storm the Growing Mental Health Crisis ৪১
  Rimpi Barman
- महापुरुष श्रीमंत शंकरदेव और मध्ययुगीन भक्ति आंदोलन ৪৩
  डॉ. मीनाक्षी देवी
- Effects of New Media in the Society During the Pandemic ৪৬
  Nikki Saikia
- Digital India for New India ৪৯
  Faruka Hussain
- Good Things, Always Comes Out of Your Comfort Zone ৫১
  Bhuwakhi Katharpi
- Social Media and Mental Health ৫৩
  Pijusha Saikia

গল্প

- বৰষুণৰ শব্দ ৫৬
  চন্দনা বৈশ্য
- Growing Like a Breeze ৫৭
  Sandhya Kumari
- আশা ৬০
  পীনাখি দত্ত
- Remembering ৬৩
  Zarin Annan
- মানুহবোৰ সৌন্দৰ্যৰ প্ৰেমত সঁচাই বলিয়া নেকি? ৬৫
  প্ৰিয়ংকা দাস
- Finding Her Voice ৬৭
  Syeda Alhina Samad

কবিতা

- কবিতা ৬৯
  লুট্‌ফা হানুম ছেলিমা বেগম
- ভাষাবিদ ৬৯
  লুট্‌ফা হানুম ছেলিমা বেগম
- Spring's Awakening ৭০
  Pragya Baruah
- A Dream in White and Red ৭০
  Harshita Saikia
- Ain't a Cinderella Story ৭১
  Ahana Roy
- Wedding Band ৭১
  Bishalakshyee Sarma
- তাই কোন ৭২
  ভাস্বতী দাস
- Redo ৭৩
  Bishalakshyee Sarma
- Rain of Blue ৭৩
  Isha Rangshal
- ভ্ৰান্ত বাস্তৱ ৭৪
  ডিম্পী পাটগিৰী
- আশাৰ আঁচল ৭৪
  ৰজি শৰ্মা ভট্টাচাৰ্য্য
- Envision you Light!! ৭৫
  Shahana Ahmed

সূচীপত্ৰ

➢ Beats of Love ৭৫
✍ **Noor Fatima**

➢ Gentle Warmth ৭৫
✍ **Sneha Rani Baishya**

➢ ৰাজপথত মৃত্যু... .... ৭৬
✍ **মধুছন্দা চলিহা ভূঞা**

➢ Death in the Street ৭৬
✍ Translated By: **Syad Ahmed Shah**

স্মৃতিৰ বঁকিয়াইদি

➢ সন্দিকৈ কলেজৰ স্মৃতি ৭৭
✍ **মামণি ৰয়ছম গোস্বামী**

➢ স. পু. ছা. নি. ৰ সোঁৱৰণত ৮০
✍ **বিনু দাস**

➢ সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় তেজৰ নহয়...তেজত ৮৩
✍ **কস্তুৰী চুতীয়া**

➢ A Heartfelt Note to My Alma Mater ৮৫
✍ **Astha Borah**

➢ পথ আৰু উপপথ (গল্প) ৮৭
✍ **ফুল গোস্বামী**

সাক্ষাৎকাৰ

➢ তৰালি শৰ্মাৰ মনৰ বতৰা ৯৩
✍ **সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণকাৰীঃ নিৰ্মল ডেকা**

➢ Interview with Parbati Barua ৯৭
✍ **Preety Tanti**

ভাবানুবাদ

➢ The Address of the First President of All Assam Kachari Women Conference ৯৯
✍ Original: **Chandraprabha Saikiani (Assamese)**
Translation: **Purabi Goswami (English)**

➢ কখনও জীবন (অনুবাদ গল্প) ১০৬
✍ মূল ঃ **জিন্তু গীতাৰ্থ (অসমীয়া)**
ভাবানুবাদ ঃ **দীপশিখা দাস (বাংলা)**

➢ NAUMAI ১১৪
✍ Original: **Jamuna Bini (Hindi)**
Translation: **Dikshita Baruah (English)**

➢ সময়, জীৱন আৰু (অনুবাদ কবিতা) ১২২

➢ তোমাৰ অবিহনে (অনুবাদ কবিতা) ১২৩
✍ মূল ঃ **মাইনাঅ'শ্ৰী দৈমাৰী (বড়ো)**
হিন্দী অনুবাদ ঃ **বৈদ্যনাথ উপাধ্যায়**
অসমীয়া ভাবানুবাদ ঃ **ভ্ৰামৰী প্ৰিয়ম**

➢ ৰেল্‌ছ প্ৰান্তত (অনুবাদ কবিতা) ১২৪
✍ মূল ঃ **জেনিছ পাৰিয়ট**
ভাবানুবাদ ঃ **জিন্তু গীতাৰ্থ**

চলচ্চিত্ৰ সমালোচনা

➢ আমিষ ঃ এক নিৰ্মোহ বিশ্লেষণ ১২৫
✍ **তৃষ্ণা কলিতা**

➢ A Cinematic Exploration of Lipstick Under My Burkha ১২৯
✍ **Hridyana Mahanta**

➢ Identity Unveiled : A Look at the Danish Girl… ১৩৪
✍ **Fardina Saleh**

➢ The Danish Girl ১৩৬
✍ **Ahana Roy**

ভ্ৰমণ-কথা

➢ Travel Blog: A Journey to Kolkata for a Research Presentation and Exploration ১৪০
✍ **Karabi Nath**

➢ মেঘমেদুৰ বাটবোৰ.. ১৪২
✍ **সুপ্ৰিয়া শৰ্মা**

➢ আমাৰ গৌৰৱ ১৪৬

➢ গ্ৰন্থকোণ ১৪৭

➢ প্ৰতিবেদন ১৫০

➢ Handique Girls' College Students' Union Body 2023-24 .... ১৫৯

➢ Records of College Magazines ১৬০

সম্পাদকৰ কলমত

নাজানো পূজাৰ বিধি, বন্দনাৰ ৰীতি, / বীণাপাণি বাগদেৱী। চৰণ তোমাৰ
কিৰূপে পূজিম নৰে, বন্দিম কিমতে? / বজোৱা অনন্তকাল সঞ্জীৱনী বীণা।

সম্পাদকীয়ৰ প্ৰাৰম্ভতে যিসকল গুণী-জ্ঞানী, দূৰদৰ্শী পুৰোধা ব্যক্তিৰ অশেষ যত্ন, ত্যাগ আৰু আদৰ্শেৰে ১৯৩৯ চনত সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় স্থাপিত কৰা হৈছিল, তেখেত সকলোলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা, শুভেচ্ছা আৰু ভক্তি অঞ্জলি যাছিলোঁ। বহ্নিমান ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ নাতিদূৰত আৰু ঐতিহ্যমণ্ডিত দীঘলীপুখুৰীৰ তীৰত অৱস্থিত নাৰী শিক্ষাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ স্বৰূপ মোৰ হেঁপাহৰ সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়। মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ শীতল বা আৰু শতিকা প্ৰাচীন গছৰ ছাঁ আৰু মলয়া বতাহে চিৰসেউজীয়া, চিৰ মৌসনা কৰি ৰখা আমাৰ মহাবিদ্যালয়। এনেহেন এখন মহাবিদ্যালয়ৰ মোৰ দৰে অভাজনক ২০২৩-২০২৪ বৰ্ষৰ বাবে আলোচনী সম্পাদকৰ দৰে গুৰু দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা বাবে সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষ গুৰুবৃন্দ আৰু সমূহ সন্দিকৈয়ানলৈ মই কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন হ'ল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সাহিত্য চৰ্চা আৰু সাহিত্য প্ৰতিভা বিকাশৰ এক সাৰুৱা ভেটি স্বৰূপ। সাহিত্যক যেনেকৈ জাতিৰ দাপোণ স্বৰূপ বুলি কোৱা হয়, তদ্ৰুপ মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে আলোচনীখনকো দাপোণ বুলি ক'ব পৰা যায়। সাহিত্য হৈছে এটা জাতিৰ নিজস্ব বৈভৱ, স্বাভিমান, জাতিৰ ভেটি, আপোনত্ব। নিজৰ মনৰ মাজত অনবৰতে উকমুকাই থকা ভাববোৰৰ সৃষ্টিশীল প্ৰকাশেই সাহিত্য। মূলতঃ লিখন শিল্পই হৈছে সাহিত্য। পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাদেৱে কৈছিল— 'মানুহৰ মনোভাৱ ব্যক্ত হ'লেই ভাষাৰ সৃষ্টি হয় আৰু ভাষা লিপিবদ্ধ হ'লেই সাহিত্যৰ সৃষ্টি হয়।' সেয়েহে মোৰ সীমিত জ্ঞানেৰে ব্যক্ত কৰিব বিচাৰো আমাৰ প্ৰতিগৰাকী সন্দিকৈয়ানে আলোচনীখনৰ জৰিয়তে প্ৰতিভা বিকাশ কৰিবলৈ সমৰ্থবান হ'ব। অসমৰ সাহিত্য জগতত প্ৰতিষ্ঠিত অনেক সাহিত্যিকৰে সাহিত্য সৃষ্টিৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হৈছিল এই মহাবিদ্যালয়ৰ পৰাই। প্ৰথিতযশা সাহিত্যিক মামণি ৰয়ছম গোস্বামী, নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ, লুটফা হানুম ছেলিমা বেগম, ফুল গোস্বামীকে ধৰি বহুকেইগৰাকী যশস্বী লেখক আছিল। সকলো সন্দিকৈয়ানেই আলোক সন্ধানি জ্ঞানৰ আলোকে বিচাৰি আহি সমবেত হয় স্ত্ৰীশিক্ষাৰ উৰ্বৰ ভূমি সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ত। প্ৰতিগৰাকী সন্দিকৈয়ানে যাতে বিভিন্ন দিশত আলোকিত হৈ এন্ধাৰৰ অমানিশা দূৰ কৰিব পাৰে তাৰ বাবে লাগিব চেষ্টা। চেষ্টাৰ অসাধ্য একো নাই। সেয়া তেতিয়াহে সম্ভৱ হ'ব, মোৰ দৃষ্টিৰে কিছু কথাত আমি মনোযোগ দিবই লাগিব তেতিয়াহে আমি সফল হ'ব পাৰিম। সফল ব্যক্তি হোৱাৰ আঁৰত সপোন সময়, সাহস, সংকল্প, সংগ্ৰাম, সম্ভাৱনা, সান্নিধ্য, সততা, সন্মান, সংঘাত, সমস্যা, সহযোগিতা, সংযম, সহৃদয়তা, সহনশীলতা আৰু সতনিষ্ঠতা এই 'স' সমূহৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ক'ৰ পৰা কিয় আহিছে এই কথা মনত ৰখা উচিত।

এখন মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী সম্পাদকৰ দৰে গুৰু দায়িত্ব পালন কৰাতো মোৰ বাবে অতি দুৰূহ কাম। তথাপিও মই সাধ্যানুসাৰে কাৰ্য কৰিবলৈ চেষ্টাৰ ত্ৰুটি কৰা নাই। মোক সকলো দিশতে দিহা-পৰামৰ্শ দি মাৰ্গ দৰ্শক হিচাপে আলোচনী তত্বাৱধায়ক আছিল শ্ৰদ্ধেয়া উপাসনা দত্ত সৰকাৰ ৰাভা (ইংৰাজী বিভাগ) বাইদেউ আৰু শ্ৰদ্ধেয় জিন্তু ঠাকুৰীয়া ছাৰ (শিক্ষা বিভাগ)। তেখেত সকলৰ সহযোগিতা আৰু পৰামৰ্শ অবিহনে আলোচনীখনৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰাতো মোৰ বাবে সপোনৰো অগোচৰ আছিল। এই আপাহতে তেখেত সকলোলৈ যাছিলো মোৰ ভক্তিভৰা প্ৰণিপাত।

শেষত মোৰ কাৰ্যকালত যিসকলে মোক বিভিন্ন প্ৰকাৰে সহায়-সহযোগ আগবঢ়াই আলোচনীখন ছপা কৰি উলিয়াই সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ ছাৰ-বাইদেউ আৰু সন্দিকৈয়ানৰ হাতত তুলি দিলে তেখেত সকলোলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনালোঁ। সদৌ শেষত আলোচনী সম্পাদক হিচাপে মোৰ জ্ঞাত বা অজ্ঞাতে যদি কিবা ভুল-ত্ৰুটি হৈছে তাৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

হেনালিনা শালৈ

আলোচনী সম্পাদক,

সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়,

ছাত্ৰী একতা সভা ২০২৩-২০২৪ বৰ্ষ

চিন্তাস্ৰোত

Against All Odds

The Novelty of Translating Rajabala Das's Autobiography

Aditi Chowdhury

For more than eight decades, Handique Girls' College has been a life shaping influence on women who have passed through its sanctified portals. And for those of us who have had the privilege of working there, this institution has provided us with our identity and social standing. Even today, almost ten years since I retired, I stand tall for being a part of the Handique heritage. This recognition which so many of us have been blessed with and thrive in, has been made possible by the unyielding efforts of one woman-Sjta Rajabala Das. By establishing the first women's college in the

Northeast of India, she took a firm stand on gender equality and fuelled the nascent dreams of Assamese women to receive higher education of worth.

Every great institution has illuminating and riveting stories behind its growth. Sjta Das's journey of strife and struggle to establish the first women's college now constitutes a part of the entrenched Handique College history. When I joined the college way back in 1978, she was always a nebulous presence, remembered with reverence whenever the College's past was evoked. Senior teachers used to tell us stories about how principled she was and about her absolute dedication to the college. But to be honest, I did not delve deeply enough to be cognizant of her sacrifices, her exceptional grit, the battles she fought and overcame, to create a hallmark institution at a time when patriarchy reigned supreme.

I am grateful to the Handique College fraternity for giving me the opportunity to build this bridge and trust that this inspira..onal story reaches out to the young of today and moves them to chase their dreams till they are transfigured into reality.

It was in 2015, a year after I retired from service that two enterprising and persistent colleagues, Dr. Pori Hiloidari and the late Dr. Juthika Das came to me with the proposal to translate Sjta Das's autobiography into English. Their point of argument to motivate me was that her pioneering work in the field of women's education has never received enough attention or response. If an English translation of the first autobiography written by a woman in Assamese could be done, it would perhaps reach out to a wider reading public and garner the appreciation she truly deserved.

I was apprehensive at first; hesitant to commit myself to a task that seemed enormous. But then, the loyalty and deep gratitude to the college overcame all inhibitions and became a deciding factor. This college had given me a public persona, tremendous job satisfaction and cherished friendships. Above all, being a part of it had earned me the unconditional love of so many students, enriching my life experiences manifold. I felt a compulsion to try and translate the life story of its primary mentor and make it accessible to all the stakeholders of its rich legacy.

When I started reading *Tini Kuri Bosoror Smriti Aru Doh*, I was drawn intensely to Sjta Das's charismatic personality. That someone born in the second decade of the 20th century could possess a compelling vision of such magnitude was in itself a revelation.

Her dogged pursuit of education for herself and her sister, that took her far away from her comfort zone of home in Dibrugarh to distant Giridhi in Bihar, was unconventional for girls in those days. Her foray into politics at a time when it was considered to be a singularly male domain, her marriage which was a true partnership, her tireless crusade for empowering women through education, both as the headmistress of Pan Bazar Girls' High School and as founder-principal of Handique Girls' College– all these remarkable details are now a part of Handique College lore.

These exceptional milestones to me were precedents that vested Assamese women with faith, confidence and a level of independence unheard of before. It was this farsightedness and commitment that fortified the women of her time to rise above multiple social barriers and stand up for their rights; to unlock their minds and unleash their great potential. And this determined pursuit of her objective made Sjta Das a most

effective gamechanger in the field of women's education.

After reading her autobiography, I knew that translating this book would be a labour of love, for no one's life story deserved more to be brought into the public eye for future generations to follow.

Assam has an extremely woeful track record in accrediting its pioneering spirits. Throughout her chequered life, Sjta Das had to contend with nay-sayers and detractors. Political stalwarts of the day created blocks for her all the way. That she never surrendered and fought undeterred for the culmination of her dream is an inspiring tale of courage for all women. Handique Girls' College today validates her struggle and career. The legacy she has left behind is vibrant and flourishing and is a trend setter in so many ways.

Sjta Das's success story owed much to the liberal minded man she married. Dr. Jyotish Ch. Das was a man much ahead of his times. He appreciated and respected his wife's drive and ambition and did all he could to help the full flowering of her great potential. In this sense, he was a true feminist and a perfect life partner for her.

A writer's emotions and thought processes are always more relatable and vibrant when put down in one's native language. Srijuta Das's narration was in a simple colloquial Assamese, often stark and unembellished. As a translator, I had to sustain the tone and tenor of her literary style so that the changeover did not sound discordant or was at odds with the original writing. That in itself was a daunting prospect.

Translation is often compared to a bridge that fills the gap between two languages and cultures, an effective tool for communicating with a wider readership. But I soon realised that to attempt a translation of a path breaking work was an onerous responsibility. That the background was unfamiliar and the writer such a towering personality added to my misgivings. The source language was that of the early 19th century. What if I failed to bring out the essence of her narrative in the comparatively modern target language I was used to? What if the translation fell flat, not being able to capture the original writing's deep, rich context? These were the doubts gnawing at my mind. But after reading her story, what impelled me to take on the project was my inordinate admiration for Sjta Das and her dream. I was convinced that hers was a life that should be made known to the young and to a broader audience since there was so much to be celebrated and emulated.

'Three Score Years and Ten' thus took shape not merely as a cut and dried translation of Sjta Das's life story but also as a tribute to her indomitable spirit. "There is something so special about a woman who dominates in a man's world. It takes certain grace, strength, intelligence, fearlessness and the nerve to never take no for an answer." These words from a famous contemporary female entrepreneur seem to have been written for Sjta Das, born more than hundred years ago.

Ever since its inception with two girls in 1939, every year thousands of new graduates leave the precincts of Handique Girls' College to find their rightful place under the sun. This book hopefully will make them aware of the tremendous spadework done by its mentor to make their lives easier and better. Because she dared to dream big, unfazed by adversity, she opened doors for generations of aspirational women to go forward and seize the day.

I am grateful to the Handique College fraternity for giving me the opportunity to build this bridge and trust that this inspirational story reaches out to the young of today and moves them to chase their dreams till they are transfigured into reality.❐

The Author is former faculty in the Department of English of the college served from1979 to 2014.

RAJABALA DAS :
A Modern Assamese Woman during the Colonial Period

Juri Mudoi

Rajabala Das stands as a beacon of inspiration in the realm of education, her journey marked by unwavering dedication, innovative leadership, and a profound commitment to empowering learners of all backgrounds. With a career spanning decades, Das has not only transformed institutions but also touched the lives of countless individuals through her visionary approach to education.

Born and raised in India, Das's early experiences instilled in her a deep appreciation for the transformative power of education. Armed with this conviction, she embarked on a journey to effect positive change in the field of education, Starting as a teacher and steadily ascending to leadership roles where she could enact broader reforms.

One of Das's defining characteristics is her relentless pursuit of excellence. Throughout her career, she has strived to raise the bar of educational standards, advocating for innovative teaching methodologies and fostering a culture of continuous improvement. Under her guidance, schools and colleges have become vibrant centers of learning, where Students are encouraged to think critically, explore their passions, and embrace lifelong learning.

Moreover, Das is a champion of inclusivity and diversity in education. She

firmly believes that every individual, regardless of their background or abilities, deserves access to quality education. To this end, she has worked tirelessly to create inclusive learning environments where all students feel valued, supported, and empowered to succeed. Her efforts have not only broken down barriers to education but have also fostered a culture of respect, understanding, and empathy within educational institutions.

Das's impact extends beyond the confines of traditional educational settings. She is a vocal advocate for community engagement and social responsibility, believing that education should not only empower individuals but also uplift communities. She had mobilized students and educators to become agents of positive change in their communities.

Despite facing numerous challenges along the way, including resource constraints, bureaucratic hurdles, and societal norms, Das remains steadfast in her commitment to her mission. Her unwavering dedication and pioneering spirit have earned her widespread respect and admiration, both within the education sector and beyond. Rajabala Das remains a guiding light and an inspiration to educators, policymakers, and learners around the world. Through her vision, leadership, and unwavering commitment to educational excellence and equity, she has indeed left an indelible mark on the landscape of education, shaping the future of generations to come.❐

Das's impact extends beyond the confines of traditional educational settings. She is a vocal advocate for community engagement and social responsibility, believing that education should not only empower individuals but also uplift communities.

The Author is student of BA 4th Semester , History department

‘

প্ৰেমেই জীৱন সুন্দৰ কৰে এই কথাত ভূপেন হাজৰিকাদেৱে গভীৰ ভাবে বিশ্বাস কৰিছিল। জগত পৰিভ্ৰমী শিল্পীজনাৰ হৃদয়ত থিতাপি লৈছিল এক সঁচা উদাৰ মানৱতাবাদী দৃষ্টিভংগীয়ে।

’

ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত মানৱতাবোধ

জয়শ্ৰী নেওগ

‘ভূপেন দা - তোমাৰ কণ্ঠ বাদ দি
মই মোৰ জন্মভূমিৰ
নক্সা আঁকিব নোৱাৰোঁ
ক’ত জন্ম হল এই কণ্ঠৰ
কৰ্দমত নে অমৃতত
নাই এয়া মোৰ প্ৰশ্ন নহয়।
কিন্তু কেনে কণ্ঠ এয়া?
যি কণ্ঠই অমৃত হৈ স্পৰ্শ কৰে
মোৰ জন্মভূমিৰ অগণন হৃদয়ক
এয়া কেনে কণ্ঠ!
যি কণ্ঠই হৃদয়ৰ গহ্বৰত সোমাব জানে
কিন্তু নাজানে ওলাই অহাৰ বাট’।

মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ কলমেৰে নিগৰা মাত্ৰ এই কবিতাটোৱেই যথেষ্ট চিৰনমস্য মহীৰূহগৰাকীক জানিবলৈ অথবা বুজিবলৈ। মাথোঁ এজন মানুহ। যাৰ গানৰ ৰাগীত দেশ-বিদেশৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত বিভিন্নজনৰ হিয়া উদ্বেলিত হ’ব পাৰে, যাৰ সৃষ্টি বৰলুইতৰ দৰে প্ৰৱহমান সেইজন ব্যক্তিয়ে হ’ল ড° ভূপেন হাজৰিকা।

যাৰ মাতত আমাৰ শৈশৱ, কৈশোৰ আৰু যৌৱন উজলি উঠিছিল। যাৰ গানত জাগে অসমৰ মাটি, পানী আৰু মানুহ। যাৰ গানত সাৰ পাই উঠে দেশৰ প্ৰতি মৰম। যাৰ গীতত ভাহে অসমীয়াৰ আবেগ অনুভূতি, আশা আৰু আকাংক্ষা। যাৰ গীতৰ সুৰ অসমীয়াৰ বাবে সাহস আৰু প্ৰেৰণাৰ উৎস। যাৰ গীতত আছে সমন্বয়ৰ মন্ত্ৰ। যাৰ সুৰে আমাক দিয়ে বিশ্বমানৱতাৰ অনুভৱ তেৱেঁই হৈছে ড° ভূপেন হাজৰিকা। ড° ভূপেন হাজৰিকা আছিল জীৱিত কালতেই কিংবদন্তিৰ নায়ক ৰূপে পৰিগণিত হোৱা আধুনিক অসমীয়া সংস্কৃতিৰ মহানায়ক স্বৰূপ। তেওঁ কেৱল এজন গায়ক নাছিল, তেওঁ আছিল গীতিকাৰ, সুৰকাৰ, কবি অপূৰ্ব গদ্য লেখক, চিত্ৰকৰ, চলচ্চিত্ৰ পৰিচালক আৰু পৃথিৱীৰ য'লৈকে গৈছে তাৰেই শ্ৰোতা দৰ্শকক সুৰৰ যাদুৰে, কথাৰ মাধুৰ্যৰে মুগ্ধ কৰি আহিব পৰা শিল্পী। মই এইখিনিতে মামণি ৰয়ছমে ভূপেন হাজৰিকাদেৰৰ গীতৰ সম্পৰ্কে লিখা এটি প্ৰবন্ধৰ কথা আঙুলিয়াই দিব বিচাৰিছোঁ। প্ৰবন্ধটিত ৰয়ছমে অকপটে স্বীকাৰ কৰি কৈছে যে ঃ 'ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত বিশেষ ধৰণৰ ভাব এটা থাকে। ওপজা মাটিৰ গোন্ধ লৈ, নিজৰ জন্মভূমিখনৰ কথা ভাবি কেতিয়াবা এক ধৰণৰ ৰোমাঞ্চ কৰাৰ ইচ্ছা হয়। ভূপেন হাজৰিকাৰ কণ্ঠই সেইটো কৰিবলৈ প্ৰৰোচিত কৰে, উৎসাহিত কৰে। তেওঁৰ গীতত আধ্যাত্মিক ভাব এটাও আছে। মই কোনো বিদেশী গায়কৰ ক্ষেত্ৰত তেনেধৰণৰ কণ্ঠ শুনা নাই। তেওঁৰ কণ্ঠ সঁচাকৈয়ে অৰিজিনেল। সঁচাকৈয়ে ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতৰ তুলনা নাই। তেওঁ জনজীৱনৰ বুকুৰ পৰা সুৰ বুটলি তাক দিছিল

আধুনিক সংগীতৰ নৱৰূপৰ সঞ্জীৱনীৰ দৰে শক্তি। তেওঁৰ মাজত অসমৰ পৰা ভাৰতৰ বুকুৰেদি বিশ্বলৈ যোৱা বাটটো মানুহে দেখা পায়। যেতিয়াই অসমৰ সংকট হৈছে তেতিয়াই তেওঁ গীতৰ মাজেৰে মানুহৰ প্ৰাণত সাহসৰ গুটি সিচি দিছিল। যেতিয়া ভাৰতৰ মানুহৰ সংকট হৈছে তেওঁ গীতৰ ভাষাৰে সেই সংকটৰ মুখামুখি হ'বলৈ সাহস আৰু প্ৰেৰণা যোগাইছিল। যেতিয়া পৃথিৱীত মানুহৰ সংকট হৈছে তেতিয়া মানুহৰ মাজৰ দানৱটোক বধ কৰি মানৱতা প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ তেওঁ সংকল্পবদ্ধ হৈছে। ড° ভূপেন হাজৰিকাই গীতক সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ এক শক্তিশালী মাধ্যম হিচাপে লৈছিল। এখন সুস্থ প্ৰগতিশীল সমাজ গঢ়াৰ উদ্দেশ্য শিল্পীজনাই অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিছিল। সমাজৰ অন্যায়-অনীতি-অবিচাৰ, বৈষম্য, হিংসা-দ্বেষ, শোষণৰ বিৰুদ্ধে তেওঁ আছিল সদাজাগ্ৰত। তেওঁ আছিল এগৰাকী প্ৰকৃত মানৱতাবাদী, মানৱদৰদী শিল্পী। মানুহক ভালপোৱা এই গৰাকী বিশ্বপ্ৰেমী শিল্পীয়ে দুখীয়া, দৰিদ্ৰ, বঞ্চিত-শোষিত জনৰ দুখ কষ্ট উপলব্ধি কৰিছিল। জনতাৰ শিল্পী হৈ জনতাৰ সৈতে একাত্ম হ'ব পাৰিছিল। জনতাৰ কাষত থিয় দিব পাৰিছিল। ভূপেনদাই অন্যায়, অত্যাচাৰ, শোষণ, নিপীড়ণ, অৱহেলিত বঞ্চিতজনৰ শৃংখলছিঙা অৱসান ঘটোৱা, মুক্ত এখন সুন্দৰ পৃথিৱীৰ সপোন বাস্তৱায়িত কৰাৰ লক্ষ্যত অৱস্থান কৰিবলৈ সদা উদ্যত, সদা জাগ্ৰত। সমতাৰ, মানৱতাৰ জয়গান গোৱা শিল্পীগৰাকীয়ে ক্ষোভেৰে চিঞৰি উঠিছে জীয়াই থাকি এখন সমাজ গঢ়িবৰ মোৰ মন আছে য'ত সোণতকৈও মানুহৰ দাম অলপ হ'লেও বেছি আছে বুলি। মানুহে মানুহৰ বাবে যদিহে অকণো নাভাবে ভাবিব কোনেনো কোৱা সমনীয়া গীতটি বিশ্বজনীন আবেদন বিশ্বৰ প্ৰান্তে প্ৰান্তে মানৱতাৰ পৃথিৱীত উৰিছে বিজয় পতাকা হৈ। ভূপেন হাজৰিকাদেৱে 'মই এটি যাযাবৰ' শীৰ্ষক গীতটিত লিখিছে — মই দেখিছোঁ অনেক গগণচুম্বী অট্টালিকাৰ শাৰী তাৰ ছাঁতে দেখিছো কতনা গৃহহীন নৰ-নাৰী । এই গৃহহীন নৰ - নাৰীসকলৰ গীত তেওঁৰ গীতত বাদ পৰি যোৱা নাই, বাদ পৰি যোৱা নাই যেনেকৈ 'শীতৰে সেমেকা ৰাতি' গীতটিত দুখীয়া খেতিয়কৰ সংগ্ৰামী সত্তাৰ কথা।

প্ৰেম বিলোৱা — প্ৰেমেই জীৱন সুন্দৰ কৰে এই কথাত ভূপেন হাজৰিকাদেৱে গভীৰ ভাবে বিশ্বাস কৰিছিল। জগত পৰিভ্ৰমী শিল্পীজনাৰ হৃদয়ত থিতাপি লৈছিল এক সঁচা উদাৰ মানৱতাবাদী দৃষ্টিভংগীয়ে। হাজৰিকাদেৱে বিশ্ববাসীৰ আবেগ অনুভূতি, হাঁহি, অশ্ৰুৰ বতৰালৈ বিশ্বৰ প্ৰতিজন মানুহ ইজনে সিজনৰ সুখ দুখৰ গৰাকী হ'বলৈ ঐকান্তিকতাৰে কামনা কৰিছিল। তেওঁ মানৱতাৰ অমৃতময় বাণীৰে পৃথিৱীখন সুন্দৰ কৰি তুলিব বিচাৰিছে। মানৱতাৰ জয়গান গোৱা ড° ভূপেন হাজৰিকাই সেয়ে গাইছে —

'মানুহে মানুহৰ বাবে
যদিহে অকনো নেভাবে
অকণি সহানুভূতিৰে
ভাবিব কোনেনো কোৱা... সমনীয়া'

তেওঁৰ গীতত ফুটি উঠিছে মানুহৰ সংগ, মানুহৰ বৰ্ণনা, মানুহেই একমাত্ৰ সমল। সামগ্ৰিকভাৱে তেওঁৰ গীতত ফুটি উঠিছে এক উদাৰ মানৱতাবাদী দৃষ্টিভংগী। সমাজখনৰ সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহে যাতে মিলাপ্ৰীতিৰে বসবাস কৰি জীৱনটোক উপভোগ কৰিব পাৰে তাৰে কামনা কৰিছিল।

গায়ক তথা গীতিকাৰ ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱে কৈছিল যে বৰ্তমান সময়ত চিত্ৰলেখাৰ দৰে নিপুণ শিল্পী এগৰাকীৰ অতিকৈ আৱশ্যক। সেয়েহে তেওঁ চিত্ৰলেখা স্বৰূপা শিল্পীবোৰক টানি অনুৰোধ কৰিছে জনসাধাৰণৰ সমস্যা সমাধানৰ উপায় উলিয়াই মানৱ সমাজত শান্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ। সত্য, সুন্দৰ আৰু প্ৰগতিৰ পথেৰে সমাজক আগবঢ়াই নি সুখ, শান্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ এজন চিন্তাশীল, চিন্তানায়কৰ প্ৰয়োজন কাৰণ সকলো সৎকৰ্মৰ আৰম্ভণি হ'ল চিন্তা। সমাজৰ কলুষ কালিমা আঁতৰাই সমাজখনত সুখ শান্তি স্থাপন কৰি প্ৰগতিৰ পথেৰে আগুৱাই নিবলৈ বিবেকবান বা চিন্তানায়কৰ প্ৰয়োজন। শিল্পীসকলে জনজীৱনৰ শুকুলা সত্য আৰু শান্তি আৰু মানৱ জীৱনৰ নীলা সাহস, উদাৰতা, প্ৰেমৰ প্ৰতীক দুয়োটি ৰং মিলাই তুলিকা তুলিলৈ দুৰদৃষ্টি সম্পন্ন, লক্ষজনক লক্ষ্যৰ সন্ধান দিব পৰা, বিশাল হৃদয়ৰ অধিকাৰী চিন্তানায়কৰ ছবি আঁকক — যাতে ঊষা স্বৰূপা বিশ্বমানৱ অশান্তিবোৰ মচি অনাগত দিনৰ অভিনৱ পুৱাবোৰৰ আশা, আকাংক্ষা আৰু সৎকৰ্মবোৰৰ ফল ঊষা কিৰণৰ দৰে জ্যোতিৰ্ময় হয়। সমাজ তথা মানুহৰ মনৰ ঋণাত্মক চিন্তা আঁতৰাই মানুহৰ অন্তৰত প্ৰেম, ভালপোৱা, দয়া আৰু উদাৰতাৰ বীজ অংকুৰিত কৰিবলৈ গীতৰ ভাষাৰে তেওঁ এনেদৰে কৈছিল ঃ

চিত্ৰলেখা চিত্ৰলেখা
চিত্ৰ এখন আঁকানা
চিত্ৰপটত চিন্তাশীল এক

চিন্তানায়ক আঁকা না
জনজীৱনৰে
ৰং শুকুলা
মন জীৱনৰে
গভীৰ নীলা
দুয়োটি ৰং মিলাই লোৱা
তুলিকা তুলি লোৱানা!!
চিত্ৰলেখা চিত্ৰলেখা
চিত্ৰ এখন আঁকা না।।

'মই মানুহকে ভালপোৱা ৰূপৰে কুমাৰ' বুলি একপ্ৰকাৰ গীতেৰে ঘোষণা কৰা ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ কালজয়ী মানৱ প্ৰেমৰ গীতটি হৈছে মানুহে মানুহৰ বাবে। আমেৰিকাৰ অতি জনপ্ৰিয় লোকগীত আৰ্হিতে হাজৰিকাদেৱে এই গীতটি ৰচনা কৰে। গীতটিৰ সৃষ্টিৰ আঁৰত এক ঐতিহাসিক ঘটনা সম্পৰ্কিত হৈ আছে। ১৯৬০ চনৰ ভাষা আন্দোলনত কটন কলেজৰ ছাত্ৰ ৰঞ্জিত বৰ পূজাৰী আৰু তিনিজন লোক নিহত হয়। চৌদিশে ৰক্তাক্ত পৰিৱেশ। তেনে সময়তে ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱক গীতৰ সভাত উদাস শ্ৰোতাই অনুৰোধ কৰিলে — ভূপেন দা, মানুহৰ গীত গাওক। ঠিক তেতিয়াই মানৱ দৰদী শিল্পী, জনতাৰ শিল্পী ড° ভূপেন হাজৰিকাই মঞ্চতে গীত ৰচি, গীতৰ সভাত উপস্থিত থকা অশান্ত আৰু উদাস জনতাক শান্তিৰ বাণী সিঁচি দিলে। সেই সময় আছিল অতিকৈ অশান্তিময়। চৌদিশে কেৱল তেজৰ চেকুৰা, বোমা বাৰুদৰ প্ৰচণ্ড শব্দ, গুলিয়া-গুলি, নীৰিহ জনৰ হত্যা। তেতিয়া ভূপেন হাজৰিকাই জনতাৰ শিল্পী হৈ জনতাৰ কাযত থিয় হৈ কৈছিল ঃ আমি মানুহেই যদি মানুহৰ কথা নাভাবো তেন্তে কোনে ভাবিব? দুৰ্গতজনক বিপদৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিলে, সামৰ্থ অনুসৰি সহায়ৰ হাত আগবঢ়ালে একো অনিষ্ট নহয়। মানুহে মানুহৰ প্ৰতি সহনশীল আৰু শ্ৰদ্ধাশীল হোৱাতো দৰকাৰ। কাৰণ দানৱ কেতিয়াও মানৱ নহয়। যদিহে দানৱ কেতিয়াবা মানুহ হয়ও তেতিয়া মানৱ জাতিহে লজ্জিত হ'ব।

সেয়েহে আমি উল্লেখ কৰিব পাৰোঁ যে ভূপেন হাজৰিকাৰ সকলো গীতৰ ভিতৰত মানৱ প্ৰেমৰ ভাব নিহিত হৈ থকা এটি অমৰ গীত হৈছে —

মানুহে মানুহে মানুহৰ বাবে
যদিহে অকণো নাভাবে
অকনি সহানুভূতিৰে
ভাবিব কোনেনো কোৱা? সমনীয়া?

আমাৰ সকলোৰে হিয়াৰ আমঠু ভূপেন হাজৰিকাৰ আছিল অসমবাসীৰ হৃদয়ত অহৰহ বাজি থকা এক সুৰ। তেওঁ নিজকে যাযাবৰ বুলি আখ্যা দিলেও, দিহিঙে দিপাঙে ঘূৰি ফুৰিলেও আৰ্তজনৰ কান্দোনৰ ৰোল তেওঁৰ কাণত অনৰ্গল বাজি আছিল। সংকটৰ সময়ত আৰ্তজনৰ ওচৰত অপ্ৰতিৰোধ্য কণ্ঠ হৈ থিয় দি দুৰ্গতজনৰ মঙ্গল কামনা কৰিছিল। মানুহক ভালপোৱা মানুহৰ শিল্পী ড° ভূপেন হাজৰিকা দেৱে মানুহৰ বিলৈ বিপত্তি দেখি, নানা সমস্যাৰে জৰ্জৰিত মানুহৰ দুখত তেওঁ শোকাস্তব্ধ হৈ পৰিছিল। আবেগ বিহ্বল হৈ তেওঁ গাইছে—

প্ৰতিধ্বনি শুনো মই প্ৰতিধ্বনি শুনো
মোৰ গাঁৱৰে সীমাৰে পাহাৰৰ সিপাৰৰ
নিশাৰ চিঞৰটিৰ প্ৰতিধ্বনি শুনো

কাণ পাতি শুনো মই বুজিব নোৱাৰো
চকু মেলি চাওঁ মই মনিব নোৱাৰো
চকু মুদি চাওঁ মই ধৰিব নোৱাৰো
হেজাৰ পাহাৰ মই বগাব নেজানো
নিশাৰ চিঞৰটিৰ প্ৰতিধ্বনি শুনো

হ'ব পাৰে কোনো গাভৰুৰ শোক ভৰা কথা
হ'ব পাৰে কোনো আইতাৰ নিশাৰ সাধু কথা
হ'ব পাৰে কোনো ৰংমনৰ কঠীয়াতলীৰ বেথা
চিনা চিনা সুৰটিক চিনিব নেজানো
নিশাৰ চিঞৰটিৰ প্ৰতিধ্বনি শুনো

সেমেকা নিশা যি একঠা মাটি আছিল তাকো বন্ধকত থৈ মহাজনৰ দ্বাৰা সৰ্বস্বান্ত হৈ তুঁহজুইকুৰা সাবটা বস্তুহীন কৃষক, দিনৰ দিনটো শ্ৰম কৰি নিশা খালি পেটে শুই পৰা অথচ পেটৰ ভোকৰ পোৰণিত টোপনি নহা কোনো মজদুৰ, অসমত হিন্দু মুছমানৰ মাজত সমন্বয়- সম্প্ৰীতি অটুট যদিও সেই সকল সংখ্যালঘু যি সকলে কোনো দুস্কৃতিকাৰীৰ কৱলত পৰি নিৰাপত্তাহীনতাত ভুগি উজাগৰি নিশা কটাইছে সেই আটাইবোৰৰ কথা ভাবি তেওঁলোকক সামান্য সকাহ দিয়াৰ

কথা ভাবি তেওঁ আবেগিক হৈ পৰে। তাৰ ফলশ্ৰুতিতেই সৃষ্টি হৈছিল মানৱ প্ৰেমৰ এটি কালজয়ী গীত—

শীতৰে সেমেকা ৰাতি,
সেমেকা শীতৰে ৰাতি
শীতৰে সেমেকা ৰাতি,
বস্ত্ৰবিহীন কোনো খেতিয়কৰ
ভাগিপৰা পঁজাটিৰ তুঁইজুই একোৰাত
উমি উমি জ্বলি থকা
ৰক্তিম যেন এটি উত্তাপ হওঁ,
ৰক্তিম যেন এটি উত্তাপ হওঁ
ৰক্তিম যেন এটি উত্তাপ হওঁ।।

মানৱতাৰ জয়গান গাই তেওঁ বিশ্ব জিনিব খুজিছিল। সেইবাবেই বাংলাদেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী খালেদা জীয়াই ভূপেন হাজৰিকাৰ মৃত্যুৰ সময়ত দিয়া বাণীত কৈছিল — 'ভূপেন হাজৰিকাৰ অবিনাশী গানে সমাজৰ অত্যাচাৰ, নিপীড়িত মানুহক সদায় প্ৰেৰণা যোগাই থাকিব। অমৰ এই শিল্পীৰ পৰলোকত উপমহাদেশৰ সংগীত জগতত যি শূন্যতাৰ সৃষ্টি হ'ল, সেয়া সহজে পূৰণ নহ'ব।' ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত বিপ্লৱ, দেশপ্ৰেমৰ উপৰিও মানৱতাবাদৰ দিশটোও গুৰুত্বপূৰ্ণ । ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত মানৱতাবাদ এক উল্লেখনীয় বৈশিষ্ট্য।

"মানুহে মানুহৰ বাবে" গীতটো মানৱতাবাদৰ এটি জলন্ত উদাহৰণ।

'বৰ বৰ মানুহৰ দোলা' গীতটোও ওপৰে ওপৰে চালে শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ গীত যেন লাগিলেও ই প্ৰকৃততে সবল মানুহবোৰক অনুনয় কৰা আৰু শ্ৰেণী-নিৰ্বিশেষে সকলো মানুহৰ কথা ভাবিবলৈ কোৱা গীত, প্ৰথম গীতটোত নিৰ্জলা শ্ৰেণী — সমন্বয়ৰ সুৰ স্পষ্ট। তেনেকৈ বৰ বৰ মানুহৰ দোলা গীতটোত দেখা যায় যে দোলাভাৰীকেইজনে 'আমাৰ কান্ধৰ পৰা পিছলিব লাগিবলে বাগৰি পৰিব দোলা বুলি উপলব্ধি কৰি ৰজা-মহাৰজা, বৰ বৰ মানুহ বহি যোৱা দোলা যাতে বাগৰি নপৰে তাৰ বাবে ভালকৈ খোজটি মিলাবলৈ ঠিক কৰিছে। শ্ৰেণী সংগ্ৰাম মানে যে, শ্ৰেণীবৈষম্যৰ লগতে শ্ৰেণী-ঘৃণাও বুজায় এই কথাত গণনাট্য আন্দোলনৰ নেতৃত্বই গুৰুত্ব দিয়া নাছিল। তেওঁৰ সেই সময়ৰ ছবি 'এৰাবাটৰ সুৰ'তো এই সমন্বয় আৰু হৃদয় পৰিবৰ্তনৰ সুৰ বিদ্যমান। বাগানৰ মেনেজাৰ ৰূপেন বৰুৱাক অত্যাচাৰী হিচাপে দেখুওৱা হৈছে যদিও বাগানৰ মালিক বিশ্ব ফুকনক শ্ৰেণী-সংগ্ৰামৰ দৃষ্টিকোণৰপৰা অংকিত কৰা হোৱা নাই। ৰূপেন বৰুৱাই বনুৱা হাৰাণৰ চাকৰি খাওঁতেও ভূপেনৰ মানস চৰিত্ৰ জয়ন্তই ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ বাবে মালিক বিশ্ব ফুকনকহে টেলিগ্ৰাম দি জনাইছে আৰু বিশ্ব ফুকনো যেন তেওঁৰ বাগানৰ পুৰণি বনুৱা হাৰাণৰ প্ৰতি অন্যায়ত অনুতপ্ত! তদুপৰি সমগ্ৰ ছবিখনত জড়িত হোৱাৰ কোনো উমঘাম নাই — সুৰ বিচাৰি আহি জয়ন্তই বাগানৰ বনুৱাৰ সংগ্ৰামত সোমাই পৰিলেও ঠিক জড়িত হৈ পৰিব পৰা নাই। সকলো সমস্যা জয়ন্ত যি শ্ৰেণীৰপৰা আহিছে সেই শ্ৰেণীৰ দৃষ্টিকোণৰপৰাহে অৰ্থাৎ ৰাজপথৰপৰাহে চোৱা হৈছে। সেয়ে জয়ন্তই লোৱা পথক এৰা বাটহে কোৱা হৈছে। শ্ৰেণীসংগ্ৰামত বিশ্বাসী কোনোৱেই নিশ্চয় এনে পথক এৰা বাট বুলি নকয়।

কোনোবাই কাৰেং সাজি বিদ্যাৰ আলয় পাতিছে;
অভিজাতৰ দুলাল সবে ৰঙৰ খেলা খেলিছে।
কাৰোবাৰ পঢ়াশালিৰ জঁকা ভাগি পৰিছে
দুখীয়াৰ ছৱালে তাতে বিয়োগ অংক শিকিছে;

এনেবোৰ গীততো হাজৰিকাদেৱৰ মানৱতাবাদ প্ৰকাশ পাইছে। অভিজাতৰ বাবে 'বিদ্যাৰ আলয়' আৰু তেওঁলোকৰ সন্তানসকল হ'ল 'অভিজাতৰ দুলাল', তেওঁলোকে খেলে ৰণৰ খেলা। আনহাতে দুখীয়াৰ বাবে 'পঢ়াশালি'— তাৰো জঁকা ভাগি পৰা অৱস্থা, তাত 'বিয়োগ' অংক শিকে 'দুখীয়াৰ ছৱালে'। ভূপেন হাজৰিকাৰ দ্বিতীয় ৰচনা 'অগ্নিযুগৰ ফিৰিঙতি মই' অন্যতম জনপ্ৰিয় গীত। তেওঁ সাজিব খুজিছিল নৱ কংকালৰ অস্ত্ৰ। নৱ কংকালৰ অস্ত্ৰ সাজি তেওঁ শোষণকাৰীক বধিব খুজিছিল। এই গীতটোত তেওঁ স্পষ্টকৈ কৈছিল — ধৰ্ম ব্যৱসায়ীৰ ঠাই নাথাকিব তেওঁ গঢ়িব খোজা নতুন দেশত। নাথাকিব জাতিৰ অহংকাৰ। অস্পৃশ্যতাৰ মহাদানৱক আপোন হাতেৰে নাশিব খুজিছিল অসমীয়া মানুহৰ হিয়াৰ আমঠু ভূপেন হাজৰিকাই। হিন্দু-মুছলমান, জাতি-জনজাতিৰ ভেদাভেদৰ প্ৰাচীৰ ভাঙি সাম্যবাদৰ সৰগ ৰচিব খুজিছিল ড° ভূপেন হাজৰিকাই। ১৯৬৩ চনত ভূপেন হাজৰিকাই 'মণিৰাম দেৱান' চিনেমাৰ বাবে আন এক কালজয়ী গীতত তেওঁ জনসাধাৰণৰ হৃদয়ত জ্বলি থকা অগ্নিশক্তিৰ এক সাৱলীল বৰ্ণনা আগবঢ়াইছে। তেওঁ কৈছে মুক্তিপিয়াসী সুপ্ত মানুহৰ বক্ষ তীখা হৈ গলে। তেওঁ অস্ত্ৰ সাজিব খোজে জনতাতন্ত্ৰৰে, যি অস্ত্ৰই শোষণজৰ্জৰ মানুহৰ আৰ্তনাদৰ অন্ত

পেলাব। ১৯৫৩ চনত ভূপেন হাজৰিকাই ৰচনা কৰা মানৱতাবাদী দৰ্শনৰ অন্যতম জনপ্ৰিয় গীত — দোলা হে দোলা। বৰ বৰ মানুহৰ দোলাভাৰীসকলৰ ওপৰত যুগে যুগে জাপি দিয়া, মেটমৰা বোজাৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ কৰিবলৈ উদগনি দিছে।

নৈতিকতাৰ পতন দেখিও, মানৱতাৰ স্খলন দেখিও লুইতৰ পাৰৰ মানুহ নিৰ্লজ্জ-অলস হৈ থকা দেখি তেওঁ উদাস হৈ পৰিছিল। ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক শিথিল সমাজক ভাঙিবলৈ তেওঁ গীতৰ মাজেৰে আহ্বান জনাইছিল।

মানুহক ভাল পাব লাগে, মানুহক সেৱা কৰিব লাগে, মানুহৰ বাবে অকণ ভাবিব লাগে... এই সুৰেই ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত বিভিন্ন ৰূপত ফুটি উঠা দেখা যায়। ভূপেন হাজৰিকাৰ গীতত মানুহৰ মুক্তিৰ কথা আছে, কপটতাৰে ভৰা সমাজৰ প্ৰতি তীব্ৰ বিতৃষ্ণা আৰু তাৰ লগে লগে নতুন সমাজ গঢ়াৰ বাসনা আছে। ভূপেন হাজৰিকাৰ অনেক গীতত প্ৰকাশিত হৈছে মানৱীয় কোমলতা তথা ঐকান্তিক মানৱ প্ৰেমৰ অমিয়া সুৰ। তেওঁ নতুন চেতনাৰে, মানৱতাবাদী চিন্তাধাৰাৰে অসমীয়া জাতীয় জীৱন সমৃদ্ধ কৰিছে। আজিৰ এই অসুয়া-অপ্ৰীতিৰ পৃথিৱীত মানৱতাৰ বধ্যভূমিত ড° ভূপেন হাজাৰকাৰ গীতসমূহ অতিকৈ প্ৰাসংগিক হৈ পৰিছে।

ভূপেন হাজৰিকাক এটা সাক্ষাৎকাৰত সোধা হৈছিল ঃ মানুহে আপোনাক কেনেদৰে মনত ৰখাটো বিচাৰে? ভূপেন হাজৰিকাই খন্তেক থমকি মিঠা হাঁহিটোৰে কৈছিল... গৌৰৱেৰে। ড° ভূপেন হাজৰিকা অসম তথা ভাৰতৰে নহয়, তেওঁ গীত আৰু সুৰেৰে বিশ্ব জয় কৰিছিল। অসমৰ কলা সংস্কৃতিৰ সাধনাত আজীৱন অক্লান্তভাৱে মহান শিল্পী গৰাকীয়ে যি অতুলনীয় অৱদান আগবঢ়ালে তাৰ বাবে ভূপেন হাজৰিকাক গৌৰৱেৰেই মনত ৰাখিব। সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰলৈ ড° ভূপেন হাজৰিকাই আগবঢ়াই থৈ যোৱা অৱদানৰাজি

সৰ্বকালৰ বাবে অসমৰ জনজীৱনৰ অমূল্য ৰত্ন ভাণ্ডাৰ ৰূপে চিহ্নিত হ'ব। মই নেভাবোঁ যে তেওঁৰ মৃত্যুত এটা অধ্যায় অন্ত পৰিছে। বৰং এই অধ্যায় তেওঁৰ সৃষ্টিৰাজিৰে নিৰবিচ্ছিন্নভাবে চলি থাকিব। ভূপেন হাজৰিকাই ৰচনা কৰা প্ৰতিটো গীতেই অসমীয়া মানুহৰ বাবে এক সঞ্জীৱনী শক্তি। তেওঁ কণ্ঠৰ আজীৱন অসমীয়া গণজীৱনৰ বাবে সাহস আৰু প্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ থাকিব। ভূপেন হাজৰিকাক আজীৱন গৌৰৱেৰে মনত ৰাখিব অসমীয়াই।□

লেখক স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ অসমীয়া বিভাগৰ ছাত্ৰী।

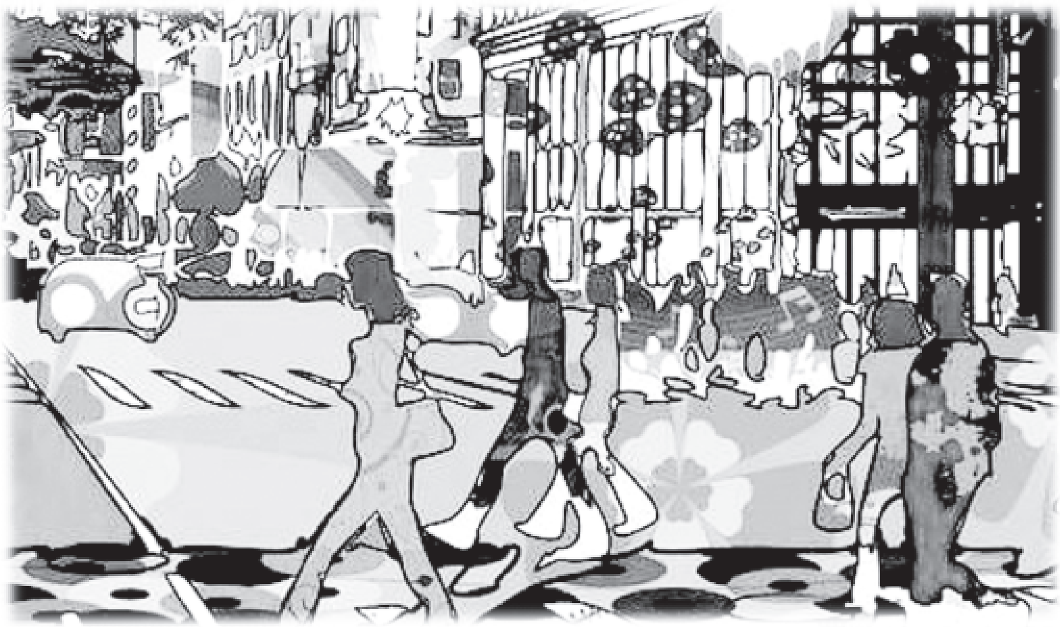

Urban Parenthood in Crisis

Dr. Biswajit Choudhury

Abstract:

Urban parenthood in India faces a growing crisis due to inadequate childcare infrastructure, limited parental leave, and unsupportive urban and corporate environments. Working parents, especially in cities like Guwahati, struggle to balance professional responsibilities with caregiving, often relying on unregulated daycare centres, elderly caregivers, or excessive digital exposure for children. This has significant implications for child development, workforce participation, and gender equity. Comparative analysis with global models highlights India's gaps in family-friendly policies. The study calls for integrated legislative, corporate, and urban planning reforms to create a sustainable and supportive framework for urban families.

Keywords :

Urban Parenthood; Childcare; Parental Leave; Work-Life Balance; Guwahati; Gender Equity

Across India's rapidly expanding urban landscape, an invisible yet deeply consequential crisis is unfolding with unsettling regularity. Each morning, as cities surge awake, countless working parents navigate a maze of logistical, emotional, and infrastructural uncertainties, desperately attempting to balance professional obligations with caregiving duties (Dreze & Sen, 2013). Streets fill with hurried mothers and fathers juggling infants, schoolbags, and office deadlines; autorickshaws, cabs overflow with children heading towards unregulated daycare centres; and domestic workersoften underpaid and untrainedbecome the default caregivers for millions (UNICEF, 2019). What appears to be individual struggle is, in fact, a manifestation of a structural collapse: the absence of a coherent, compassionate, and future-oriented urban family support system. Successive governments, urban planners, and corporate structures have failed to recognise caregiving as a public policy priority, thereby producing a generation of parents weighed down by exhaustion, anxiety, and systemic neglect (Bhargava & Acharya, 2018). In a nation aspiring to be a global economic leader, the quotidian realities of urban parenthood reflect a grim contradictionIndia's cities are designed for ceaseless labour but not for dignified living.

Nowhere is this contradiction more evident than in Guwahati, the burgeoning commercial nucleus of North-East India. As one of the fastest-growing cities in the region, Guwahati embodies the typical turmoil of unplanned urbanisationan expanding skyline juxtaposed against a collapsing social infrastructure (Goswami, 2020). Migration from smaller towns and neighbouring states has led to a dramatic rise in dual-income households, yet the city lacks even a foundational ecosystem of affordable, regulated childcare facilities (Dreze & Sen, 2013). Working parents, particularly those employed in the private sector, often embark on frantic morning routines: dropping their children at ad hoc creches run in converted apartments, leaving them with elderly caregivers who struggle with age-related limitations, or permitting excessive digital exposure due to the absence of alternatives (UNICEF, 2019). Several reports over the past decade indicate rising cases of negligence, unsafe conditions, and psychological harm in privately run daycare centres in many Indian cities, Guwahati included (Centre for Budget and Governance Accountability, 2020). Without standardised accreditation mechanisms or periodic inspections, childcare facilities function in a regulatory void, leaving children vulnerable and parents helpless.

This crisis disproportionately burdens women, who remain trapped between professional aspirations and caregiving expectations. Despite the progressive veneer of the 2017 Maternity Benefit (Amendment) Act, which extended paid maternity leave to 26 weeks, the law has had limited impact. Only 10-12 percent of Indian women work in the formal sector, meaning the vast majority receive no statutory maternity protection at all (ILO, 2021). Even among formal-sector employees, many women face subtle discrimination: employers avoid hiring newly married women, restrict promotions for expecting mothers, or create hostile work cultures that push them toward resignation (Dreze & Sen, 2013). Meanwhile, fathers continue to bear the weight of antiquated social norms that view caregiving as feminised labour. Many men, even when legally entitled to paternity leave, avoid taking it for fear of workplace ridicule or managerial disapproval (UNICEF, 2019). The result is a lopsided parenting paradigm in which mothers shoulder the primary burden of childcare while fathers often remain peripheral, constrained by economic pressures and entrenched gender scripts (Bhargava & Acharya, 2018).

Comparisons with other countries underscore India's glaring inadequacies. Nations such as Sweden, Norway, and Denmark treat caregiving as central to social welfare; Sweden's 480 days of shared parental leave, of which 90 days are exclu-

sively reserved for fathers, has dramatically improved gender parity, childhood well-being, and workforce retention (OECD, 2021). Japan offers up to 12 months of paid parental leave for each parent, recognising the demographic and economic necessity of supporting young families (ILO, 2021). Closer home, Bangladesh offers 24 weeks of paid maternity leave for government employees, while Sri Lanka mandates 12 weeks of maternity protection even in the private sector (World Bank, 2020). India's fragmented, sector-specific approach contrasts sharply with these holistic models. Instead of constructing a universal system that supports all families irrespective of income or occupation, India has produced a patchwork of policies that benefit only a privileged minority (Dreze & Sen, 2013).

The limitations of India's legislative framework become even more evident when examining paternity leave policies. Central government employees are entitled to a mere 15 days of paternity leave, a negligible duration when compared to global normsand the private sector remains largely exempt from any statutory obligations (Ministry of Women & Child Development, 2022). Corporations that do offer paternity leave often restrict it to senior-level employees or embed it within opaque policies that discourage men from availing it. The social stigma associated with paternal caregiving further compounds the problem: Indian men are often ridiculed for prioritising childcare, as nurturing remains culturally coded as feminine (UNICEF, 2019). In contrast, France's expansion of paid paternity leave to 28 days in 2021 was celebrated as a landmark reform to promote early father-child bonding and reduce gendered labour burdens (OECD, 2021). Germany's Elterngeld policy allows parents to share up to 14 months of paid leave, incentivising fathers to participate more actively (ILO, 2021). These global examples illustrate a fundamental truth: equitable parental policies are not mere welfare measures; they are catalysts for social cohesion, gender justice, and national productivity.

The Child Care Leave (CCL) scheme for government employees further highlights the paradoxes of India's parental support system. While the provision of 730 days of paid leave over an employee's career appears generous on paper, it excludes the private sectorwhich constitutes nearly 93 percent of India's workforce (World Bank, 2020). Even within the government, cultural and administrative barriers limit effective utilisation. Many women report managerial hostility when applying for CCL, being labelled as 'less committed' or 'unreliable' (MWCD, 2022). The policy's gendered framingoffered primarily to women and single fathersreinforces rather than dismantles patriarchal assumptions about childcare. Instead of distributing caregiving responsibilities equitably, the policy entrenches the expectation that mothers must be the primary caregivers. Consequently, women face prolonged career breaks, diminished promotion prospects, and widening wage gaps, perpetuating the vicious cycle of gendered economic inequality (Bhargava & Acharya, 2018).

Beyond legislative shortcomings lies the deeper structural failure of India's urban childcare infrastructure. In cities like Guwahati, state-supported daycare centres are virtually non-existent (Goswami, 2020). Government programmes such as the Integrated Child Development Services (ICDS) and Anganwadi network primarily target rural and low-income populations, leaving middle-class urban families unaddressed (MWCD, 2022). Even where urban Anganwadi centres exist, they are often understaffed, overburdened, and ill-equipped to meet the needs of infants and toddlers. Private daycare centres fill this vacuum, but their exorbitant fees place them beyond the reach of many families (CBGA, 2020). A survey by the Centre for Budget and Governance Accountability revealed that in major Indian metros, the average monthly cost of private daycare ranges from [1]

10,000 to ¹ 25,000a prohibitive amount for families in cities like Guwahati, where average household incomes are significantly lower (CBGA, 2020). Worse still, many centres operate in cramped apartments without adequate ventilation, trained caregivers, or safety protocols. With no mandatory licensing norms in several states, the quality of childcare remains inconsistent and often dangerously inadequate (UNICEF, 2019).

This infrastructural deficit has profound psychological and developmental consequences for children. Parental absenteeismcaused by long work hours, lengthy commutes, and the constant pressure of job insecurityleads to emotional disconnection and behavioural challenges among children (UNICEF, 2019). Studies conducted by UNICEF and the Indian Journal of Psychology show that children who lack consistent parental interaction exhibit higher rates of anxiety, aggression, attention disorders, and academic difficulties (Singh, 2021). Guwahati, once known for its relatively slow-paced and community-oriented lifestyle, is now witnessing alarming trends: increasing juvenile delinquency, early substance experimentation, school absenteeism, and digital addiction (Goswami, 2020). Many adolescents in urban households are being raised primarily on screens, not because parents are indifferent, but because they are exhausted and unsupported. In the absence of community spaces, youth clubs, supervised recreational facilities, or after-school programmes, children retreat into digital isolation, creating a generation that is socially withdrawn and emotionally fragile (UNICEF, 2019).

The crisis of urban parenthood also has severe economic repercussions. Countries with robust parental support systems have demonstrated that family-friendly policies directly enhance labour productivity, employee mental health, and long-term economic resilience (OECD, 2021). India, faces declining female labour force participation-dropping from 32 percent in 2005 to around 24 percent in 2023 according to World Bank estimates (World Bank, 2023). The inability of women to balance professional and caregiving responsibilities is a major contributor to this decline. Economists argue that India could increase its GDP by nearly 27 percent if female workforce participation matched that of men (Dreze & Sen, 2013). But without adequate childcare support, millions of skilled and educated women are forced to withdraw from the workforce after childbirth, representing a significant loss of national talent and economic potential (ILO, 2021). This trend is especially visible in cities like Guwahati, where private-sector employment has expanded but childcare infrastructure has not kept pace (Goswami, 2020).

Corporate structures share equal responsibility for perpetuating this crisis. The Indian private sector remains deeply resistant to flexible work arrangements, fearing loss of control or productivity (Dreze & Sen, 2013). Although the COVID-19 pandemic demonstrated the viability of remote and hybrid work models, many companies reverted to rigid office norms once restrictions eased (ILO, 2021). Flexible hours, work-from-home options, compressed workweeks, and caregiver-friendly policies remain limited to a small segment of elite corporate firms. The majority of employees, particularly in mid-level and junior positions, continue to endure long hours and unrealistic performance expectations. This rigidity disproportionately affects young parents, who must navigate school timings, healthcare appointments, and childcare emergencies with minimal institutional support. Without corporate reforms, the burden of caregiving will remain an insurmountable obstacle for working families (Bhargava & Acharya, 2018).

Urban planning in India compounds these challenges. Most Indian citiesincluding Guwahatilack built environments conducive to family life (Goswami, 2020). Residential areas are often far from workplaces; public transport is overcrowded

and unreliable; pedestrian infrastructure is inadequate; and safe, accessible public spaces for children are scarce. In contrast, cities such as Singapore, Tokyo, and Helsinki integrate family-friendly urban design into their planning philosophies. They prioritise accessible parks, safe commuting systems, community childcare centres, and mixed-use neighbourhoods that minimise commute times and enhance social connectedness (OECD, 2021). Singapore's government-run childcare centres, subsidised fees, and neighbourhood-based support systems have been widely recognised as global benchmarks. Guwahati, continues to expand without aligning infrastructure with human needs. The absence of efficient traffic management, lack of last-mile connectivity, and increasing pollution further erode the quality of life for urban families (Goswami, 2020).

The consequences of policy neglect ripple across generations. Children growing up without adequate emotional support, supervision, or community spaces are more vulnerable to mental health issues, identity conflicts, and social alienation (UNICEF, 2019). Parents, burdened by economic pressures and lack of institutional support, experience chronic fatigue, anxiety, depression, and burnout (Bhargava & Acharya, 2018). Families become fragmented units struggling for survival rather than flourishing spaces of emotional nurturing. Gender inequalities deepen as women retreat from the workforce and fathers remain marginalised from caregiving roles. Social discontent grows as citizens lose faith in institutions that consistently fail to recognise caregiving as a collective responsibility (Dreze & Sen, 2013). Economic growth slows as India forfeits the potential contributions of millions of capable workers. The cost of inaction is therefore not merely social, it is intergenerational, economic, and moral (World Bank, 2023).

To address this escalating crisis, India must reimagine parenting as a public good rather than a private burden. The government should expand state-subsidised childcare centres across urban India, establish stringent regulatory frameworks for private providers, and integrate universal childcare into urban development policies (MWCD, 2022). Corporate entities must embrace flexible work systems, mandatory parental leave for both mothers and fathers, and workplace childcare facilities. Urban planners must prioritise child-friendly infrastructure, safe mobility, and community spaces that foster social interaction and collective caregiving (OECD, 2021). Educational institutions should collaborate with local governments to create supervised after-school programmes, youth facilities, and mental health support networks. Civil society organisations must engage in advocacy, awareness-building, and monitoring of childcare standards. Above all, policymakers must recognise that caregiving is the backbone of human development and social stability. Without systemic support for parents, cities cannot thrive, societies cannot remain cohesive, and economies cannot sustain long-term growth (Bhargava & Acharya, 2018).

India stands at a critical juncture. The demographic dividend that once promised limitless possibilities is at risk of dissipating unless the nation invests in the well-being of families. The future of India's workforce, the emotional health of its children, and the social fabric of its cities depend on the choices made today. The escalating crisis of urban parenthood cannot be dismissed as a private struggle or a sentimental concern; it is a structural failure demanding urgent governmental, corporate, and societal intervention. The time for rhetorical promises has long passed. If India truly seeks an equitable, humane, and progressive future, it must place familiesnot marketsat the heart of its urban vision (Dreze & Sen, 2013).

Acknowledgement:

The author is thankful to the ICSSR, New Delhi for them to this study.

References:

Bhargava, R., & Acharya, A. (2018). Political Theory: An Introduction. Pearson.

Centre for Budget and Governance Accountability. (2020). Cost of Urban Childcare in India: A Survey. CBGA Publications.

Dreze, J., & Sen, A. (2013). An Uncertain Glory: India and its Contradictions. Penguin.

Goswami, N. (2020). India's Act East Policy and North-East India: Dialogues, Prospects, and Challenges. Routledge.

International Labour Organization (ILO). (2021). Maternity and Paternity at Work: Law and Practice Across the World. ILO Publications.

Ministry of Women & Child Development (MWCD). (2022). Annual Report 2021-22. Government of India.

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2021). Parental Leave: Where are the Fathers? OECD Publishing.

Singh, M. (2021). Child Development and Psychology in India. Indian Journal of Psychology, 96(3), 45-62.

UNICEF. (2019). State of the World's Children 2019: Children, Food and Nutrition. UNICEF.

World Bank. (2020). Women, Business and the Law 2020. World Bank Publications.

World Bank. (2023). Labour Force Participation Rates in India. World Bank Data.❐

The Author is Associate Professor & Head in the Department of Political Science

Philosophy and Life:
An Overview

Priyanka Saha

Plato said, "Philosophy begins in wonder."

And if it is so, then aren't we all philosophers in some sense? Always wondering about everything around us?

Wondering, what would life be like without exams? Wondering if aliens do exist? Wondering what happens after death? Wondering if what we are wondering would ever lead us to answers?

Asking questions has been an intrinsic quality of human beings. The quest for getting the 'right' answers and making sense of the world around us has been both the topic of tremendous interest and utterly critical debates since time immemorial.

As Aristotle famously said, "Man is a rational animal." So, from the moment he got his 'rational' mind invested in figuring out the unknown world around him, questioning hasn't stopped since.

Curiosity led to seeking answers. And since there was no one superior to check our answers, the only method remained was to discuss and use our own intellect to figure out if our answers are really making sense and providing us some way to navigate our way through these questions.

Some answers became widely accepted and celebrated, some weren't up to the mark, some lost their value with time, but the pursuit for the 'real' answers hasn't stopped ever. And this is how philosophy became a part and parcel of our lives.

Well, you might ask me, "Is that so? I've heard that Philosophy is not for everyone." And my reply would be, Yes, it might not be a discipline to be 'studied' by everyone. Everyone is not supposed to be formally studying all the famous answers that the philosophers provide and actively engaging themselves in a never-ending debate of critical examinations. No, it's not for everyone in that sense.

But I would say that even if it might or might not interest you directly to indulge in such discussions, you can never keep yourself away from it. How? Let me show you.

Philosophy is so intricately woven in the world around us that you'd be amazed at how naturally we have been tied to philosophy without even being aware of it. Religion, Ethics, Societal norms, Political Ideologies, Art, Language, everything somehow stands accepted and celebrated only because they are backed up by ideas that are widely considered acceptable and 'right' (though the idea itself of what is supposedly 'right' is also not clear and widely varying).

Even your identity is shaped by philosophies that you knowingly or unknowingly stand by. The person you are is paramountly determined by the philosophies you adhere to. It would not only tell one about your outlook and perspective but would even give a clear idea of what your future decisions would be according to your philosophical priorities; providing an essential interpretation of your overall life!

It's mind-boggling how we don't even actively realise that our entire understanding of the world around us is built upon some of the few core fundamental philosophical beliefs that we consider reasonable or simply believe in because we have seen everyone around us believing in it.

So, if someone wants to completely change or manipulate us as a person, the only thing he has to do is to make us question our existing beliefs. Maybe even feed us with some other beliefs if he is eloquently able to argue and make us believe it.

But changing philosophies is hard. They are rigid and old, absorbed and assimilated, ingrained so deep within the fabric of the society (or a group that adheres to it) that it becomes nearly impossible to snatch these philosophies out of them or let alone reshape them a little.

People die for these philosophies, people kill for these philosophies, people become mystics for these philosophies, people become criminals for these philosophies.

Life without philosophy is not even possible for the thinking being that men have developed into. The 'Sapiens' in 'Homo Sapiens' would never let us end these debates and would keep us endlessly obsessing over answers to these questions and to the attempts to answer them.

That is when Philosophy doesn't merely remain and confide in the definition of an academic discipline, that is to be only studied by the students who opted for it. Or by some 'elite' group of readers who like to engage themselves in sophisticated debates. It becomes a subject to be known and realised by everyone. A subject that needs more attention in the world which has been steadily turning into a very superficial one with time.

Philosophy becomes something that needs the acknowledgment and recognition it ought to have by everyone. Philosophy isn't some old dusty book sitting on the high shelves of some elite library only reserved for people who want to become 'wise'. It's for everyone, everyone who has a rational mind to think and make decisions.

It is for everyone who wants to have a mind of their own, to really 'think' about things. It is for people who want to have a better understanding of the world. It is for the people who like to ask and get their answers rather than just believing blindly. It is for everyone who has a 'rational' mind of a human and a life to navigate through.

Being actively aware of our beliefs and realising the philosophies behind them. Acknowledging that beliefs with arguments are still not stamped to be the 'truth' because of the limitations of the human mind that has deducted and concluded them. Understand that everyone's view is their way to make sense out of the world and may or may not align with yours. All of it would make you more empathetic and humble, and that is what learning philosophy would give you.

Philosophy and life, they are already inseparably blended together. But once you give it the active recognition that it deserves, it would turn you into a person who argues instead of shouting, who forgives instead of grudging, who is empathetic instead of being insensitive.

"Philosophy and life, they are already inseparably blended together. But once you give it the active recognition that it deserves, it would turn you into a person who argues instead of shouting, who forgives instead of grudging, who is empathetic instead of being insensitive."

Philosophy is a way of life. It is a way that would make you actively realise the life you are and the lives around you; the universe that you think you know, and the universe you can't think about.❐

The Author is student of B.A Hons. Philosophy (4th Semester)

Social Media and Mental Health

Neha Talukdar

"You can have it all. You just can't have it all at once."
– Oprah Winfrey.

Social media is a connection of internet-based tools and applications that allow users to create, share and exchange ideas and information in virtual communities. Human beings are social creatures. We need the companionship of others to thrive in life, and the strength of our connections has a huge impact on our mental health and happiness. Being socially connected to others can ease stress, anxiety and depression, boost self-worth, provide comfort and joy, prevent loneliness, and even add years to our lives. On the other side, lacking strong social connections can pose a serious risk to our mental and emotional health.

In today's world many of us rely on social media platforms such as Facebook, X (formerly known as Twitter), Snapchat, YouTube, Tik Tok, and Instagram to find and connect with each other. While

each has its benefits, it is important to remember that social media can never be a replacement for real-world human connection. It requires in-person contact with others to trigger the hormones to alleviate stress and make us feel happier, healthier and more positive. Ironically for a technology that is designed to bring people closer together, spending too much time engaging with social media can actually make us feel more lonely and isolated and exacerbate mental health problems such as anxiety and depression.

These days, most of us access social media via our smart-phones or tablets. While this makes it very convenient to keep in touch, it also means that social media is always accessible. This round-the-clock, hyper connectivity can trigger impulse control problems, the constant alerts and notifications affecting our concentration and focus, disturbing our sleep, and making us a slave to our phone. Social media platforms are designed to snare our attention, keep us online, and have us repeatedly checking our screen for updates. It is how the companies make money. But, much like a gambling compulsion or an addiction to nicotine, alcohol, or drugs, social media use can create psychological cravings. When we receive a like, a share, or a favorable reaction to a post, it can trigger the release of dopamine in the brain, the same "reward" chemical that follows winning on a slot machine, taking a bite of chocolate, for example. The more we are rewarded, the more time we want to spend on social media, even if it becomes detrimental to other aspects of life.

While virtual interaction on social media does not have the same psychological benefits as face-to-face contact, there are still many positive ways in which it can help us stay connected and support our wellbeing. Social media enables us to communicate and stay up to date with family and friends around the world, find new friends and communities, join or promote worthwhile causes, seek or offer emotional support during tough times, find vital social and professional connections such as online therapy, find an outlet for our creativity and self-expression and discover sources of valuable information and learning.

Since it is a relatively new technology, there is little research to establish the long term consequences, good or bad, of social media use. However, multiple studies have found a strong link between heavy social media and an increased risk of depression, anxiety, loneliness, self-harm and even suicidal thoughts. Even if we know that the images we are viewing on social media are manipulated they can still make us feel insecure about how we look or what is going on in our own life. Similarly, we are all aware that other people tend to share just the highlights of their lives, rarely the low points that everyone experiences. But that does not lessen those feelings of envy and dissatisfaction when we are scrolling through a friend's airbrushed photos of their tropical beach holiday or reading about their exciting new promotion at work.

Social media can negatively impact our overall wellbeing by fuelling anxiety, depression, loneliness and FOMO (fear of missing out). These issues are especially prevalent in teens and young adults. The use of social media increases feelings of FOMO for many people. Checking in on our friends and family through social media may make us feel that others are having more fun or living better lives than we are. Social media is often called a "highlight reel", displaying the best parts of a user's life. However, having access to other's highlight reels can increase our own feelings of dissatisfaction with our own day-to-day life. This can impact self-esteem, trigger anxiety, and make us want to use social media more. FOMO can also compel users to constantly check social media so that they do not miss out on what is happening.

A study at the University of Pennsylvania found that high usage of Facebook, Snapchat, and Instagram increases rather decreases feelings of loneliness. Conversely, the study found that reducing so-

cial media usage can actually make us feel less lonely and isolated and improve our overall wellbeing. Social media use may increase feelings of anxiety and depression.

Human beings need face-to-face contact to be mentally healthy. Nothing reduces stress and 'boosts our mood faster or more effectively than eye-to-eye contact with someone who cares about us. The more we prioritize social media interactions over in-person relationships, the more we are at risk for developing or exacerbating mood disorders such as anxiety and depression.

In the year 2020, 44% of all internet users in the U.S. said someone repeatedly and intentionally harasses, mistreats, or makes fun of another person by ways of an electronic devise. It can severely impact self-esteem and mental health. Social media platforms can be hotspots for cyber bullying and spreading hurtful rumors, lies, and abuse that can leave lasting emotional scars.

Our extreme use of social media could be masking other underlying problems, such as stress, depression, or boredom. If we spend more time on social media when we are feeling down, lonely, or bored, we may be using it as a way to distract ourselves from unpleasant feelings or self-soothe our moods. While it can be difficult at first, allowing ourselves to feel can open us up to finding healthier ways to manage our moods.

Hence, social media is here to stay and will continue to evolve and become more invasive. Understanding how social media impacts our mental health and overall wellbeing is important for us and our loved ones. A great way to improve our relationship with social media and help decrease the negative effects is to decrease our daily screen time. Some of the tips to decrease screen time include setting time limit on social media apps within our phone settings, prioritizing in-person connections and activities to help improve our mental health, finding activities that fulfill us outside of our phone, etc. Spending an excessive amount of time on social media and harboring feelings of sadness, dissatisfaction, frustration, or loneliness can impact our lives. It is time to re-examine our online habits and find a healthier balance. We should try to develop a better perspective of our lives and stop comparing ourselves with the lives we are showed in social media. At the end of the day, if we look at ped have in life, we will always have more.❐

“A great way to improve our relationship with social media and help decrease the negative effects is to decrease our daily screen time. Some of the tips to decrease screen time include setting time limit on social media apps within our phone settings, prioritizing in-person connections and activities to help improve our mental health, finding activities that fulfill us outside of our phone, etc. Spending an excessive amount of time on social media and harboring feelings of sadness, dissatisfaction, frustration, or loneliness can impact our lives.”

The Author is student of BA 3rd Semester, Political Science Department

অসম গ্ৰন্থমেলাৰ বৰ্ণিল অভিজ্ঞতা

হাজেৰা খান

শীতৰ আগমন ঘটিছে। এই শীতকো নেওচি এখন বিশেষ মেলা বহিছে। মেলাখনক আকষৰ্ণীয় কৰি তুলিছে নানা ৰকমৰ কিতাপে। সকলোফালে দেখা গৈছে মানুহৰ ভিৰ, নিজৰ নিজৰ প্ৰিয় কিতাপখন হাতত লৈ মেলি চাইছে, কোনোবাই এখন কিনিও লৈছে, তাৰে মাজত হয়তো দেখা পাইছে প্ৰিয় কোনোবা সাহিত্যিকক। এইটোৱে হৈছে গ্ৰন্থমেলাৰ দৃশ্য।

প্ৰত্যেক গ্ৰন্থপ্ৰেমী সকলে আগ্ৰহেৰে বাট চাই থাকে এই দিনটোলৈ। এইবাৰৰ গ্ৰন্থমেলা ২৭ ডিচেম্বৰ ২০২৪ত আৰম্ভ হৈছে। প্ৰতি বছৰৰ দৰে মেয়ো উৎসাহেৰে এই গ্ৰন্থমেলালৈ বৈ আছিলো। আগতিয়াকৈ ভাবি থৈছিলো কোনখন কেইখন কিতাপ কিনিম। গ্ৰন্থমেলাখনত বিভিন্ন প্ৰকাশকে কিতাপ প্ৰদৰ্শন কৰে। কিতাপ প্ৰদৰ্শনৰ উপৰি বিভিন্ন ধৰণৰ আলোচনা, সত্ৰ প্ৰতিযোগিতা আদি বিভিন্ন ৰকমৰ অনুষ্ঠান আয়োজন কৰে। এইবাৰ কিতাপ কিনাৰ লগতে দুখন আলোচনা সত্ৰ অনুষ্ঠানত দৰ্শক হিচাপে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিলো। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ

প্ৰকাশ সাহিত্য গোটৰ তৰফৰ পৰা আমাৰ এই আলোচনা-সত্ৰ দুখনত অংশ গ্ৰহণৰ সুবিধা দিছিল।

প্ৰতিবাৰৰ দৰে এইবাৰো প্ৰতিজন প্ৰকাশকে অতি সুন্দৰকৈ নিজৰ নিজৰ বীথিকা সজাইছে। মই প্ৰতিটো বীথিকা চাব যত্ন কৰিছো। প্ৰত্যেক বীথিকাৰে কিতাপ (যেনে, উপন্যাস, গল্প, কবিতা) বিভিন্ন ধৰণৰ ছবিৰ কিতাপেৰে ভৰপূৰ। কিন্তু এইবাৰ আটাইতকৈ ভাল লগা বীথিকাখন হৈছে "বনলতা" প্ৰকাশকৰ। ইমান সুন্দৰকৈ কিতাপসমূহ সজাইছে মন মুগ্ধ কৰিছে। আৰম্ভণিতে দৰ্শনমূলক, তাত্ত্বিকমূলক গ্ৰন্থ, তাৰে পিছত বিভিন্ন লেখকসকলৰ কিতাপ, তাৰ পিছত কবিতাৰ কিতাপ। প্ৰত্যেক লেখকৰ বিভিন্ন কিতাপ একে শাৰীত ৰাখিছে; পাঠকসকলৰ কাৰণে বিচাৰি পোৱাত সহজ কৰি তুলিছে।

"কতাপ কিনাৰ লগত দুখন অনুষ্ঠানত দৰ্শক হিচাপে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিলো। প্ৰথমখন অনুষ্ঠানৰ বিষয়বস্তু আছিল "ভিন্ন সাহিত্য ধাৰাৰ গ্ৰন্থ পঠনৰ আনন্দ" আৰু দ্বিতীয়খন অনুষ্ঠানৰ বিষয় আছিল "চলচিত্ৰৰ প্ৰচাৰ আৰু ব্যৱসায়"। দুয়োখন আলোচনা অনুষ্ঠান অতি মূল্যৱান আছিল।"

কিতাপ কিনাৰ লগত দুখন আলোচনা সত্ৰত দৰ্শক হিচাপে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিলো। প্ৰথমখন সত্ৰৰ বিষয়বস্তু আছিল "ভিন্ন সাহিত্য ধাৰাৰ গ্ৰন্থ পঠনৰ আনন্দ" আৰু দ্বিতীয়খন সত্ৰৰ বিষয় আছিল "চলচিত্ৰৰ প্ৰচাৰ আৰু ব্যৱসায়"। দুয়োখন আলোচনা সত্ৰ অতি মূল্যৱান আছিল। প্ৰথমখন আলোচনা সত্ৰৰ ফলত জানিব পাৰিলো যে এজন ব্যক্তিয়ে একে ধৰণৰ বা একে বিষয়ৰ কিতাপ নপঢ়িবও পাৰে। বিভিন্ন ৰকমৰ অন্য বিষয়ৰ কিতাপ পঢ়ি আনন্দ লাভ কৰিব পাৰি। অকল উপন্যাস, গল্প পঢ়িলেই যে আনন্দ লাভ কৰিব পাৰি তেনে নহয়। কবিতা এটাৰ সৰু চমু আলোচনা পঢ়িও আমোদ পোৱা যায়। এই অনুষ্ঠানটি অংশ গ্ৰহণ কৰি গুমল ব্যক্তিসকলৰ আলাপ শুনি এবাৰ নিজকে বিশ্লেষণ কৰিলো মইনো কেনে ধৰণৰ কিতাপ পঢ়ি আনন্দ পাওঁ। নাই একোকে ধৰিব নোৱাৰিলো; কিয়নো মোৰ কিতাপৰ জগতখনত ফহিয়াই চোৱাত দেখিলো একে বিষয়ৰ কিতাপ নাই। সিদিনা পঢ়িছিলো বাংলা গল্প "অভাগীৰ স্বৰ্গ", তাৰে কেইসপ্তাহ আগত "জুলু", তাৰে এমাহ আগত "মহাকাশৰ ৰহস্যময় জগত"। মই এই প্ৰতিটো সময় গ্ৰন্থ পঢ়ি থাকোতে আনন্দ লাভ কৰিছো। মোৰ ধাৰণাত ভিন্ন সাহিত্য ধাৰাই ভিন্ন সুকীয়া আমোদ দিয়ে।

দ্বিতীয় অনুষ্ঠানটো আছিল চলচিত্ৰ প্ৰচাৰ আৰু ব্যৱসায়ৰ বিষয়ে। অনুষ্ঠানটিত চলচিত্ৰৰ লগত জড়িত সমল ব্যক্তিসকলে আলোচনা আগবঢ়াইছিল। চলচিত্ৰ জগতখনৰ পৰিৱৰ্তন হকে কিছু আলোচনা হৈছিল। মোৰ দৃষ্টিত চলচিত্ৰ জগতখন অসমীয়া চলচিত্ৰ বাৰুকৈ পৰিৱৰ্তন অনাৰ প্ৰয়োজন। অসমৰ বাহিৰ ৰাজ্যতো অসমীয়া চিনেমাসমূহ প্ৰচলন হয়। তাৰ বাবে 'ডাবিং'ৰ ক্ষেত্ৰত অলপ চিন্তা কৰিব পাৰি।

এইবাৰৰ গ্ৰন্থমেলাৰ অইভজ্ঞতা মোৰ বাবে অতি সুন্দৰ আৰু অনুষ্ঠান দুখনে গুৰুত্বপূৰ্ণ কৰি তুলিছে।❐

লেখক স্নাতক পঞ্চম ষাণ্মাসিক অসমীয়া বিভাগৰ ছাত্ৰী।

Power of Purpose in the Life of a Youth

Dr. Anuradha Das Purkayastha

The human race has a journey of life in this world. Our life in this world becomes meaningful, beautiful if we live with a purpose. From our childhood many of our needs are met by our parents, they guide us. They are overprotective in most of the cases. Their children in later life find it difficult to make decisions and choices which affect their entire future. The parents who are not overprotective of their sons and daughters make them thinker and self reliant. Both the category of children needs to have a sense of purpose in their lives.

As the schooling ends these children enter college life and after that enter the work world where the competition is fierce and people are mostly having no sympathy or compassion for others. Previously mentors, family members, religious leaders could offer some direction of careers. But due to rapid changes in today's

world such help is hard to find toady .Prime reason is the so much advancement in the electronic world. Also such mentors themselves are pre-occupied with their own needs and agendas, and sometimes are ignorant of the advancement and demands of jobs market.

Some of the modern youth are more adapted to new order. They are full of energy. In this digital age the variety of opportunities offered often admires the youth. The modern youth can explain, try different jobs. Interestingly this type of youth goes on changing jobs as they enjoy no unnecessary restrictions on their commitments to freedom. A time comes in their life when the youth figures what to do with his/her life. The motivation of course was the freedom to do as we wish and as we feel pleased. Other types of youth being frightened of the hazards, chaos quickly opt for a career which is practical and lucrative. These concerns may be related to his/her interests but not necessarily. Their main motivation is the stability which is very hard to find in this world.

Both the types of youth if not having any purpose for doing the jobs they have entered in face some problems. The first type of youth trying so many things never really develops solid skills in one particular area. They find it hard to focus on a specific activity for too long as they are habituated to distracting themselves. So career possibilities begin to narrow down in their later thirties, forties. For second type of youth choosing the career and not changing it may feel lifeless a little bit in their later stages of life if they have not built up any purpose for doing it. These youth chose it for Practical reasons and for some of them very little connection between his/her interests in life and what he/she is actually doing. The new opportunities in modern world can tempt them to opt for some new careers later in their lives. So frustrations may cripple the minds of some of the youths of both the category since they had no purpose for doing it. They feel bored, insecure, anxious, stressed and finally depressed.

But all of youth should strongly believe that there should be some purpose and meaning in life. With sense of purpose they feel less insecure. They themselves or with mentors can identify or realize some or all of their potential .They can avoid malicious criticism if they focus on the work along with the quality efforts. People having false purposes are those who run after money, attention, power for own self. These lead to obsessive behavior of them. False purposes are easy, popular, cheap. Achieving something in life in the easiest and most accessible way with the least amount of efforts is the sign to a youth with a false purpose. Real purpose comes from within; it is not imposed upon the youth by others and interestingly nobody can snatch it away from him/her.

The youth having a purpose in life have an inner ability to bounce back from failure, learn from it and the self awareness helps the youth to architect life later on. The important much needed life skill at this stage is to manage a great deal of anxiety, uncertainty. Becoming mentally and physically active the youth can thrive success with their restless and energetic minds. With a sense of purpose we are less prone to depression. Operating oneself with high sense purpose gives oneself a meaning to life. All the actions and decisions become powerful in designing our life because they are

guided by a central idea and purpose. From adverse situations in life we can bounce back to focus to our intension and activate our ability in workplace. The real purpose leads us upward. It sharpens our minds; helps to realize our potential, we can thereby contribute to the society. The youth with a purpose operates him/her as one person in an organization with a strong view that the organization belongs to him/her. That needs physical labour – he is to take pride in the excellence of work, leaving particular stamp on the quality. It is of course tied to his/her personal need and inclination, his/her energy is to move toward improvement and continue learning from experience. While developing a high sense of purpose, hard

work begins. There will be of course obstacles towards progress-doubts from others arise, sometimes from self, lack of required trustworthy criticism from other to improve but finally focused hard labour over long periods (sometimes) pays. The youth with strong purpose in mind need to put together some strategies to help themselves to move forward past the different obstacles.

In earliest years of our lives, there are signs of primal inclinations for some section of youth. Such people can easily remember such early indications. But for most of the youth there is

Requirement of introspection, some kind of digging, As a sign the person or the guardian or the parent should examine moments when certain tasks or activities felt natural, easy to perform for the youth. The psychologist H. Gardener lists in his book “Frames of Mind” where he unlashes certain forms of intelligence for which people usually have one or more particular affinity. When the youth just starts his/her career, exploring a relatively wide field related to their inclination will be the want of the youth.

> The youth having a purpose in life have an inner ability to bounce back from failure, learn from it and the self awareness helps the youth to architect life later on. The important much needed life skill at this stage is to manage a great deal of anxiety, uncertainty.

For success in that area developing various types of skills is a necessity. Natural instincts in person are to put in places where they will face less criticism and minimize their chances of failures. A person with a purpose in mind moves in opposite direction. Interesting frustration in the minds of the youth with a purpose will be a sign that the youth is making progress in the path of acquiring higher level of skills. We can make goals for a shorter period of time instead of longer one. In this period the youth needs to face constructive criticism and pay less attention to negative opinion. The moments of doubt, even failures have a purpose-to toughen us up. Greatest difficulty one faces in maintaining a high consistent sense of purpose is the level of commitment which is required over time, sacrifices in some fields. One’s sense of purpose will be intensified when one feels rewarded for dedication, sacrifices. The person needs to plan for the completion of work. Deep focus on the matter, emphasis on work, moments of union with work helps the youth to achieve the goal. It makes them to advance in life with a purpose.

It is better to say “We people people do not decide our future – we choose our purpose, our purpose decides our future”.❐

The Author is Head of the Department of Physics

नारीवाद

कल, आज और कल

राजश्री देवी

वर्तमान समय में नारीवाद एक विस्तृत चर्चा का विषय है। हर मानवतावादी और स्वयं को आधुनिक समझनेवाला इंसान खुद को नारीवादी कहकर गौरव का अनुभव करना चाहता है।

कोई भी आंदोलन आंदोलन के रूप में सड़कों पर उतरने से पहले वह विचार, चिंतन अथवा विमर्श के रूप में लोगों के मन में पनपता ह। पश्चिम की स्त्रियों ने स्वयं की पुरुषों से कमतर और हीन स्थिति का अनुभव कर पहले तो चिंतन और फ़िरनारीवादी आंदोलन की शुरूआत की। युरोप में अठारहवीं शताब्दी में उद्योगिक क्रांति के समय पहली बार समान वेतन, समान राजनीतिक अधिकार से लेकर अन्य विविध अधिकारों की माँग को लेकर यह आंदोलन हुआ।

जहाँ तक अपने देश भारत की बात है, उन्नीसवीं शताब्दी से नारी खुलकर सामने आतीं हैं। पहले तो स्वाधीनता आंदोलन में पुरुषों से कंधे से कंधा मिलाकर महिलाओं ने चलना शुरू किया। स्वतंत्रता के बाद मूल्य बृद्धि आदि सामाजिक मुद्दों से जुड़े आंदोलनों में उन्होंने भाग लिया। इन दोनों चरणों के बाद तीसरे चरण में ही महिलाओं से प्रत्यक्ष रूप से जुड़े विषयों को केन्द्रीय रूप में लिया गया। ऐसे मुद्दों पर भी पहले पुरुषों ने ही आवाज उठायी। वे अपनी नजरिये से स्थितियों को विश्लेषित करते और लिखते थे। उसके बाद फिर महिलाओं ने स्वयं के विषय में स्वयं सोचना प्रारंभ किया। अनेक

पुरुष और स्त्री में प्रतियोगिता नहीं बल्कि सहयोगिता से ही एक संतुलित समाज की सृष्टि हो सकती है। दोनों एक दूसरे की जगह ले ही नहीं सकते। पुरुष प्राकृतिक रूप से ही रक्षात्मक प्रवृति के होते हैं

लेखिका,आंदोलन की नेत्री, समाज कर्मी आदि ने इसकी अगुआई की।

देखा जाए तो नारी विषयक पूरी चिंतन के मोटे तौर पर दो पहलू हैं। एक है सशक्तिकरण और दूसरा अधिकार। सशक्तिकरण सबसे महत्वपूर्ण तत्व है। सशक्त अथवा योग्य होने पर अधिकार अपने आप ही मिल जाता है। सच यह भी है कि बिना सशक्त अथवा योग्य हुए अधिकार मिल भी जाए तो उस अधिकार को कोई कैसे संभालेगा, उसका सही उपयोग कैसे जानेगा? सशक्तिकरण का बाई प्रोडक्ट अधिकार है।

सशक्तिकरण का सबसे प्रथम उपाय है शिक्षा। स्वयं को जानने, समझने के लिये, संविधान प्रदत्त अधिकारों के सही इस्तेमाल के लिये और न सही कम-से-कम स्वयं पर हो रहे अन्याय का प्रतिरोध करने, आवाज उठाने के लिये ही शिक्षा की आवश्यकता होती है। अन्य एक महत्वपूर्ण पहलू है आर्थिक स्वतंत्रता। यह भी शिक्षा के माध्यम से ही प्राप्त किया जा सकता है। नौकरी हो या व्यापार, कोई कारीगरी काम हो या कौशलपूर्ण काम चाहे आर्थिक स्वतंत्रता जिस माध्यम से भी आए उसे हासिल करने और हासिल करने के बाद बनाए रखने के लिये भी शिक्षा ही काम आता है।

पश्चिम में नारीवादी आंदोलन की शुरूआत जिन परिस्थितियों में हुई थी, नेत्रियों ने जिस अस्मिता की खोज व सभी क्षेत्रों में बराबरी की माँग के लिये आंदोलन किया था बाद के समय तक आते-आते इसने अपना रुख किसी और दिशा में मोड़ लिया। यौन स्वतंत्रता अथवा देह विमर्श ही जैसे स्त्री विमर्श व आंदोलन का पर्याय बन गया। सिमोन द बौवा जैसी शुरूआतीनेत्रियों ने बाद में इसी कारण से खुद को आंदोलन से किनारा कर लिया।

विधान अथवा नियम दो प्रकार के होते हैं-प्रकृति द्वारा बनाया हुआ नियम और समाज द्वारा बनाया हुआ नियम। समाज के नियमों को तोड़ा, मोड़ा, बदला जा सकता है,पर प्रकृति के नियमों को नहीं। पुरुष और स्त्री को प्रकृति ने ही अलग बनाया है। जिस प्रकार दोनों की शारीरिक बनावट अलग है ठीक उसी प्रकार मानसिक बनावट भी अलग है। बिना सिखाए ही एक बच्चा लड़का हो तो अलग और लड़की हो तो अलग आचरण करते हैं, उसके पसंद भी अलग-अलग होते हैं। पुरुष-स्त्री का यह अंतर कोई किसी से उच्चता अथवा हीनता का प्रतीक नहीं है। प्रकृति ने जो बनाया उसे बदलना नहीं है। अगर कुछ बदलना है तो वो जो उच्चता-हीनता का मानक बना रखा है वह सोच और दृष्टिकोण है।

हिंदी की विख्यात कवयित्री महादेवी वर्मा ने कहा था कि पुरुष होने को उच्च होने का पर्याय मानकर स्त्रियाँ पुरुषों का या तो अनुसरण करने लगी या अनुकरण। दरअसल पुरुषों के पीछे-पीछे भी नहीं चलना है, उनकी छाया या प्रतिरूप भी नहीं बन्ना है उनकी तरह भी नहीं हो जाना है। दोनों एक जैसे हो गये तो समाज में उपयोगिता ही खतम हो जायेगी। दोनों अलग है तभी तो दोनों को एक दूसरे की जरूरत होती है। इसलिए दोनों एक दूसरे के पूरक के रूप में आते हैं। अपने-अपने स्थान पर रहकर अपने ही तरीके से दोनों की समाज के प्रति ज़िम्मेदारी है, अपनी भूमिकाएँ हैं। दोनों अपना कर्तव्य करेंगे तभी समाज संतुलन के साथ आगे बढ़ेगा।

हमारे देश में सामंतवादी सोच के कारण अभी भी 'डिग्निटी ऑफ लैबर' अथवा श्रम के प्रति सम्मान की भावना का परिवेश नहीं बन पाया है। किन्हीं कामों को उच्च और किन्हीं कामों को नीच समझा जाता है। जबकि समाज को सुचारु रूप से चलने के लिये सभी तरीकों के कामों की जरूरत होती है। इसलिए लोग किन्हीं क्षेत्रों में जाने से कतराते हैं। दुर्भाग्य से महिलाओं के काम को भी जो कि समाज, एक गृहस्थी, एक पीढ़ी को सक्षम व योग्य रूप में तैयार करने के लिये बहुत अधिक महत्वपूर्ण है, उसे किसी ने नहीं सराहा,किसी ने प्रशंसा नहीं की। प्रत्यक्ष रूप से उत्पादनशीलता जुड़ा

हुआ न होने के कारण उस कर्म को, त्याग को, उस महत्व को कम करके आँका गया। जाहिर सी बात है, तभी कुछ स्त्रियाँ प्रकृति से मिली ममत्व के गुण को छोड़कर, पारिवारिक जिम्मेदारियों से मुँह मोड़कर पुरुषों की तरह या पुरुष हो जाना चाहती है।

आज के इस युग में वैश्विक पूँजीवाद ने, बाजारवाद ने स्त्रियों की समस्याओं को दो तरफा कर दिया है, अब उनकी जिंदगियाँ दोहरी हो गयी है। स्वतंत्रता का अर्थ है अपने जीवन का सिद्धांत स्वयं ले पाने की सक्षमता, अपने विचार को किसी से प्रभावित न होने देना। पर आज उपभोक्तावाद ने स्त्रियों के शरीर को ही उत्पाद बना दिया है। वे भी अनजाने में इसके चंगुल में फँस गयीं हैं। जिस स्त्री शरीर को वस्तु की दृष्टि से देखने के विरोध में स्त्रियों ने आवाज उठायी थी उसी स्त्री देह को पुरुषों के क्रीम, लोशन, जुते, कपड़े, के विज्ञापनों में ग्राहक को आकर्षित करने के लिये इस्तेमाल किया जाने लगा। देह प्रदर्शन को आजादी समझनेवाली स्त्रियों को समझ में ही नहीं आ रहा है कि समाज की दृष्टि वही रह गयी है बस चोला बदला है। एक पिंजरे से वे दूसरे पिंजरे में फँस गयीं। किसी दूसरे से अपनी सोच को प्रभावित न होने देनेवाली स्त्रियाँ बाजारवादी सोच की गुलाम हो गयी, बाजार जैसे चाहता है वैसे ही आचरण करने लगी।

बिना बाधा की बह रही एक नदी जितनी स्वाभाविक गति से बहेगी कृत्रिम रूप से बांध दिया जाए तो उसे तोड़कर उतनी ही तीव्र गति से कहर ढाकर बहना चाहेगी। किन्हीं स्त्रियों के भटकन का भी यही कारण है। किसी भी चीज के लिये अति अच्छा नहीं होता। फिर वह अपने भीतर ही विध्वंस की बीज बोने लगता है। इसलिए सोच-समझकर कदम बढ़ाना ही लाभप्रद होता है।

पुरुष और स्त्री में प्रतियोगिता नहीं बल्कि सहयोगिता से ही एक संतुलित समाज की सृष्टि हो सकती है। दोनों एक दूसरे की जगह ले ही नहीं सकते। पुरुष प्राकृतिक रूप से ही रक्षात्मक प्रवृति के होते हैं (यहाँ विकृत मानसिकतावाले पुरुषों की बात नहीं की गयी है)। इसलिए प्रिय लोगों की रक्षा करना चाहता है। तभी प्रकृति ने भी उसे शारीरिक रूप से शक्तिशाली बनाया है। नारी प्राकृतिक रूप से पोषण करनेवाली होती है। क्योंकि उसे अगली पीढ़ी को धारण करना होता है। इसीलिए आवश्यक यह है कि दोनों एक दूसरे के कामों को, भूमिकाओं को समझे, सराहे, प्रशंसा करें। यहाँ किसी को किसी की तरह नहीं हो जाना है। जो प्राकृतिक रूप से जैसा है वैसे ही बने रहना है।❐

The Author is Head of the Department of Hindi

Marital Rape
Breaking the Silence

Harshita Saikia

Marriage is typically considered a sacred bond, a union of two individuals built on love, trust, and mutual respect. However, there is an alarming issue that continues to plague our society-women being raped by their husbands after marriage in the name of pleasure.

Marital rape is a deeply distressing form of abuse that occurs within the confines of a marriage. It is an act that violates the fundamental rights of a woman, stripping her of her autonomy, dignity, and sense of security. Despite its prevalence, it remains a taboo topic, shrouded in silence and stigma. It is high time we raise our voices against this heinous crime and work towards its eradication.

The notion of consent lies at the heart of any sexual relationship. Consent should be freely given, enthusiastic, and ongoing. Unfortunately, in the context of marriage, the concept of consent is often blurred or completely disregarded. Society, influenced by traditional norms and values, has long perpetuated the belief that a wife is obligated to fulfill her husband's sexual desires regardless of her own wishes.

The physical and psychological trauma endured by survivors can have long-lasting effects on their well-being. The fear, shame, and guilt associated with such experiences often prevent survivors from seeking help or speaking out. This further perpetuates their suffering and allows the cycle of abuse to continue.

This mentality fosters a culture of entitlement, where a husband believes he has the right to have sex with his wife whenever he pleases, without her consent. It is crucial to understand that marriage does not grant unlimited sexual authority over a person's body. Every individual, regardless of their marital status, has the right to control their own body and make decisions about their own sexual experiences.

The consequences of marital rape are devastating. The physical and psychological trauma endured by survivors can have long-lasting effects on their well-being. The fear, shame, and guilt associated with such experiences often prevent survivors from seeking help or speaking out. This further perpetuates their suffering and allows the cycle of abuse to continue.

To combat this issue, it is imperative to break the silence surrounding marital rape. Education plays a vital role in raising awareness and challenging societal attitudes. We need comprehensive sex education programs that emphasize consent, respect, and healthy relationships. By educating young people about the importance of consent, we can foster a culture that rejects violence within marriages.

Support systems for survivors of marital rape must also be strengthened. Accessible and confidential counseling services, helplines, and legal assistance are essential in empowering survivors to seek help and pursue justice. It is crucial that survivors are provided with a safe space to share their experiences without fear of judgment or retribution.

We must also hold perpetrators accountable for their actions. Laws need to be strengthened to explicitly criminalize marital rape, removing any legal loopholes that currently exist. It is time to recognize that consent is a fundamental aspect of any sexual relationship, regardless of marital status.

In conclusion, the issue of marital rape is a grave violation of human rights that must be addressed urgently. It is our collective responsibility to break the silence, challenge societal norms, and work towards creating a society where every individual is treated with dignity and respect. Let us raise our voices against this injustice and strive for a future free from the horrors of marital rape.❐

The Author is student of BA 4th Semester, Department of English

Inside the Storm
The Growing Mental Health Crisis

Rimpi Barman

Over the years, we have been witnessing a subtle increase of anxiety, depression has reached unprecedented levels. In the age of constant connectivity and relentless hustle culture, the mental health crisis has growing rapidly. It is affecting people across all demographic and walks of life. How can society break the cycle of burnout and anxiety in an age where constant productivity is valued over mental well-being? Well, the answer the question is to break the cycle, of burnout and anxiety, society must fundamentally redefines its value. It requires a radical shift from glorifying constant productivity to prioritiz-

ing mental health as a cornerstone of true success.

The digital era, with its 24/7 access to information and social media, has amplified these challenges, creating an environment where the pressure of work, social expectations, and personal achievement are inescapable. Social media has become a double-edged sword in the realm of mental health. On one hand, it offers platform for connection, self-expression and supper. On the other, it has been linked to a rise in mental health issues. The constant comparison to others curated lives often leads to feeling of inadequacy and dissatisfaction. The relentless exposure to idealized images and lifestyles creates unrealistic expectations, fueling a toxic cycle of validation-seeking behaviour. Additionally, it is leading to sleep disturbance and a sense of isolation. Its impact on mental health is increasingly concerning, among younger generations who are most vulnerable to its effects.

The persistent pressure to always be 'an' is taking a profound toll on people's mental and physical health. Anxiety and depression rates have surged as individuals struggle to meet unrealistic expectations set by themselves, their employers and society at large. Burnout is becoming increasingly common, manifesting as chronic exhaustion, diminished productivity and sense of detachment from work and personal life. This constant stage of stress is not only damaging relationships and personal well-being but also leading to a rise in health issues such as insomnia, heart disease and weekend immune system. The societal stigma around mental health often forces people to suffer in silence, exacerbating feelings of hopelessness. Ultimately, the mental health crisis is eroding the very fabric of communities as individuals are pushed to their point by a culture that values output over human well-being.

Despite increased awareness, many people continue to struggle in silence, unable to find the support they need. The consequences are far reaching, affecting not only societies, communities and economics. Addressing this crisis requires a multifaceted approach that includes destigmatization expanded access to care, innovative treatment methods and a cultural shifts towards prioritizing mental health as essential to overall well-being.❐

"The consequences are far reaching, affecting not only societies, communities and economics. Addressing this crisis requires a multifaceted approach that includes destigmatization expanded access to care, innovative treatment methods and a cultural shifts towards prioritizing mental health as essential to overall well-being."

The Author is a student of Zoology Department

महापुरुष श्रीमंत शंकरदेव और मध्ययुगीन भक्ति आंदोलन

डॉ. मीनाक्षी देवी

वैष्णव भक्ति-आंदोलन मध्यकालीन भारतीय इपतहास की महत्वपुर्ण घटना है। चौदहवीं-पंदहवीं शताब्दी का इस भक्ति-आंदोलन सम्पूर्ण भारतीय जन-मानस को प्रभापवत किया था। वैष्णव आंदोलन से पहले भारतवर्ष में शैव धर्म की प्रधानता थी। आठवीं शताब्दी तक आते-आते इसका प्रभाव कम पड़ने लगा। दक्षिण भारत में रामानुजाचार्य, निंबाकाचार्य, माध्वाचार्य, विष्णुस्वामी, बल्लभाचार्य, चैतन्य, रामानन्द, हरिदासी आदि वैष्णव आचार्यो द्वारा इस समय श्री, ब्रह्म, सनक, रुद्र, रामानंदी, बल्लभ, हररदासी आपद संप्रदायों का जन्म हुआ। इसी क्रम में पंजाब में गुरु नानक द्वारा सिख धर्म, उड़ीसा में पंचसखा, बंगाल में सहपजया पंथी,महाराष्ट्र में महानुभावी, राजस्थान में मीराबाई की माधुर्योपासना और इसी कड़ी में असम में श्रीमंत शंकरदेव द्वरा महापुरुषीय या एक शरण नामधर्म का प्रवर्तन हुआ। श्रीमद्भागवत गीता मेंकहा गया है--

'यदा-यदा ही धमणस्य ग्लानिर्भवति भारत।
अभ्युत्थानमधर्मण्स्य तदात्मानं सृजाम्यहम्॥
परित्राणाय साधुनां विनाशाय च दुष्कृताम्।
धर्मसंस्थपनर्थाय समभावमि युगे-युगे'॥

अर्थात, जब जब धर्म की हानि और अधर्म की वृद्धि होती है,तब-तब मैं अपने रुप को रचता हूँ, साधु पुरुषों का उद्धार करने के लिए, पाप कर्म करने वालों का विनाश करने के लिए और धर्म की अच्छी तरह से स्थापना करने के ुलए मैं युग-युग में प्रकट हुआ करता हूँ। हम जानते हैं की शंकरदेव पूर्व असमीया समाज राजनैतिक, सामाजिक,धार्मिक दृष्टि से उथल-पुथल का समय था। प्राचीन असम एक अखंड राज्य न होकर छोटे-छोटे राज्यों में विभक्त था। लोग धर्म का सही अर्थ भुल चुके थे, चारों ओर अन्याय-आत्याचार, लोग जीव-हिंसा, नरवलि आदि में लगे हुये थे। युद्ध-विग्रह तथा प्राकृतिक दुर्योग आदि के कारण राज्य की अर्थनैतिक हालत दयनीय थी। विभिन्न जाति-जनजातियों से भरे हुए समाज में जात-पात, उच्च-नीच,भेद भाव का प्रचलन था। कहा जा सकता है की पंद्रहवी शताब्दी के असमीया समाज के आकाश में अंधकार छाया हुआ था। ऐसी ही दुर्योगपूर्ण समय में असमीया जाति और संस्कृति के उद्धार के निमित्त असम के नगांव जिले के बरदोवा नामक स्थान में पिता कुसुम्बर भूयां और माता सत्यसंध्या के गर्भ में महापुरुष शंकरदेव का जन्म हुआ ---

'शंकर स्वरूपे हरि हुवा अवतार।
आपोनार यश धर्म करिला प्रचार'॥

बचपन में ही माता-पिता के देहांत होनेके कारण दादीमाँ खेरसुती के देखरेख में शंकरदेव बड़े हुए। शिक्षा समाप्त करके वे ग्राहस्थ-जीवन में प्रवेश करते हैं, लेकिन पत्नी सूर्यवती के मृत्युसे उनका मन घर-संसार से उठ जाते हैं। शंकरदेव साथियों सहित तीर्थ यात्रा में निकल जाते हैं। ऐसा विश्वास किया जाता है कि तीर्थ यात्रा से आने के बाद आध्यात्मिक जीवन व्यतीत करने लगते हैं और भागवत पर अधिक चिंतन-मनन तथा विचार-विमर्श करके निश्चय किया पक श्रीमद्भागवत का संदेश ही सर्वोत्कृष्ट एवं सर्वजन हिताय हो सकता है। अत: महापुरुष श्रीमंत शंकरदेव ने इस नव-वैष्णव भक्ति-रस की सरिता को जन-जन के हृदय में प्रवाहित कराने का बीड़ा उठाया। इसी भक्ति-प्रेमरस रुपी अमृत को लानेवाले की प्रशंसा करते हुए उनके परम शिष्य माधवदेव ने नामघोषा लिखा था--

हरिनाम रसे बैकुंठ प्रकाशे
प्रेम अमृतर नदी,
श्रीमंत शंकरे पार भांगि दिले
बहे ब्रह्मांडक भेदि।

प्रारम्भ में तत्कालीन ब्राह्मण पंडित, राजा तथा अन्य लोगों के प्रचण्ड विरोध का सामना करना पड़ा। शंकरदेव तथा उनके साथियों को वेद विरोधी घोषित किया गया। अनेक साथियों को प्राण गवाना पड़ा, खुद शंकरदेव के जान पर संकट आ गयी थी और प्राण बचाने के लिए स्थान परिवर्तन करना पड़ा था। कोच राजा नरनारायण के कोप का भी सामना करना पड़ा था, शंकरदेव पर सनातन धर्म का नाश करके जनताओं को पथभ्रष्ट करने का आरोप लगाया गया। परंतु राजा के सामने शंकरदेव ने अपने विरोधियों को शास्त्रार्थ में पराजित करके सबके हृदय को जीत लिया। उसके बाद राजा के सहयोग से शांतिर्पूवक धर्म प्रचार करने लगे।

भक्ति आंदोलन के संदर्भ में असमीया समाज को शंकरदेव के अवदान पक बात करेतो हमें यह याद रखना होगा कि वे एक साथ तीन उत्तर दायित्व को निभा रहे थे, नव-वैष्णव धर्म के प्रवर्तन के कारण धर्मगुरु, साहित्य का निर्माण करने से साहित्यिक गुरु और असमीया संस्कृति के जनक भी थे। उन्होने धर्म प्रचार-प्रसार के निमित्त एक ओर सत्र-नामघर का निमार्ण किया तो

भक्ति आंदोलन के संदर्भ में असमीया समाज को शंकरदेव के अवदान पक बात करेतो हमें यह याद रखना होगा कि वे एक साथ तीन उत्तर दायित्व को निभा रहे थे, नव-वैष्णव धर्म के प्रवर्तन के कारण धर्मगुरु, साहित्य का निर्माण करने से साहित्यिक गुरु और असमीया संस्कृति के जनक भी थे।

दूसरी ओर गीता, भागवत, हरिवंश रामायण आदि संस्कृत ग्रंथ को आधार मानकर पद, गीत, नाट, काव्य आपद की रचना कर असमीया समाज को सभी ओर से समद्ध किया। इस तरह से उनका एकशरणीय भक्ति धर्म और साहित्यिक कर्म एक-दूसरे परिपूरक है। शंकरदेव के हर एक कर्म के पिछे निहित उद्देश्य है भक्ति धर्म के प्रचार के द्वरा जन हृदय में कृष्ण प्रेम को जगाना। शंकरदेव के समय असमीया समाज में नाना देव-देवी कि उपसना, यज्ञ-अनुस्थान का प्रचलन, उच्च-नीच तथा जाति-वर्ण का भेद भाव, हिंसा-द्वेष, ईर्षा, अंधविश्वास, कुसंस्कार आदि फैली हुयी थी। मूर्तिपूजा, वलिविधान आदि क्रिया कांड आदि का प्रचलन देखकर संत कबीरदास के तरह दुखी और क्रोधित होकर कहा था--

'हंस छाग काटि, यिटो रुधिरे कर्दम करे।
सि येन स्वर्गे जाय, नरकतनो कोन परे॥

ओर आगे, आक्षे करते हुये उन्हों ने कहा था ----

'अन्य देवी-देव नकररवा सेव
प्रसादो नखाइवा तार।
मूर्तिको नचाइवा गृहे नापशिवा
भक्ति हैव व्यभिचार॥'

शंकरदेव के अनुसार धर्म में मुख्य तत्व है ईश्वर भक्ति। उसके लिए जरूरी है मन कि शुद्धता । उनके धर्म में सब लोग समान है। जाति या मनुष्य में कोइ उच्च-नीच नहीं है। वे सभी को समान रुप से भक्ति करने के लिए कहते हैं --

'कुकुर, शृगाल, गर्दभोरों आत्माराम।
जानिया सवाको परि करिवा प्रणाम॥'

उन्होंने भागवत पुराण से सत्संग, गीता से एकशण और पद्मपुराण से नाम धर्म कि भावना को ग्रहण करके असम में नाना धर्म, आचार-पद्धति, जाति-उपजाति और भाषाओं में विभक्त जनता को एकत्रित करके एक वृहत असमीया जाति की स्थापना पकया। समाज संगठक या संस्कारक के रुप में एक कल्याणकामी राज्य का निमार्ण का जो स्वप्न शंकरदेव ने देखा था, उसे जानकर महामानव महात्मा गांधी ने कहा था 'जिस गणतन्त्र की कल्पना गांधीजी ने किया है, उस गणतन्त्र को आज से पाँच सौ साल पूर्व शंकरदेव जी ने असम प्रांत में कार्यकारी रुप में प्रोयोग कर गये थे'। शंकरदेव के जीवन और उनके कृति के साथ धर्म आंदोलन इस तरह घुलमिल गया है की एक को छोड़कर दूसरे की चर्चा करना असंभव है। उत्तर भारत में गोस्वामी तुलसीदास द्वरा रचित 'रामचरित मानस' का जो आदर और लोकप्रियता है, वही आदर और लोकप्रियता शंकरदेव द्वरा विरचित 'कीर्तन' का है।

शंकरदेव का भक्ति आंदोलन मध्यकालीन भारतीय भक्ति आंदोलन का ही अंश विशेष है। इसी आंदोलन से असमीया समाज जीवन में परिवर्तन आया तथा पूर्वोत्तर के इस प्रांत में भक्ति-धर्म का पुनः जागरण संभव हुआ। भक्ति के क्षेत्र में उन्होंने कहा था---

'नाहि भकतित जाति अजाति विचार।
हरि भकतित समस्तरे अधिकार'॥

यह घोषणा करते हुए उन्होनें ने सभी जाति-जनजातियों में समन्वय की चेष्टा की तथा भक्तों से कहा---

'परर धर्मक निहिंसिवा कदाचित।
करिवा भूतक दया सकरुण चित्त'॥

इस प्रकार अहिंसा, साम्य, उदारता और सहिष्णुता का पाठ पढ़या था।

कहा जा सकता है कि आठवीं शताब्दी से लेकर शंकरदेव के समय तक सम्पूर्ण भारतवर्ष में जिस भक्ति आंदोलन का प्रचार-प्रसार हुआ, उस भक्ति आंदोलन के आदर्शात्मक सारांश को अनुभव करके शंकरदेव ने असम प्रांत में एक-शरण नामधर्म द्वारा असमीया जाति में प्राण फूँके और असम को भारतवर्ष के साथ जोड़ दिया। इसलिए शंकरदेव को केंद्र करके एक नयी युग का आरंभ हुआ और असमीया साहित्य-संस्कृति के इतिहास में यह युग 'शंकरी युग' कहे जान`लगे। भक्ति, साहित्य तथा संस्कृति के क्षेत्र में जागरण लाकर असमवासी को न केवल भारतवर्ष में बल्कि विश्व दरबार में प्रतिष्ठित कराया। नव-वैष्णव धर्म का जो दिया आप प्रज्जोलित कर गये, उसके प्रकाश से असम का कोना-कोना प्रकाशित होकर अब सम्पूर्ण विश्व में यह आलोक फैल गया है। अतः महापुरुष माधवदेव के सुर में ही सुर मिलाते हुये कहते हैं ---

'हरिभक्ति दान दिया जगतक
तारीला संसार सिंधु।
हेनय कृपालु शंकर विनाइ
नाहि नाहि आन वंधु'॥❐

The Author is Assistant Professor of the Department of Hindi

Effects of New Media in the Society During the Pandemic

Nikki Saikia

The term media refers to the more frequent means of communication particularly of mass communication. The new media are those types of media that use digital technology. It is an umbrella term which includes different technologies. In contrast to 'old media', which includes newspapers, magazines, books, television and other such non-interactive media; new media is comprised of websites, online video/audio streams, social media sites like Facebook, Twitter, online forums, blogs, email, online communities, online education, online gaming, apps for mobile telephones and tablet, web advertisements and much more. The six characteristics which distinguishes new media from old media are that new media is digital, interactive, hyper textual, networked, virtual and simulated.

New media includes social networks that allow people, groups and companies to connect and share information and text. There are also virtual communities. The individuals in the community may share similar interests or goals, such as an online gaming

community or followers of a particular blog. Such communities may well be hosted on a social networking platform. New media content can be viewed on any device and provides way for the people to interact with the content in real time with the inclusion of user comments. It is easier for people to share the content online in social with friends and co-workers.

The increased use of digital media is changing people's everyday lives. Much of this heightened use is beneficial to both individuals and society. It is enabling remarkable levels of communication, social interaction and community building across boundaries of time, place and social context. It has allowed people to express themselves through blogs, websites, videos, pictures and other user generated media. New media keeps people connected with people all over the world. It provides opportunity for professional online networking. New media is accessible anytime and anywhere.

Human civilizations have experienced various severe health issues because of the changes in the standard quality of environment including earth, water, sky, air and fire, which adversely affected humans' wellbeing and health in different societies worldwide. Since the birth of civilizations' human beings encountered various types of epidemics and pandemics which caused panic, destruction, physical and mental health issues. The outbreak of epidemics affects regions, while pandemics effects are global and cause adverse consequences in spreading diseases. The novel corona virus infectious disease is an ongoing explicit strain of the infection of COVID-19, which has caused severe acute respiratory syndrome corona virus-2 worldwide. It was originally appeared in Wuhan city in China in late December 2019. The epidemic rapidly started spreading in other cities in China. Later COVID-19 affected more than 200 countries around the world. Previously, it was referred to as 2019 novel coronavirus (2019-nCoV) and has also been called human coronavirus 2019 (HCoV-19 ORhCoV-19). The World Health Organization declared the outbreak a Public Health Emergency of International Concern on 30th January 2020 and a pandemic on 11" March 2020.

> "We are facing an unparalleled crisis of public understanding. New media platforms are at the heart of this crisis. These platforms sometimes act as a facilitator and multipliers of pandemic related misinformation"

COVID-19 pandemic has produced a global health crisis which has a deep impact in our everyday lives and the way we perceive our world. The spread rate of the disease and patterns of transmission endangered the security of our lives. 'The safety measures put in place to contain the spread of the virus also require social distancing by refraining from doing what is inherently human, which is to find comfort in the company of others. With this context of the physical threat, the role of the different mass media channels and new media in lives on social and individual levels cannot be underestimated. As the World Health Organization had declared COVID-19 as a pandemic, therefore, it is of utmost important to prevent further spread of the pandemic in public. As the outbreak becomes more intense, social media has taken on new and increased importance with the large scale implementation of social distancing, quarantine measures and lockdowns of complete cities. New media platforms have become a way to enable homebound people survive isolation and seek help, co-ordinate donations, entertain and socialize with each other.

In the advent of COVID-19 pandemic, people are using digital media especially social media more than usual routine because they rely on news sources from online to seek health information for themselves and their loved ones. New media platforms has become a welcome relief in the

health disaster and global crisis during the ongoing COVID-19 pandemic. Scholars have reported that evidence of the impact of social media on health knowledge, behaviour, and outcomes show that these tools can be effective in meeting individual and population health needs. Online platforms have provided easy access to seek health information, which empowered people to evaluate health related risks. Social media users typically produce and share health information available through local and international sources. Health professionals and governments have been adopting new media tools to contain and manage health crisis.

The public needs care and protection from the virus. Health experts are fighting from the front against the pandemic worldwide. Globally, people are facing massive pressure and the health threat posed by the ongoing pandemic which increases social media use. The public needs correct health related information and stay connected with co-workers, friends and family members. Public health crisis, epidemics, pandemics always bring mental stress, anxiety and worries to global 'communities, especially to those people who face the attack of virus. The outbreak of virus has brought a new series of fears and anxieties about the absence of an effective measures, practicing social distancing, wearing a mask, washing hands escalating economic woes and individuals concerns about loved one's wellbeing. The appearance of COVID-19 has increased domestic violence issues and brought the same fears, mental stress and anxieties worldwide.

The application of new media technology plays a vital role in responding to the most critical global health crisis. It provides up-to-date and reliable information to the public. The media platforms assist in adopting virtual learning and teaching models to continue proving education during the ongoing pandemic. Globally, most of the countries have imposed restrictions on face-to-face education at all levels of education from pre-primary to higher education to minimize the infection transmission risk of COVID-19. Educational institutions have turned almost overnight to online teaching, learning, online exams and virtual education.

In 21st century, people with symptoms of higher anxiety levels reported to have used social media excessively. Social media such as Facebook provide platforms where people can at least tentatively escape their negative emotions. In such platforms they can decide which image to create, which site is suitable to visit and with whom to interact for communication. The positive experiences at media platforms and experiences lead to develop an emotional bonding to social media use. It creates a strong desire to stay online permanently. People have faced significant pressure and health threat caused by the pandemic which has increased social media use.

We are facing an unparalleled crisis of public understanding. New media platforms are at the heart of this crisis. These platforms sometimes act as a facilitator and multipliers of pandemic related misinformation. The impact of social media misinformation may be even more pronounced because of confirmation bias. In spite of this, social media platforms have also become helpful for the people to maintain communication with friend and family. It helps to reduce the psychological impact that arises due to the isolation and boredom which have been associated with anxiety and long term distress.

New media platforms have been a key piece for the diffusion of information. Never before in human history it has been possible to communicate with people globally so quickly during a pandemic. Though there are multiple advantages and disadvantages that must be considered, responsible use of these platforms can help quickly disseminate new information, relevant new scientific findings, share diagnostic, treatment and follow-up protocols as well as compare different approaches globally, removing geographic boundaries for the first time in history. Media is a powerful tool to provide information to the general public and to promote positive environment during COVID-19 pandemic. It becomes the joint responsibility of the media and the people not to forward any misleading information without verifying the facts and the source of information.❐

The Author is student of BA 4th Semester, Home Science Department

Digital India for New India

Faruka Hussain

Digital India was launched by our Prime Minister of India Shri Narendra Modi on 1st July 2015. The motive behind this marvalleous campaign is to provide all the facilities digitally. It also aims to provide high speed internet to rural areas so that it can be helpful for job opportunities, e-learning, e-services, manufacturer and many more with just one click. Numerous services including pan cards, mobile and electrical bills, GST and many more are offered to the public through Digital India. Also, there are some pros and cons of Digital India. From applying for passports to paying taxes digital services save time, effort also facilitates the approval of digital payment systems such as mobile wallets, UPI, net-banking making the financial transactions more secure, convenient. Digital India is also a great

help in between the youths, as it enables them for startups, enterpreneurships promoting innovative ideas, creativity in the platform digitally. Along with this it can boost the confidence level in the youth. Such an online platforms help to facilitate two way communication between the government and citizens and finally help in bringing a good governance. My Gov.in app provides a platform for citizens to interact with government and it is used by over 1 million users. Around 1,20000 post office branches in rural areas have been linked electronically. GDP healthcare, online infrastructure Make in India initiative are on boost.

Also, with the increasing use of digital technologies the risk of cyber threats such as hacking, online frauds and many more also increases. Ultimatedly this can pose a threat to the security and privacy of individual's personal information leading to misuse or abuse of data. Due to the advancement of digital technologies there can be slightly reduced on traditional skills such as writing on the copy, stress on calculations on hand, face-to-face interactions. The overuse of digital technologies such as social media, online gaming or involving anytime on the screen for personal works can lead to problems like addiction for not able to balance the online and offline activities, eventually it affects the physical health, mental well-being, less social interactions, eye-sight problems leading to negative impact towards the users.

"Number of daily users actively using internet services has reached more than 300 million from 10-15 million daily users as of today. With digitalization, there will be more ease in doing business that will help in making India Atmanirbhar."

Number of daily users actively using internet services has reached more than 300 million from 10-15 million daily users as of today. With digitalization, there will be more ease in doing business that will help in making India Atmanirbhar. Furthermore due to the disruption of Covid-19 pandemic, it is now the time to tackle through technology. On the platform of digital adoption , India ranks amongst the top two countries globally and digital economy in India is likely to cross dollar to trillion by the next coming years. India now represents second largest internet user in the world and Digital India program is likely to benefit immensely the citizens in all the way over next few years.❐

The Author is a student of Department of Education

Good Things, Always Comes Out of Your Comfort Zone

Bhuwakhi Katharpi

I never imagined myself contesting for college elections. I've always preferred to stay away from the spotlight of such roles. However, life has its own way of leading us to the paths we're meant to tread, and I truly believe that everything happens for a reason.

My story begins at an NCC Pre-RDC camp, where I was representing the Guwahati group in the Best Cadet competition. Unfortunately, I didn't make it to the next round. That moment filled me with self-doubt, questioning my capabilities. Around the same time, my senior encouraged me to contest the college elections for the position of Sports Secretary.

In school, I had always dreamt of becoming the Sports Captain, but the pandemic shattered that dream. This opportunity felt like a second chance to fulfill my long-lost aspiration. Encouraged by my senior and inspired by my own determination, I decided to take the plunge. One year earlier, I had been awarded the Best Athlete of the Year, which gave me the confidence to step out of my comfort zone. I filled out the nomination form, and on the election day, I was overwhelmed with joy when I was elected as the Sports Secretary (2023-2024).

As the Sports Secretary, my journey began with a commitment to elevate the sports culture of our college. My first significant decision

was to lead our participation in SPIRIT 2023, the annual sports competition hosted by IIT Guwahati. Teams were formed for volleyball, badminton, athletics, and basketball. Our hard work bore fruit as we secured second position in basketball, competing against numerous colleges.

Next came our participation in Khel Maharan, an initiative by the Government of Assam to identify and nurture sports talent. Our college's volleyball and kabaddi teams proudly secured second position at the regional level.

I also introduced a taekwondo competition during College Week, marking its debut in our sports section. In total, 17 other sports events were organized, where Parcy Doley was crowned the Best Athlete of the Year (2023-2024).

Another highlight was a week-long Self-Defense and Fitness Workshop conducted in collaboration with the Physical Fitness and Gym Club and HGC Taekwondo, supported by IQAC. The workshop, held from February 26th to March 2nd, was a resounding success.

The proudest moment of my tenure came when our college taekwondo team won the "Overall Best Team" award at the 2nd International Taekwondo Championship 2024 organized by IIT Guwahati. Additionally, our badminton team secured second position at ABHIVEERA 2024, the sports fest of NLUJAA.

At the GU Inter-College Youth Festival 2024, our college's exceptional talents won 10 prizes, earning us the prestigious Second Best College award. This was a moment of immense pride for every student, professor, and alumna of Handique Girls' College.

This journey taught me invaluable lessons about leadership, teamwork, and resilience. I am grateful to my Teacher in -charge, including Dr. Binoy Kumar Nath, Dr. Abhinit Dey, Dr. Soma Dhar, and Nayanjyoti Boro, for their unwavering support and guidance. My deepest gratitude goes to our overall Teacher in-charge Dr. Gayatri Sarma and Dr.Malabika Das, who served as the backbone of this journey.

I also extend my heartfelt thanks to my fellow union members ,family and friends, particularly GargitaDeka,Gauri Gogoi and Bidisha Deka (AGS) whose constant support made this journey even more special. Together, we navigated challenges, celebrated victories, and created memories that will last a lifetime.

From being a regular college student to receiving the Best Athlete of the Year award and serving as the Sports Secretary, this journey has been nothing short of transformative. It taught me to dream big, step out of my comfort zone, and live a life less ordinary. I do not know how much I have been able to do , but I can proudly say that I gave it my all, with passion and dedication.

Here's to embracing opportunities, taking chances, and cherishing every moment of this incredible journey!❐

The Author is student Secretary Games & Sports 2023-2024

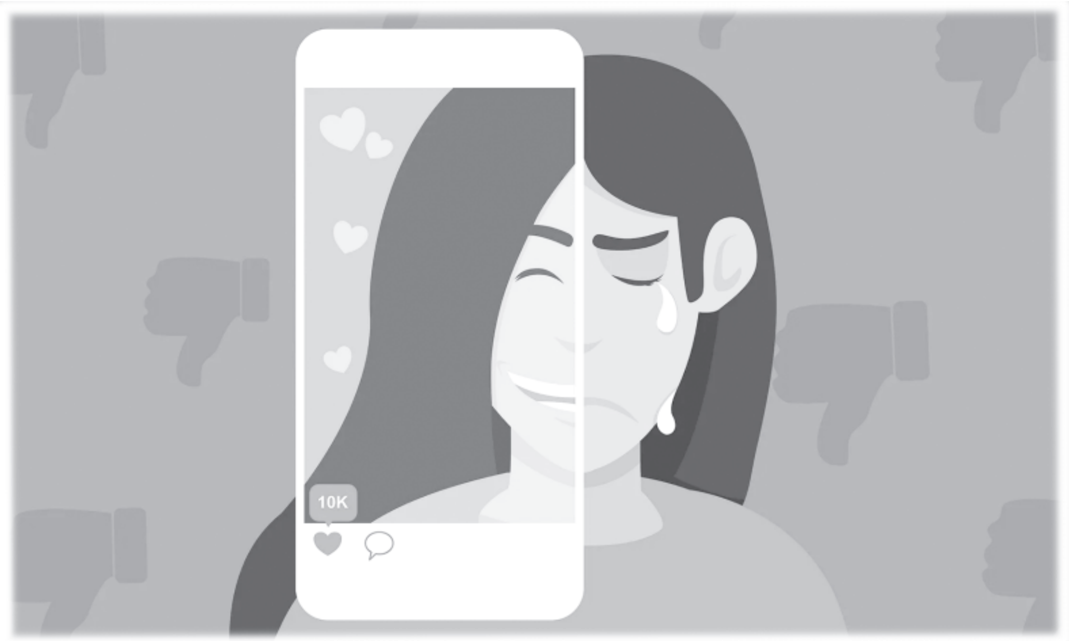

Social Media and Mental Health

Pijusha Saikia

Social media has become a crucial part of many people's daily lives. In recent years the prevalence of social media platforms has increased dramatically. Billions of people spend hours on platforms like Facebook, Twitter and Instagram, although just 50 years ago, no one could have predicted the existence of these new communication channels. Most people use social media to make new friends, to engage with another people and to get information. Because of it's ability to connect people across the globe, introverts have established strong relationships leading to improved self-esteem. The penetration of social media is constantly expanding and intensifying in various regions worldwide.

Human beings are inherently social creatures who crave companionship and communication. It seems as though cooperating with others is the only way to make progress in life. Being socially connected to others has never been more important which shows the immense success of social media networking platforms. Despite all the risks and dangers associated with this new invention, people use social media daily and rely on it in various aspects of their lives. However, recent studies indicates that the excessive use of social media leads to dangerous effects on mental health. Moreover it targets young people in particular since they are some of the most active users who are impressionable and persuadable.. The proliferation of social media platforms has presented adolescents with new channels for self-expression, communication and affirmation seeking. Social media platforms offer a never ending stream of content that has the power to significantly impact people's live which has the potential to, influence the lives and wellbeing of the individuals especially the teenagers.

One of the primary ways in which social media affects mental health is through its cultivation of unrealistic standards and comparisons. Platforms like Instagram and Facebook often showcase curated versions of people lives, highlighting only the positive aspects while omitting struggles and imperfections. By such content often the Fear of Missing Out (FOMO) is rapidly increasing among the individuals. Young people were simply spared from observing celebrities, influencers or just their friends going on vacations, succeeding career wise or showcasing their relationships with significant others. Individuals fall into depressive episodes and develop suicidal thoughts due to the feelings of envy and disappointment by looking at the pictures of someone's seemingly perfect life. This leads to social media users questioning their own choices which in turn affect their self worth. Moreover, social media encourages validation seeking through likes, comments and shares. The number of likes and comments on a post can a become a measuring stick for self worth, potentially detrimental to mental health.

The most serious concern related to the use of social networking sites and their impact on mental health is depression and anxiety. In today's world one of the most prominent risk factors contributing tc the increased depression rates is the excessive use of social media. Social media anxiety disorder is characterized by increased anxiety when a person is away from social media accounts for a few minutes. The constant barrage of notifications and updates on social media and the urge to check it continuously can contribute to increase anxiety and stress levels. It is crucial to acknowledge that not social media itself but the quality and quantity of the time a spent using it affects mental health and behavioral patterns. Thus individuals who spend more of their time on social media have less time for face to face interactions. As a result, they start to feel more anxious and disappointed once they recognize their inability to connect with others in real life. The increased feelings of depression and anxiety by the excessive use of social media also pose a threat to the global population's mental well-being. People who use social media a excessively are likely to show depressive symptoms more compared to those who use it for a shorter duration per day. Excessive use of

social media also results in isolation among the individuals.

In addition to increased feelings of anxiety and depression, social media can also have a negative impact on sleep. Many individuals use social media before bed, which can disrupt sleep patterns and lead to sleep deprivation. Sleep deprivation can contribute to exacerbate mental health issues leading to a vicious cycle of poor sleep and poor mental health.

Furthermore, social media has been linked 'to a rise in cyberbullying andonline harassment, which can have devastating effects on mental well-being. The anonymity afforded by the internet emboldens individuals to engage in behavior they might not exhibit in face to face interactions, leading to a proliferation of hurtful and harmful comments. Victims of cyberbullying often experience increased levels of depression, anxiety and suicidal ideation, further underscoring the negative impact of social media on mental health.

Social media have a lot of negative consequences for mental health and stability but it is a also possible to find positive aspects in their usage. Some suggests that routine social media use positively affects primary health related issues and mental health. For instance, they remain the most efficient means of communicating for those who cannot meet in person. Social media has also positively improved people's mental health by strengthening and maintaining social ties between friends and families. It has enhanced success and positive thinking in individuals through motivational posts. Moreover, sometimes social media becomes the only place where people are not afraid to openly speak about their traumatic experiences without the risk of being judged and improve the mental health state. There is not denying that social media has also contributed in improving the mental well being of individuals as well.

Considering everything, it is possible to conclude that social media has both negative and positive consequences for mental health states. Social media is not necessarily the enemy. If used in moderation, the opportunities it provides to people are countless. When speaking about negative influence, it is necessary to mention that people who overuse social media often face loneliness, anxiety and depression as well as social isolation and poor sleep quality. While in its positive aspects it helps the individuals to openly express themselves and their creative potential and gives opportunity to communicate to those who have social anxiety.❐

The Author is student of BA 3rd Semester

গল্প

বৰষুণৰ শব্দ

চন্দনা বৈশ্য

ক'জলা ডাৱৰে আকাশখন ঢাকি ধৰিছে। বতাহ এচাটি জোৰকৈয়ে বলিছে। হয়তো বৰষুণ আহিব। গীতে খিৰিকীৰ কাষতে থকা বিছনাখনত বহি বাহিৰলৈ চাই আছে আৰু ভাবিছে এই বৰষুণজাকে সকলোৰে মনত বেলেগ বেলেগ ভাৱনা আনে। খেতিয়কৰ বাবে নতুন আশা, কবিৰ হৃদয়ত অহা নতুন ভাৱনাই হয়তো কবিৰ লিখনিৰ দ্বাৰা প্ৰকাশ পায়। সকলো ফালে শুকান হৈ থকা পৰিৱেশত এজাক বৰষুণে প্ৰকৃতিত থকা গছবোৰ ধোঁৱাই নিলে হয়তো সঁচাকৈয়ে সকলোবোৰ নতুন হৈ পৰে লগতে সজীৱতা আনে।

খিৰিকীত পৰা বৰষুণৰ টোপালে গীতৰ সুখত চুমিছে। হঠাৎ তাৰ ভাৱত যতি পৰিল। বৰষুণজাক দেখি গীতে বাহিৰলৈ গৈ বাৰাণ্ডাত বহিল। সি আকাশলৈ চালে আৰু ভাবিলে আজি কিমান দিনৰ মূৰত চাগৈ এই আকাশখনে শান্তি পাইছে। ইমান দিনে তাৰ (আকাশৰ) বুকুত সাঁচি থোৱা পানীখিনি ওলাই গৈছে। এই বৰষুণ শব্দটোও বৰ আচৰিত; কাৰোবাৰ হৃদয় যদি জুৰাই, কাৰোবাৰ মনত আকৌ আতংকৰ সৃষ্টি কৰে। গীতে তাৰ শৈশৱলৈ মনত পেলালে। এটা সময়ত সি এই বৰষুণজাকৰ বাবে বৈ আছিল। গছৰ পাতবোৰ যেতিয়া ব'হাগ মাহত ওলায়, সেই পাতবোৰত যেতিয়া পানী পৰে আৰু গছৰ পাতবোৰ যে জিলিকি উঠে তাকে চায়েই তাৰ মনটো ভৰি পৰিছিল। সি তাৰ শৈশৱৰ কথাবোৰ ভাবি থাকোঁতেই তাৰ মুখত আপোনা-আপুনি এটা হাঁহি তাৰ মুখখনত বিৰিঙিছে। বাটেৰে গৈ থকা মানুহ এগৰাকীৰ এষাৰি কথাই গীতৰ কাণত স্পৰ্শ কৰিলে— "ছেহ! এই বৰষুণজাকে কিমানৰ ছাগৈ বিলায় নোহোৱা কৰিছে।"

কথাষাৰত গীত কিছু সময় থমকি ৰ'ল। হয়, আজি প্ৰায় বাৰ বছৰ মান আগতেই গীত আৰু তাৰ পৰিয়াল এই নতুন চহৰখনৰ বাসিন্দা হৈছেহি। তাৰ শৈশৱ পাৰ কৰা সেই গাঁওখনত সকলো আছিল। তাৰ নিজৰ বুলিবলৈ দুটা শালিকা চৰাই সি বৰ মৰমেৰে পুহিছিল। হয়তো তাৰ সকলো প্ৰেম সেই গাঁওখনত আছিল। হঠাতে অহা এজাক বৰষুণৰ পৰা একেৰাহে সাত দিন নেৰানেপেৰা। মাকে সি নক'লেও তাৰ কি হৈছে এইখিনি সময়ত সেয়া জানেই। সেয়েহে বেছিকৈ প্ৰশ্ন কৰি থকা নাই।

প্ৰিয় পাঠক, এতিয়া বাৰু গীতে কি কৰি আছে ভিতৰত? হয়তো হাতত এখন উপন্যাস নহ'লে কাণত লগোৱা হেডফোন ডালত গান শুনিছে। কিয়নো সেই মানসিক অৱস্থাৰ পৰা বৰ্তমানৰ অৱস্থালৈ ঘূৰি আহিবলৈ তাক এই সংগী দুজনৰ বৰ প্ৰয়োজন।□

লেখক স্নাতক চতুৰ্থ যান্মাসিক সংস্কৃত বিভাগৰ ছাত্ৰী

Growing Like a Breeze

Sandhya Kumari

"Sometimes I hate my honours," Mina said a long time after Professor Arundhati had left the class and few of the students remained.

I looked up from my book and frowned at her. She would do this occasionally, mention things that would elongate into a long discourse considering I probe her.

"How do you mean?" I asked.

"It feels so forced. The things we are asked to read. What is the point of that?" She tied her hair and settled into her chair as comfortably as she could. "This generation will not accede anything without question." I nodded. "We need a well-grounded reason as to why are we doing this. And then professors like Dr Arundati comes and they just start the text without telling us what is that we are going to......assimilate from it. Where is the history of it? Why are we reading this particular text?" She tapped on the book in her lap. "Why this and not the other one that was written in the same period, possibly by the same author?"

I thought for a moment. From the corner of my vision, I could see the professor in our opposite classroom giving a lecture. The door closed a moment later.

"I think," I said "it comes down to us what we grasp from it. Readers' Response theory? Rolland Barthes? It's up to the readers' perspective and how we take it. Half the class will not similarly perceive something as the other half does and that alters some things. Teachers are not going to tell us what we will learn from a text, it's up to us what we choose to learn." I leaned back in the chair, head tilted back and my eyes roving the ceiling. "Education in itself is a choice, what kind of knowledge we lean more towards. It could be because I am passionate about my Honours that's why I am willing to welcome different approaches that whichever text has to offer. Also, what one book contains by a particular author, their other work might not. For example, we could have taken Villette by Charlotte Bronte but Jane Eyre has this feminist tone running dominant in her book and independent fierce nature, the many motives like the Red Room that give us a wider range for scrutiny."

When I glanced at her she was gazing intently out of the window. The leaves on the tree slanting slightly toward the building whispered in the calm breeze outside. The serene sunlight was playing on her shoulder.

"Your reader tendency welcomes everything." I squinted at her sarcasm. She was well aware of my prejudices. "People who are new to this need time to foster that affinity. Besides, I think Jane Eyre is fierce in plainness. Her character seems to be constructed upon the trope quite prevalent in many novels that is 'not like other girls' and that is questionable in itself."

I nodded. My thumb played with the cuff of my shirt absentmindedly. "Jane being different from other women seem to have set up that very trend I think. Although she appears independent. Her growing affinity towards Rochester and lack of fierce confrontation at the revelation of Bertha Mason puts me on the poor side of her character."

I paused. A distant bell rang somewhere in the campus and the last of the student poured out of the classroom.

"At this point, we can also question how different is she from Moll Flanders." She said. "I sometimes wonder why didn't Eyre resort to stealing to sustain herself instead of leaving herself at Providence. Whereas Flanders' basis of existence is survival. She attempts her best to survive in all circumstances by whatever means necessary. She doesn't leave her fate to Providence. Is she stronger than Eyre..."

I thought for a moment. "There's also Roxana. Elizabeth Bennett. The Wife Of Bath. Anne Shirley. Jo and Amy March. Scarlett O'Hara." I counted the names off my fingers and simultaneously put my books in my bag preparing for the next class. Outside I saw Prerna run down the hall, for the class definitely. "But I don't think we can juxtapose or classify them as superior to one another. They shouldn't be compared. They are women belonging to similar systematic oppression. They suffered different problems and reacted accordingly. Their strength could be judged based on the society and the period they come from and how they bear in it. As most, they should empathize with each other." I finished and pointed at my watch indicating to her of class, heaved my bag on my shoulder and ran out of the classroom.

Later in the day, I emerged from the History department flexing my fingers. The class had left me jaded. My mind seemed to have gone momentarily blank. Professor Sartaz had decided to give notes instead of his usual lectures and I could feel a distinct ache in my thumb and forefinger. By grace they were red!

Mina met me halfway to the cafeteria. She related how the professor had forgotten about the class and they were delayed by half an hour. It was not in the least surprising. This was the third time Political Science Professors had mixed up their classes in a week.

The cafeteria was packed. From a square slot of a window by the counter I could see the cook in the kitchen immersed in smoke. The lady behind the counter read the menu for us. I was about to order a sandwich by Mina insisted on parathas.

As we sat with our lunch she showed me an article.

"Superiority among women can be distinguished by emotional and physical strength," I said as I

finished reading. "Some might prize one and some other. I think what is more essential is that it is an equal balance of both."

She poked at the paratha with a finger. They were quite puffy today. "We don't see many physically powerful women, except for those in contemporary fantasy texts I suppose. Women are emotional creatures and they deal with life with emotions, their emotions and feelings make them stronger. Physical strength is more prevalent in men."

Further down in the cafe, I caught sight of other girls from our department. We waved beckoning at them. As they joined us I replied to Mina, "Because they are physical creatures. But I don't like how their emotional aspect is at most times eliminated, as though they don't exist. How many times have we seen representations of men dealing with things more emotionally? Even with children. Overlooking the romance genre. And even if they have emotions they are given equal physical strength. But women, it's either entirely physical or emotional."

It was nearly four by the time we emerged from our college gates. We had six classes today and Mina's adamant temperament prevailed me to attend all. At times I would be stunned by how she was rubbing off on me. A cold shock of wind stole upon us, shaking my limbs at once. Mina draped her sweater over my shoulders and said, "Sometimes I wonder if we were somewhere else and not here."

"Where exactly?" I pulled the comfort of her woollen cardigan tighter.

"I think our society and the environment decide or rather construct our perspective. But the question is can it be unmade?"

It was an interesting question. I didn't know what to say to that. Three buses passed, none of them to our PG before I could reply. "Racism as we are aware is deeply rooted and it becomes quite inherent after a time but that is a perspective on its own. I come from a society where my mother has always been worried about my being in the sun, should I get sunburned. But she grew out of it, why? Because of exposure to the world. In the end, colour doesn't really matter. I think we need to venture deeper into the basis of the perspective that we nurture and how it coincides with what we are becoming and if it's something we want to be."

She folded her hands, her hair falling over her eyes. Behind her, the guards were closing the college gates. Inside I could see our HOD talking to some professor. She caught my gaze and I bowed slightly in greeting, she nodded and walked away with the professor. "I think our perspective could have been different were we somewhere else," Mina said. "Influence is something that mostly constructs us. But at the end of the day, we need to retain our authenticity."

"I used to think authenticity would be lost if we tread on the path of others, let influence govern our life but influence is inevitable. That's the base of human interaction." I said.

"But I think we need to be aware enough whether those influences are what we want. If we are consciously, willingly adopting them, it's a choice we are making, and that being in control of our life." Mina said and gestured to the approaching bus.

The bus rattled away from the sight of our campus. The trees, and pedestrians, everything seem to be rushing by me in a haze. A student from our college was dozing off in the seat adjacent. Her hand clutched onto the red band about her wrist.

"Do you ever wonder what if there were no religion in the world? How would that work? Will people be able to live?" I asked Mina.

It was her turn to scowl at me. Her face was hidden in the mask but I could perfectly imagine the look. "Religion is a way of life. A system of rules to which people adhere to. If there were no rules what do you think would happen?"

"Accidents?" I suggested.

She nodded. "Lots of them."

"However, religion has divided the world in a way........" My voice drowned away in the rush of the traffic.❐

The Author is student of BA 3rd Semester, Political Science Department

आशा

पीनाखि दत्त

(**एक** आदमी के साथ ज्योति की माँ बहुत देर से आँगन में ही बातें कर रही हैं। ज्योति की माँ भी बहुत ही ध्यान से उस आदमी की बातें सुन रही है। वह आदमी बातें बोलते-बोलते भावुक हुए जा रहे है और रुंधते हुए गले के साथ अपना दु:ख छुपाने की कोशिश में मुँह पर झूठी मुस्कान लिए हुए है।)

: वह आदमी कौन था माँ? -ज्योति ने पूछा.

: मेरे बचपन का दोस्त।

: अच्छा। वह रो रहे थे क्या?

: हाँ।

: क्यों?

एक लंबी साँस लेकर ज्योति की माँ ने जवाब दिया-

: उसके जीवन के बारे में मैंने आधा लिखकर रखा था। आज जाकर मिली 25 साल बाद। बाकी का हिस्सा लिखकर खत्म करना है, उसके बाद पढ़ लेना।

: इतना खास दोस्त थे क्या? कि आपके लेखन में भी उसे जगह मिल गयी।

: छोड़ो ये सब, चलो अभी अंदर चलो।

(आज शनिवार है। ज्योति ग्यारहवीं कक्षा की छात्रा है। उनको भी माँ की तरह ही किताबें पढ़ना और साहित्य रचना में रूचि है। घर में रखा हुआ उपन्यास भी पढ़ लिया है। तभी उसे उस आदमी की याद आती है, जिसके बारे में माँ ने लिखकर रखा था। फिर वह रात का खाना खाकर माँ से पूछकर लिखी हुई कहानी पढ़ने बैठ गई।)

कल्याणी तब गुवाहाटी में बी ए की पढ़ाई कर रही थी। एक दिन रात के ग्यारह बजे किसी ने कल्याणी को फोन किया। तब वह सो गई थी पर फोन की आवाज से उठ बैठी।

: हेल्लो।

: हेल्लो।

: जी आप कौन बोल रहे हैं?

: आवाज नहीं पहचानी क्या?

: जी नहीं। कौन हैं ?

अरे पगली मैं हूँ।

: नाम बताइए। मैं हूँ बोलने से कैसे पता चलेगा?

: मैं रंजीत।

: अरे रंजीत। कैसे हो? कैसे याद आया? कहाँ हो अब? और मेरा नम्बर कहाँ से मिला तुझे?

: मैं ठीक हूँ। नम्बर तेरी दोस्त दीप्ति से मिला और मैं अभी गुजरात में हूँ।

: अच्छा अच्छा।

: मेरा छोड़ो तेरा क्या हाल है?

ठीक ही है ।

(ऐसे ही बातें करते-करते रात के बारह बज गए। कल्याणी को नींद आ रही थी। बहुत दिनों के बाद बात हुई बोलकर बातें खत्म ही नहीं हो रही है। तभी रंजीत की कही हुई एक बात सुनकर उसकी नींद भाग गई।

: कल्याणी मुझे बचपन से ही तू पसंद है।

: क्या? क्या बोलना चाह रहा तू?

: मैं तुझे प्यार करता हूँ।

: क्या पागल है क्या तू? मज़ाक कर रहा है ना तू?

: नहीं मैं सच कह रहा हूँ।

: मुझे हंसी आ रही है। तू कैसे मतलब कैसे?

: मुझे पता है मैं तेरे लायक नहीं हूँ।

: अरे ऐसी बात नहीं है।

: कोई बात नहीं मैंने कहा कि मैं तुझे पसंद करता हूँ, तुझे मुझे पसन्द करने के लिए नहीं कह रहा हूँ।

: अच्छा। तब तो ठीक है।

: हूँ.

: मैं साफ साफ बता देती हूँ मुझे ये सब बातें बिल्कुल पसंद नहीं है।

: तू बिल्कुल नहीं बदली। पहले जैसे ही है।

: हाँ। सब बोलते हैं।

: ठीक है आज के बाद ये सब बातें बिल्कुल नहीं बोलूंगा। ठीक है ना मैम?

: मैं मैम नहीं हूँ।

: क्लास में बताती थी ना बड़ी होकर मास्तरणी बनना है।

: हाँ वो तो है। लेकिन अभी तक नहीं हूँ।

: ठीक है नहीं बोलूंगा।

: और तू भी मेरे बारे में सोचना बंद कर दें। क्योंकि कोई फायदा नहीं है।

: कैसे न सोचूं? बचपन से आज तक मां के बाद मेरे दिल में किसी लड़की को जगह मिली है तो वह तू है। तू पसंद कर या न कर, पर मेरे दिल में हमेशा तू ही रहेगी।

: हाँ ठीक है मुझे बहुत नींद आ रही है।

: अच्छा गुद नाइट्।

: हाँ गुद नाईट्।

उस दिन के बाद कभी भी रंजीत ने कल्याणी से मिलने की कोशिश नहीं की। रंजीत कल्याणी के बचपन का दोस्त था। जब से स्कूल जाना शुरू किया तब से दोनों साथ ही थे। कभी एक ही साईकिल पर घर आते तो कभी एक ही छाता लेकर आते। एक ही साथ खेल-कूद कर बचपन बीता। जब रंजीत क्लास 8 में पढ़ रहा था, तभी उसके बीमार पिता की मृत्यु हो गयी। रंजीत का एक बड़ा भाई था। उसी साल बड़ा भाई मेट्रिक की परीक्षा देने वाला था। घर में कमाई का कोई रास्ता नहीं था। बीमार होने के बाद भी पिता कुछ-न-कुछ करके घर सम्भाल ही रहे थे। अब रंजीत की माँ ही निकल पड़ी काम के लिए।

पर रंजीत से माँ का कष्ट देखा नहीं गया। उसने स्कूल जाना बंद कर दिया और माँ को घर में रहने देकर खुद कमाई के लिए निकल पड़ा। सिर्फ परीक्षा देने के लिए स्कूल जाने

लगा। पर स्कूल पर भी शिक्षक लोग उसे डांटने लगे। कुछ दिन बाद उसने स्कूल छोड़ दिया। उसके बड़े भाई ने मेट्रिक पास कर लिया। फिर सिर्फ रंजीत पर ही पूरे घर की जिम्मेदारी देना अच्छा नहीं लगा तो बड़ा भाई भी एक साल बाद काम के लिए निकल पड़ा। सबसे पहले दोनों भाई रास्ता बनाने के काम में लग गये। दो साल बाद कम्पनी के काम में भर्ती हो गए। मां अकेली ही रहने लगी।

कुछ साल बाद दोनों घर आये और पिता के बनाए हुए घर को अच्छे से बना लिया। फिर दोनों भाइयों ने घर आकर एक टेंट हाउस खोल लिया। टेंट हाउस का व्यवसाय दोनों मिलकर अच्छे से संभालने लगे।सबड़ा भाई के पसंद से ही उसका शादी हो गया। पर वह शादी ही उसके परिवार में काल जैसा प्रतीत हुआ। रंजीत की भाभी उसे बिल्कुल पसंद नहीं करते। क्योंकि वह बहुत ज्यादा पढ़ा लिखा भी नहीं था और छोटे उम्र में ही ज्यादा ज़िम्मेदारियां लेकर घर से निकल जाने के बाद शराबी बन गया। अब चाहकर भी वह शराब नहीं छोड़ सकता था। हालाँकि उसका बड़ा भाई भी शराबी था, उसका भाभी ने उसे सुधार लिया। माँ जब तक थी सबकुछ ठीक ही चल रही थी। माँ के गूजर जाने के बाद भाभी की अत्याचार बढ़ गयी। बड़ा भाई भी पत्नी की बात मानकर रंजीत को बोझ समझने लगा और उसे घर से निकल जाने को मजबुर कर दिया। अब आधा उम्र बीत गया। कल्याणी की प्यार में रहकर किसी ओर को अपनाने के बारे में कभी सोचा ही नहीं।

कल्याणी अब एक महाविद्यालय के हिन्दी विभाग के अध्यापिका होने के साथ साथ एक अच्छी लेखिका भी है। उपन्यास और कहानी लेखन दोनों क्षेत्र में ही उनकी अच्छी स्थान है। साथ ही वह एक वकील की पत्नी हैं।

आज फिर से रंजीत कम्पनी के काम के लिए निकल पड़ा। जाने से पहले कल्याणी को अंतिम बार देखने के लिए आया। क्योंकि उसे पता है कि उसके पास ज्यादा समय नहीं बचा। कम उम्र में ज्यादा शराब पीने के कारण उसका एक लिवर बिल्कुल ही काम करना बंद कर दिया। चिकित्सा कर सकता था। पर उसका कोई आशा ही नहीं रहा । जिन्दा रहे तो किसके लिए?

ज्योति सोचने लगी आशा ही जीवन का मूल है,
आशा है इसीलिए जिंदगी है।□

The Author is a student of Hindi Department

Remembering

Zarin Annan

Ajay, a seventeen year old boy living with his parents in the city was going back to his childhood home where his family resided till he was seven, which is also his paternal grandparent's house. Back in the lived there. His grandfather had died long before he was born. He doesn't remember much about his grandmother either. Only vague memories and glimpses of her affectionate smiles fog his mind. But despite all this he was angry at her. Today was Ajay's first day of college and while he was getting ready his uncle telephoned his father and informed that Ajay's grandmother was no more. She had died of old age, a natural and peaceful death it train, Ajay had protested a little that he doesn't want to attend the funeral; his father called him an emotionless fool and said that he was a shame upon the family name. The comment was harsh on him

because certainly he couldn't be emotionless when he had just been so excited to attend college, neither he was a shame upon the family name as he had secured a seat at one of the top colleges in the state, just like his father had wanted. His father had proudly pat his back that day though never admitted that he was proud of his son for his achievement, but Ajay was okay with it; they never admit that anyway.

While on the train he did not talk to his father and busied himself in sketching scenaries he from from the window. The journey took quite a while but they reached safe and sound. Ajay was squirming with uneasiness imagining that he could have been making new friends and meet pleasant people instead of sitting a grimy little room in their village house.

Ajay does not remember much of his grandmother, maybe that's why he is unaffected by her demise. She to him, was just another elderly woman. He tried recollecting his memories of her while sitting on the train; the attempt was unsuccesstul.

He was pulled out of his train of thoughts when his cousin came to call him to see their grandmother for the last time. He hadn't shedas ingle tear yet, he thou ght, 'everyone is bound to die one day, what's there to make such a fuss about it and not let others continue with their day peacefully?'. He felt guilty after thinking this though; this made him think that maybe his father was right.

While walking through the rooms of the house which used to be his home once, he remembers, he remembers jumping around here and there always tugging at his grandma's hand to come play with him. him all the time, no matter how tired she was. She always made a huge fuss for the whole night to nurse him back to heath. There were endless forgotten sweet memories between them. Along with all these a bitter memory resurfaced too; Ajay remembered her scolding him once because he broke a photo frame. It was the only framed photo of his grandfather. His grandmother had cried, a lot an scolded him. That was the first and last time she ever scolded him. After a few days they his parents and he had moved to the city and he could never give her the frame he had glued together. He still feels guilty about it.

"After entering the room, he sees his grandmother's sunken and deeply wrinkled face after years; he thinks that had she scolded him more, maybe then he would have remembered more of her. He wants to remember more of her."

After entering the room, he sees his grandmother's sunken and deeply wrinkled face after years; he thinks that had she scolded him more, maybe then he would have remembered more of her. He wants to remember more of her. With this his tears and his flooded emotions break free. He is indeed not an emotionless fool, have remembered more of her. He wants to remember more of her. With this his tears and his flooded emotions break free. He is indeed not an emotionless fool, maybe a little self centered, most of us are. He can't move on from the guilt he holds.❐

The Author
is student of
HS 1st year

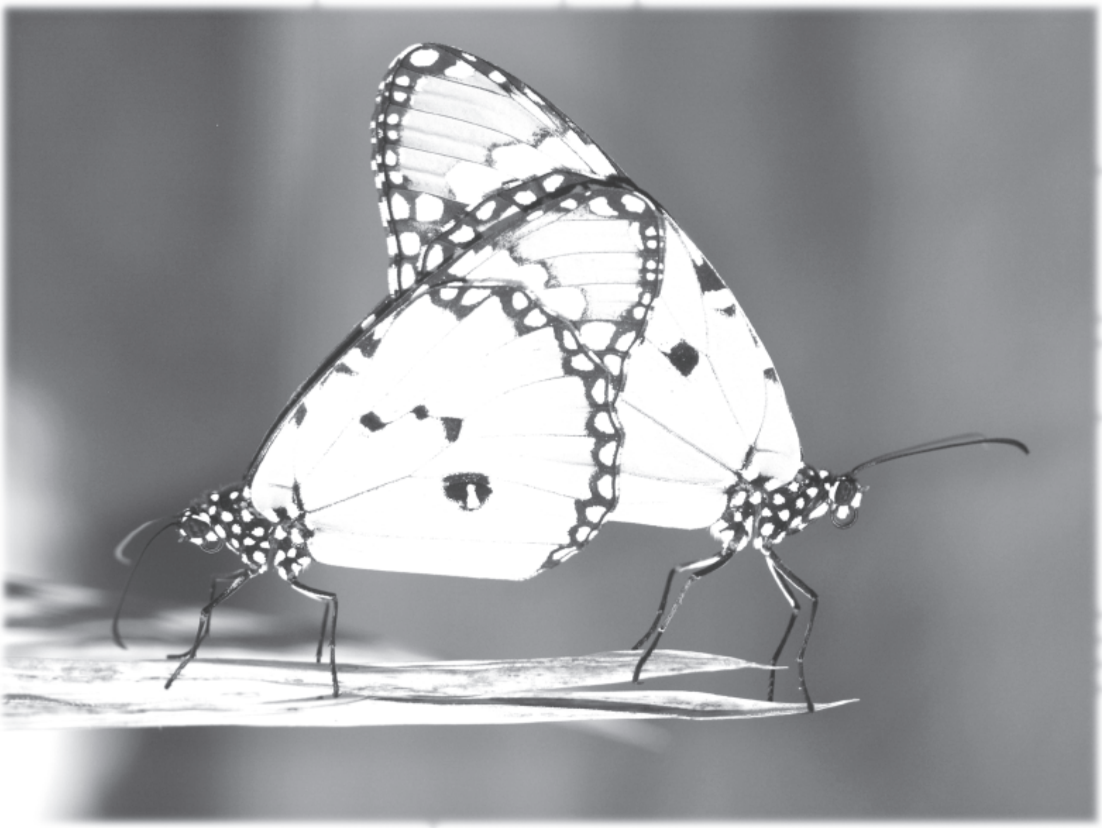

মানুহবোৰ সৌন্দৰ্যৰ প্ৰেমত সঁচাই বলিয়া নেকি ?

প্ৰিয়ংকা দাস

খাবলৈ বুলি লোৱা আইনাৰ চাহৰ গিলাছটো এখন্তেক আহি ৰৈ গ'ল বেদান্তৰ কিছু পাতল গুলপীয়া ওঁঠত। প্ৰশ্নকাতৰ, শান্ত, গম্ভীৰ চকুজুৰিৰে তাৰ উত্তৰলৈ ৰৈ আছে অৰিঞ্জিতা।

— মই ভাবো যে সেয়া মানুহৰ ব্যক্তিগত মন্তব্য। কাৰোবাৰ বাবে ৰূপ পৰ্যাপ্ত আৰু কাৰোবাৰ বাবে গুণ। হয়টো বহুসংখ্যকেই নিজৰ প্ৰেমিক-প্ৰেমিকা ৰূপে এজন ধুনীয়া মানুহ জীৱনত বিচাৰে। কিন্তু তাৰ মাজটো বহু আছে যিয়ে কেৱল সৌন্দৰ্যই মূল বুলি নাভাবে। পিছে তুমি কিয় হঠাৎ এনেদৰে প্ৰশ্ন কৰিলা ?

চাহৰ গিলাছটোত চুমুক এটা দি ক'লে বেদান্তই।

অৰিঞ্জিতাৰ শূণ্য দৃষ্টি নিবদ্ধ হৈ আছে টেবুলত থোৱা আধাখোৱা চিঙৰাটোত। বেদান্তই তাইৰ উত্তৰলৈ বাট চাই আছে বিৰক্তভাৱে। হয়তো তাই বেদান্তৰ কথাত গুৰুত্ব দিয়া নাই। আধা খোৱা চিঙৰাটোলৈ দৃষ্টি নিক্ষেপ কৰিয়েই চাহত চুমুক এটা দি হুমুনিয়াহ এটি এৰি দিলে বুলি অৰিঞ্জিতাই। কিছু নিৰৱতাৰ পিছত অৰিঞ্জিতাই চকু তুলি বেদান্তলৈ চালে। সি চাহ চিঙৰা খোৱাত ব্যস্ত। হয়তো বিৰক্ত হৈছে তাইৰ এই আচৰণত।

সৌ তোমাৰ পিছলৈ চোৱা।

এটি গম্ভীৰ অথচ কিছু হুকুমৰ সুৰত কৈ উঠিল অৰিঞ্জিতাই। চিঙৰাটো চোবাই চোবায়েই লাহেকৈ ঘূৰি দিলে বেদান্তই পিছলৈ বুলি।

তিনিজনি ছোৱালীয়ে হাতত লৈ আছে এটি কুকুৰ, এটা সোণালী মৰম লগা কুকুৰ। কুকুৰটো কোনে ল'ব কোনে নল'ব বুলি কথা পাতি আছে নিজৰ মাজত। কাষত থিয় হৈ আছে ত্ৰিশ-পয়ত্ৰিশ বছৰীয়া যুৱক দুজন, বোধহয় তাৰে কোনোবা এজন কুকুৰটোৰ মালিক।

— কুকুৰটো দেখিছা, মৰম লগা নহয়নে?

বেদান্তৰ প্ৰশ্নকাতৰ দৃষ্টি আহি পৰিছেহি অৰিঞ্জিতাৰ সৰু ক'লা চকুজুৰিত। তাৰ উত্তৰলৈ ৰৈ নাথাকি আকৌ ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে অৰিঞ্জিতাই —

কুকুৰটো মৰমলগা বাবেই ছোৱালী কেইজনীয়ে কোচত লৈছে, মৰম কৰিছে, নিজকে ড'গ লাভাৰ বুলি হয়টো গৰ্ব কৰিছে। আশে-পাশে থকা মানুহবোৰে এবাৰ হ'লেও ঘূৰি চাইছে মৰম লগা কুকুৰটোলৈ। কুকুৰটোৱে সকলোৰে দৃষ্টি এবাৰলৈ হ'লেও আকৰ্ষণ কৰিব পাৰিছে বুলি মনতে গৰ্ব কৰিছে। গৰ্ব এটা আছে মালিকৰো। এইবাৰ তুমি এই পিনে চোৱা!

সিহঁতৰ পৰা কিছু আঁতৰত থকা লেতেৰা-লেঙেৰা কুকুৰটোলৈ আঙুলি টোৱাই চাহৰ শেষ চুমুকটো দি কৈ উঠিল অৰিঞ্জিতা। বেদান্তই কিছু বুজা-নুবুজাৰ ভাব লৈ চকু ফিৰালে কুকুৰটোৰ পিনে। ক'ৰবাত কিবা খাব পাম বুলি গলিৰ দোকানৰ ডাষ্টবিনৰ ভিতৰলৈ মুখ দিছে কুকুৰটোৱে। চকুজুৰি শেতাপৰা, ক্লান্ত, যেন চকুজুৰিয়ে কৈছে "কিয় এই জীৱন?" আগফালৰ ভাঁজখোৱা বাওঁভৰিখনে দিছে কোনো মানুহৰ নিষ্ঠুৰতাৰ চিন।

— এই কুকুৰটো চোৱা এতিয়া, লেতেৰা-লেঙেৰা, দুঃখিত জীৱনটোৰ বাবে। সেই ডামি ব্ৰিডৰ কুকুৰটোও এটা কুকুৰ আৰু এই লেতেৰা কুকুৰটোও এটা কুকুৰ; নহয়নে? কিন্তু কোনে বাৰু চাইছে ইয়াক? কোনে বাৰু ৰৈছে ইয়াৰ বাবে? কোনে এই কুকুৰটোক মৰম কৰি নিজকে ড'গ লাভাৰ বুলি পৰিচয় দিছে? কোনে গুৰুত্ব দিছে ইয়াক?

অৰিঞ্জিতা গম্ভীৰ হৈয়ে আছে। বেদান্ত কিছু আচৰিত হ'ল চঞ্চল, হাস্য ৰগৰ চৰিত্ৰৰ অৰিঞ্জিতাৰ ভাবধাৰাত। আকৌ ক'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে তাই—

মানুহবোৰ মোহত বলিয়া, ৰূপত বলিয়া, বুজিছা বেদান্ত। সেয়া কেৱল মানুহৰ ৰূপৰেই হওক অথবা আন জীৱ বা বস্তুৰ বৰ্হি সৌন্দৰ্যই হওক। মানুহবোৰ অসহ্যকৰ বেদান্ত, মানুহবোৰ নিষ্ঠুৰ, নিষ্ঠুৰ তুমি আৰু ময়ো।

অৰিঞ্জিতাৰ গম্ভীৰ হৈ থকা মুখত স্পষ্টকৈ ফুটি উঠিছে ক্ষোভ, খং, বিৰক্তি আৰু ঘিণভাৱ। তাইৰ চকুলৈ বেছিপৰ চাই থাকিব নোৱাৰিলে বেদান্তই।

— এয়া, তোমাৰ কথা শুনোতে মোৰ চাহ গৈ পানী হ'ল।

কথা সলোৱাৰ প্ৰসঙ্গত কৌতুক কৰি কৈ উঠিল বেদান্তই।

"মানুহবোৰ মোহত বলিয়া, ৰূপত বলিয়া বুজিছা বেদান্ত। সেয়া কেৱল মানুহৰ ৰূপৰেই হওক অথবা আন জীৱ বা বস্তুৰ বৰ্হি সৌন্দৰ্যই ইওক। মানুহবোৰ অসহ্যকৰ বেদান্ত, মানুহবোৰ নিষ্ঠুৰ, নিষ্ঠুৰ তুমি আৰু ময়ো।"

লেখক দ্বিতীয় যাণ্মাসিক, অসমীয়া বিভাগৰ ছাত্ৰী

Finding Her Voice

Syeda Alhina Samad

Evelyn, a fourteen-year-old girl at MVM, harboured countless dreams. Yet, her enthusiasm for school faded when she reached the ninth standard. The joy of friendship was shattered when her three closet friends were placed in different sections: she found herself in section B, while they were in A and C. At first, it seemed manageable, but then the principal announced a rule that locked them apart – students on one floor were forbidden from visiting those on another. Suddenly, the deep bonds they shared felt distant and unreachable. The second floor, where Evelyn was confined, became a lonely place, separated by both walls and rules. Without her friends, school felt more like a prison than a place of learning, and her dreams dimmed under the weight of isolation. As an introvert, making new friends felt impossible. She often sat alone at

the back of the classroom, where no one bothered to join her. In an effort to help, the teacher mandated that each girl take turns sitting with her, but even the one she considered her best friend never bothered to sit with her. When Evelyn needed a listening ear, there was no one to hear her traumatic struggles. She faced the darkness alone. She longed for someone – anyone – to share her burden with, to understand the turmoil she felt. She felt invisible, her cries echoing in a void. Hours turned into days as she sat with her thoughts, pouring her heart into the pages of a journal, to release the sorrow that choked her.

Her world turned gray, and the walls of her classroom felt suffocating. A traumatic incident happened to her which triggered severe anxiety and panic attacks, and everything she once dreamt of came crashing down when she learned that she would have to repeat the ninth standard. Evelyn had envisioned the tenth standard as a turning point, a chance to celebrate milestones with friends and teachers. But the fear of repeating the ninth standard with younger students loomed over her, leading her to transfer to SPS. Though she finally reached the tenth standard and excelled in English with a score of ninety-four, her struggle with math, where she barely scraped a forty-nine, overshadowed her accomplishments. Her dreams of being the top student in her final year were quickly dashed. Anxiety plagued her nights, forcing her to rely on sleeping pills and therapy sessions that offered little relief. She spent an entire year unable to attend school, feeling trapped in despair and considering dropping out. Yet, her parents stood by her, refusing to lose hope even when she was on the edge of giving up. Choosing to focus on passing rather than excelling. Evelyn achieved first division – an unexpected triumph given her circumstances. But when she decided to take the CVET exam, aiming to study at Delhi University, her hopes shattered once more. Despite her strong scores, she learned she wasn't eligible due to missing required subjects. She thought immediately of her maternal uncle, who had always believed in her and would have been proud to see her at her dream university. Instead she enrolled in a local college that relied solely on her twelfth standard scores, which reflected her struggles with anxiety. Family gatherings became tense, filled with judgmental glances and whispers about her missed opportunities. Yet, her parents encouraged her to rise above the negativity and focus on her future. Her mother inspired her to retake the CVET after completing her BA, reigniting her childhood dream of attending her desired university. Rather than succumbing to despair, she transformed her frustration into motivation. She began writing on quora, achieving over 146,000 views, and embarked on her lifelong dream of writing a novel. To focus on her craft, she distanced herself from family events, using that time to pursue her aspirations. Through this journey, she learned an invaluable lesson: While some may choose to belittle others, it is far more important to uplift and encourage. A few kind words can spark the flame of success in someone who needs it most. Evelyn emerged stronger and more determined, ready to embrace her future with open arms, believing that every setback could become a stepping stone to success. She discovered the true power of hope – resilience in the face of adversity, independence, and living as her own identity. In that realization, she found a profound sense of achievement, happiness worth celebrating, and a source of pride for her family.❒

The Author is student of BA 3rd Semester

কবিতা

লুট্‌ফা হানুম ছেলিমা বেগমৰ দুটা কবিতা

কবিতা

হয় হয় ঠিকেই কৈছে আপুনি
বহুত কথাই মই নাজানোঁ
উৰন্ত চৰাইজাকৰ ভগা ডেউকাবোৰ
ফটা-চিটাবোৰ মোৰ জোৰা দিবলৈ
অন্ধ দৰ্জিজনে খৰকৈ মেচিন চলালে
সূৰুযমুখী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰৰ মন-মগজু
কিনিব পৰা যন্ত্ৰ সাজি থকা দেখিও
কি কৰিব লাগে নাজানোঁ

একেবাৰে সঁচা কথা

বহুত কথাই নাজানোঁ
পুৰণি ভুলবোৰে দগ্ধ কৰি থাকিলেও
তাৰিখ পাৰ হৈ যোৱা ঔষধৰ দৰে
কিতাপ এখন কিনি আনি
তাত নিলিখা কথাবোৰ পঢ়িবলৈ নাজানোঁ
নিয়তিৰ নিৰুদ্দেশ যাত্ৰাত
ভাগ ল'ব লাগিব নে নালাগে
ঠিকেই কৈছে আপুনি

নজনা কথাৰ মোৰ চোতালখনৰ একোণত
আপোনাৰ জনা কথাৰ ভৰাঁলটো সাজক

উপকৃত হম❒

ভাষাবিদ

ছপা কিতাপৰ লগতে ই-বুক ফেচবুকৰ
তেওঁ আছিল এজন চমজদাৰ পঢ়ুৱৈ
তথাপিও চিন্তাৰ ডালত পৰি প্ৰশ্ন এটাই
ৰমলিয়াই থাকে ৰমলিয়াই থাকে
সকলো নজনা কথা কিতাপত থাকেনে
থাকেনে কিতাপত ইন্টাৰনেটত
জনা-নজনাৰ দুৱাৰদলিত কোনে সাজে
অনাদি-অনন্তৰ অস্থায়ী আস্থান
তাতেই বিচৰণ কৰি কৰি
কিতাপবোৰক শুবলৈ নিদিয়ে তেওঁ
পঢ়ুৱৈ-পাকৈত হাতেৰে পৃষ্ঠাবোৰৰ পৰা
চিলমিল টোপনিৰ চামনি এৰুৱায়

আটোমটোকাৰি আলমাৰীত থকা
কিতাপৰ বেটুপাতবোৰে দেখিলে
মানুহজনে পঢ়া টেবুলত কেনেকৈ
এযোৰ এযোৰকৈ কেবাযুৰি চকু
অনায়াসে পঢ়ি অতালে
পঢ়ি অতালে
চাৰনিৰ চলচলীয়া পৃষ্ঠাবোৰৰ
কত নিজান-জান নেৰেটিভ
পঢ়ি গ'ল পঢ়ি গ'ল
কুমলীয়া পকা টুলটুলীয়া বহুমুখ
ওচৰৰ নিলগৰ যাতনা মগ্নতা
উৰুৱাই দিলে নিৰাসক্তিৰ নিচান

ফুচফুচনি এটাই কিতাপবোৰৰ মাজত
এৰি দিলে কাল্পনিক কন্দুৱা গেছ
কন্দনামুৱা কিতাপবোৰে বুজি পালে
চকুৰ পুথিভঁৰালত পঢ়ি পঢ়িয়েই
তেওঁ কেনেকৈ ভাষাবিদ হ'লগৈ এদিন❒

যশস্বী কবি লুটফা হানুম ছেলিমা বেগম মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰী। তেখেতে ১৯৭৬-৭৮ৰ সময়ছোৱাত প্ৰাক্-বিশ্ববিদ্যালয় পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয় আৰু ১৯৭৮-৮১ সময়ছোৱাত স্নাতক সম্পূৰ্ণ কৰে।

Spring's Awakening

Pragya Baruah

Spring arrives with a gentle breeze,
Whispers through the budding trees.
Blossoms unfold, the world renews,
A tapestry of vibrant hues.

Birds return with joyful songs,
Days grow warmer, nights shorter.
Rivers awaken from their icy slumber,
Nature's symphony resumes its course.

Fields of green stretch endlessly,
Bringing life and a sense of wonder.
Sunlight spills over meadows,
Chasing shadows, welcoming light.

In spring's embrace, hearts lift,
Renewal seen in every corner.
A season's promise, fresh and sweet,
With every bloom, our spirits spring.❐

The Poet is a student of B.A. 2nd Semester,
Department of History

A Dream in White and Red

Harshita Saikia

In the cradle of youth where the boughs lean low,
Father and daughter, their footsteps slow,
Wandered through whispers of futures untold,
Amongst dreams on the verge, eager yet cold.

With eyes wide and wondrous in a child's glow,
She saw swathes of white where the college winds blow,
White dots on red, dancing free and bold,
In a dance of tradition, stories retold.

"Father, oh father, that dress," she pleaded,
A vision of cotton, simply beaded.
He smiled, his wisdom quietly encoded,
"In time, little one, when your efforts are noted."

Years spiraled like leaves in a swift autumn gale,
Through exams and essays, she'd tirelessly sail.
The goal, ever vivid, in her heart's own tale,
To don that white kurta, her dreams to unveil.

Today, here she stands at Handique's wide gates,
In the uniform earned through destiny's fates.
The cloth wraps her gently, as if by design,
Uniting her past with the present's fine line.

That little girl's wish, on a breeze softly sent,
Reached the halls of learning, where dreams are dreamt.
Now she walks where once she dreamed to be,
In the uniform she earned – her childhood decree.❐

The Poet is a student of B.A. 4th Semester, Department of English

Ain’t a Cinderella Story

Ahana Roy

A tumultuous ride on a haunting night,
Deserted path, Oh! the clock struck midnight.
A happy ending is allI desired,
Yet, keeping up was a daunting trial.
To set things right,
I’d wrestled through the darkest nights.
I stumbled in my stride,
No choice but to haul my wounded pride.

In pursuit of a precious, shiny diamond,
I traded my sweet memories and dreams,
That I cherished and held dear.
Now trapped, I sit and whine,
Helpless, with no one to rely.
Desperation drives me to seek a loser’s flight,
Survival always demands a daunting fight.

This is no fairy tale where everything goes back to normal,
At the stroke of midnight.
There’s no magic, no miracles in sight,
I lost my youth’s fairy tale,
And my faith too…
No escape but to live a nightmare,
As a child, those glass slippers I so longed for,
The desire for that sparkling dance floor with chandeliers blinding my sight.
When I finally wore them; reality hit
The slippers shatteredas my feet hit the floor on the first treble clef note.
Bleeding feet marked a mournful décor.
I realised when it was far too late,
This ain’tthe Cinderella story,
There’s no midnight reverie.❐

The Poet is a student of B.A. 4th Semester,
Department of Economics

Wedding Band

Bishalakshyee Sarma

You knew me like

I knew we were soulmates
The highschool couple

everyone saw getting married
You changed the narrative
I wore that rope around my yearning

like tt was a wedding band
It got so tight that it broke
I was freed from your hold❐

The Poet is a student of B.A. 4th Semester,
Department of Hindi

তাই কোন

ভাস্বতী দাস

অস্ত যোৱা বেলিৰ শেষ কিৰণত
প্ৰশ্ন কৰে তাই নিজক
তাই কোন?
বিলাসী অট্টালিকাৰ মলিন মজিয়াৰ মাজত
শেষ হ'ল তাইৰ ল'ৰালিৰ ধেমালিবোৰ।
কলম ধৰা কোমল হাতখনত
গুজি দিছিল এখন ফটাকানি,
সেই ফটাকানিয়ে মচি পেলালে তাইৰ সপোনক।
মাজৰাতি স্নিগ্ধ জোনাকৰ পোহৰত
জিলিকি উঠে তাইৰ চকুপানী,
প্ৰশ্ন কৰে তাইক চকুপানী
প্ৰশ্ন কৰে তাই বৰ্তমানক
তাই কোন?
ৰাতিৰ অন্ধকাৰত অচিন হাতখনে
খেপিয়াই তাইৰ কোমল দেহটো,
নৰপিশাচৰ দৰে তেজ পি খায়
তাইৰ দেহৰ,
বাকৰুদ্ধ হৈ তাই মাথো ৰৈ থাকে
পুৱাৰ বেলিটিৰ কিৰণলৈ।
প্ৰশ্ন কৰে তাই প্ৰতিটো নিশা অতীতক
তাই কোন?
কোন আছিল তাই?
পুৱটি নিশা ভাগৰুৱা চকুহালেৰে
বাট চাই আছে
তাইৰ মদাহী স্বামী লৈ,
ধিমিক-ধামাক চাকিটিৰ পোহৰতো
ম্লান হৈ পৰিছে তাইৰ উখহি থকা মুখখন।
ক'লা পৰি যোৱা চকুযুৰিত
এতিয়াও উজলি আছে এটি সপোন।
উজাগৰি নিশাৰ প্ৰতিটো ক্ষণত
প্ৰশ্ন কৰে তাই অন্ধকাৰক
তাই কোন?
স্বাধীনতাহীন এজনী নাৰী,
নে বন্দী হৈ থকা এজন কয়দী?
বৃদ্ধা আশ্ৰমৰ সেই অকলশৰীয়া কোঠাত
বিসৰ্জন দিছিল তাই নিজক,
ৰাতিৰ আন্ধাৰত বোৱাই দিছিল
তাইৰ বিষাদৰ চকুপানীখিনিক।
যন্ত্ৰণাকাতৰ জীৱনটোত,

তাই লেবেজান হৈ পৰিছিল
মৃত্যুৰ অপেক্ষাত।
এতিয়াও তাই প্ৰশ্ন কৰিছে নিজক
তাই কোন?
কোনে শিকলিৰে বান্ধিলে
তাইৰ স্বাধীনতাক।
ধূসৰ হৈ যোৱা তাইৰ জীৱনটোত,
ক'ত আছিল আবিৰৰ পল?
আজি কোনোবাই পূৰ্ণ কৰিব জানো,
লুপ্ত হোৱা এই নাৰীৰ
আধৰুৱা ছবিখন?❐

কবি মহাবিদ্যালয়ৰ উঃমাঃ প্ৰথম বৰ্ষ (বিজ্ঞান শাখা)ৰ ছাত্ৰী

Redo

Bishalakshyee Sarma

All wanted
Was a family
With a dad who loves
And a mom who's loved!
All I wanted
Was a picture of just the three of us!
Going to restaurants on Sunday
All I wanted
Was to tell myself
They're each other's soulmates!

Now that you're gone
Shouldn't have lost hope?
But I want to build it
On my own.

I will cook for her
Come home soon to have lunch together
I will do everything
That you were cursed not to do!

I love you but I petty you more
You didn't see the smile before you went
Don't feel guilty
I will redo the tale before the story ends.❐

The Poet is a student of B.A. 4th Semester,
Department of Hindi

Rain of Blue

Isha Rangshal

The misty gray weather takes part in our solitude
But a mysterious death crawls upon us
As you linger around for someone to be your stubborn love

The smell of cigarettes and the taste of your lips
It was the taste of heaven.
Although I can't recall the kiss of death.

I kissed you goodbye on the very first night.
And then you whispered to my ears
"The rain of blue is your unconditional love."
I said, "It's the unconditional love I have for you."

The midnight hour and your immortal soul
Were never mine
So I smoked the cigarette you gave me and let you fade away.❐

The Poet is a student of B.A. 2nd Semester,
Department of History

ভ্ৰান্ত বাস্তৱ

ডিম্পী পাটগিৰী

"বহু বিয়লিয়ে বাগৰ সলোৱাৰ পিছত নিতাল ৰাতিৰ কোলাত
আকৌ তুলি লৈছোঁ কলম, কিজানিবা যুক্তাক্ষৰ ভাঙি
সিঁচেই এক সংগ্ৰামৰ ৰণ"

এইখন ৰজা-মহাৰজাৰ ক্ষমতাৰ ৰণথলী
য'ত তই বা মই...
যুদ্ধত ব্যৱহৃত একোখন সাধাৰণ তৰোৱাল মাথোঁ
যিয়ে শত্ৰুক নাশ কৰে সঁচা,
কিন্তু মলিন হয় নিজেও।।

ভংগীল হিমালয়ৰ বুকুত ক'ত ভগ্নাৱশেষ পৰিয়াল
অনাথ অথবা ন-কইনাৰ শুভ্ৰ উচুপনি
ক'তা তথাপিয়টো একেই আছে,
সভ্যতাৰ পৰিণতি।।

চলি থাকে সিংহাসনৰ আৰোহণ অৱৰোহণ
ক'তা তথাপিয়োটো একেই থাকে
সমাজৰ চলন।।

ব্যৰ্থতাৰ কফিনত শেষ ধচালি মাৰি
আজিও উচুপি উঠে
তাহানিৰ কাৰ্লমাৰ্ক্স, নেলচন মেণ্ডেলা, বাপুজী
ক'তা তথাপিয়োটো একেই আছে,
পুঁজিবাদী, বৰ্ণবৈষম্য বা বিদেশীৰ ৰাতি।
অথবা নিজ দেশতেই জাতিক হত্যা কৰা প্ৰস্তুতি।।□

কবি ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ তৃতীয় ষান্মাষিকৰ ছাত্ৰী

আশাৰ আঁচল

ৰজি শৰ্মা ভট্টাচাৰ্য্য

আঁচলৰ কোনৰ ফাকেৰে
ৰিঙিয়াই পোহৰে দেখা দিছে।
চিক্‌মিক্ কৈ পোহৰৰ পৰশে
খিৰিকী খনেৰে
শুভ্ৰ বগা চাদৰৰ পৃষ্ঠাবোৰত
ৰঙা, হালধীয়া বোলৰ আঁচ তৰিছে।
ৰেঙনিৰ পোহৰৰ ছবিয়ে.
প্ৰকৃতিৰ পৰশৰ আভাৰ
পূৰ্ণ আলোকৰ সপোনবোৰ
পৃষ্ঠাত পোহৰৰ বোলেৰে আঁকিছে।
সৃষ্টি হৈছে নতুন পুৱাৰ
এই বোলৰ ছবিয়ে দেখাইছে
অমিয়া সুৰৰ নৈখনৰ স্বৰলিপি,
দেখাইছে বতাহৰ সোঁতত থকা
উল্লাহ আৰু আশাৰ সঞ্চাৰ
ওঁঠত সুৰীয়া মাত আৰু
সপোন সুৰুজৰ পৰশত
সাৰ পাই উঠিছে
এটি নতুন প্ৰভাতি পুৱাই।
যাৰ ৰেঙনিৰ প্ৰতিধ্বনিত,
সাৰ পাইছে, শৰতৰ প্ৰভাতি পুৱাই।□

কবি ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ দ্বিতীয় ষান্মাষিকৰ ছাত্ৰী

Envision you Light!!

Shahana Ahmed

Yes you are under the darkness,
They are under the light…
But what if one-day you become star and
They are just moonlight??❐

The Poet is a student of B.Sc. 2nd Semester,
Department of Botany

Beats of Love

Noor Fatima

I would sing our names
Like a lullaby
You'll hum it back when you feel my beats,
My music, its tone aned move to it.
And we'd dance till it breaks
The unbreakable embrace.
Feels like my heart swings up the hill,
By the river, into the streams.
I'll fly away if need be so I'd die with our love buried deep.
Then you give me the chill, and
Keep this still with a kiss under our heartbeats.
The twinkles above in the dark estate.
Seems to be shying away from what is sees
A love so alive would be paradoxical, they say,
But we'd colour it in the blues and pinks
Let the love shine like it fades the pain
'Cause I know you take shelter
In here somewhere.❐

The Poet is a student of B.Sc. 2nd Semester

Gentle Warmth

Sneha Rani Baishya

The hues of pink and purple files the sky,
Tinted clouds passing by.
The opaque moon peeking out in the daylight,
Waiting for the stars to shine bright.
The days stretch long, a sunlit dream,
The heat of the daytime washed away by the cooling breeze,
Soothing the tired soul as it brushes their sweaty hair.
Barefoot paths on grassy feet,
Moments held in memory.
The scent of blossoms, fresh and sweet,
Mingles in the summer heat,
A time of joy, of sweet relief.❐

The Poet is a student of B.A. 4th Semester,
Department of English

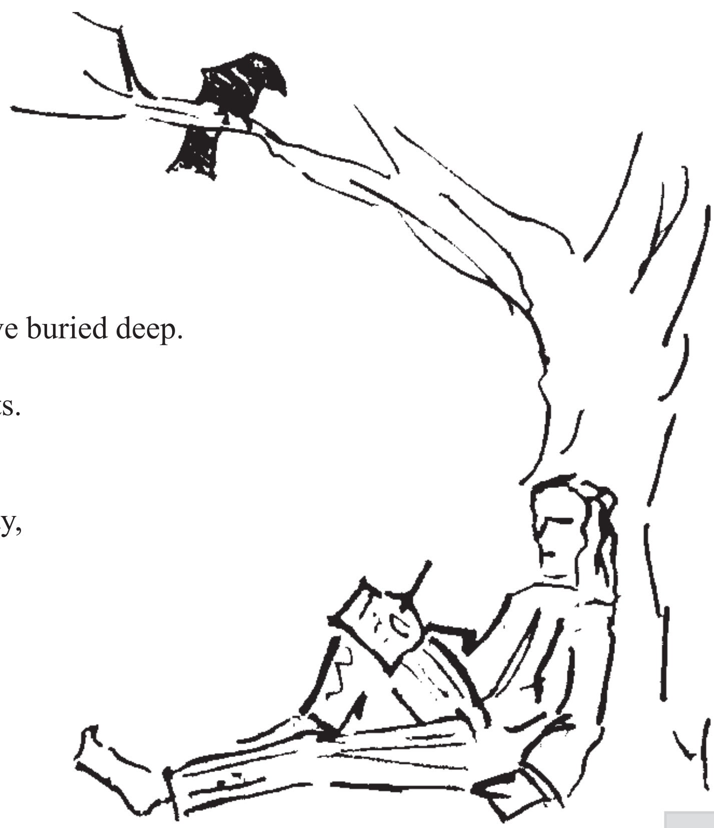

ৰাজপথত মৃত্যু....

মধুছন্দা চলিহা ভূঞা

হয়তো মুহূৰ্তৰ বাবে
বিজুলী চমকেৰে
তামবৰণীয়া হৈছিল আকাশখন।
মনৰ অৱদমিত শংকা লৈ
অধীৰ উৎকণ্ঠা!
কোন বাৰু তেওঁ,
কোন বাৰু তেওঁলোক,
কথাটো বাৰু মাত্ৰাতে শেষ হয় নেকি?
এজন নিহত তিনিজন আহত
নাইবা
তিনিজন নিহত এজন আহত!

ইমান তৰল নে মহাকাল,
যে জোলোঙাৰ মেকুৰী হৈ
জধেমধে ভুমুকি মাৰে ৰাজপথত
এটি কচমিক শিখা হৈ?
ছটিয়াই ধোঁৱাৰ কুঁৰলি!

মাথোঁ মাত্ৰাতেই নিঃশেষ হয়,
জন্ম আৰু মৃত্যুৰ ডুৱেট ৰচা
অজটিল বাণীৰ এক পেণ্ডুলাম-
'ৰাজপথত মৃত্যু'...❐

The Poet is Associate Professor and Head
Department of Philosophy

Death In the Street

Translated By: Syad Ahmed Shah

For a moment
The sky must have turned copper
Accompanied by a flash of lightening
Suppressed fear
Mind on the edge
Who was he
Who were they
Does the matter simply end here

One dead three injured
Or three dead one injured

Is eternity so shallow
That it should make its appearance
In the form of a cosmic flame
Spraying mist of smoke
Arbitrarily anywhere in the street
Like the proverbial skeleton in the cupboard

Disappearing within fraction of a second
The Pendulum of
'Death in the street'
Carrying the uncomplicated message
Of the duet of life and death❐

স্মৃতিৰ বঁকিয়াইদি

সন্দিকৈ কলেজৰ স্মৃতি

মামণি ৰয়ছম গোস্বামী

মই শিক্ষা আৰম্ভ কৰিছিলো গুৱাহাটীৰ লতাশিল প্ৰাইমেৰী স্কুলত। এই স্কুলৰ পৰা গৈ দীৰ্ঘকাল শ্বিলঙৰ পাইনমাউণ্ট নামৰ ইংৰাজী স্কুল এখনত পঢ়িছিলো। গুৱাহাটীলৈ আহি আৰু কিছুদিন মই তাৰিণী চৌধুৰী ছোৱালী হাইস্কুলত পঢ়িছিলো। এই স্কুলৰ পৰাই মেট্ৰিক পৰীক্ষা দি মই দুবছৰ সন্দিকৈ কলেজত পঢ়িছিলো।

এই কথা লেখি মোৰ গৌৰৱ হয় এইবাবেই যে এই কলেজৰ পুৰণা ছাত্ৰীবাসটি এসময়ত কটন কলেজত অধ্যাপকসকলৰ আৱাস স্থান আছিল। মোৰ পিতা স্বৰ্গীয় উমাকান্ত গোস্বামী এসময়ত কটন কলেজৰ অৰ্থনীতি বিভাগত মুৰব্বী অধ্যাপক আছিল। পিছলৈ অসমৰ শিক্ষাধিকাৰ হোৱাৰ আগেয়ে এই কলেজৰ অধ্যক্ষও হৈছিল।

কটন কলেজত অধ্যাপনা কৰি থকা সময়তে তেওঁ দীঘলীপুখুৰীৰ পাৰৰ সেই আৱাসস্থানত বাস কৰিছিল যি আৱাসস্থান প্ৰথমতে সন্দিকৈ কলেজ আৰু পিছলৈ সন্দিকৈ কলেজৰ ছাত্ৰীবাসৰ এটা অংশলৈ পৰিণত হৈছিল। এই গৃহতেই এদিন মোৰ জন্ম হৈছিল।

সেই সময়ত কটন কলেজত পঢ়িবলৈ সুবিধা পোৱা স্বত্বেও আমাৰ পৰিয়ালৰ সকলোৰে সন্দিকৈ কলেজত পঢ়িবলৈ উপদেশ দিছিল। এই কলেজৰ প্ৰতি ঘৰৰ সকলোৰে একধৰণৰ শ্ৰদ্ধা আছিল। কিছুদিন ক্লাছ কৰাৰ পাছত এই কলেজত পঢ়ি আমাৰ সঁচাকৈয়ে বৰ ভাল লগা হৈছিল।

এই কলেজত লগ পোৱা মোৰ শিক্ষাগুৰু সকলৰ কথা মোৰ বৰ স্পষ্টভাৱে মনত আছে।

অধ্যক্ষা স্বৰ্গীয় ৰাজবালা দাসৰ লগত আমাৰ পৰিয়ালৰ পুৰণা পৰিচয় আছিল। শিশু অৱস্থাত থাকোতেই পৰিয়ালৰ কেইবাটাও সংকটময় অৱস্থাত তেওঁক মই পিতাৰ ওচৰত দেখা পাইছিলো।

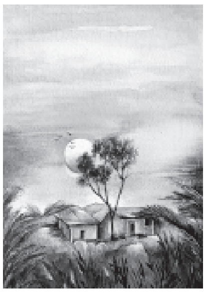

১৯৬৭ চনত কাশ্মীৰৰ পৰা উভতি অহাৰ পাছত জীৱনৰ পৰম সংকটময় মুহূৰ্তত তেওঁ মোৰ ওচৰত থিয় হৈ আমাৰ চেনিকুঠিৰ ঘৰত কৈছিল—

"নিজেই নিজৰ পথ কাটি ল'ব লাগিব। তুমি জনা-বুজা ছোৱালী এই কথা তুমি নিশ্চয় বুজি পাইছা।"

... মোৰ ভাব হৈছিল এইগৰাকী অধ্যক্ষাই সেই সময়ত কলেজৰ প্ৰত্যেকজনী ছাত্ৰীক চিনি পাইছিল।

চুটি-চাপৰ চেহেৰাৰ, ধক ধককৈ বগা মেখেলা-চাদৰ পিন্ধা এই অনন্য ব্যক্তিত্বৰ অধ্যক্ষা গৰাকীক আৰু অনেক দিন অনেক পৰিস্থিতিৰ মাজত লগ পাইছো। সেয়ে তেওঁৰ ছবি হৃদয়ত একেবাৰে স্পষ্ট হৈ অঁকা আছে।

শ্ৰদ্ধেয়া নীলিমা দত্ত বাইদেউকো মই এই সন্দিকৈ কলেজতে লগ পাইছিলো। তেওঁ আমাক 'লজিক' পঢ়ুৱাইছিল। এই বিষয়টোত মই অৱশ্যে বৰ মেধাবী ছাত্ৰী নাছিলো কিন্তু সেই সময়তে কাগজত চুটিগল্প লেখা বাবে তেওঁ বৰ উৎসাহিত কৰিছিল। আজিও তেওঁৰ সেই উৎসাহৰ কথা মই পাহৰা নাই।

অসমীয়া সাহিত্য পঢ়ুৱাইছিল অধ্যাপিকা শ্ৰীমতী চন্দ্ৰপ্ৰভা চৌধুৰীয়ে। স্বৰ্গীয় নলিনীবালা দেৱীৰ আধ্যাত্মিক ভাৱনাৰে পৰিপূৰ্ণ "পৰশমণি" নামৰ কবিতাৰ পুথিখন তেওঁ পঢ়ুৱাইছিল। অধ্যাপিকা শ্ৰীমতী চৌধুৰীৰ "পৰশমণি" পঢ়ুওৱাৰ ধৰণ ইমান বেছি ছন্দোময় আছিল যে কেতিয়াবা মই অভিভূত হৈ পৰিছিলো। পিছলৈ দিল্লীলৈ আহি স্বৰ্গীয় নলিনীবালা দেৱী আৰু হিন্দী সাহিত্যৰ ছায়াবাদী কবি স্বৰ্গীয় মহাদেৱী বাৰ্মাৰ অনেক কথাত সামঞ্জস্য দেখা পাইছিলো। তেওঁলোকৰ জীৱন আৰু মানসিক জীৱনৰ ধাৰাই একেই আধ্যাত্মিক জগতত যেন অহৰহ বিচৰণ কৰিছিল। সেই সময়ত সম সাময়িক দুই এগৰাকী সমালোচকৰ সমালোচনাৰ বাবে মহাদেৱীক যেনেদৰে থকা সৰকা কৰিছিল তেনে ধৰণৰ পৰিস্থিতিত অৱশ্যে নলিনীবালা দেৱী নিশ্চয় পৰিব লগা নহৈছিল। পিছলৈ মহাদেৱী অৱশ্যে পৰম শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰী হৈছিল। হিন্দী সাহিত্যৰ প্ৰখ্যাত উপন্যাসিক জৈনেন্দ্ৰ কুমাৰেও মাজে সময়ে মহাদেৱীলৈ যে চোকা বাণ মাৰিছিল এই কথা পিছলৈ গম পাইছিলো। জৈনেন্দ্ৰ কুমাৰক মই অনেক স্থানত লগ পাইছিলো তেওঁৰ লগত ভাৱৰ আদান-প্ৰদান হৈছিল।

অধ্যাপক শ্ৰীঅজিত শৰ্মা ছাৰে আমাক সমাজ বিজ্ঞান (Civies) পঢ়ুৱাইছিল। তেওঁ কেতিয়াবা প্ৰশ্ন লেখিবলৈ দি 'ডায়েছলৈ' আহি প্ৰশ্নৰ উত্তৰটি গোটেই ক্লাছটোৰে শুনাকৈ পঢ়িবলৈ দিছিল। এশ, ডেৰশ ছাত্ৰী থকা ক্লাছ এটাত তেনেদৰে পঢ়িবলৈ বৰ ভয় কৰিছিলো। সেয়ে প্ৰশ্ন লিখোতে যিমান পলম কৰিব পাৰি সিমান পলম কৰিছিলো। ছাৰে দেখুওৱা এই নিয়ম পিছলৈ অৱশ্যে মই বৰ মূল্যৱান আছিল বুলি ভাবিছিলো।

ব্যায়াম আৰু যোগশাস্ত্ৰত পণ্ডিত ব্যক্তি এগৰাকী এবাৰ সন্দিকৈ কলেজলৈ আহিছিল। তেওঁৰ লগত ৰেবা ৰক্ষিত বুলি অত্যন্ত ৰূপহী মহিলা এগৰাকীও আহিছিল। মহিলা গৰাকীয়ে নানা ধৰণৰ যৌগিক ক্ৰিয়া কৰি দেখুৱাইছিল। এইসকল লোক চাৰ্কাছ পাৰ্টিৰ লগত জড়িত আছিল। ৰেবা ৰক্ষিত বোলা এই মহিলাৰ বুকুৰ ওপৰেৰে ট্ৰাক চলোৱা দৃশ্য এটা ময়ো চাৰ্কাছৰ ময়দানত দেখিছিলো। সন্দিকৈ কলেজলৈ আহি যোগশাস্ত্ৰৰ পণ্ডিতগৰাকীয়ে এটা বৰ সুন্দৰ সাধুকথা কৈছিল। সাধুটি আছিল এনে ধৰণৰ— এবাৰ এটি ভেকুলী গাখীৰৰ গিলাচ এটিত বাগৰি পৰিল। বেচেৰাই গোটেই ৰাতি গাখীৰৰ গিলাচৰ পৰা উঠিবলৈ চেষ্টা কৰি জপিয়াই থাকিল। ভেকুলীটিৰ এই অদ্ভুত চেষ্টাৰ পৰিণাম স্বৰূপে গাখীৰৰ পৰা এটুকুৰা মাখন উৎপন্ন হ'ল। এই মাখন টুকুৰাৰ সহায়ত সি গিলাচটোৰ পৰা জপিয়াই নিজৰ প্ৰাণ ৰক্ষা কৰিবলৈ সমৰ্থ হ'ল।

কাহিনীটোৰ দ্বাৰা তেওঁ ছাত্ৰীসকলক বুজাই দিলে যে চেষ্টাৰ অসাধ্য একো নাই।

শিক্ষকগৰাকীৰ এই কাহিনীটি মোৰ মনত শিলৰ ৰেখাৰ দৰে বহি গ'ল।

.... এই কলেজত মই literary secretary ও আছিলো। বছেৰেকীয়া উৎসৱটোত প্ৰখ্যাত আইনজ্ঞ স্বৰ্গীয় জগদীশচন্দ্ৰ মেধি ডাঙৰীয়াক নিমন্ত্ৰণ কৰি অনা হৈছিল।

কলেজখনৰ ছাত্ৰীসকলৰ মাজত সাহিত্যৰ প্ৰতি বৰ আগ্ৰহ আছিল। কলেজৰ দ্বিতীয় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰী কুঞ্জ চহৰীয়াই (মেধি) সেই সময়ত ভাৰতৰ বিখ্যাত নাৰীসকলৰ বিষয়ে এখন কিতাপ লেখি প্ৰকাশ কৰিছিল। পিছলৈ কুঞ্জই গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃতি শিক্ষয়িত্ৰী হ'ব পাৰিছিল।

এই কলেজতে মই লগ পোৱা ডক্টৰ অনিমা ভৰালী (দত্ত) চিত্ৰলতা ফুকন, তোষপ্ৰভা বৈৰাগী, (কলিতা) সুনীতি ব্ৰহ্মচৌধুৰী আদিয়ে অসমীয়া সাহিত্যলৈ মূল্যৱান বৰঙণি দিব পাৰিছে।

মোৰ এতিয়াও মনত আছে এই কলেজত থাকোতেই বছেৰেকীয়া উৎসৱ এটিত অসমীয়া আৰু ইংৰাজী কবিতা লেখাৰ বাবে মোক প্ৰথম পুৰস্কাৰ দিয়া হৈছিল। মোৰ অসমীয়া কবিতাটিৰ বিষয় আছিল "তেজিমলা"। বিচাৰক আছিল প্ৰখ্যাত সাহিত্যিক ডক্টৰ বীৰেন্দ্ৰকুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্য ডাঙৰীয়া। পুৰস্কাৰ ঘোষণা কৰাৰ

দিনা মোৰ আনন্দৰ সীমা নাছিল। কাৰণ সেইটোৱেই মই লেখা প্ৰথম কবিতা আছিল। পিছলৈ “বগা পূৰ্ণিমা” নামৰ কবিতা এটা “ৰামধেনুত” প্ৰকাশিত হৈছিল। এই কবিতাটো লেখাৰ ডেৰকুৰিমান বছৰৰ পাছতহে মই দিল্লী চহৰক লৈ কবিতা এটা লেখিছিলো। সেইটোৱেই মোৰ শেষ কবিতা।

সন্দিকৈ কলেজত পঢ়ি থাকোতেই এবাৰ সেৱাদলৰ লগত মই মধ্যপ্ৰদেশৰ ভূপাললৈ গৈছিলো। “সেৱাদলৰ” কৰ্মীসকলৰ লগত আমি ভূপালৰ পিছপৰা এলেকা এটাত এটি নতুন ৰাস্তা বান্ধিছিলো। অনেক বছৰৰ পাছত মধ্যপ্ৰদেশৰ এসময়ৰ জলসিঞ্চন বিভাগৰ মন্ত্ৰী আৰু বৰ্তমান লোকসভাৰ সদস্য আজিজ কোৰেচী মহোদয়ে মোৰ দিল্লীৰ বাসভৱনত আহি কৈছিল— “You know, the road which you all had built has now become a National High-Way of Madhya Pradesh !”

“সন্দিকৈ কলেজত পঢ়ি থাকোতে কাৰ্জন হলৰ প্ৰাঙ্গণত হোৱা সভা চাইছিলো। স্বৰ্গীয়া নলিনীবালা দেৱীৰ ওজস্বী ভাষণো শুনিছিলো। এৰি থৈ অহা পঢ়াশালিবোৰ স্মৃতিৰ একোণত সদায়ে সজীৱ হৈ আছিল। সন্দিকৈ কলেজৰ কথাও সজীৱ হৈ আছে।”

মই বুজি পাইছিলো সেৱাদলৰ কৰ্মীসকলে কৰা এই আলি হয়তো পিছলৈ আৰু উন্নত কৰা হৈছিল।

সন্দিকৈ কলেজৰপৰা আমাৰ চেনিকুঠিৰ ঘৰলৈ অহা-যোৱা কৰা পথতে “কাৰ্জন হল” লাইব্ৰেৰী আছিল। এই লাইব্ৰেৰীত মই মাজে-সময়ে পঢ়িবলৈ গৈছিলো। পিছলৈ মই মোৰ পিতাৰ ডায়েৰীত “কাৰ্জন হল”ৰ বিষয়ে অনেক কথা পঢ়িছিলো।

পয়সত্তৰ বছৰ আগেয়ে ৫-৯-১৯১৪ চনৰ ডায়েৰীৰ পাতখিলাত পিতাই লেখিছিল ঃ “ৰবিবাৰ। পুৱা উঠি ফুৰি আহি চিধাই কাৰ্জন হললৈ গৈ Three Musketeers পঢ়ো।”

[তেওঁ অনেক কিতাপ এই হলত বহিয়েই শেষ কৰিছিল। এই কিতাপবোৰৰ কথা ১৯১৪ চনৰ তেওঁৰ ডায়েৰীত অনেক পৃষ্ঠাত বৰ্ণনা কৰা আছিল।]

পিতাই ১২-৭-১৯১৪ চনত আকৌ লেখিছিল ঃ “ছাত্ৰসকলৰ চটি ডোতাৰ চট-চটনি শুনি কাণ জ্বলা-কলা হ’ল।

.... গধূলি কাৰ্জন হললৈ গৈ শুনো লেডি হাৰ্ডিঞ্জৰ মৃত্যু হৈছে। ...... ৰাতি আমাৰ খোৱাত বৰ পলম হ’ল।

১৩-৭-১৯১৪ত তেওঁ আকৌ লেখিছিল আজি পুৱা কাৰ্জন হললৈ গৈ Three Musketeers খন পঢ়ি শেষ কৰি আহিব খুজিছিলো কিন্তু লেডি হাৰ্জিঞ্জ মৰা বাবে কাৰ্জন হল বন্ধ।”

.... সেই কালৰ বৰেণ্য সাহিত্যিকসকলক কেনেদৰে এই কাৰ্জন হলত অভিনন্দন জনাইছিল এই কথাও আমি পিতাৰ ডায়েৰীত পাইছিলো। যি সময়ত পিতাই এই ডায়েৰী লেখিছিল সেই সময়ত তেওঁ কলেজিয়েট স্কুলৰ ছাত্ৰ আছিল।

সন্দিকৈ কলেজত পঢ়ি থাকোতে এই কাৰ্জন হলৰ আগেৰে খোজ কাঢ়োতে অহৰহ পিতাৰ ডায়েৰীৰ কথা মনত পৰিছিল। সেই সময়ত পিতাৰ মৃত্যু হৈছিল।

সন্দিকৈ কলেজত পঢ়ি থাকোতে কাৰ্জন হলৰ প্ৰাঙ্গণত হোৱা সভা চাইছিলো। স্বৰ্গীয়া নলিনীবালা দেৱীৰ ওজস্বী ভাষণো শুনিছিলো।

এৰি থৈ অহা পঢ়াশালিবোৰ স্মৃতিৰ একোণত সদায়ে সজীৱ হৈ আছিল। সন্দিকৈ কলেজৰ কথাও সজীৱ হৈ আছে।

অলপতে এসময়ত মই পঢ়া কটন কলেজৰ কিছু ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকে মোক বৰ আগ্ৰহেৰে তেওঁলোকৰ বছৰেকীয়া আলোচনীখন উন্মোচন কৰিবলৈ লৈ গৈছিল। সেইদিনা অধ্যক্ষ প্ৰফেছাৰ ক্ৰোৰী চাহাবে আমাৰ লেখনীক প্ৰশংসা কৰি যি কেইটা কথা কৈছিল— সেইকেইটা প্ৰেৰণা হৈ আছে, ঠিক একেদৰেই সন্দিকৈ কলেজৰ অধ্যক্ষা প্ৰখ্যাত শিক্ষাবিদ স্বৰ্গীয়া ৰাজবালা দাস মহোদয়াই লগ পালেই যি কেইটা কথা কৈছিল সেই কেইটা কথাও প্ৰেৰণা হৈ আছে। এনে ধৰণৰ প্ৰেৰণা আমাৰ মনত পুৰস্কাৰে দিয়া প্ৰেৰণাতকৈ অনেক গুণে অধিক আছিল।❐

লেখক যশস্বী ভাৰতীয় সাহিত্যিক, জ্ঞানপীঠ বঁটা প্ৰাপক। তেখেত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰী।

১৯৮৫ চনৰ সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ একাংশ ছাত্ৰীবৃন্দ

স. পু. ছা. নি. ৰ সোঁৱৰণত

বিনু দাস

১৯৩৯ চনত স্থাপিত সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় উত্তৰ-পূবৰ প্ৰথমখন কন্যা মহাবিদ্যালয়। নাৰী শিক্ষাৰ বাটকটীয়া হিচাপে এই মহাবিদ্যালয়খনে আজিও গৌৰৱেৰে সোঁৱৰাই আছে। যি সময়ত নাৰী শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত চাৰিওফালে বাধাৰ সৃষ্টি হৈছিল, সেই সময়তে এগৰাকী ভৱিষ্যদৰ্শী মহিলাই এক অসাধ্য সাধন কৰিবলৈ ওলাই আহিছিল। সেই মহিলাগৰাকীয়ে আছিল মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰথম অধ্যক্ষা ৰাজবালা দাস। মাত্ৰ দুগৰাকী ছাত্ৰীৰে আৰম্ভ কৰা মহাবিদ্যালয়খনত বৰ্তমান ২৫০০ৰো অধিক ছাত্ৰীয়ে অধ্যয়ন কৰি আছে। সেই সোণালী ইতিহাসৰ অংশীদাৰ হিচাপে আমি সদায় গৌৰৱান্বিত।

১৯৮৩ চনত হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ আমিও সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰিছিলো। জীৱনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে ঘৰৰ বাহিৰত খোজ থৈছো। এডমিশ্যনৰ দিনাখন বুকু দুৰু-দুৰুকৈ কঁপিছিল। আমাৰ এডমিশ্যন হৈছিল কলেজৰ মুকলি মঞ্চত। এজন ছাৰে মোক সুধিছিল— হোষ্টেল কোনটো লাগিব? অন্ড নে নিউ?

তেতিয়ালৈ মোৰ কলেজ বা হোষ্টেল সম্পৰ্কে কোনো অভিজ্ঞতা নাছিল। সন্দিকৈ কলেজৰ যে দুটা হোষ্টেল আছে সেয়াও মোৰ জ্ঞাত নহয়। আমাৰ ঘৰ উত্তৰ গুৱাহাটীত যদিও ফৰ্মখনত হোষ্টেল লাগে বুলি লিখিছিলো। উত্তৰ গুৱাহাটী আৰু গুৱাহাটীৰ মাজৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থা বৰ সুচল নাছিল। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত চলা জাহাজকেইখন নিৰ্দিষ্ট সময়তহে চলিছিল। বাৰিষাত আকৌ সেইকেইখনো বন্ধ হয়। সেইবাবেই হোষ্টেল বিচাৰিছিলো। মই বিশেষ নভবাকৈয়ে কৈ দিছিলো অল্ড হোষ্টেল বুলি। আৰু এদিন বেডিঙে- ট্ৰাংকে "হেণ্ডিক অল্ড হোষ্টেল"ত প্ৰৱেশ কৰিছিলো।

"হেণ্ডিক অল্ড হোষ্টেল"— "সন্দিকৈ পুৰণি ছাত্ৰী নিবাস" — আমাৰ অতি মৰমৰ স. পু. ছা. নি.। বৰ্তমান হোষ্টেলটো ভাঙি দি মূল কলেজখনৰ পৰিসীমা বৃদ্ধি কৰা হৈছে। এতিয়াও কলেজৰ সন্মুখেৰে আহিলে সেই সময়ৰ আবাসীসকলৰ মাত, চিনাকি হাঁহিৰ শব্দ শুনা যেন লাগে। উভতি যাবলৈ মন যায় আকৌ সেই সোণোৱালী সময়ৰ বুকুলৈ।

"সন্দিকৈ পুৰণি ছাত্ৰী নিবাস"ৰ আবাসীৰ সংখ্যা আছিল কম। মাত্ৰ ১৩০ জনী। সেই সময়ত আবাসীসকলৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আছিল বাই-ভনীৰ দৰে। সেই সম্পৰ্ক এতিয়াও আমাৰ মাজত অটুট আছে। মাজে-সময়ে এতিয়াও আমি লগ হওঁ আৰু আমাৰ এটা হোৱাটচ এপ গ্ৰুপো আছে। ক'ৰবাত কোনোবাজনীক লগ পালে বৰ আন্তৰিকতাৰে খবৰ লয়। কলেজ আৰু হোষ্টেলৰ মাজত এখন টিনৰ বেৰ আছিল। এফালে অলপ মুকলি কৰি ৰখা হৈছিল। সেইফালেৰেই আমি কলেজলৈ অহা-যোৱা কৰিছিলো। আনহাতে কলেজৰ বিজ্ঞান শাখাৰ এটা দুমহলীয়া ঘৰ আমাৰ হোষ্টেলৰ ভিতৰলৈকে আগবঢ়া আছিল। গতিকে আন ছাত্ৰীসকল আৰু শিক্ষকসকল তালৈ অহা-যোৱা কৰিব লগা হৈছিল। আমাৰ হোষ্টেলৰ মেইন গেটখন দিনত বন্ধ কৰি ৰাখিছিল। কাৰণ আমি ভিতৰেৰেই কলেজলৈ যাব পাৰিছিলো। আমি নিৰ্দিষ্ট দিনৰ, নিৰ্দিষ্ট সময়তহে বাহিৰলৈ যাব পাৰিছিলো। শুক্ৰবাৰ আছিল "মাৰ্কেটিংডে"। বুধবাৰ আৰু ৰবিবাৰ আছিল "ভিজিটিংডে"। তাৰ বাহিৰে বেলেগ দিনত আমি ওলাই যাব নোৱাৰিছিলো। আনহাতে নিউ হোষ্টেলৰ তেনে নিযেধাজ্ঞা নাছিল। কাৰণ নিউ হোষ্টেল আছিল দীঘলী পুখুৰীৰ সিটো পাৰে। তেওঁলোকে ইটো পাৰে থকা কলেজলৈ অহা-যোৱা কৰিবই লাগিব। গতিকে দিনটো গেট খুলি ৰখা হৈছিল। সেই সময়ত প্ৰতিবেশী কটনীয়ানসকলে আমাক 'অসম বাণী' আৰু নিউ হোষ্টেলক 'দৈনিক অসম' বুলি কৈছিল। কাৰণ নিউ হোষ্টেলৰ আবাসী সদায় ওলায় আৰু আমি সপ্তাহত এদিন ওলাওঁ। এইবোৰ মধুৰ স্মৃতি এতিয়াও অন্তৰত সজীব হৈ আছে।

আমাৰ হোষ্টেলৰ মাজত এডাল শেৱালি ফুলৰ গছ আছিল। গধূলি তাৰ চাৰিওফালে বহি আমি প্ৰাৰ্থনা কৰিছিলো। ক'ৰবালৈ

১৯৮৫ চনৰ সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ একাংশ ছাত্ৰীবৃন্দ

১৯৮৫ চনৰ সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ একাংশ ছাত্ৰীবৃন্দ

গ'লে প্ৰাৰ্থনাৰ আগতে আহি পোৱাটো নিয়ম আছিল। প্ৰাৰ্থনাৰ শেষত আবাসীসকলৰ উপস্থিতি লোৱা হৈছিল। উপস্থিতি অনুসৰি হে ৰাতিৰ ভাতৰ ব্যৱস্থা হয়। কাৰোবাৰ গেষ্ট থাকিলে তেতিয়াই জনাব লাগিছিল।

আমি প্ৰাক্-স্নাতক (প্ৰি ইউনিভাৰচিটিৰ আমি শেষ বেটচ আছিলো। তাৰ পিছত এই দুটা বছৰক হায়াৰ ছেকেণ্ডাৰী বুলি কোৱা হ'ল) প্ৰথম বৰ্ষত থাকোঁতে হোৱা কলেজ সপ্তাহৰ কথা এতিয়াও বুকুত খোদিত হৈ আছে। বিভিন্ন শিতানত বৰ উচ্চ পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতা হৈছিল। সেই বছৰ আমাৰ হোষ্টেলৰ, আমাৰ লগৰে বিজুমনি পাঠক 'বেষ্ট ছিংগাৰ' হৈছিল। সেইদিনা যে হোষ্টেলত কি উৎসৱমুখৰ পৰিৱেশ। বিজুৱে এতিয়াও আমাৰ হোৱাটচ এপ গ্ৰুপত গানৰ অ'ডিও দি আমাৰ তৃষ্ণা মাজে মাজে পূৰণ কৰে। বটাঁ বিতৰণী অনুষ্ঠানৰ দিনা-ৰাতি সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান হৈছিল। মনোজোৎস্না বাইদেৱে গজল পৰিৱেশন কৰিছিল। চাৰিওফালৰ লাইট নুমাই দি মঞ্চত খুব কম পোহৰেৰে এক মায়াময় পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰিছিল। কি সুন্দৰ কণ্ঠ বাইদেউৰ। এতিয়াও যেন সেই দৃশ্য চকুৰ আগত ভাহি উঠে। দুয়োগৰাকীকে ভগৱানে সুকণ্ঠী আৰু সুস্বাস্থ্যৰ গৰাকী কৰি ৰাখক।

কলেজ চৌহদটো যিহেতু আমাৰ হোষ্টেলৰ গাতে লগা, আমি ৰাতি কলেজৰ লাইটৰ পোহৰত পঢ়িবলৈ গৈছিলো। কাৰণ এটা ৰুমত ছজনীকৈ আছিলো বাবে পঢ়াত অলপ অসুবিধা হৈছিল। কলেজৰ ওপৰ মহলাত থকা লাইব্ৰেৰীত এটা টি ভি আছিল। কলেজৰ চকীদাৰৰ পৰিয়ালটোৱে ৰাতি তাতে নানা ধৰণৰ প্ৰ'গ্ৰাম চাইছিল। আমিও পঢ়িবলৈ গৈ মাজে-মাজে 'চিত্ৰহাৰ' আৰু ৰবিবাৰৰ চিনেমা উপভোগ কৰিছিলো। বহুদিন পিছতহে হোষ্টেললৈ টি ভি আহিছিল। ৰবিবাৰৰ চিনেমাখন চাবলৈ আমি চকী পাৰি ছিট ৰাখিছিলো। সেইদিনা টি ভিটো ছুপাৰ বাইদেউৰ ৰুমৰ বাহিৰত উলিয়াই দিছিল। "স পু ছা নি"ৰ কিমান স্মৃতিৰে যে মন ভৰি আছে। সেয়া যেন সৌ সিদিনাৰহে কথা। আমাৰ হোষ্টেলৰ নিয়ম-নীতি কিছু কাঢ়া আছিল যদিও আমি বেয়া পোৱা নাছিলো। এই নিয়ম-নীতিয়ে আমাক এটা পৰিশীলিত জীৱন কটাবলৈ শিকাইছিল। মোৰ এই ক্ষুদ্ৰ লেখাটিৰে সময়ৰ বুকুত বিলীন হৈ যোৱা "সন্দিকৈ পুৰণি ছাত্ৰী নিবাস", আমাৰ মৰমৰ "স পু ছা নি"ক আন্তৰিকতাৰে সুঁৱৰিছো।❐

লেখক প্ৰাক্তন ছাত্ৰী (১৯৮৩- ১৯৮৮) সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়।

সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়

তেজৰ নহয়...তেজত

কস্তুৰী চুতীয়া

বয়স তেতিয়া প্ৰায় পোন্ধৰ বছৰ। এজন অসুস্থ (?) মনৰ শিক্ষিত মানুহে মোক শাৰীৰিকভাৱে অপদস্থ কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছিল। সৌভাগ্যৰ বিষয়, ঘটনাচক্ৰৰ পৰা মই ৰক্ষা পৰিলোঁ। দুৰ্ভাগ্যৰ বিষয় এই যে, তেওঁ আছিল মোৰ শিক্ষক যাৰ বাবে মনত বৈ গৈছিল নিগাজী এক “ভয়” ... মানুহৰ প্ৰতি, শিক্ষকৰ প্ৰতি, শিক্ষাব্যৱস্থাৰ প্ৰতি। উচ্চ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাৰ কিছু দিনৰ পূৰ্বৰ এই ঘটনাক্ৰমে অপৰিপক্ক কিশোৰী মনত সানি দিছিল শংকা আৰু হতাশাৰ প্ৰলেপ। আই-পিতাইৰ সাহসত মই দৃঢ় হৈ ৰৈছিলোঁ যদিও দ্ৰোণাচাৰ্য্যৰ অহংকাৰৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী একলব্যৰ বুঢ়া আঙুলি বিহীন অসহায় অৱস্থা সদৃশ অনুভৱ কৰিছিলোঁ বহু দিনলৈ। পৰৱৰ্তী কালত কথাবোৰ

ভাগ-বতৰা কৰা নাছিলোঁ... অথবা, সাহস নাছিল ক'বলৈ যে, “মোৰ লগতো এনে হৈছিল।” ২০১৮ চনত সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰাৰ পাছত ইংৰাজী বিভাগ হৈ পৰিছিল তিনিটা বসন্তৰ বাবে স্থায়ী ঠিকনা। সেই বৰ্ষৰ ইংৰাজী বিভাগৰ “শ্ৰেষ্ঠা নৱাগতা” হোৱাৰ লগতে সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ত তৰ্ক-বক্তৃতা-কুইজ আদিৰ প্ৰতি আগ্ৰহীসকলৰ বাবে থকা মজিয়া “Disputatio”ৰ অংশ হৈ পৰিছিলোঁ। তৰ্ক বা বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতা পূৰ্বেও কৰিছিলোঁ, পুৰস্কৃত হৈছিলোঁ কিন্তু, সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ে নিজকে নতুনকৈ আৱিষ্কাৰ কৰিবলৈ শিকাইছিল মোক। Disputation ৰ মজিয়াতে এদিন প্ৰথমবাৰৰ বাবে সাহস কৰি কৈ উঠিছিলোঁ সতীৰ্থৰ আগত — “মোৰ লগতো এনে হৈছিল কথাবোৰ কোৱাটো জৰুৰী। পৰস্পৰক সাহস দিয়াটো জৰুৰী। প্ৰতিবাদৰ কণ্ঠ হোৱাটো জৰুৰী!” হৃদয়ত সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় শিপাই যোৱাৰ পাছত “ভয়”ক কোনোদিনেই প্ৰশ্ৰয় দিয়া নাই। কাৰণ, সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় মোৰ দৰে হাজাৰগৰাকীক নিৰ্ভীক কণ্ঠ দিয়া মাতৃ প্ৰতিষ্ঠান ।

“ মানুহে সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ক সৌন্দৰ্য্যৰ নগৰী বুলি কয়। কিন্তু জ্ঞানৰ অবিহনে সৌন্দৰ্য্য বৰ নিঃকিন হৈ পৰিব। সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় আমাৰ বাবে জ্ঞানৰ নগৰী আছিল। সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় কবিতাৰ চঞ্চল বতাহজাক নহৈ সমাজ সচেতন চিন্তাপ্ৰবাহ হৈ উঠিছিল। ”

নামভৰ্তি কৰাৰ কিছুদিন পাছতে সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ক প্ৰতিনিধিত্ব কৰি আৰ্য বিদ্যাপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ দ্বাৰা আয়োজিত ৪৮তম ড° বাণীকান্ত কাকতি সোঁৱৰণী সদৌ অসম ভিত্তিক আন্তঃ মহাবিদ্যালয় তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিলোঁ। দলীয় আৰু ব্যক্তিগত উভয় শাখাতে পুৰস্কাৰ লাভ কৰাৰ পাছত তৰ্কৰ বিশাল ক্ষেত্ৰখন হৈ পৰিছিল আমাৰ বাবে নতুনৰ আৰম্ভণি। সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ক প্ৰতিনিধিত্ব কৰি সোণাপুৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰ-পূব ভাৰত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ শ্ৰেষ্ঠ তাৰ্কিক আৰু অসম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰ-পূব ভাৰত বক্তৃতা প্ৰতিযোগিতাৰ শ্ৰেষ্ঠ বক্তা তথা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যুৱ মহোৎসৱৰ শ্ৰেষ্ঠ বক্তা হোৱাৰ লগতে ৪১খনকৈ তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত আৰু কুৰিৰো অধিক সাহিত্য প্ৰতিযোগিতাত স্থান লাভ কৰিছিলোঁ। পুৰস্কাৰৰ ধনৰাশিয়ে কিতাপ কিনাৰ পৰা ৰুমৰ ভাড়া দিয়ালৈকে সকলো ক্ষেত্ৰতে সহায় কৰিছিল আৰু এই প্ৰতিযোগিতাৰ দৌৰা-দৌৰিৰ মাজত জীৱনক নতুনকৈ উন্মোচন কৰিছিলোঁ। তৰ্ক যুক্তি প্ৰতিষ্ঠাৰ যুঁজ আৰু জীৱন নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ ৰণাংগন। সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ে শিকাইছিল, পৰাজয়ৰ সংশয় নেওচি কথাবোৰ ক'বই লাগিব... আগবাঢ়ি যাবই লাগিব!

মই ইংৰাজী বিভাগৰ ছাত্ৰী আছিলোঁ ... পূৰ্বে অসমীয়া মাধ্যমত পঢ়া ইংৰাজী সাহিত্যৰ ছাত্ৰী। সংশয় আছিল মনত! সংশয় সাহস হৈছিল ক্ৰমান্বয়ে সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষাগুৰুসকলৰ প্ৰেৰণাৰে।

অৱশ্যে, এই সময়খিনি সপোন সপোন লগা আছিল বুলি ক'লে ভুল হ'ব। বাস্তৱৰ আঁচোৰে চুই যোৱা সময় আছিল এইখিনি। ৰূঢ় বাস্তৱে সমাজৰ প্ৰশ্ন কৰিবলৈ শিকোৱা সময় আছিল এইখিনি। মানুহে সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ক সৌন্দৰ্য্যৰ নগৰী বুলি কয়। কিন্তু জ্ঞানৰ অবিহনে সৌন্দৰ্য্য বৰ নিঃকিন হৈ পৰিব। সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় আমাৰ বাবে জ্ঞানৰ নগৰী আছিল। সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় কবিতাৰ চঞ্চল বতাহজাক নহৈ সমাজ সচেতন চিন্তাপ্ৰবাহ হৈ উঠিছিল।

২০১৮ চনৰ পৰা ২০২১ চনলৈ তিনিটা বসন্ত নিঃসন্দেহে মোৰ জীৱনৰ সোণালী দিন। আজিয়ো উভতি চাই কওঁ, সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় তেজৰ নহ'লেও প্ৰৱাহিত হৈ থাকিব তেজত ...!❐

লেখক প্ৰাক্তন ছাত্ৰী (২০১৮-২১), সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়

A Heartfelt Note to My Alma Mater

Astha Borah

I hold Handique Girls' College close to my heart, a place that gifted me with some of the most cherished memories and invaluable lessons that shaped my personal growth. As I was a student of the English Department, I now realize that choosing to be a part of it was one of the best decisions I've ever made. I could never have anticipated finding such wonderful professors and friends. Those three years were the most fulfilling of my life, and even now, when I reflect on that time, tears fill my eyes, and I yearn to return—to breathe the same air, feel the same excitement, and relive those precious moments.

Rather than recounting the stories of my days there, I want to share why Handique Girls' College (HGC) will always hold a special place in my heart. The period from 2015 to 2020 was a challenging time for me personally. I was grappling with various unexpected changes, a deep sense of hopelessness, and overwhelming social anxiety. Today, few would guess that I was once so socially awkward. Now I am an ambivert. In school, I was known as an extrovert, always present in every event, big or small. But, like a butterfly emerging from its cocoon, I felt lost when I stepped out of that familiar environment. My higher secondary days at Cotton College were marked by social anxiety and panic attacks. I avoided gatherings and functions, attending only classes before hurrying back home.

However, after enrolling at HGC, things slowly began to change. I started to confront my anxiety, even though it was a gradual process. Despite my trembling hands and immense fear, I pushed myself to participate wherever I could. The strength that allowed me to do so came from my professors in the English Department. They unknowingly played a crucial role in helping me overcome my struggles, encouraging me to keep moving forward. I may have been just one of many

students to them, but for me, they were the guiding lights I looked up to for inspiration. Their teachings, confidence, and positivity drew me in, helping to distract my mind from personal problems. I remember how I would lose myself in the stories they taught, wishing time would stand still. In those moments, life felt beautiful and full of hope. I believe many students might relate to these feelings. My professors' encouragement of my hard work and artistic pursuits gave me the strength to believe in myself and strive for academic success.

I also recall how, after a brief chat with a professor, I would often wander alone through the corridors and empty rooms of the college, lost in self-reflection and criticism. Those days the constant rage inside me to work harder kept me restless day and night. But those solitary moments were worth it. My bond with the professors was always strong. While I wouldn't consider myself a teacher's pet, my interactions with them were always positive and motivating. I hold them in the highest regard for their mental support and love them dearly. HGC also blessed me with wonderful friends, for whom I am eternally grateful. I wish them all the success and happiness in the world.

While studying, I often wished to have my first job at Handique Girls' College, and now I realize that some dreams do come true. I did indeed secure my first job at HGC as a Library Professional Assistant. After completing my Master's in Library and Information Science from Cotton University, I had the opportunity to work at the Rajabala Das Library. I am grateful to our Librarian sir, Dr. Nabajyoti Das, for giving me this opportunity and guiding me through the practical aspects of library work. To me, Das sir is a father figure in the field of library science. Returning to HGC as an employee allowed me to spend more time with my alma mater. My tenure there was full of lessons, and my connections with professors, employees, and students across departments grew stronger. I am deeply thankful for all the students, especially the girls from different departments, with whom I formed lasting bonds. It was a roller coaster ride, with some negative moments and interactions as well that I now see as essential parts of my growth story.

This isn't just an article; it's a letter of gratitude to my alma mater, Handique Girls' College. I could write endlessly, perhaps even enough to fill a book, but I'll conclude here. A heartfelt thank you to Handique Girls' College for the wonderful memories, professors, friends, students, and experiences. Even if, by the time this article is published, I am no longer an employee, a part of my heart and soul will always remain there, and I know I'll forever be that little girl at heart. And I also hope that Handique Girls' College will be proud of me and my work one day.❐

The author is an alumna of the college

গল্প

পথ আৰু উপপথ

ফুল গোস্বামী

কামটো ভবা মতে হৈ গ'ল।

নীলেশৰ মনটো ফৰকাল লাগিল।

অৰণ্যৰ মাজৰ চালিবোৰৰ তলত কেইজনমান সহকৰ্মী শুই পৰিছে, কেইজনমানে টিভিৰ সন্মুখত বহি আছে। নীলেশে ওলমা বিছনাখনত নিজকে এৰি দিছে। এনেদৰে এৰি দিব পৰাত এক ধৰণৰ মিঠা সুখ আছে।

'সুখ'-শব্দটো বহুৰূপী। অথবা ছঁয়াময়া কুঁৱলীৰ দৰে। নীলেশৰ 'বাবে এই শব্দটোৰ স্থিতি না পোহৰ-না আন্ধাৰৰ মাজত। হিৰণ্যাক্ষ বধৰ সময়খিনিত ৰৈ থাকে। এই শব্দটোৰ স্পষ্ট প্ৰকাশ বা স্থিতি নীলেশে জীৱনত ভালদৰে উপলব্ধি কৰা নাই। কাম এটা বা উদ্দেশ্য এটা আগত ৰাখি যেতিয়া আগবঢ়া হয় আৰু নিয়াৰিকৈ সেই উদ্দেশ্য যেতিয়া সাধন হয় সুখ পাব লাগে—নীলেশে সুখৰ পূৰ্ণৰূপ উপলব্ধি কৰিব নাজানে। ওলমা বিছনাখনে যেতিয়া মাকৰ কোলাৰ দৰে আলফুলকৈ তুলি ধৰে—অলপ সময়ৰ বাবে অন্ততঃ নীলেশে নিজকে বিচাৰি পায়। কিন্তু নিজক বিচাৰি পালেই নীলেশৰ মন ভাল লগাৰপৰা বেয়া লাগিবলৈ আৰম্ভ কৰে।

ভয়াবহ সময়ে অস্থিৰ চঞ্চল কৰে।

দেউতাকৰ মৃত্যু জীৱনৰ প্ৰথম আঘাত। তাৰ আগেয়ে ঘৰখনত আকৌ এবাৰ

কন্দাকটা হুলস্থুল লাগিছিল। কথাবোৰ তাৰ ভালকৈ মনত নাই। পাছত, মানে বুজন হোৱাৰ পাছত নীলেশে বুজি পাইছিল ককায়েক মহেন্দ্ৰ যিদিনা এছ পি হ'ল সেইদিনা ল'ৰাহঁতে আহি কিয় সাৱধানবাণী শুনাই গ'ল— "সি যদি এই' গাঁৱত সোমায়—তাক কাটি ইন্দ্ৰৱতীত পেলাই দিম।"

ঘৰখনত হুৱাদুৱা লাগিল।

'ল'ৰাহঁতক গাঁৱলৈ আহিবলৈ নিদিবি, সিহঁত অঘাইত চোৰ-ডকাইত'— এইষাৰ কথা নীলেশে সৰুৰেপৰ শুনিছে। গাঁৱৰ আলিবাটটোৰেদি যোৱা জীপখনত বহা মানুহজনে মাইকটো মুখত লৈ চিঞৰি চিঞৰি কয়।

"ল'ৰাহঁত আহিছে। ল'ৰাহঁত আহিছে।"

সৈন্যৰ পোছাকত অহা ল'ৰাকেইজন দেখিলে গাঁৱৰ মানুহবোৰৰ লগতে মাকেও দুৱাৰ-ঘৰ বন্ধ কৰি দিছিল। কিন্তু সেই সময়ৰ পৰিবৰ্তন হৈছিল। এসময়ত গাঁৱৰ মানুহবোৰে ল'ৰাহঁতক আদৰি লৈছিল। লাহে লাহে — এদিন দুদিনত নহয়।

> কমলাই টেন্দুগছৰ পাত ছিঙে। ৰামোলীয়ে গণি গণি মুঠি মুঠিকৈ শলখাৰে বান্ধে। সুখদেৱে খেতিপথাৰত কাম কৰে। 'নীলেশে দেউতাকৰ কামত সহায় কৰাৰ লগতে স্কুলৰ শেষ পৰীক্ষাটোৰ বাবে পঢ়াশুনা ক'ৰে। হঠাতে নীলেশৰ চকুৰ আগৰপৰা পুৰণি ছবিবোৰ লাহে লাহে অস্পষ্ট আগ্নেয়গিৰিৰ ধোঁৱাত সোমাই পৰে। জোনৰ শেঁতা, ভৌতিক পোহৰত অনতিদূৰৈৰ স্কুল ঘৰটোৰ বেৰত কেইটামান শব্দই মাথোন হাঁহি আছে — "লোকসভাখন গাহৰিৰ গৰাল।"

"বুজিছ মহেন্দ্ৰৰ মাক, ল'ৰাহঁতে লাগি-ভাগি, ধৰ্না দি, আন্দোলন কৰি টেন্দুগছৰ পাতৰ দাম তিনি পইচাৰপৰা ছয় পইচা আৰু এতিয়া একেবাৰতে মুঠিত এটকা কৰি পেলালে নহয়।" — নীলেশৰ দেউতাক সুখদেৱে খবৰ দিয়ে।

"কেনেকৈনো জানিলা?" — মাক কমলা উৎসাহিত হৈ পৰিল।

ৰামুৰে ক'লে— "তদুপৰি আৰু এটা খবৰ আছে। আমি মহাজনৰ খেতি উঠাইহে নিজৰ মাটিত লাগিব পাৰোঁ; এতিয়া ল'ৰাহঁতে কৈছে আমি নিজৰ মাটিত কাম কৰিম আৰু পাছত মহাজনৰ মাটিত খেতি কৰিম, কিন্তু তাৰ বাবদ আমাক মজুৰি দিব লাগিব।"

"মহাজনে মানিব জানো?"

"তাৰ বাবে এখন ডাঙৰ সভা পাতিছে কাইলৈ।"

লাহে লাহে 'ল'ৰাহঁতক' গাঁৱৰ মানুহে আদৰি ল'বলৈ ধৰিলে। মানুহৰ দুখৰ বুজ লৈ সেই দুখ মোচনৰ আঁচনি হাতত ল'লে। চামে চামে ল'ৰা-ছোৱালীবোৰ স্কুল বাদ দি হাতত ধনু-কাঁড়, যাঠি-জোং, দা লৈ গাঁৱত পহৰা দিয়ে, কিছুমানৰ হাতত মৰ্টাৰৰ দৰে তিনিফুটীয়া জি আই পাইপ; গান পাউডাৰ ভৰাই থোৱা থাকে— ই মানুহক মাৰিব নোৱাৰে; বিকট শব্দ কৰে। আৰু শব্দৰ ভয়ত সেনা পুলিছবোৰ পলায়। হাবি কাটি মানুহক অৰণ্যৰ মাজত মাটিৰ দখল দিলে। তাত এতিয়া কোনো ভূমিহীন কৃষক নাই। তাৰ মাজতেই ইন্দ্ৰাৱতী নৈখন চঞ্চল-চপলাৰ দৰে নাচি-বাগি বৈ যায়।

— মাজে মাজে কমলা উচপ খাই উঠে। টেন্দুগছৰ পাতবোৰ এখিলা-দুখিলাকৈ গণি থাকোঁতে ভুল হৈ যায়। কমলাৰ কাষে কাষে পাত, ছিঙি থকা আৰু খৰি লুৰি থকা ৰামোলীয়ে মাকৰ গাত ধৰি জোকাৰি দিয়ে— "মাই!"

সেই শব্দটোৱে কমলাৰ তন্ময়তা ভাঙিব নোৱাৰে। ইন্দ্ৰাবতী নৈৰ পানীত মহেন্দ্ৰৰ প্ৰকাণ্ড শৰীৰটো ওপঙি আছে! পৰুৱাৰ

চাটনি আৰু ৰঙা চাউলৰ ভাত খাই তাৰ শৰীৰটো নোদোকা হৈ পৰিছে।

সেই সময়বোৰত নীলেশে দেখিছিল— মাজে-সময়ে অ'ত-ত'ত আগ্নেয়গিৰি ফুটে, আকাশ ধোঁৱাৰে ধুৱঁলী-কুঁৱলী হয়, মানুহবোৰ আলাই-আথানি হৈ ইফালে-সিফালে দৌৰি ফুৰে, কুকুৰা আৰু ছাগলীবোৰ ট্ৰাকত উঠি ক'ৰবালৈ গুচি

যায়, যুৱতীসকল অৰ্ধনগ্ন, ক্ষত-বিক্ষত অৱস্থাত হাবিৰ মাজত পৰি থাকে, ডেকাবোৰ অৰণ্যৰ আন্ধাৰত সোমাই পৰে, চিঞৰ-বাখৰ আৰু কান্দোনৰ হিয়াভগা আৰ্তনাদে ধূম্ৰময় আকাশ-বতাহ স্তব্ধ কৰি পেলায়।

মুখামুখি সংঘৰ্ষত আঠজন সন্ত্ৰাসবাদীৰ মৃত্যু। পাছদিনা বাতৰিকাকতত খবৰ আহে। ভুৱা সংঘৰ্ষৰ বাতৰি মানুহে নাপায়।

কমলাই টেন্দুগছৰ পাত ছিঙে। ৰামোলীয়ে গণি গণি মুঠি মুঠিকৈ শলখাৰে বান্ধে। সুখদেৱে খেতিপথাৰত কাম কৰে। 'নীলেশে দেউতাকৰ কামত সহায় কৰাৰ লগতে স্কুলৰ শেষ পৰীক্ষাটোৰ বাবে পঢ়াশুনা ক'ৰে। হঠাতে নীলেশৰ চকুৰ আগৰপৰা পুৰণি ছবিবোৰ লাহে লাহে অস্পষ্ট আগ্নেয়গিৰিৰ ধোঁৱাত সোমাই পৰে। জোনৰ শেঁতা, ভৌতিক পোহৰত অনতিদূৰৈৰ স্কুল ঘৰটোৰ বেৰত কেইটামান শব্দই মাথোন হাঁহি আছে — "লোকসভাখন গাহৰিৰ গৰাল।"

বেণুদাই নতুনকৈ অহা ল'ৰাচামক কৈ আছে— ভাৰতীয় সংবিধানৰ জন্ম দিৱস। জনজাতীয় ভূমিপুত্ৰসবৰ বাবে 'ক'লা দিবস'। ভোটৰ অধিকাৰ দি, ভাৰতীয় শাসকে তেওঁলোকৰ জীৱিকা আৰু মৰ্যাদা কাঢ়ি গৈ গ'ল। ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰ দৰেই স্থানীয় মানুহৰদ্বাৰা ঔপনিবেশিক শাসন আৰু শোষণ আৰম্ভ কৰিলে। সেয়েহে আমাৰ দৰে শোধিত আৰু বঞ্চিত মানুহৰ কাহিনী হ'ল বন্দুকৰ কাহিনী।

পুৱা কামলৈ ওলাই যোৱা মানুহে অৰণ্যৰ মাজেদি আহি পথ হেৰুৱাই পেলায়, কাৰণ পুৱা এৰি থৈ যোৱা ঘৰ-বাৰীৰ কোনো চিন-চাব নাই — পুৰি যোৱা ছাঁইৰ দ'ম। ল'ৰা-ছোৱালী আৰু পৰিবাৰক বিচাৰি নাপায়। ছাইৰ দ'মৰপৰা অশৰীৰী কণ্ঠস্বৰে সুৰীয়া গীত গায়—

"আমাৰ গাঁৱৰ মাতবোৰ হেৰাই গ'ল দেউতা, কুঁৱাৰ পাৰৰ হাঁহিবোৰ নিৰৱ হ'ল/চাউল নাই, কুকুৰা নাই, বেবাবলৈ ছাগলীকেইজনীও নাই দেউতা/সুখৰ মালাধাৰি লৈ গ'ল/" তাৰ, পাছত উচুপনিৰ শব্দ। ঘৰলৈ উভতি অহা মাক-দেউতাকে চকুলো। বোৱাই সেই গীতৰ উত্তৰ দিয়ে—

'অ' মোৰ শুৱনি মইনা, নাকান্দিবা। নাকান্দিবা সোণ, সকলোৱে মৰিবলৈকেই জন্মে। গছত ফুল, ফুলে আৰু লেৰেপি যায়। কিন্তু আমি তোমাক কোনোকালেই নাপাহৰোঁ। সিহঁতেও উচিত ফল এদিন পাব।"

গীত দুটা বেণুদাই বৰ সুৰীয়াকৈ গালে।

শ্ৰোতাই অভিভূত হৈ শুনি থাকিল। কিন্তু গীতৰ শব্দই নীলেশক ইফাল-সিফাল কৰিবলৈ ধৰিলে। নীলেশ ওলমা বিছনাখনতে উঠি বহিল। অৱশেষত নীলেশে অৰণ্যৰ মাজে মাজে দৌৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। গৈ গৈ ঘৰৰ চোতাল পালে, ঘৰৰ ভিতৰৰপৰা চোতালৰ চুক-কোণলৈকে নিয়াৰিকৈ মচি থোৱা আছে। চোতালত দেউতাকৰ মৃতদেহ। নীলেশৰ স্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষালৈ বেছি দিন নাছিল। দুদিনৰ জ্বৰত শেষ। ওচৰৰ চৰকাৰী ডাক্তৰখানাত ডাক্তৰ নাথাকেই। ল'ৰাহঁতৰ কথা শুনিলে প্ৰতিপক্ষৰ ৰোষত পৰে— নিৰপেক্ষভাৱে দুয়োপক্ষৰ সৈতে মিলি থকা টান। তদুপৰি দহ-বাৰ বছৰ নগৰৰ মজা লুটি থকাৰ পাছত অৰণ্যৰ সেউজীয়াত চিৰন্তন আনন্দ বিচাৰি নাপায়। সৌদিন পুলিছ চকীত বহি থকা দৰোগাজনক চকীতেই মাৰি থৈ অহা নাই জানো?

"ছাৰ, চাহ আনিলো।" — নিম্নবৰ্গৰ কৰ্মচাৰীজনে ছাৰ শুই আছে বুলি ভাবি মাতিলে। ছাৰৰ অনন্ত-শয়নৰ কথা তেতিয়াও তাৰ মনলৈ অহা নাছিল। লগতে কৰ্মৰত অৱস্থাত বাৰজন চিপাহীক গুলীওৱাৰ খবৰে সেই অঞ্চল কঁপাই তুলিছিল। দিনে-নিশাই পুলিছ মিলিটেৰিয়ে গাঁওবোৰ চলাথ কৰি মানুহবোৰক উঠাই নি কেম্পত ৰাখে। ঘৰৰ ল'ৰাজনক বিচাৰি নাপালে, ঘৰত থকা মহিলাসকলৰ ওপৰত অত্যাচাৰ কৰে। আজি ওলমা বিছনাখনত বহি থাকিয়েই নীলেশ নিজৰ ঘৰৰ চোতালখনত ৰৈছেগৈ। দেউতাক নোহোৱা, ঘৰখনৰ দায়িত্ব নীলেশৰ ওপৰতেই পৰিল। মহেন্দ্ৰ চৰকাৰী মানুহ। গাঁৱত সোমালে ল'ৰাহঁতে তাক কচুকটা দিব। পৰীক্ষা দিয়া নহ'ল। খেতি পতাৰ দায়িত্বও তাৰ। ঠিক তেনে সময়তে এদিন নীলেশে খেতিপথাৰৰপৰা আহি ঘৰৰ দুৱাৰমুখত হতভম্ব হৈ ৰৈ দিলে।

'মাই!' শব্দটো হাজাৰ চেষ্টা কৰিও নীলেশে সশব্দ কৰিব নোৱাৰিলে। এখন ক'লা শক্তিশালী হাতে নীলেশৰ টেঁটুত চেপি ধৰিছে আৰু নীলেশ অবশ হৈ বহি দিছে। সমুখত মহাপ্ৰলয়ৰ দৃশ্য।

চাৰিওফালে তেজৰ ডোঙা। বতাহত কেঁচা তেজৰ গোন্ধ! মাক কমলাৰ গুলীবিদ্ধ ৰক্তাক্ত শৰীৰ।

অনতিদূৰৈত ভনীয়েক ৰামোলীৰ ধৰ্ষিত ৰক্তাক্ত শৰীৰ। চাৰিওফালে তেজৰ ডোঙা।

মাইৰ হাতত সেয়া কি? — নীলেশে মনি মনি চালে। দুটা স্তন।

মাইৰ হাতত দুটা স্তন।

মাইৰ বুকুখন খালী? তেজ নিগৰি আছে।

"সিঁতে গুলীয়াই মাৰি শান্তি নাপালে? স্তন দুটাও কাটি দিলে।"

"সিহঁত জন্তুতকৈও অধম, পিশাচ।" নীতিয়ে নীলেশৰ পিঠিত। হাত গৈ ক'লে।

"পিশাচ আমিও হ'ব পাৰোঁ নীতি।"

"সেয়ে যদি হয় ইয়াৰ কামখিনি শেষ কৰি মোৰ লগত আহা।" বহুত দিনলৈ নীলেশে মাকৰ দেহৰপৰা বিচ্ছিন্ন কৰি দিয়া শুকান কিন্তু ৰক্তাক্ত স্তন দুটাৰ কথা ভাবি উত্তেজিত হৈ থাকিল। মানুহ হিচাপে সাধাৰণভাৱে জীয়াই থকাৰ অধিকাৰ আৰু সন্মান যি দেশত নাই, সেইখন কেনেদৰে মোৰ বা আমাৰ দেশ হ'ব পাৰে?

কি কৰোঁ। মই? কি কৰা উচিত? নিজক কেনেদৰে প্ৰকাশ কৰোঁ? ক'ত মোৰ ভৰিৰ তলুৱাৰ মাটি? ক'ত উশাহ-নিশাহ ল'ব পৰা বতাহ? বুকুৰ ভিতৰৰ বতাহখিনি বুকুৰ ভিতৰতে লৰচৰ কৰিব নোৱৰা হ'ল কিয়? আৰু ৰামোলী? তাইৰ অবিকশিত শৰীৰ? তাৰ পাছত ভাবিব নোৱৰা হৈ গ'ল নীলেশে? আৰু প্ৰাণটাকি দোৰিবলৈ ধৰিলে। নিৰ্জন ৰাতিৰ অচিলা লৈ ইন্দ্ৰাৱতী নৈৰ পাৰে পাৰে দৌৰি থাকিল। পাতল সেৰেঙা ঘৰবোৰৰ মানুহবোৰ শুইছে, যদিও নৈখন অতন্দ্ৰ প্ৰহৰী বৈ আছে। মূল আলিয়েদি চৰকাৰী প্ৰহৰীৰ আহ-যাহ। সেয়ে নীলেশে অৰণ্যৰ মাজৰ লুংলুঙীয়া বাট লৈছে। শুকান পাতৰ মৰ্মৰ ধ্বনি অথবা তৰা ভৰা আকাশ নীলেশে দেখা নাই। মাকৰ হাতত থকা স্তন দুটা আৰু ৰামোলীৰ ক্ষত-বিক্ষত অপৈণত শৰীৰ...! উঃ, নীলেশৰ বুকুৰ ভিতৰখন 'আগ্নেয়গিৰিৰে উত্তপ্ত! গলিত লাভাবোৰ নাক, কাণ, চকু, কাণেদি বৈ আহিছে।

ভীষণ ভাগৰ লাগিছে। — নীলেশে ওলমা বিছনাখনত আকৌ নিজকে এৰি দিলে। ইফালে-সিফালে কি আছে জনাৰ আগ্ৰহ নহ'ল।

লাহে লাহে নিজৰ মাজলৈ সোমাই যাবলৈ ধৰিলে। পঢ়িশুনি গাঁওখনৰ স্কুলত শিক্ষক হ'ব বুলি ভাবিছিল। চাকৰি বিচাৰি থকাৰ পাছত নিযুক্তিপত্ৰখন লৈ মানুহজনে প্ৰথমতে নীলেশহঁতৰ গাঁৱৰ স্কুলত সোমায়, তাৰ পাছত এবছৰ সম্পূৰ্ণ হ'লনে নাই, যিকোনো প্ৰকাৰে নগৰৰ স্কুললৈ বদলি হৈ যায়। তেওঁৰ পৰিপূৰক হিচাপে আকৌ এজনে নতুন নিযুক্তিপত্ৰ লৈ আহে; — এইটো এটা অবিৰত গতি। অলপ ডাঙৰ হোৱাৰ পাছত নীলেশে কথাটো বুজি পালে।

"জান মাই, মই পঢ়া সাং কৰি আমাৰ গাঁৱৰ পাঠশালাতেই পঢ়াম।" টেন্দু পাতৰ মুঠি বান্ধি থকা মাকৰ গাতে গা লগাই নীলেশে এদিন কৈছিল।

মোৰ ল'ৰা মাষ্টৰ হ'ব — মাক কমলাৰ মুখখন বাতিৰ জুইৰ দৰে বেছিকৈ উজ্জ্বল হৈ উঠিছিল। সুখদেৱৰ নৰিয়াত পৰি মৃত্যু হোৱাৰ আগলৈকে মাকৰ মুখখন ৰাতিৰ জুইৰ দৰে উজ্জ্বল হৈয়েই আছিল। স্তন দুটা হাতত লৈ তেজৰ ডোঙাত পৰি থকা মাকৰ মুখখন কেনেকুৱা আছিল? নীলেশে মনত পেলাবলৈ চেষ্টা কৰিলে — চকুৰ পটা দুটা ভালদৰে জাপ খাই আছিল জানো?

নীলেশৰ একো মনত নাই।

ধোঁৱাৰে ধুৱলী-কুঁৱলী হৈ গৈছিল। লাভাবোৰে শৰীৰটো পুৰি আছিল। কি হৈছে— কিয় হৈছে একো তৰ্কিব পৰা নাছিল। নিজে জীয়াই আছে নে মৰিল— সেইটোও ঠিকভাৱে অনুভৱ কৰিব পৰা নাছিল। ৰাতিৰ আন্ধাৰত ইন্দ্ৰাৱতী নৈৰ পাৰে পাৰে, পাহাৰ আৰু অৰণ্যৰ মাজে মাজে দৌৰি গৈ গৈ যেতিয়া বেণুদাৰ কেম্প পাইছিল তেতিয়াও টোপনিৰ জালত থকা মানুহৰ দৰে নীলেশে নিজক বিচাৰি পোৱা নাছিল। ডাক্তৰ আহি নীলেশৰ চিকিৎসা কৰিছিল আৰু সেই বিভীষিকাৰপৰা মুক্ত হ'বলৈ দুমাহৰ প্ৰয়োজন হৈছিল।

হাফ আ লিগ..." হাতত বন্দুক লৈ পেৰেড গ্ৰাউণ্ডত পেৰেড

কৰি-বন্দুকৰ ট্ৰিগাৰত হাত থোৱা সময়ৰ আগৰ কথা। বেণুদাৰ কোঠাত মাক আৰু ভনীয়েকৰ ৰক্তাক্ত শৰীৰৰ ছবি আলোচনীৰ

পাতত দেখি থৰ হৈ ৰৈ যোৱা সময়ৰ কথা। ছবিখনৰ কাষত লিখা

কথাবোৰে নীলেশক আলিমুলি কৰিবলৈ ধৰিলে...

"তাৰ নাম কি?"

"নীলেশ।"

"সি ক'ত?"

"খেতিপথাৰত।"

"স দাৰোগা এজনৰ মূৰটো কাটি পেলালে। সঁচা কথা ক — সি ক'ত।..."

তাৰ পাছত গুলীবিদ্ধ কমলা মাটিত বাগৰি পৰিল — অলপ সময় ধৰফৰ কৰি নিশ্চুপ শান্ত হৈ পৰিল। আৰু সিহঁতে স্তন দুটা কাটি কমলাৰ হাতত থৈ ক'লে— "সন্ত্ৰাসবাদী জন্ম দিয়াৰ উপহাৰ ল।"

"সৌজনী দেখোন কুমলীয়া তিঁয়হটোৰ দৰে।" — অনতিদূৰৈত ভয়ত কঁপি কঁপি ৰৈ থকা ৰামোলীলৈ চাই এজন সৈন্যই ক'লে। এজন এজনকৈ তাইক বখলিয়াই গ'ল। পৰিতৃপ্তিৰ পাছত সিহঁতে ৰামোলীৰ নিশ্চল-নিস্পন্দ শৰীৰত তিনি জাই গুলী চলাই দিলে।

আলোচনীখনৰ পাতৰ সেই শব্দ আৰু ছবি সাধুকথাৰ কিতাপত পঢ়া যেন লাগিল নীলেশৰ।

মোৰ মাই আৰু ভনীজনীৰ ছবি? নিথৰ-নিৰ্বন হৈ ৰ'ল।

সপোন নে দিঠক?

সাধুকথা নে জীৱন?

তাৰ পাছত প্ৰচণ্ড শব্দ এটাই নীলেশক জোকাৰি দিলে।

শইচ নিয়াৰি থকা ল'ৰা এজনক যদি এনেয়ে সন্ত্ৰাসবাদীৰ পোছাক পিন্ধাই সন্ত্ৰাসবাদী বুলি মাক-ভনীয়েকক নিৰ্যাতন কৰি মাৰি পেলায়-ঠ'ল'ৰাজনে কি— ল'ৰাজনে কি কৰা উচিত?

ইন্দ্ৰাৱতী নৈৰ পাৰৰ গভীৰ অৰণ্যৰ মাজত ৰৈ নীলেশে চিঞৰি চিঞৰি প্ৰশ্ন কৰিলে—

দেশৰ সংবিধান, ৰাষ্ট্ৰই দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি, প্ৰশাসন কাৰ ওচৰ চাপো মই?

ক'ত আছে এই 'নৃশংস হত্যাকাণ্ডৰ নিৰ্ভৰযোগ্য বিচাৰালয়?

কি কৰোঁ? কেনেকৈ, ওভতাই পাম মই মোৰ মাই আৰু ভনীক?

ৰাতিৰ নিৰ্জনতাত ৰৈ নীলেশে হিয়া ঢাকুৰি কান্দিলে।

হে আকাশ।

হে অৰণ্য!

হে বতাহ! পাৰিবানে ওভতাই দিব মোৰ মাই আৰু ভনীজনীক। দুগালৰ চকুপানী শুকাই যোৱাৰ পাছত নীলেশ কিছু প্ৰকৃতিস্থ হ'ল। বন্দুকৰ ট্ৰিগাৰত দৃঢ়ভাৱে আঙুলি থ'ব পৰা হ'ল। নিপুণ চিকাৰীৰ দৰে পাতৰ আঁৰত ৰৈ থকা চৰাইটোক গুলীয়াই মাটিত পেলাই দিব পৰা হ'ল। অনায়াসে অন্য কোনো দাৰোগাৰ মূৰ ডিঙিৰপৰা বিচ্ছিন্ন কৰি দিব পৰা হ'ল। কাৰণ তেতিয়াও নীলেশৰ চকুৰ পটাত মাকৰ বিচ্ছিন্ন আৰু বিবসনা স্তন দুটাই, অসন্মান আৰু অপমানৰ গ্লানি লৈ কোঁচ-মোচ খাই ৰৈ থাকে; ৰামোলীৰ চিৰাচিৰ, ক্ষত-বিক্ষত কিশোৰী শৰীৰটোৱে যন্ত্ৰণাত কেঁকাই উঠে। নিৰ্মমভাৱে আহত-পৰাহত এখন ছবি। সেই ছবিখনে নীলেশক মুহূৰ্তে মুহূৰ্তে মাৰে। নীলেশ মৰে। মৃত নীলেশৰ লগতে পাতল চপৰা-চপৰ মেঘৰ মাজে মাজে-দৌৰি ফুৰা চন্দ্ৰমা, চেগুন ফুলৰ নিৰ্জন গোন্ধ, টেন্দু গছৰ পাতত লাগি থকা জিলমিল শৈশব, — সকলোৰে মৃত্যু হৈছে।

ওলমা বিছনাখনত বহি নীলেশে দেখিছে — জুই একুৰাৰ চাৰিওফালে, কৈশোৰ আৰু যৌৱনৰ মাজত ৰৈ থকা কেইখনমান কোমল মুখ। সিহঁতো বেণুদাৰ গীত আৰু কথা শুনি অভিভূত হৈ আছে। চকুৰ পটাত এখন শস্য-শ্যামলা সোণৰ পৃথিৱীৰ ছবি। বজ্ৰৰ দৰে উদাত্ত আৰু আকাশী পখীৰ দৰে মুক্ত সিহঁতৰ আশা।

ইহঁত জীয়াই থাকিবনে?

জী থাকিবলৈ দিবনে?

ইমান কোমল নিৰ্দোষ মুখ। ইহঁতক কিবাকৈ জীয়াই ৰাখিব পৰা হ'লে! কিবাকৈ মানুহ হিচাপে জীয়াই থকাৰ সা-

সুবিধা আৰু

আনন্দকণ দিব পৰা হ'লে! ছোৱালী কেইজনীৰ অপৈণত, শৰীৰবোৰ বখলিয়াই নেপেলোৱাকৈ ৰাখিব পৰা হ'লে!

কি কৰোঁ মই? এই ভয়াবহ যাত্ৰাৰ অন্ত ক'ত? টিভিত কি দেখুৱাইছে? কালিৰ 'অপাৰেশ্যন'ৰ ছবি? ...বাছখন জ্বলি আছে। আধা পোৰা আৰু মৃত শৰীৰবোৰ বাছখনৰপৰা উলিয়াই আছে। লগতে খবৰ আহি আছে আই ই ডি জিলেটিন ষ্টিক ৰাস্তাত পুতি থৈ বাছখন ধ্বংস কৰাৰ ফলত চল্লিছজন ব্যক্তিৰ শীৰৰ ছিন্ন-ভিন্ন হৈ গৈছে। সন্ত্ৰাসবাদীৰ এই নৃশংসতাক সকলো মানৱতাপ্ৰেমী মানুহেৰ গৰিহণ দিছে।

ৰাষ্ট্ৰই বন্দুক তুলি লয় কিয়? টিভিৰ সমুখত থকা ল'ৰা এজন উত্তেজিত হৈ উঠিছে।

ভূৱা সংঘৰ্ষৰ নাম লৈ খেতিপথাৰত কাম কৰি থকা ল'ৰাক গুলীয়াই প্ৰশাসনৰ বাঃ বাঃ বোটলাবোৰৰ মুখাবোৰ সংবাদ মাধ্যমে খুলি নিদিয়ে কিয়?

টিভিৰ সমুখত বহা ল'ৰাবোৰে পোন হৈ বহি লৈছে। আধা পোৰা মৃতদেহবোৰ শাৰী শাৰীকৈ থৈ গৈছে। এক, দুই, তিনিকৈ নীলেশে চকুৰে গণি গ'ল—এঘাৰ। নীলেশে ৰৈ দিলে। এঘাৰ নম্বৰৰ সোঁহাতখন অক্ষত অৱস্থাত আছে।

চাৰিচুকীয়া মাদলীটো ক'লা ৰছীৰে বন্ধা। ঠিক মোৰ দৰেই! নীলেশে টিভিৰ পৰ্দাতেই জুপি জুপি চালে।

দাদা আৰু মোক মায়ে দুটা ৰূপৰ মাদলী বাউসিত বান্ধি দিছিল।

"তহঁত অপায়-অমংগলৰপৰা হাত সাৰি থাকিব পাৰিবি।" — মাকৰ মুখত গভীৰ আস্থা।

এইজন দাদা নেকি?

নাই, ৰূপৰ মাদুলী বহুতেই পিন্ধে। নীলেশে নিজকে বুজালে। ভয়ে ভয়ে আকৌ-এবাৰ এঘাৰ নম্বৰলৈ নীলেশে চালে।

গছৰপৰা বাঁহৰ গোজত পৰি এবাৰ মহেন্দ্ৰৰ হাতৰ বাউসিটো বেয়াকৈ কাটি গৈছিল। মাকে বনলতাৰ পাত থেতেলাই বহুত দিনলৈ বান্ধি থোৱাৰ পাছত শুকাই গৈছিল যদিও দকৈ কটা দাগটো ৰৈ গৈছিল।

নীলেশ হঠাতে লৰচৰ কৰিব নোৱৰা হ'ল। হাত-ভৰিবোৰৰ গধুৰতা গৈ গৈ বুকুৰ মাজ পালে। বতাহ? নাই, গছৰ পাতবোৰ থৰ হৈ ৰৈ আছে। ধোঁৱাৰ প্ৰবাহ বেছি ঘন হৈ আহিছে। উশাহ-নিশাহ লওঁতে নীলেশে কষ্ট অনুভৱ কৰিলে।

কামবোৰ ভবা মতে হ'ল জানো?

নে-ভবাৰ প্ৰক্ৰিয়াতে খেলিমেলি থাকি গ'ল?

উত্তৰ দে নীলেশ। — নীলেশক শব্দবোৰে জোকাৰি দিলে।

মোক... মোক...। — নীলেশে কিবা ক'ব খুজিছে।

কি লাগে তোক?

এখন নিৰ্ভৰযোগ্য নীলা আকাশ, যিখন আকাশৰ তলত আমি একেলগে উশাহ ল'ব পাৰোঁ—মোৰ মাই, ভনী, দাদা আৰু সিহঁতৰ কোমল, নিৰ্দোষ মুখ... আৰু... নীলেশৰ সোঁ কুমত পিষ্টলটো গৰ্জি উঠিল— "ড্ৰাম"। চাৰিওফালৰপৰা, ল'ৰা-ছোৱালীবোৰ আহি নীলেশ শুই থকা ওলোমা বিছনাখনৰ ওচৰ থালে।

নীলেশৰ সোঁ কুমৰপৰা বৈ অহা তেজৰ ৰং ৰঙা নহয় কিয়? আৰু তেজবোৰে ঠিক পথে গতি কৰিবনে? স্তনহীন কমলাৰ ওঁঠ দুটা সামান্যভাৱে কঁপি উঠিল।❐

গল্পকাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰী। অসমীয়া গল্প সাহিত্যত প্ৰতিষ্ঠিত লেখক হিচাপে পৰিচিত ফুল গোস্বামীয়ে মহাবিদ্যালয়ত ১৯৬৩ ৰ পৰা ১৯৬৬ লৈ অধ্যয়ন কৰিছিল।

সাক্ষাৎকাৰ

তৰালি শৰ্মাৰ মনৰ বতৰা

(যশস্বী সংগীত-শিল্পী তৰালি শৰ্মা সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰী। তেখেত ১৯৯০-৯৫ ৰ সময়ছোৱাত মহাবিদ্যালয়ত অধ্যয়ন কৰিছিল।)

সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণকাৰীঃ নিৰ্মল ডেকা

১) *যৌৱনৰ প্ৰথম দিনবোৰৰ যি উদ্দীপনা, যি উৎসাহ তাক আপুনি আজি কিদৰে স্মৰণ কৰিব বিচাৰিব? মূলতঃ কেনে চিন্তা আৰু অনুভৱে সেই সময়ত আপোনাক আলোড়িত কৰি ৰাখিছিল?*

উত্তৰ ঃ যৌৱন বুলি ক'লে আমাৰ সাধাৰণতে যিটো ধাৰণা বা যিখন ছবি চকুত ধৰা দিয়ে মোৰ ক্ষেত্ৰত সেইবোৰ নাছিল। এই সময়খিনিত মই খুউব গান শিকিছিলো, গান গাবলৈ চেষ্টা কৰিছিলো, সংগীতৰ চৰ্চাতেই মগ্ন-নিমগ্ন হৈ আছিলো। গানেৰে কিবা এটা কৰাৰ বৰ হেঁপাহ জাগিছিল। মানুহে যেনেকৈ যৌৱনত প্ৰেমত পৰে তেনেকৈ মই সংগীতৰ প্ৰেমত পৰিছিলো। গভীৰ অনুৰাগেৰে মন ভৰি পৰিছিল। গীত এটাৰ মাজত কিদৰে মজি থাকিব পাৰি সেই চিন্তা আৰু অনুভৱে মোক অহৰহ আলোড়িত কৰি ৰাখিছিল।

২) *প্ৰথাগত চিন্তাৰ বিপৰীতে যোৱাৰ প্ৰৱণতা, জড়তা ভঙাৰ কচৰৎ আপুনি কৰিছিলনে, বা তেনে প্ৰৱণতাই আপোনাৰো মনত আলোড়ন তুলিছিলনে?*

উত্তৰ ঃ প্ৰথাগত চিন্তাৰ বিপৰীতে যোৱাৰ প্ৰয়োজন নহ'ল

বুলিয়েই ভাবো। ইয়াৰ মূলতেই দেউতা-মাৰ নৈতিক শিক্ষা। সৰুৰে পৰা ঘৰখনত সংগীতৰ চৰ্চা, আলোচনা দেখিছো। বহু পুৰোধাৰ সান্নিধ্য লাভ কৰিছো। গতিকে, সেই পৰিৱেশ আৰু বিভিন্নজনৰ সংগই জীৱনটোৰ প্ৰতি দৃষ্টিভংগীয়েই সলনি কৰি পেলাইছিল। জড়তা ভঙাৰ কচৰৎ তেনেকৈ কৰিবলগীয়া হোৱা নাই।

৩) *সমাজ-ৰাজনৈতিক, সাংস্কৃতিক জগতখনৰ কেনেধৰণৰ পৰিৱৰ্তন আপুনি তেনে দিনবোৰত কামনা কৰিছিল ? আপোনাৰ যৌৱনৰ কালছোৱাত তেনে কোনো গভীৰ সমাজ-ৰাজনৈতিক সংকট বা ঘটনা ঘটিছিল নেকি? ইয়াৰ প্ৰতি আপোনাৰ সঁহাৰি কেনে ধৰণৰ আছিল আৰু ই আপোনাক কিদৰে প্ৰভাৱিত কৰিছিল?*

উত্তৰ ঃ সমাজ-ৰাজনৈতিক, সাংস্কৃতিক জগতখন সুখে-শান্তিৰে আগবাঢ়ি যোৱাটো বিচাৰিছিলো।

সেই সময়চোৱাত ভাষা আন্দোলনে জোকাৰি গৈছিল।

এইখিনি সময়তে ভূপেন হাজৰিকা, অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰী, বিষ্ণুৰাভা, জ্যোতিপ্ৰসাদ, কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য এওঁলোকৰ গীত-কবিতা-নাটে উদ্বুদ্ধ কৰি তুলিছিল। গুৰুদুজনাৰ কথাবোৰ কোনোবাখিনিত পাহৰি গৈছে নেকি মানুহে তাক লৈ মনত প্ৰশ্নও হৈছিল।

৪) *কোনবোৰ কথাক লৈ মূলতঃ আপোনাৰ সংশয় আছিল?*

উত্তৰ ঃ সংশয় আছিল। আজিও আছে। এটা কথা মই বৰকৈ চিন্তা কৰো। কথাটো হৈছে — "মানুহে কি ক'ব?" এই চিন্তাটো মোৰ বাবে সংশয়ৰ কাৰণ আছিল। এতিয়াও কিবা কথা কোৱাৰ আগেয়ে বহুপৰ ভাবো। সন্দিকৈ মহাবিদ্যালয়ত একেৰাহে দুবাৰ শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা হোৱাৰ পাছৰ বছৰটোত মই অংশগ্ৰহণে কৰিব নোৱাৰিলো। মাততো মোৰ বহি আছিল। তেতিয়া মোৰ বৰ ভয় লাগিছিল। মই ক'ৰবাত পিছুৱাই গ'লো নেকি? মই আকৌ গান গাব নোৱাৰিমেই নেকি? এই প্ৰশ্নবোৰে জুমুৰি দি ধৰিছিল।

৫) *লেখক/গৱেষক হোৱাৰ সচেতন ইচ্ছাই মূলতঃ কোনখিনি সময়ত আপোনাৰ মনত বাহ লৈছিল আৰু যৌৱনৰ অফুৰন্ত উৎসাহ আৰু অন্বেষণে ইয়াক কিদৰে সমৃদ্ধ কৰিছিল?*

উত্তৰ ঃ লেখক হোৱাৰ মোৰ কোনো কালেই ইচ্ছা নাছিল। আজিও নাই। স্কুল-কলেজত পঢ়ি থকা সময়ত কবিতা লিখিছিলো, গান লিখিছিলো। তাতেই সীমিত। গীতিকাৰ হ'ম, গল্পকাৰ হ'ম এইধৰণৰ ইচ্ছা বা আকাংক্ষা মোৰ নাছিল। অৱশ্যে, মনত ক্ৰিয়া কৰি থকা, কিবা ভাবে চুই গ'লে সেই কথাখিনি মই লিখি থোৱাৰ অভ্যাসটো আজিও আছে।

৬) *যৌৱনৰ দিনবোৰত বা জীৱনৰ প্ৰাক্-কালছোৱাত জীৱন সম্পৰ্কে আপোনাৰ যি ধাৰণা আছিল, আজি সেই ধাৰণা কেনেদৰে সলনি হৈছে?*

উত্তৰ ঃ সততাৰে ক'বলৈ হ'লে যৌৱনৰ সময়ছোৱাত জীৱন সম্পৰ্কে তেনে কোনো বিশেষ ধাৰণা নাছিল। দিনবোৰ চলি গৈ আছিল গতানুগতিক। ভাললগা কামবোৰ কৰি গৈছিলো নিয়মিত। ভাললগা কিতাপ পঢ়িছিলো, ভাললগা চিনেমা চাইছিলো, শণি-দেওবাৰে ওচৰ চুবুৰীয়াৰ ঘৰলৈ ফুৰিবলৈ যোৱা পৰিৱেশ এটা আছিল। খুব ভালকৈ গান গাব লাগে এই তাগিদাটো আছিল। জীৱনৰ প্ৰতি সেই সময়ছোৱাত তেনে গভীৰ চিন্তা নাছিল। লাহে লাহে যেতিয়া জীৱনটোক ওচৰৰ পৰা পালো, সময়ৰ লগে লগে নিয়মানুৱৰ্তিতা, দায়িত্ববোধ এই কথাবোৰে স্পৰ্শ কৰি গ'ল।

৭) *যৌৱনৰ দিনবোৰৰ স্বপ্নই আপোনাক যি স্থানত চাব বিচাৰিছিল-আপোনাৰ আজিৰ স্থানটো তাৰ পৰা কিমান আঁতৰত? আপোনাৰ আকাংক্ষিত জীৱনটো আপুনি লাভ কৰিলে বুলি ভাবেনে?*

উত্তৰ ঃ বহুত বেছি আঁতৰত নাই। সংগীত কৰিম বুলি ভাবিছিলো আজিও তাকেই কৰি আছো। ভগৱানৰ আশীষ আছে, মানুহৰ মৰম আছে গতিকে কাম কৰি গৈ আছো। সেইবাবে, কোনোবাখিনিত নিজকে স্থিতপ্ৰজ্ঞ বুলি কব পাৰো।

আকাংক্ষিত জীৱনটোৰ কথা কিনো ক'ম। জীৱনটো এটা যাত্ৰা। মোৰো জীৱনটো চলি গৈ আছে।

৮) *হেৰাই যোৱাৰ ভয় আছে নেকি আপোনাৰ?*

উত্তৰ ঃ হেৰাই যোৱাৰ ভয় নাই। মৰমবোৰ কোনোবাই কমকৈ কৰিব বুলিহে ভয় থাকে।

৯) *যদি আপোনাক আকৌ এবাৰ যৌৱনৰ প্ৰাক্-কালছোৱালৈ উভতি যোৱাৰ সুযোগ দিয়া হয়, আপুনি কোনকেইটা কাৰণত উভতি যোৱাৰ ইচ্ছা কৰিব?*

উত্তৰ ঃ মই দেউতাক লগ কৰিবলৈ বিচাৰিম। আমাৰ ঘৰত খুৰা-পেহীহঁতে গঢ় দিয়া পৰিৱেশটো, সুন্দৰীদিয়া সত্ৰৰ চৈধ্য প্ৰসংগ শুনা সেই সেউজীয়া সময়খিনিৰ বাবেই যেন আকৌ উভতি যাম। ইত্যাদি।

১০) *সন্দিকৈ মহাবিদ্যালয়ত পঢ়া দিনৰ স্মৃতি ৰোমন্থনৰ যদি সুযোগ দিয়া হয় তেতিয়া আপুনি কি ক'ব? কেনেকৈ কটাইছিল*

কলেজীয়া দিনবোৰ?

উত্তৰ ঃ সন্দিকৈ মহাবিদ্যালয়ত পঢ়াৰ হেঁপাহ আছিল। নিয়মিত পঢ়াশুনা কৰিছিলো। কলেজৰ পুঁথিভৰালটোলৈ গৈ বিচাৰি বিচাৰি কিতাপ পঢ়াৰ কথা মনত পৰে। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ লগতে শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা হোৱাৰ বৰ হেঁপাহ আছিল। পৰৱৰ্তী সময় সেই সপোনো ফলিয়াইছিল। ক'বলৈ গ'লে সন্দিকৈ মহাবিদ্যালয়ে মোক এখন মঞ্চ তৈয়াৰ কৰি দিছে। যিখন মঞ্চৰ পৰাই মই আজি সৰুকৈ হ'লেও নিজাকৈ এটা পৰিচয় গঢ়িব পাৰিছো।

১১) *সমাজত শিল্প-সংস্কৃতিৰ আজিৰ অৱস্থান আৰু ৰূপক লৈ আপুনি সুখীনে? শিল্প সমাজখনৰ মূল চালিকাশক্তি হোৱা হ'লে সমাজখনৰ ৰূপটো কেনে হ'লহেঁতেন বুলি আপুনি ভাবে?*

উত্তৰ ঃ মই পাই অহা আৰু আজিৰ সমাজৰ শিল্প-সংস্কৃতিৰ অৱস্থান আচলতে বহুত বেলেগ। মই ভাবো এতিয়া পৰিৱৰ্তনৰ যুগ। পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ যুগ। গতিকে, কিছুমানে এই পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ মাজেৰে সঁচাকৈ ভাল কাম কৰিছে আৰু কিছুমানে এটা ঢৌত কাম কৰিছে। ঢৌতে খৰটো মাৰি কৰা কামবোৰৰ আমেজ ক্ষন্তেকীয়া। এইবোৰ দেখি শুনি কেতিয়াবা এনে অনুভৱ হয় যে-শিল্প আচলতে আৰ্ট ফ'ৰ আৰ্টছেক নহয় আৰ্ট ফ'ৰ বিজনেছ ছেকলৈ ৰূপান্তৰ হৈছে! এটা কথা থিক নিজক শিল্পৰ মাজেৰে জীয়াই ৰাখিবলৈ হ'লে, পাকঘৰ এখন চলি থাকিবলৈ হ'লে কাম কৰিবই লাগিব। কিন্তু আমি কাম কৰোতে এই গোটেইবোৰ চিন্তাৰ উৰ্দ্ধত গৈ ভাল কাম কৰিছো নে নাই সেইটোহে আচল প্ৰশ্ন। সমাজখন সংস্কৃতি আৰু দুস্কৃতি দুটা কথাৰে সমষ্টি। ভাল থাকিলে বেয়াও থাকিব। কথাটো হৈছে আমি কিমান নম্বৰ ভালক দিছো আৰু কিমান গুৰুত্ব বেয়াখিনিক দিছো। গতিকে, দুস্কৃতিক একাষৰীয়া কৰি সংস্কৃতিক বুকুত বান্ধি আমি আগবাঢ়ি যাব লাগে।

> “মই পাই অহা আৰু আজিৰ সমাজৰ শিল্প-সংস্কৃতিৰ অৱস্থান আচলতে বহুত বেলেগ। মই ভাবো এতিয়া পৰিৱৰ্তনৰ যুগ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ যুগ।”

১২) *শিল্পই সমাজলৈ কাংক্ষিত পৰিৱৰ্তন আনিব পাৰে বুলি ভাবেনে? আপোনাৰ শিল্পই সমাজখনৰ কোনবোৰ ক্ষেত্ৰক আৰু কিদৰে প্ৰভাৱিত কৰা বুলি ভাবে?*

উত্তৰ ঃ ভাবো। নিজৰ ক্ষেত্ৰত সেইটো বৰকৈ ভাবি চোৱা নাই। কিন্তু এটা কথা ঠিক যিটো কাম কৰো সেই কামটোৰ পৰা অন্তত কোনোবা এজনৰ কিবা নহয় কিবা ভাল হ'ব বুলি ভাবো। এটি গীত কৰিলে বহু কথাই চিন্তা কৰি আগবাঢ়ো। গীতৰ সুৰটো বা লোকসংগীতৰ কামবোৰ, বৰগীতৰ কামবোৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰো। চিনেমাত ক্ৰিয়েটিভলী সংগীত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি থাকো। এই গোটেই কথাবোৰে কাৰোবাক নহয় কাৰোবাক প্ৰভাৱিত কৰিব, মোৰ গীতবোৰ শুনি, মোৰ সুৰটো শুনি অন্তত কোনোবা এজনৰ মনত সাঁচ বহিব। মই গোৱা ঘোষাত কাৰোবাক অলপমান হ'লেও ভক্তি ৰসত বোৱাই দিব পাৰে, মৰম অকণ লগাই দিব পাৰে, এটি হাঁহি বিৰিঙাই দিব পাৰে তেতিয়া মই ভাবিম মই সফল।

মই আচলতে ব্যক্তিগতভাৱে ভাবো সমাজ পৰিবৰ্তন হ'বলৈ হ'লে আমি নিজে পৰিবৰ্তন হ'ব লাগিব, জীৱনটো বুজি পাব লাগিব। শূন্যটো বুজি পাব লাগিব। তথাপি শূন্যৰ আগত একটো দিয়াৰ যি প্ৰয়াস সেই প্ৰয়াসতে মানুহ সুখী হৈ থাকে। মোৰ গানবোৰে যদি সুখ দিব পাৰে, শান্তি দিব পাৰে সেয়াই সমাজলৈ আটাইতকৈ ডাঙৰ বাৰ্তা যাব বুলি মোৰ মনে ধৰে।

১৩) *আপোনাৰ এই শিল্পযাত্ৰাৰ আৰম্ভণি কিদৰে হৈছিল? আৰু কোনসকল ব্যক্তিয়ে এই যাত্ৰাত আপোনাক অনুপ্ৰাণিত কৰিছে?*

উত্তৰ ঃ মোৰ সংগীতৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হৈছিল ঘৰতে। যিহেতু মোৰ ঘৰৰ সকলোৰে সংগীতৰ সৈতে জড়িত। মোৰ পিতৃ শ্ৰদ্ধাৰ প্ৰভাত শৰ্মা। তেওঁ নিজেই সংগীতৰ সাধক, বাঁহীবাদক, সংগীত পৰিচালক, গীতিকাৰ, গায়ক গতিকে তেওঁ সমৃদ্ধ কৰি ৰাখিছিল। অকল আমাৰ ঘৰখনেই নহয় তেওঁৰ অৰিহণা আচলতে বহুত বেছি। তেওঁৰ পৰা শিকিছো। আৰম্ভণি মোৰ দেউতা আৰু মোৰ মা। মোৰ মা নিজেও সংগীত শিল্পী আছিল। তেওঁলোকক দেখিয়েই শিকিছো। ঘৰখনত গীত, নাটক, ঘোষা, পদ এইবোৰৰ চৰ্চা হৈ আছিলে। আৰম্ভণি ঘৰতেই। যিসকল ব্যক্তিয়ে মোক সদায় অনুপ্ৰাণিত কৰিছে তাৰ ভিতৰত প্ৰভাত শৰ্মা মোৰ দেউতা, বীৰেন দত্ত ছাৰ, লতা মংগেশকাৰ, যশু দাস, গুলজাৰ। ভাৰতবৰ্ষৰ এইকেইজন ব্যক্তিয়ে মোক বৰ বেলেগ ধৰণে প্ৰভাৱিত কৰিছিল। তেওঁলোকৰ সংগীতে মোক প্ৰভাৱিত কৰিছিল। তেওঁলোকৰ গীত-মাতে, তেওঁলোকৰ কথাই মোক প্ৰভাৱিত কৰিছিল। ইয়াৰোপৰি ৰাস্কিন বণ্ড, খালিদ হুছেইন এওঁলোকৰ কথা, এওঁলোকৰ সাহিত্য পঢ়িছিলো, লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ সাহিত্য পঢ়িছিলো। কোনোবাখিনিত এওঁলোকৰ সৃষ্টিয়ে মোক অনুপ্ৰাণিত কৰিছিল বা এতিয়াও কৰি থাকে।

১৪) *আপুনি জড়িত হৈ থকা শিল্পৰ মাজেৰে কৰা যাত্ৰাই জীৱনটোক বুজাত আৰু উপলব্ধি কৰাত আপোনাক কিদৰে সহায় কৰিছে?*

উত্তৰ ঃ মই জড়িত হৈ থকা শিল্প সংগীত। জীৱনটোক বুজাত বা উপলব্ধি কৰাত সংগীতে বৰ বেলেগ ধৰণে সহায় কৰে। কাৰণ, সংগীত মানেই পবিত্ৰতা। সংগীত মানেই বিভিন্ন আৱেগৰ পয়োভৰ। এই যে বিভিন্ন কথাবোৰ, বিভিন্ন আৱেগ, বিভিন্ন অনুভূতি, কেতিয়াবা যদি দেশপ্ৰেম, কেতিয়াবা মৰম, কেতিয়াবা প্ৰেম ইটো সিটো বিভিন্ন বিষয়ক লৈ গান গাই থকা চিনেমা নাটকত সংগীত কৰি থকা বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ কাৰণে মিউজিক কৰি থকা মানুহে জীৱনটো আচলতে বহুত ওচৰৰ পৰা দেখা পাই। যেতিয়া, ক্ৰিয়েটিভ ফিল্ড এখনৰ সৈতে মানুহ ব্যস্ত থাকে, মই যেনেকৈ সংগীতৰ লগত জড়িত-সৃষ্টিশীল। সৃষ্টিশীল কামৰ লগত জড়িত মানুহবোৰে জীৱনটো বহুত বেছি দকৈ উপলব্ধি কৰিব পাৰে। যিকোনো সংগীতে, যিকোনো গানে- যি কথা মুখৰে ক'ব নোৱাৰি, সেই কথা কিন্তু উপলব্ধি কৰিব পাৰি। সংগীতে কৈ দিয়ে। সেইবাবে জীৱনটো দকৈ উপলব্ধি কৰিব পাৰি। মই খুব দকৈ উপলব্ধি কৰিছো। সংগীতে কৰাইছে। সেই উপলব্ধিৰ ফচল এইটো যে আচলতে মহাশূন্য। এতিয়াৰ সময়খিনিক আপুনি কিমানটা শূন্যৰ আগত এক সংযোগ কৰি শক্তিশালী কৰিব পাৰিছে নিজকে আৰু সময়খিনিক সেইটোহে ডাঙৰ কথা। মই সংগীতৰ মাজেৰেই সেইখিনি উপলব্ধি কৰিছো।❐

সাক্ষাৎকাৰ গ্ৰহণকৰ্তা মহাবিদ্যালয়ৰ অংশকালীন পুথিভঁৰাল সহায়ক

Interview with **Parbati Barua**

Parbati Barua, Indian animal conservation activist and a mahout was a student of Handique Girls' College. She was honoured with Padma Shri in 2024

Preety Tanti: As an alumna of Handique Girls' College, could you share some of your experiences and how you're feeling today, being back on campus?

Parbati Barua: I feel extremely grateful and proud. My heart is so full of happiness that I have no words to describe.

Preety Tanti: Ma'am, for any woman to break free from stereotypes, family support is crucial. How supportive was your family in your journey?

Parbati Barua: My mother was concerned about my degree. She said, "You just get your degree, and then do whatever you want." And that's exactly what I did. After completing my degree, I moved to the jungle.

Preety Tanti: Being a woman mahout is indeed unconventional. What sparked your interest in this unique profession?

Parbati Barua: I was always very close to Mother Nature. The place I stayed was full of elephants, which helped me develop a great connection with them.

Preety Tanti: The field you chose was traditionally dominated by men. How did you overcome the challenges and gain recognition?

Parbati Barua: Honestly, I didn't overcome the challenges in the classical sense. People still talk behind my back, but I never cared about anyone's opinions. I'm bold and confident, and that's what has carried me through.

Preety Tanti: Ma'am, you're an inspiration to our generation. What advice would you like to share with the youth?

Parbati Barua: I would advise the younger generation to stay connected with nature. Flora and fauna are like gods. I would encourage students to plant fruit trees instead of flowers. While flowers may shed their leaves, a fruit tree is like a creator – it provides sustenance and nourishment. Observe nature, and you'll learn valuable lessons.

The interviewer is a student of FYUGP 3rd semester of Department of Education.

অনুবাদ

The Address of the First President of All Assam Kachari Women Conference

Original: Chandraprabha Saikiani (Assamese)
Translation: Purabi Goswami (English)

Kachari is a brave tribe of liberated Assam of the independent era in India. The people of this tribe are spread across in each district till Kochbihar. The people of this tribe outnumber the people from any other tribe. The monumental works of this tribe are manifested in the ruins of several temples. They bear witness to the toil and hardship of this tribe and proclaim the memory of their valour bravery. Since the days of the Vedas and the Mahbharata this tribe has been unfurling its supremacy and invincible power. If we look back in history it will come to light that the

primordial tribe and original Assamese of Assam are the Kachari people. The brave warrior in the Mahabharata, Ghatotkoch belonged to Hirimbapur of Kachar district from this state. He joined the Kurukshetra war along with two Special Forces of Kachari army. There were only a few kings who could contribute two Special Forces of army. King Bhagadutta was defeated by this youth of our state. The valiance of this Kachari youth is shining bright in the pages of the Mahabharata. The major warriors of that time Bhisma, Karna, Drona could not subsist before this youth and at last by the deceitful suggestions of Sri Krishna they killed him with the eternal, enchanted and blazing weapon of god Indra possessed by Karna which brought a respite to Kuru battalions for that day and also dispelled Arjun's fear from Karna. During that time there was no warrior as skilful as him in India. The mother of this youth Hidimba too was very accomplished and commanding. Some Four and Five hundred years back this Kachari tribe ruled in Upper Assaam like the Ahoms and sometimes even the fearless Ahom kings were intimidated by them. The Kachari kingdom was not weaker than the Ahom kingdom in any aspects. The daughters of Ahom king were married off to Kachari kings and if a marriage proposal were sent by a Kachari king a Ahom king could not reject it. The malfeasance and faults found in the reign of Ahom kings did not exist during the rule of Kachari rule. The Ahoms were compelled to leave their own language because of the fact that the number of their own people was very less. However, the Kachari king even after losing the sympathy of the Assamese subjects; at a time when upper Assam was becoming a totally Bengali speaking region, after having their own language, their own state and their own people they declared their Assamese identity by using Assamese language. Even today the brothers and sisters of Kachari community are totally devoted to Assamese language. The valour and fame of the bright stars of this tribe king Narnarayan and king Chilarai have made the prominence of all the other kings of Assam indistinct. The conqueror king Chilarai was like Arjuna and Narnarayan was like Yudhistira of Assam. The human avatar of God Sri Sankardev had to take refuge in the court of king Narnarayan because of the violence meted out towards him by the tantric Brahmanas. The divine brilliance of Sri Sankardev got manifested in the kingdom Narnarayan only. To tell you the truth Assamese language of the present day and the literature in this language of the by gone times became possible because of the greatness of king Narnarayan; hence we can call it the wealth of the Kachari tribe. The glorious Mahapyth Kamakhya was built by the valiant and indomitable Chilarai and Narnarayan. Their kingdom Kochbihar remained independent even during the time of Indian's subservience under the British rule.

However, these distinctions belong to your past; you do not possess anything now. The great Kachari tribe is falling to pieces now. You are living the life of poverty in desolation being oppressed as the miserable tribe losing your independence, strength and courage, education, wealth and resources, honour and pride, mental power and energy, art and craft. Brothers and sisters, you cannot live in your memories now. Although you belong to a tribe whose king created an empire and inspite of your glorious past you are destitute today. Now you should put efforts to come out of this predicament. The fighting spirit of the Kacharis are not lost even today. Numerous Kachari warriors along with Sikh and Gorkha warriors are defending the administrative system of the government serving in the defence section. The whole world knows that Sikh, Gorkha and Kachari tribes were the well known battler-tribes of pre-independent India. If these three tribes forsake the government then our government will become immobile. In this state the future of India too depends upon the compassion of these three tribes. Dear brothers and sisters, although you are in an undeveloped position in terms of education and finance; yet do not consider yourselves as inferiors. Some arrogant communities of India may treat you as inferior because the greatest stigma of Indian national life is casteism and untouchability. You

should not care about the foolishness of these communities. Rise and fall is natural. It's not Kacahri community alone all the communities of India are breaking down. But it's time to rise up withstanding that decline. The whole world is resonated with the sound of conch of deliverance. Inspired by the reverberations of liberation all the communities of the world are throwing out all kinds of dependence to achieve a system better than the past. Everyone is putting their efforts to develop in the fields of trade, industry, artistry and education to come at equal levels with the developed countries. People from no community are ready to be ruled by the timeworn system of monarchism and socialism. In this condition you too need to go ahead with the same pace. The first level of independence should be achieved in education, industry and social reform. Politics is the second level. You should put your best efforts for the sake of your own community. As long as the people from the upper class who exclusively enjoy the social power treat the lower class people as their inferior and deny them equal rights and legal privileges; as long as the Indian men do not try to uplift the condition of women in areas of education, industry and politics considering them equal to themselves; as long as the Indian masters do not treat their servants as human beings and do not put efforts to develop them in the fields of education, trade and industry; there is no independence for India. The non-cooperation movement of the present time may give independence to India; but if the system of equality does not prevail then it will certainly come to an end. Now a days in India the conditions of women, farmers, coolies, labourers, servants and people from the lower class are the same. Dear brothers, you have gone through the agony of deprivation; so do not forget to treat the women justly. The harm which will be caused by indifference to boys' education the same level of damage will be caused by indifference to girls' education. In our country people are very concerned regarding boys' education but are least bothered about girls' education. However, our country will progress faster than now if girls' education is given priority. The indifference of government and local boards and organisations has created an abysmal situation. I am very glad to know that you have called for this congregation realising the need of women's progress in all aspects. Whatever are the reasons the conditions of women in India have gone down to such extent that many women remain like rats inside holes. Although these women are the source of happiness in the house; they are the source of pleasure and energy for the human soul. They are the creators behind the constitution of a community, of a nation and of a human being. The men who will try to go ahead leaving these women in darkness their feet will naturally slip back. One poet has already sung this song, "If the women in India do not rise up Indian society will also not rise up". Another poet has said there exist two delightful things in the world one is righteous woman or wife and the other is the babbling of babies. Medical science and scriptures of Hinduism tell that a virtuous wife can increase the lifespan of a husband one year in every decade. In this situation these women should have been given education much before to make them more proficient. To look at from the perspective of national policy too no country has ever become independent leaving behind the women. In French revolution, Russian revolution and during the time of Turkey's independence women received the same rights with men. In the war India is fighting today the voice of woman is very much audible and as history proves women will show more prowess than men. If we look at our past we get the proof whenever the male warriors return accepting defeat; the new energy and power is infused in the defeated souls by women to the glory of victory. Hence we should not be debating on the issues like whether women are strong or weak and whether women should be given education or not. I am not overlooking the power of young men; but our future nation and state will be constituted by women. The miserable thing is because of the illiteracy of women the present and future of our country is getting regressed. The system of commensalism encouraged by women and the luxury of jewellery

and attire have taken away many virtues of women. It is good to see that Kachari tribe is far away from these luxuries and prejudices. Firm and healthy appearance, simplicity from the heart, smile like a child— all these qualities are possessed by the people of the Kachari tribe only. Among the Kachari people there is no corruption regarding untouchability. In terms of social and religious customs too they are not too hard. We find strong, healthy and hard working mothers and children among the Kacharis only. Kachari tribe is not festered by the toxins like child marriage and pardah system. The sin of narrow-mindedness has not been able to impoverish the Kachari Community. In your culture man and woman are both equal and they are equally hard working. Kachari women are not dependent upon their men for daily necessities like food and cloth. It is a matter of pride for Kachari women. No one is able to compete with the Kacahri women in weaving. However all your good qualities are invisible and unrecognized because you lack one great qualification that is education. This beautiful Assam state is a glorious part of Bharat Mata and you are a splendid tribe of this state; but both man and woman are much behind in education. A community without education is like a dead community. Education is the vitality of life. Spread education among you so that coming together Kacahari tribe becomes one of the influential tribe of India. The government is not taking initiative to give you education and you should not expect anything from government. You should carry your own burden. Today's education system cannot build a human being; yet considering that something is better than nothing you should develop your own free thinking. As long as we are not able to raise our own administration we can't hope for any solution. That's why being oblivious about our caste and community we should try to build an independent nation.

Kachari brothers and sisters, I request you not to follow anybody blindly. Assamese women are wearing sarees and clothes bought from the market; but this culture of consumerism and commercialism is not able to touch the Kachari women. I am saddened to see some girls wearing sarees. You shouldn't think that when a girls studies in school she should wear saree. The luxurious women of upper class communities are responsible for this; but you shouldn't follow them. I have seen many women in your community smoking cigarette and bidis. This kind of habits will not only harm you but will bring dishonor to you. For this the men are also responsible; but you should try in such ways that with you the men too give up this habit. One of the chief duties of woman is to save the country from narcotics and foreign clothes. Presently you can become Koch by leaving chicken, liquor and pork. This kind of facility is not available for any tribe in Assam. However I will not suggest to convert yourself leaving your own religious and cultural customs; but take education. When you will make progress through education people from the upper caste will be compelled to accept you. Enliven the power of self discovery; think that you are never inferior. You too are Hindus and above all you too are human beings. When the power of self discovery and the sense of unity will awaken in the minds of the people belonging to the lower class; they will emerge invincible. Then the sense of hatred in the name of caste and community will disappear. Caste can never be related to birth and family. Earlier different persons from the same family belonged to various castes. If one was Shudra, another one was Kshatriya , someone was Brahmin and the other was Baishya. In today's world two castes exist as strong and weak; literate and illiterate. Talking about consumption of liquor I would like to say the Hindus used to drink Somarasa. After the war the Rajputs took pork, chicken and liquor. They hunted pig in their hunting expeditions. The people who were engaged in war and political matters were Kshatriyas. Hence there is no doubt that the Kacharis were Kshatriyas. The system of Swayambar, Gandharva marriage, songs and dances are still practiced among the Kacharis. In the past the Kachari people took liquor to augment their physical appearance; but now they do not follow any rules and cross the limit. That's why it is better to give

up this habit. According to Hindu religion too taking alcohol is a sin because it is harmful. Many people say that a bad fat in a pig's body can be harmful; it it's true do not eat pork. However, never leave to eat and domesticate chicken. Eating habits do not determine upper and lower categories of human beings. Livestock farming can be a good business. If you give up things one after another being too choosy; your financial condition will worsen. If you leave your own businesses to become Koch; then what will you eat? You will make progress only through business and financial growth. You should know it for sure that in today's world only the rich business communities are recognized. This enormous India was dominated by a few British persons by the power of education and business. Many Hindustani labourers take away so much of our money by working in road construction, digging of well and land excavation. If we can engage our local people in these works; our money will remain with us. Dear sisters, another responsibly of you is to make cotton yarns and not to buy yarns. The price of yarn and cloth is almost the same. So when we buy cloth and yarn the money goes to the foreign land. A dhoti or a riha mekhela can be made with one kilogram and 250 grams of cotton. The price of one kilogram and 250 grams of cotton is 5 anna; but if you buy yarn to weave a dhoti you need give eight times more than this. You dispense in rupees which you can receive in anna. This is how we are losing out; our expenditure is more but our income is less. We make some income by rice cultivation; but the remaining amount after giving land tax is spent in buying salt, oil, yarn and cloths. As a result every family is in debt. We have many options to save money. For instance we can do mustard plantation to get oil, we can make yarn and we can do cotton plantation to avoid buying yarns; but we do not accept these options and live our lives in misery instead. Open your eyes and engage yourself in these works to save your family. Once you start your family will also join. Japan is so developed today because of their cloth and yarn industries. 95% of the girls in Japan make yarn and weaving is done in factory. British is ruling over India because of their garment industry. The Manipuri people are known for their weaving skills. Why won't you be able to weave by making yarn? You shouldn't send your money to Japan or to England by buying cloths or yarns. India's freedom depends upon our weaving industry. It's extremely necessary to make yarns to improve our financial condition. Dear sisters, start weaving by making yarns. Do a small cotton plantation by the side of your house. Keep silk worms, muga worms and eri worms and bring this big business into your own hands. The work done by the factories of Japan and England will be done by our spinning wheels. Our hand looms are the garment factories, our spinning wheels are the yarn factories and our both hands possess the power of thousands of labourers. If we do not increase our gross domestic product to counter the exploitative rules surrounding us; we will have to sell our own house and land soon. I would like to remind you one thing that Mahatma Gandhi and thousands of youth of our country are waging civil disobedience movement. We may not be able to join the movement directly but we can contribute by performing our duties of making yarns.

Unfounded beliefs and uncivilized ways of life should be kept away. Milk is a healthy food but the Kachari people do not take milk which is a misconception. You still maintain a very simple way of life and when someone falls ill or gets fever; instead of calling the doctor you spend time in worshiping supernatural powers. Sometimes the person may recover because of your faith; but that is not the only means of recovery. That's why I urge you to accept the modern ways of treatment. Send both girls and boys to school. I have already spoken about the need of women's education and the power of women. Your house, the clothes you wear, utensils you use, the food you eat should be clean and genial. To keep the children clean by bathing them properly and to teach them not use bad language and obscene words: these works belong to women. Children build their character by imitating the elders in the family and the neigh-

bours. It's not yours alone even our children become indecent and disobedient by practising the bad habits of their neighbours and family. Normally the women use bad language easily the children turn unruly by experiencing these bad behaviours. However these children will become the masters of houses and administrators of our country. So their characters will determine the future of our families, societies and country. Dear sisters, raise them carefully. Your tradition of allowing the girls to choose their brides is very good; but it is not good to go against the wish of the girl. If possible the system of swayambar should be continued. In ancient times the Kshatriyas followed another cultural activity that is songs and dance. The kachari people may remain illiterate because of different conflicts; but the culture of dance and song is still alive. They respect it. The Kachari people hold a whole day public dance programme in the month of Fagun or Chot. A similar dance programme is organised by the Khasiya people for seven days. This dance is organised to please the gods for a pleasant beginning of the New Year. At one point of time it was appreciated all over India and specially in Assam. Dance is appreciated by all communities in the whole world. Japanese are well known for their dance. In Europe dance is a social event. Inspite of that our people feel shy to talk about Bihu dance and want to stop it. Girls are asked to perform Bihu dance in the wood so that none can see. This is true that the Bihu dances performed in the present time are not graceful; but vulgar. Even then we should not stop it; we should reform it. Instead of dancing Bihu in the woods we should perform this dance in different programmes and festivals. In middle India dances are performed in the midst of social events. If in this Bihu dance festivals the boys and girls are allowed to choose their life partner like 'Sayambara' it will be exquisitely attractive. These customs should be reformed not stopped. No matter to which community a person belongs they end up getting influenced by other communities. Specially in a country which is not independent the people get confused and start to copy others. Hence it is not surprising that you are also getting influenced by others and have started to imitate them blindly. That is why the Kachari girls are wearing saris leaving their traditional eri-muga dress, are taking clips on their hair instead of Bonful. The Kachari youths are drinking foreign liquor leaving their home-made liquor. Women are trying to live like the aristocrat women from the cities assuming that they have developed tremendously; but these imitations cannot be termed development. Realizing the adverse impact of these imitations people are avoiding it. In this context if you still imitate it will be a reproachable work.

You are Hindu in flesh and blood. You are Indians of India and Assamese of Assam. You possess all the rights of Hinduism. However, you are losing your strength day by day and as a result the strong ones are torturing you. You are not allowed to enter into the Satras; they take bath when they touch you. Yet you need to pay the taxes, carry the palanquin, row the boats, build the houses and roads, and reap the crops like slaves. It is true that if you don't these things you are punished; but these are strategies used to dominate and exploit. You should not keep tolerating these things without protesting. You should stand united against all these injustices to grasp your rights. The women have total rights over these issues and these tasks can be done only under the inspiration from women. You should remember it at every step of your life that Kacharis are Kshatriyas. You should never forget that Kachari community is not inferior to any other community in any respect. We need to establish the identity of our community in the socio-political fields. They are able to exploit you because of your poverty. So both man and women, work hard to improve your economic condition and stay together to fight against the schemes of the privileged party. This is a wrong concept that when a girl goes to school she shouldn't work at home. One receives education for knowledge and work. Accordingly the boys and girls who become lazy, sluggish and luxurious should immediately be withdrawn from the school. This kind of education will make us losers. On the hand education gives

liberty; so one should become knowledgeable and industrious after getting education. The girls and women should also learn the letters to be capable of to read books and newspapers. Kachari women should earn accolades like women from other communities by becoming doctors, singers, artists etc. It is a matter of shame that the women in Upper Assam have to do the job of reaping. Women do not reap in lower Assam. The women have the responsibility of doing all the house hold works and rearing children. In this situation if they also need to work in the fields for the whole year, when will they weave? Instead the men only till the land making the women to do the rest of the work; it should be reprimanded. Even when they plough the women serve them with varieties of meal and opium in the field. If these things are true this should be removed from our society. In the dry season women should give the task of reaping to men and they should weave in the loom.

The injustice e are meted out to the underdeveloped communities because they do not stand united against it. The people from aristocracy and the powerful ones who are Guru and Gosains of our society look down upon the people who take up the professions of fishing, making of earthen pots and jewelry. They give them different names like Dom, Heera, Baniya and consider them inferior. This has created the notion in the minds of the people from the underdeveloped communities that they are born in the families of these inferior tribes for some sins of their past lives. That is why the successors of these tribes are weak, dull lacking excitement. It has led to the shattering of integration and unity giving the chance to the perpetrators to exploit and abuse; but those days are gone. All the oppressed classes of the world are awake now. Kachari and other undeveloped communities too should shake away the sense of inferiority and poverty to take up the shield of non-violence and unity against all oppressions and tortures. You shout out to them: "Hey unjustful aristocrats, we will not tolerate your injustice and exploitation. Actually if the underdeveloped communities together stop giving tax to the Guru-Gosain they won't be able to carry on. If you want to worship in the temple; will anyone be able to close the door of the temple. If you snap all relations with the upper caste people won't they turn into Dom, Heera and Baniya caste people in reality? You stand up with strength of a lion. Play the drum of rebellion against exploitative and torturous power. Establish the values of equality, brotherhood and love in the society to make the country progressive and peaceful.❐

Translator is
Assistant Professor
in the Department
of English

অনুবাদ গল্প

কখনও জীবন

মূল ঃ জিন্তু গীতার্থ (অসমীয়া)
ভাবানুবাদঃ দীপশিখা দাস (বাংলা)

অন্যদিনের তুলনায় আজ মেয়েটির অনেকটাই দেরি হয়ে গেছে।

ঘড়িতে এখন আটটা বাজে। মিলিন্দের টিউশনে পৌঁছতে অবশ্য তার দেরি হয়ে গিয়েছিল আজ। ইচ্ছে করেই যেন সে দেরি করেছিল। অফিসে কাজের অজুহাতে নিজের ইচ্ছেতেই দেরি করেছিল। তাদের কেবিনের পিয়ন রাজার উঁকি মারা দেখেও তার উঠে যাওয়ার ইচ্ছে হয়নি। যতক্ষণ সে না যায় রাজাকে ততক্ষণ অফিসে থাকতে হয়। অফিস থেকে বেরিয়েই মেয়েটি মাছখোয়ামুখী একটি বাসে উঠে পড়ে টিউশনের দিকে রওনা হয়।

এখন, এই তো বাস থেকে নেমে কেডার রোডে পা দিয়েই সে দেখে সামনের রাস্তা প্রায় জনশূন্য হয়ে পড়েছে। মাঝে মাঝে দু-একজন মাড়োয়ারি বা বিহারি গুদামওয়ালাকে যাতায়াত করতে দেখা গেছে। এই এলাকায় ঢুকলেই মনে হয় যেন মহানগরের এক ভিন্ন

জগতে প্রবেশ করেছে। গুদামঘরে ভর্তি এই অঞ্চলে মাঝে মাঝে জীবনের নির্মম দিক বড়ো নগ্নভাবে ধরা পড়ে। কুয়াশা চারদিকে চেপে ধরেছে। পাশাপাশি দাঁড়িয়ে থাকা বাড়িগুলো থেকে ঝাপসা আলো ঠিকরে বেরোচ্ছে।

আলোছায়ার এই যুগপৎ সঙ্গ এবং প্রায় জনশূন্য রাস্তায় দাঁড়িয়ে এক ধরনের অদ্ভুত আবেগে তার মন ভরে যায়। হয়তো দিনের পর দিন চেপে রাখা মনের গোপন অনুভূতিগুলো এই মুহূর্তে বাইরে বেরিয়ে আসতে চাইছে। ঠিক তখনই কারো হাত ধরার তার ইচ্ছে জাগে মনের মধ্যে। এমন কোনো কারো প্রশ্রয়ের হাত যেখানে নিজেকে নির্ভার করে ছেড়ে দেওয়া যায়। অথচ এখন আর তার জীবনে তেমন কেউ নেই। প্রাচুর্যে ঝলমল এই মহানগরেও কারো জীবনে এমন নিঃসঙ্গতা থাকতে পারে?

হঠাৎ ফোনটা বেজে ওঠে। স্ক্রিনে ভেসে ওঠে ডিম্পির নাম। সে কল রিসিভ করতেই ওই পারে ডিম্পির উচ্ছ্বসিত কণ্ঠ ভেসে আসে - 'এই, কী করলে আজ?'

— 'কিছু না। জানোই তো কাজের কিরকম প্রেসার।'

— 'ইস। যেন তোমারই শুধু প্রেসার। আমার পড্ কাস্টের স্টোরিটা এখনও হয়ে ওঠেনি। আচ্ছা ওসব বাদ দাও। বিজিত কল করেছিল কি না?'

—' না।'

— 'ও। তুমি কি রুমেই আছো?'

— 'এই তো। রুমেই যাচ্ছি।'

— 'দেরি হয়ে গেল দেখি। আমরা আরও ভেবেছিলাম রাতে তোমাকে একটা ট্রিট দেব বলে।'

'ও।' মেয়েটি বলে ওঠে। সে হয়তো এই মুহূর্তে এ ধরনের পার্টি করার চেয়ে কোনো বিশেষ একজনের সঙ্গে কিছু সময় কাটাতে পারলে বেশি স্বস্তি পেত। ওর কাছ থেকে এমন নিরুত্তাপ উত্তর ডিম্পি হয়তো আশা করেনি। তাই সে উৎসাহের সঙ্গে বলে উঠল— 'হেই, ইউ ডোন্ট হেভ টু বি দ্যাট কোল্ড ডিয়ার। ইউ ডিসার্ভ আ ট্রিট। আর শোনো, জীবনে কিছু, না থাকলেও মানুষ পুরোপুরি খালি হয়ে যায় না।'

ফোনকলটা কেটে যাওয়ার পর কথাটা ভেবে খানিকটা অবাক হয় সে। আজ তার জন্মদিন। এই তেইশ বছরে কি আর কখনও সে এভাবে জন্মদিন কাটিয়েছিল! অথচ আজ সারাদিন কি এক অদ্ভুত উদাসীনতায় সে নিজেকে ডুবিয়ে রেখেছিল কাজে। এমনকী অফিসে সবাই শুভেচ্ছা জানালেও সে শুধু ধন্যবাদ বলে মেটারের ফাইলে মুখ গুঁজে বসেছিল। চিফ এডিটর নিজে এসে তাকে শুভেচ্ছা জানিয়ে গেছেন, এটা অনেক বড়ো কথা। মাঝখানে বিকেলে মা তাকে ফোন করেছিলেন। বাড়িতে বাবা-মা ছোটো করে আয়তি নামের আয়োজন করেছেন। ফোনের ওপার থেকে সকল সধবারা তাকে প্রচুর আশীর্বাদ দিয়েছেন।

সামনের বড়ো রাস্তাটা যেন প্রশস্ত হয়ে পড়ে আছে। সারি সারি স্ট্রিটলাইট পাখি তাড়ানোর মতো অন্ধকারকে দূরে সরিয়ে দিতে যেন ব্যর্থ প্রয়াস চালাচ্ছে। মেয়েটি ডানে-বাঁয়ে দেখে রাস্তা পার হয়। হিমেল হাওয়া যেন জড়িয়ে ধরতে চায় তাকে। সে তার পরনের কার্ডিগানটা বুকের কাছে টেনে ধরে। আজ লাচিত ঘাটের রাস্তার পানদোকানগুলোও চোখে পড়ল না। তার জায়গায় দেখা গেল, এক কোণে এক অগোছালো মলিন লোক কাঁথা-কম্বল নিয়ে বসে আগুন পোহাচ্ছে। মেয়েটি কাঁধে ঝোলানো ল্যাপটপ ব্যাগটা শক্ত করে ধরে এগিয়ে চলল বাসস্ট্যাণ্ডের দিকে।

সামনে দিয়ে প্রচণ্ড গতিতে একটা বাইক ছুটে গেল।

সে নিজের মনের ভাবগুলো নাড়িয়ে দেওয়ার চেষ্টা করে।

সামনের বড়ো রাস্তাটা যেন প্রশস্ত হয়ে পড়ে আছে। সারি সারি স্ট্রিটলাইট পাখি তাড়ানোর মতো অন্ধকারকে দূরে সরিয়ে দিতে যেন ব্যর্থ প্রয়াস চালাচ্ছে। মেয়েটি ডানে-বাঁয়ে দেখে রাস্তা পার হয়। হিমেল হাওয়া যেন জড়িয়ে ধরতে চায় তাকে। সে তার পরনের কার্ডিগানটা বুকের কাছে টেনে ধরে। আজ লাচিত ঘাটের রাস্তার পানদোকানগুলোও চোখে পড়ল না। তার জায়গায় দেখা গেল, এক কোণে এক অগোছালো মলিন লোক কাঁথা-কম্বল নিয়ে বসে আগুন

পোহাচ্ছে। মেয়েটি কাঁধে ঝোলানো ল্যাপটপ ব্যাগটা শক্ত করে ধরে এগিয়ে চলল বাসস্ট্যাণ্ডের দিকে।

বাসস্ট্যাণ্ডে একটি মানুষও নেই।

এই সময়ে এভাবে নির্জন বাসস্টপে দাঁড়িয়ে থাকা ভয়ের কথা হয়ে পড়েছেপ্ত। চোখের সামনে আজকাল কতকিছু ঘটে যাচ্ছে। সে চারদিকে তাকায়। অল্প দূরে ফুটপাতে শুয়ে থাকা দুই-একজন নিরাশ্রয় মানুষ ছাড়া আর কাউকে দেখা গেল না। পাশ দিয়ে বয়ে চলা ব্রহ্মপুত্রের বুক ছোঁওয়া আর্দ্র বাতাস ভেসে আসছে। সামনের রাস্তার মাঝখান অবধি ঝুঁকে পড়া অচেনা গাছের কচি পাতাগুলো হাওয়ায় কাঁপছে। তবে কি বরফ পড়বে? ঠিক নেই! যদি এইমাত্র এই রাস্তাঘাট, এই স্ট্রিটলাইটগুলোর কালান্ধ চোখ হঠাৎ বরফে ঢেকে যায়! যদি গুঁড়ো গুঁড়ো হয়ে খসে পড়া বরফ এক অদ্ভুত শীতলতায় ঢেকে দেয় তাকে! অথচ সে জানে, এমন কিছুই ঘটবে না। বৃথা একটা স্বপ্ন দেখে হঠাৎ জেগে ওঠার মতোই তার অনুভূতি হয়।

ঠিক এমনই শীতের সন্ধ্যাগুলো গত বছর অবধি কত মনোমুগ্ধকর ছিল। বিজিত প্রায়ই অফিসের পর তাকে নিয়ে এদিক-ওদিক ঘুরতে বেরোত। উজান বাজার থেকে চানমারি - কোনো অভিজাত রেস্তোরাঁ তারা বাদ দেয়নি। আর গত বছর মেয়েটির জন্মদিনে? অফিসে অজস্র কাজ থাকা সত্ত্বেও বিজিত ঠিক আটটায় এক নিঃশ্বাসে গাড়ি চালিয়ে তাকে তার রুম থেকে পিক-আপ করেছিল। তার ড্রাইভারের পরিচিত হেমলতা ধাবায় সে তাকে নিয়ে গিয়েছিল। ফুলের তোড়া, একটি ডায়েরি, আর মেয়েটির পছন্দের বই ঝুম্পা লাহিড়ীর 'দ্য আনএকাষ্টম্ড আর্থ-'এর একটা কপি সে তাকে উপহার দিয়েছিল। নীল লাইটের মৃদু আলোয় কেবিনে বসে তারা খুলে নিয়েছিল ভডকার বোতল। শুয়োরের মুখরোচক ভাজা মাংস চামচ দিয়ে মুখে তুলে বিজিত তাকিয়েছিল মেয়েটির দিকে। সে কোনো জায়গা থেকে জোগাড় করেছিল লোকেল 'রহী'-র একটা বোতলও। নেশাভরা হাওয়ায় রাতের সেই সময়টা যেন রূপকথার জাদুকরে রূপান্তরিত হয়ে গিয়েছিল।

অফিসে অজস্র কাজ থাকা সত্ত্বেও বিজিত ঠিক আটটায় এক নিঃশ্বাসে গাড়ি চালিয়ে তাকে তার রুম থেকে পিক-আপ করেছিল। তার ড্রাইভারের পরিচিত হেমলতা ধাবায় সে তাকে নিয়ে গিয়েছিল। ফুলের তোড়া, একটি ডায়েরি, আর মেয়েটির পছন্দের বই ঝুম্পা লাহিড়ীর 'দ্য আনএকাষ্টম্ড আর্থ-'এর একটা কপি সে তাকে উপহার দিয়েছিল। নীল লাইটের মৃদু আলোয় কেবিনে বসে তারা খুলে নিয়েছিল ভডকার বোতল। শুয়োরের মুখরোচক ভাজা মাংস চামচ দিয়ে মুখে তুলে বিজিত তাকিয়েছিল মেয়েটির দিকে। সে কোনো জায়গা থেকে জোগাড় করেছিল লোকেল 'রহী'-র একটা বোতলও। নেশাভরা হাওয়ায় রাতের সেই সময়টা যেন রূপকথার জাদুকরে রূপান্তরিত হয়ে গিয়েছিল।

প্রায় খালি একটি ম্যাজিক গাড়ি এসে বাসস্টপে দাঁড়ায়।

ড্রাইভার তার দিকে তাকিয়ে ইঙ্গিতে জিজ্ঞেস করে - যাবেন নাকি? সে বলে ওঠে - 'উলুবাড়ি হয়ে যাবেন কি?'

'চানমারি - নারেঙ্গি'।

ও মাথা নেড়ে মানা করে।

ম্যাজিক ভ্যানটি ভিড়ের মাঝখানে এক টুকরো নির্জনতা রেখে চলে যায়। আর থাকে এক হুডি পরা বাইকওয়ালা। আশ্চর্য! এতক্ষণ এখানে কেউ ছিল না। বাইকওয়ালাটি ঠিক তার এক হাত দূরে বাইক থামিয়ে মাথা নিচু করে মোবাইল দেখতে ব্যস্ত। ঠিক তখনই মানুষের ভিড়ে ঠাসা প্রায় কাত হয়ে যাওয়া একটি বাস এসে থামে বাসস্টপে। পল্টনবাজার-দিশপুর-বেলতলা।

এই ভিড়ের মধ্যে ওঠা কি সম্ভব? মানুষের মধ্যে এখন আর কোনো ভয়-ভীতি নেই। দু-একজনের মুখে মাস্ক দেখা যায় কদাচিৎ। অথচ কয়েকমাস আগেও বাইরে পা রাখাই ভয়ের ব্যাপার ছিল। ও একবার উঁকি দিয়ে দেখল। না, এই ভিড়ের মধ্যে ল্যাপটপ ব্যাগ কাঁধে নিয়ে কোনোভাবেই দাঁড়ানো সম্ভব নয়। সে বাসটিতে না উঠে থেকে গেল। এবং অপেক্ষা করতে লাগল। বাসটি দেরি না করে চলে গেল। ও আবার একা হয়ে পড়ল। মারাত্মক ধরনের এক বিষাদময় অনুভূতি তার মনে এসে বাসা বাঁধে। ইদানীং সে মাঝে মাঝে নেশা করার কথাও ভাবে। নিজেকে মারিজুয়ানার কাছে সঁপে দেওয়ার কল্পনাও মনে জাগে। এই সকল ভাবনা-কল্পনারও যেন এক ধরনের আধিভৌতিক সংযোগ থাকে।

মেয়েটি চোখ তুলে তাকায় স্ট্রিটলাইটগুলোর দিকে। সারি সারি স্ট্রিটলাইটগুলো ব্যস্ত মহানগরকে যেন চুপচাপ পাহারা দিচ্ছে। তার মনে হয়, এগুলো যেন কারো অপেক্ষায় থাকা বিষণ্ণ আত্মা। এই মহানগরের দিন-রাত, সকাল-সন্ধ্যে, ভালো-খারাপ, সুখ-দুঃখের সকল কাহিনি ও নেপথ্য কাহিনি যেন এই স্ট্রিটলাইটগুলো নগ্ন চোখে প্রত্যক্ষ করছে। সে কি পারবে ওদের কাছে নিজের ভার হাল্কা করতে! কিন্তু তাদের কাছে গিয়ে গল্প বলার আগেই তার উপর নেমে আসবে এক খণ্ড আলো। না, সে ভয় পেয়ে যায়। রহস্যময় এই আলো যদি তাকে টুকরো টুকরো করে কেটে নগ্ন করে দেয়!

সে চোখ ফিরিয়ে নেয়। হুডি পরা ছেলেটি তার দিকে তাকিয়ে আছে। এবার সে হাত দিয়ে ইশারাও করে। মেয়েটি তার দিকে এক মুহূর্ত চেয়ে দেখে। পরের মুহূর্তেই ও ভাবে, এটা একেবারেই ঠিক হচ্ছে না। এখনই যদি একটি ফাঁকা বাস চলে আসে, তাহলে ভালো হয়। সঙ্গে সঙ্গে তার মনে পড়ে যায় আজকের কাজের সম্ভাব্য লিস্টের কথা। আজকে করার মতো বিশেষ কোনো কাজ বাকি নেই। এখান থেকে বাড়ি ফিরে গিয়ে কিছু রান্না করা ও বিছানায় শুয়ে পড়া ছাড়া আর কোনো কাজ নেই। সেই একাকিত্ব ও বিষাদে শীতল বিছানাটি। অপমান আর উপেক্ষায় তাকে ফেলে যাওয়া বিছানাটি। তার গোপন একাকী সময়ের সকল নিষিদ্ধ আকাঙ্ক্ষার নীরব সাক্ষী ও সহচর হয়েও অদ্ভুতভাবে ঠাণ্ডা হয়ে থাকা সেই বিছানাটি। সেই হিমশীতল স্পর্শের কথা মনে পড়তেই তার গায়ে কাঁটা দেয়।

ইতিমধ্যে বাইকওয়ালা দু-পা দিয়ে বাইকটি পেছনে ঠেলে ঠেলে তার পাশে চলে আসে। ছেলেটি তার দিকে তাকিয়ে জিজ্ঞেস করে 'ক্যায়া'।

মেয়েটি একটু অপ্রস্তুত হয়। তার মন তখনও আটকে পাথরের মতো ঠাণ্ডা খাটটিতে। মাঝরাতে দুটো করে কম্বল দিয়েও যাকে উষ্ণ করা যায় না। তার মনোযোগ ভেঙে বাইকওয়ালা জিজ্ঞেস করে — 'কোথায় যাবে?'

জীবনের কিছু কিছু মুহূর্তে মানুষ নিজেকে উলটে-পালটে দেখতে চায়। জীবনের কোনো কোনো পর্যায়ে নিজেকে শিকার থেকে শিকারিতে রূপান্তর করা দরকার হয়ে পড়ে। মুহূর্তের মধ্যে সে একটা পথ ঠিক করে নেয়। জীবনে অন্তত কিছু নেশা করে দেখা উচিত। সে বলে ওঠে - 'উলুবাড়ি। যাবে নাকি?'

— 'আমি গণেশগুড়ি যাব। লিফ্ট দিতে পারি।'

সে ছেলেটির বাইকের পেছনে বসে পড়ে। সে হাতটি তার কাঁধে রাখে। তার সরু কোমল আঙুলগুলো ছেলেটির কাঁধ সচেতনভাবে ছুঁয়ে থাকে। বাইক স্টার্ট দিয়ে সে বলে ওঠে- 'নদীর ঘাটের দিক থেকে একটু ঘুরে এলে অসুবিধে তো কিছু নেই?'

মেয়েটি তার কাঁধে হাত রেখে বলে - 'নেই। চলো।'

ঘাটে এখন উঁচু করে পাড় বেঁধে রেলিং বসানো হয়েছে। একটু দূরে সুইট কর্ণের একটা দোকান। দুই-একজন সিগারেট টানছে। ছেলেটি নদীর একেবারে কাছে গিয়ে গাড়ি থামাল। সে চারপাশ দেখে নিয়ে বলে উঠল- 'চলো, আরেকটু এগিয়ে যাই।

এই মহানগরের দিন-রাত, সকাল-সন্ধ্যে, ভালো-খারাপ, সুখ-দুঃখের সকল কাহিনি ও নেপথ্য কাহিনি যেন এই স্ট্রিটলাইটগুলো নগ্ন চোখে প্রত্যক্ষ করছে। সে কি পারবে ওদের কাছে নিজের ভার হাল্কা করতে! কিন্তু তাদের কাছে গিয়ে গল্প বলার আগেই তার উপর নেমে আসবে এক খণ্ড আলো। না, সে ভয় পেয়ে যায়। রহস্যময় এই আলো যদি তাকে টুকরো টুকরো করে কেটে নগ্ন করে দেয়!

নির্জনতা আসলে কোথায় থাকে!

ছেঁড়া পলিথিন থেকে ছিটকে পড়া চিনির দানার মতোই এখানে-ওখানে মানুষ ছড়িয়ে আছে। রাত যত গাঢ়, রহস্য তত ঘন। রাতের কত রহস্যকে বুকের মধ্যে নিয়ে মানুষজন এদিক-ওদিক ঘুরে বেড়াচ্ছে। মানুষের এই ভিড়ের মধ্যেও বুকের ব্যাকুল স্পন্দনে কত কবর লুকিয়ে রয়েছে, কে জানে। ভিড়ের মাঝখানেও মানুষের বুকে বাসা বাঁধে নির্জনতা। স্মৃতির ঘায়ে কাতর কবরের বোঝা বয়ে বয়ে মানুষ হয়ে ওঠে শুধুমাত্র রক্তমাংসের শরীর।

ইতিমধ্যে তারা কাছমারি ঘাট পেরিয়ে যায়। নর্থ ব্রুক গেটের কাছে এক খোলা চালার নীচে সে বাইকটি রাখে। চালাটির পাশেই এক বিশাল প্রাচীন বটগাছ। তার গা ঘেঁষে একটি পথ নেমে গেছে নদীর দিকে। ছেলেটি তার দিকে তাকিয়ে ইঙ্গিত করল এবং ঢালু পথ দিয়ে হাঁটা শুরু করল। মেয়েটি কি যাবে? তার এখন কি করা উচিত! কেউ যেন তার কানে কানে ফিসফিস করে বলে উঠল - মাঝে মাঝে রিস্ক নেওয়াটা মন্দ নয়। জীবনের একঘেয়েমির ভার বয়ে চলা বাঁশটার কাঁধ বদলানো দরকার।

মেয়েটি ফিরে তাকায়। স্ট্রিটলাইটগুলো যেন তীক্ষ্ণ দৃষ্টিতে তাকে দেখছে। সাহস হয় না তার বেশিক্ষণ তাকিয়ে থাকতে। যদি এই আলোর রেখাগুলো এসে তাকে জাপটে ধরে এবং তার গোপন নিষ্ঠুর সত্যকে উদ্‌ঘাটন করে দেয়। সে ঢালু রাস্তা বেয়ে নেমে যায়।

অনামিকা রেস্তোরাঁর গা ঘেঁষে পাথর দিয়ে বানানো পথ। কয়েক ধাপ নামতেই মেয়েটি একপাশে এক পাথরের উপর বসে পড়ে।

— 'তুমি একা থাকো?'

মেয়েটি উত্তর না দিয়ে পাল্টা জিজ্ঞেস করল - 'তুমি কোথায় থাকো?'

— 'হাতিগাঁও।'

এ কথাটা বলেই সে দাঁড়িয়ে পড়ল এবং সেই রাস্তাটা দিয়ে কিছুটা নীচে নেমে গেল। এবার সে পেছন ফিরে প্রস্রাব করতে শুরু করল।

হাওয়ার গতি বাড়ছে। দূরে ঝলমল করছে শরাইঘাটের রাতের অপূর্ব দৃশ্য। হাতখানেক দূরে ওই যে নর্থ ব্রুক গেট। শোনা যায়, এখানেই ব্রুক সাহেবকে স্বাগত জানানো হয়েছিল। তিনি কি বসেছিলেন এই নদীর কিনারায়? এমনই এক বাতাসে ভেজা রাতে! জলের এই ঢেউগুলো কি তাঁকে মনে করিয়ে দিচ্ছিল না প্রিয়তমার শরীরের ঢেউগুলোকে! আহা, এমন মুহূর্তে, এমন ক্ষণে তো প্রিয়জনকেই খুঁজে পেতে চায় হৃদয়। অথচ বিজিতের প্রতি এখনও কি কিছু বাকি রয়ে গেছে!

ইতিমধ্যে ছেলেটি ফিরে এসে প্যান্টের পেছনে হাত মুছতে মুছতে প্রায় বসে পড়ছিল। মেয়েটি সচেতন হয়ে ওঠে এবং সাবধানে চোখের জল মুছতে গিয়ে চোখে হাত দেয়। আশ্চর্য, আজ তার চোখ একেবারে শুকনো।

তাহলে কি সত্যিই সে দিনের পর দিন বরফে রাখা মাছে পরিণত হয়েছে? বিজিত বলেছিল, সে নাকি ঠাণ্ডা হয়ে গেছে। সেই রাতে সে বিজিতকে চড় মেরে বিছানা থেকে নামিয়ে দিয়েছিল। আর বিজিতও মেয়েটির উদ্দেশে ছুঁড়ে দিয়েছিল তীরের থেকেও বিষাক্ত শব্দগুলো - কোল্ড,তোর কোনো কাজ নেই। সেদিন থেকে সেই বিষ মাখানো শব্দগুলো সে তার বুকে বহন করে চলেছে এবং তা প্রতিনিয়ত তাকে ক্ষয়প্রাপ্ত করছে। ক্ষোভ আর দ্বন্দ্বের এমন কক্ষপথে পরিভ্রমণ করা সময়গুলোতে হয়তো মানুষ নিজেকেই যাচাই করে। সামনের অন্ধকার আর পেছনের ছিন্ন-ভিন্ন আলোছায়ার মাঝে মেয়েটি বাইকওয়ালার দিকে তাকাল। ধীরে ধীরে সে তার গা ঘেঁষে বসল। তার কাঁধে হাত বুলিয়ে দিল আলতো করে। আলোছায়ার মাঝে অন্ধকার ফুঁড়ে সে দেখার চেষ্টা করল ছেলেটির শরীরে কোনো সাড়া জাগছে কিনা! অথচ তার এই নিমগ্নতা ভেঙে দিয়ে, জলের মাঝখানে ঝলমলে ফেরির ভেতর থেকে একটি কাতর সুর বাতাসে ভেসে এল -

'কাছের মানুষ দূরে থুইয়া .... মরি আমি ধড়ফড়াইয়া রে...'

গানটির শব্দগুলো যেন বাতাসে ভেসে এসে তার বুকে গেঁথে গেল। সে ভাবল, ছেলেটি হয়তো বিরক্ত হচ্ছে। হয়তো সে একটা সুযোগ নিতে চাইছে। নিক, এই সুযোগ যদি সে নিতে চায় নিয়ে নিক। বিজিতের প্রচণ্ড অহংকার ও উপেক্ষার বিরুদ্ধে জমে থাকা ক্ষোভের টুকরোগুলো সে আজ ভেঙে গুঁড়ো করে দিক। মেয়েটি ধীরে ধীরে তার দিকে হাত বাড়াতে উদ্যত হতেই ছেলেটি শান্তগলায় বলে উঠল- 'যাই। চলো'।

দুজন উঠে আসে। বাইকে রওনা দেয় উলুবাড়ির দিকে। কুয়াশায় অন্ধ স্ট্রিটলাইটগুলোর নীচ দিয়ে তারা এগিয়ে চলে। মেয়েটি বারবার তার দিকে কাত হয়। বাইকওয়ালা প্রতিবার ব্রেক কষার সময় সে প্রতিবার তার কাঁধ চেপে ধরে। হঠাৎ সে বলে ওঠে — 'তুমি নাহলে আজ আমার সঙ্গে বসে ডিনার করে যাও।'

ছেলেটি কিছু বলে না, নিরুত্তর হয়ে থাকে।

মেয়েটি আবার বলে - 'করবে নাকি?'

— 'ঠিক আছে।' ছেলেটি সংক্ষেপে জবাব দেয়।

বাইক ছুটে চলে দুরন্ত গতিতে। লাখটকিয়ার ওভারব্রিজটা পার হওয়ার সময় নীচ দিয়ে উজানমুখো একটা ট্রেন স্টেশনে ঢুকতে থাকে। ধীরে ধীরে এগিয়ে আসা ট্রেনটার দিকে তাকিয়ে সে ভাবে, জীবনের স্টেশনটা আসলে কোথায় আছে? এই যে এতদিন ধরে অহরহ সে কারো জন্যে অপেক্ষা করেছে, আসলে সে কার জন্যে পথ চেয়ে বসে আছে! কেউ কারো জন্য ফিরে আসে না।

বাইক ছুটে চলে দুরন্ত গতিতে। লাখটকিয়ার ওভারব্রিজটা পার হওয়ার সময় নীচ দিয়ে উজানমুখো একটা ট্রেন স্টেশনে ঢুকতে থাকে। ধীরে ধীরে এগিয়ে আসা ট্রেনটার দিকে তাকিয়ে সে ভাবে, জীবনের স্টেশনটা আসলে কোথায় আছে? এই যে এতদিন ধরে অহরহ সে কারো জন্যে অপেক্ষা করেছে, আসলে সে কার জন্যে পথ চেয়ে বসে আছে! কেউ কারো জন্য ফিরে আসে না।

এরপর তারা একটা মোড় পার হয়। ঠাণ্ডায় জমে থাকা পথ, ফুটপাতে গভীর রাতে আগুন পোয়ানো দু'একজন ভিক্ষুক, ক্রমে শ্বাটার বন্ধ হয়ে আসা দোকানপাট - এ সব পেরিয়ে তারা পৌঁছায় উলুবাড়ি। সেখানে পৌঁছে মেয়েটির দেখিয়ে দেওয়া দেয়াজ রেস্তোরাঁর সামনে সে দাঁড়ায়। মেয়েটি বাইকওয়ালাকে সঙ্গে নিয়ে ভেতরে ঢোকে। দুটো করে নান, আর একটা ফুল প্লেট মাটন কসার অর্ডার দেয় সে। কিছু সময় দুজন চুপচাপ খেতে থাকে। ছেলেটি খেতে খেতে কাউকে ফোন করে - 'আমি খেয়ে নিচ্ছি বাইরে। তুই আজ ম্যানেজ করে নিস।'

খাওয়া হয়ে গেলে দুজনে একসময় উঠে পড়ে। মেয়েটি বিল দেওয়ার জন্য গুগল পে বের করে নেয়। ইতিমধ্যে ছেলেটি বাইকের কাছে পৌঁছে যায়। এখান থেকে মেয়েটির আর মাত্র পাঁচ মিনিটের পথ । এই পাঁচ মিনিটে অনেক কথাই তার চেতনায় এসে বাসা বাঁধে। সে কি পারবে? সে কি পারবে অন্তত আজ রাতটুকুর জন্য এই ছেলেটিকে নিজের কাছে রাখতে! অন্তত এক রাতের জন্য সে কি নিজেকে উজাড় করে দিতে পারবে? শুষ্ক মৃতপ্রায় গাছের রূপ নিতে উদ্যত এই জীবনে কি একটু নেশার রস ঢালা যায় না?

মানুষ অনেক গোপন আকাঙক্ষা ও দুর্নিবার বাসনা চেতন অবচেতনের চোরা অন্ধকারে বয়ে নিয়ে চললেও, মনের রুদ্ধ যন্ত্রণাগুলো একটু একটু করে বের হয়ে এলেও, হয়তো এক অদৃশ্য রশি পেছন থেকে টেনে ধরে। হয়তো চিরায়ত কিছু সংস্কার একেকটা অদৃশ্য রেখা টেনে দেয় আর সেখানেই থেমে যায় নেশায় ডুবন্তপ্রায় মায়ান্ধ জীব। অবশেষে মেয়েটি নেমে যায় তার ঘরের সামনের তিন-আলির মোড়ে। এখন যদি ছেলেটি তার সঙ্গে আসে? অন্তত অল্প সময়ের জন্য হলেও! কিন্তু না, কিছুই ঘটে না। ছেলেটি তার ফোন নাম্বারটা নেয় এবং বাইক ঘুরিয়ে বাতাসে

মিলিয়ে যায়। চলে যাওয়ার আগে সে বাতাসে রেখে যায় দুটি মাত্র শব্দ — দেখা হবে।

মেয়েটি কাঁধে ল্যাপটপ ব্যাগটা ঝুলিয়ে ধীরে ধীরে হাঁটতে লাগল।

গলিটা এখন নির্জন হয়ে পড়েছে। গলির সামনের ল্যাম্প পোস্টটাও আজ নিভে আছে। শুধু উঁচু উঁচু বাড়িগুলো থেকে ছিটকে আসা আলো গলিকে আলোকিত করেছে। মেয়েটির হাঁটার আওয়াজ পাওয়া যাচ্ছে। কাছে কোথাও দুই-একটা কুকুরের ডাক শোনা যাচ্ছে। অদ্ভুতভাবে তার কানে এখনও ঘুরে ফিরে বাজছে ঘাটে শোনা সেই বেদনামিশ্রিত কাতর সুর এবং দুই-একটি ভাঙাচোরা শব্দের টুকরো। সে ঘরে পৌঁছেই ইউ-টিউবে শব্দ দুটো টাইপ করে গানটি খুঁজতে শুরু করে। অপ্রত্যাশিতভাবেই সে ‘কক স্টুডিও’ চ্যানেলে গানটি পেয়ে যায়। হৃদয় বিদীর্ণ করা সেই কাতর সুর যেন তাকে আষ্টেপৃষ্ঠে জড়িয়ে ধরে এবং একটা সময় সে শ্বাওয়ারের নীচে দাঁড়িয়ে হাউহাউ করে কেঁদে ওঠে।

গলিটা এখন নির্জন হয়ে পড়েছে। গলির সামনের ল্যাম্প পোস্টটাও আজ নিভে আছে। শুধু উঁচু উঁচু বাড়িগুলো থেকে ছিটকে আসা আলো গলিকে আলোকিত করেছে। মেয়েটির হাঁটার আওয়াজ পাওয়া যাচ্ছে। কাছে কোথাও দুই-একটা কুকুরের ডাক শোনা যাচ্ছে। অদ্ভুতভাবে তার কানে এখনও ঘুরে ফিরে বাজছে ঘাটে শোনা সেই বেদনামিশ্রিত কাতর সুর এবং দুই-একটি ভাঙাচোরা শব্দের টুকরো। সে ঘরে পৌঁছেই ইউ-টিউবে শব্দ দুটো টাইপ করে গানটি খুঁজতে শুরু করে। অপ্রত্যাশিতভাবেই সে ‘কক স্টুডিও’ চ্যানেলে গানটি পেয়ে যায়।

— পরদিন দিনটা ছিল মলিন।

শহরটা ধুলো আর কুয়াশায় ঢেকে গিয়েছিল। সারা দেশে মূল্যবৃদ্ধির প্রতিবাদে বাণিজ্যিক ধর্মঘট ঘোষণা করা হয়েছিল। সকালে খবর এল, দু-একটা স্কুলে মারাত্মক মারণরোগ কোভিড আবার ছড়িয়ে পড়েছে। আবার লকডাউন, আবার কঠোর কোভিড প্রোটোকল - নানা সম্ভাব্য কথায় শহরের অলিগলি ভারি হয়ে উঠেছিল। এই সব কিছুর মধ্যেই সে অফিসে গিয়েছিল। মেয়েটি শহরের সবচেয়ে আলোচিত ওয়েব-পোর্টালে চাকরি করে। অনেকদিন পর আজ সে অন্যমনস্ক হয়ে পড়েছে, মাঝে মাঝে তার মন ফিরে যাচ্ছে আগের রাতের সেই অবিশ্বাস্য সময়টিতে। এমন সময় ডিম্পি এসে তার পাশে বসে। তাকে বেশ চিন্তিত দেখায়। এই সপ্তাহের টার্গেট পূরণের জন্য কোনো সেনসিটিভ স্টোরি এখনও সে জোগাড় করতে পারেনি। তার কাছ থেকে তেমন সাড়া না পেয়ে ডিম্পি বিরক্ত হয়ে সরে যায়। সে তখন মজে থাকে আলোছায়ার নেশা ধরানো এক মুখে।

সে নিজেকে মনে মনে প্রস্তুত করে তোলে। তার চেতনার আঙিনায় বিজিতের ছুঁড়ে দেওয়া অপমান ও উপেক্ষার কাঁটাগুলো উপড়ে ফেলার জন্য সে নিজেকে প্রস্তুত করে তোলে। আজ সে একটু তাড়াতাড়ি অফিস থেকে বেরিয়ে আসে।

ঠাণ্ডা হাওয়ায় ভর করে রাত গভীর হয়। তার ঘরটি তারার মতো ঝলমলে আলোয় যেন এক মায়াময় আবেশে ভরে ওঠে। মার্বেল ম্যাগনামের সুগন্ধে বাতাস ভরে ওঠে। নরম সুরে ভেসে আসে রেখা ভরদ্বাজের গান- ‘অভি হাথো মে মেরে জুর্ম গুনাহ বাকি হ্যে ...’

সে অনেকদিন পর আজ মেরুন রঙের একটা কুর্তা বের করে নেয়। বহুদিন ধরে একপাশে সরিয়ে রাখা বাদামি রঙের মেবিলিন লিপস্টিকটিও তুলে নেয়। ঠিক তখনই ওর ফোনটা বেজে ওঠে। সেই ছেলেটির ফোন। সে তিনমাথার মোড়ে দাঁড়িয়ে আছে। মেয়েটি সাগ্রহে নীচে নেমে আসছে বলে জানাতে উদ্যত হতেই সে ফোনের ওপার থেকে হঠাৎ বলে ওঠে - ‘একটা কথা কিন্তু। মানে ......।’

— ‘কী ?’

— ‘মানে আমার এক বন্ধুও সঙ্গে আছে।’

মেয়েটি ঠিক কি বলবে বুঝতে পারল না। ছেলেটি বলতে লাগল - ‘মজা লাগবে। একবার পেলে আর ছাড়তে পারবে না।’

মেয়েটি ফোনটা কেটে দেয়। এক সেকেণ্ডের মধ্যেই ফোনের স্ক্রিনে জ্বলজ্বল করে ওঠে একই নাম। কিশোর।

সে ফোন কেটে দিয়ে নাম্বারটা ব্লক করে দেয়। এক অপরিচিত নাম্বার থেকে আবার ফোন আসে। ট্রু কলারে ভেসে ওঠে অচেনা এক নাম - কবীর ভাই। সে ফোন ধরতেই ওপার থেকে ভেসে আসে - 'নেমে এসো। অপেক্ষা করছি - ।'

মেয়েটি বলে ওঠে- 'আমার সঙ্গে এসব হবে না। আমাকে আর ফোন করো না।'

— 'আবে ...মা কী ....' অশোভন কিছু শব্দ ভেসে আসতেই সে ফোনের পাওয়ার অফ করে দেয়।

বাইরে হাওয়ার ঝাপটা বাড়তে থাকে। দুই-এক ফোঁটা বৃষ্টি পড়তে শুরু করে। মেয়েটি তোয়ালের এক কোনা দিয়ে ঠোঁটের বাদামি রঙ মুছে ফেলে। এক ধরনের অদ্ভুত দুঃখের ভার তাকে গ্রাস করে। এই মুহূর্তে যদি কারো দুই কাঁধের মধ্যে নিজেকে সঁপে দিতে পারত! তার মনে হল, শ্বাস যেন ছোটো হয়ে আসছে। মার্বেল ম্যাগনাম মোমবাতির ম্লান আলোয় ডুবে থাকা ঘরটিতে যেন তার দম বন্ধ হওয়ার উপক্রম হল। সে ছুটে গিয়ে জানালা খুলে দিল। সঙ্গে সঙ্গে হু-হু করে বাতাস আর বৃষ্টির ফোঁটা ঘরে ঢুকে এল। জানালা দিয়ে বৃষ্টিভেজা গলিটা স্পষ্ট দেখা গেল। গলির সামনেই মাথা কাত করে দাঁড়িয়ে আছে একটি আলোহীন ল্যাম্প পোষ্ট - যেন করুণ, নিঃসঙ্গ। এক ধরনের অদ্ভুত আর্তিতে তার বুক ভরে উঠল। সে ছুটে নেমে গিয়ে পরম মমতায় ল্যাম্প পোস্টটিকে জড়িয়ে ধরল। আশ্চর্যভাবে ল্যাম্প পোস্টটি দু'একবার টিমটিম করে জ্বলে উঠল। সে সচকিতভাবে চারদিকে তাকাল। কেউ নেই। এবার তার মাথার উপর দিয়ে সোজাসুজি আলোর রেখাগুলো ছিটকে পড়তে লাগল এবং তার সব সন্দেহ, সব সংশয়, সব শঙ্কা যেন গলে যেতে লাগল। এক সময় সে ফিরে এল ঘরে। এসেই সে ব্লক করে রাখা নাম্বার সংলগ্ন ই-মেইল আইডিটা বের করে মেইল লিখল- 'আই প্রেফার টু বি কোল্ড লাইক এন্টার্কটিকা রাদার দেন বিং হট কজিং ডেস্ট্রাকশন এলাইক গ্লোবেল ওয়ার্মিং।'

পরের দিন সকালটা ছিল রৌদ্রোজ্জ্বল। আশ্চর্যভাবে সেদিন সকালে তার বিছানা ছাড়তে ইচ্ছে করল না। এত উষ্ণ, আরামদায়ক সকালের আমেজটা ছেড়ে যেতে না পেরে সে কম্বলটা মাথার উপর টেনে নিল।❐

The translator is
Assistant Professor
in the Department
of Bengali

NAUMAI

Original
Jamuna Bini (Hindi)
Translation
Dikshita Baruah (English)

As darkness descended Nokpan's restlessness, difficulties and panic increased. due to fear , his heart beats would increase so much that despite the deafening noise of the cricket, he could clearly hear the sound of his heartbeats. A flood of random thoughts started churning his mind. The more he thought, the more his fear depend.

His body trembled like a fever patient with the realization that someone was there, somewhere here… Hidden in some corner! As the fear grew, his body began to freeze like a crops Nokpan saw him many times not only with closed eyes, but also with open eyes sometimes he would stand at the head of the bed and sob, and sometimes he would ex-

press his anger by holding both Nokpan's shoulders and shaking them vigorously. As soon as Nokpan lifted his "thang" and waved it at him, suddenly he would disappear!

On the bed, near the fire , behind the door… he would search him every corner where he could hid. But he was not found Nokpan would caught him only wgen he was visible. Suddenly he would become invisible. Yes, invisible! Vanishing.!

Did it suddenly evaporate in the air? Did it turn into a sound and dissolve into the discordant noise of the crickets? Did it turned into soot and merge with the blackness of darkness? Did it turned into an ant and entered a crack in the soil? Did turned into a flame and burn in a bonfire? Did it turned smoke and fly off the balcony?

But as soon as Nokpan tried to release his stiff body a bit , free himself from tension and fear and try to sleep peacefully, he would come back again!!no one knows from where! The door was completely closed, so how did he enter inside? Nokpan never understood his mystery!

He world return like the restless silence descending in the solitudes of the evening, like the dark clouds passing over the clod the tip of a mountain, like a sad fog lingering on the tip of a mountain, like a cold and stinging sensation coming out of a pain filled heart sight . like a soul yearning for revenge.

This game started at night and continued till down. In the bright morning light, Nokpan fall asleep getting exhausted from the fatigue of the night's game, when he gave a brief of the night's incident, his son and daughter-in-law thought that their father had gone mad. After shinning all the day, the sun bids farewell to th sky to take rest. And when the pitch-black empire of the night started spreading the same incident was being repeated.

Nokpan would light a bonfire would go off. A strong gust of sleep would come and Nokpan would lie down in it, exhausted, then suddenly someone would start banging on the bamboo walls. Nokpan would get scare would get scared and frantically grope his 'thang' tightly as if it was not just a metal weapon but his own soul leaving his body!

He would open the door and look outside but there was no one outside!

The series of troubles that started after the long illness continued unabated. Nokpan himself knew that his death was near. When the end is near, all the past deeds, attack different forms. If the calculation of life goes wrong, then no matter how much manipulation you do, it is of no use. The good results of deeds decease in the account of life and the bad results start increasing .one reaps what one sows? No one could escape the results of deeds.

But what happened year ago, did Nokpan had any control over it... any control? Was the situation under his control? He was helpless, powerless and defenseless in front of the circumstance. What choice did he have? Anyway, who has the energy and time to define right – wrong, sin-virtue and moral- immoral in the battlefield… it does not take long for these diving lines to be shattered. If anyone else would have been in his place, he would do the same what Nokpan did years ago!

When a Wancho warrior beheads his enemy, he gets spiritual satisfaction his coverage and bravery get transform into tattoo lines on his face, neck and chest and become in inseparable part of his body. These incredible lines are actually medal that adorn his body till his death. Yes! It is a different matter if the body decays after death!!

But Nokpan was burning enough in the fire of remorse .Whenever he saw his reflection in the clear water of the pond the dark lines on his body became like thorns and tore his heart. Many times he had scratched his face with his nail and covered himself with blood. He didn't even remember how much he had cursed himself till now his conscience kept cursing him every time.

He felt like burning the hands that had commit-

ted that sin in a blazing fire on else he should jump into the deep dark void of the shame and give up his life !but no his time courtly mind could not do that. he was living only to shade tears of remorse. He was living to die piece by peace in self response to carry tae burn of his wretched soul.

***

Nokpan's father was a Naumai. He was greatly respected in the villages. Nokpan grew up listening to stories of his father's infinite courage .With the passage of time his father's age kept increasing and the marks of bravery inked on his face started to fade. Whenever Nokpan saw these marks, a strange thrill and sensation ran through his viens.

Nokpan wanted to be like his father. 'a Naumai'. One day he too would get the opportunity to march in the war. It was not just a dream but a belief of his . His heartfelt desire was dead he would return from the battlefield after cutting of the head of a dreaded enemy, the but who would be decorated with the redness of the blood dripping from his head . After that he would proudly hand over the Vijay-Pratik to 'Gampa' and will sit proudly among the tattoo artists to get his face inked.

He is young mind would always get lost in such daring fantasies and his curiosity never seemed to clam down. He used to ask his father many times that what qualities were required to become a 'Naumai'? Like every day, his father would listen to all his questions patiently and would find the most suitable answer to tell him . But everyday the same old question would you be asked again as if the answers had never been found.

"Aapa" , I will also cut off the heads of enemies when I grow up. It must be a lot of fun, right?' while asking this , he would make an imaginary 'thang' with his hands and start moving them left and right in the air . Aapa was smiling but at the same time with a serious tone he said-" Listen son ,only the man who has the guts to lose his head can get a head! If it was easy to get a head cut then every house in the village would have Naumai. This is not a child's play at all."

After hearing this he put his hand on his chain and asked with innocent curiosity-" So then, what is required to become a 'Naumai' Aapa?" his father replied-" You must have understood this much from my words, that the first requirement to become a indomitable courage apart from this, the body should be agile and the mind should be full of wisdom. That means when a man enters the war, he should enters with his full strength and personality. Did you understand?"

"Yes, understood Aapa!"

" What did you Understand ? Won't you tell it to your Aapa?"

Aapa was like a teacher who test their children after teaching to see how much they had understood. Being an obedient student of his Aapa, Nokpan replied -

"That for physical exercise I will swim in Tissa everyday and for mental strength I will go with you to 'Dothun' and listen to serious and complicated discussions."

Hearing about so much preparation, Aapa could not stop laughing - "Very good, very good and yes, pay special attention to your diet. Eat lots of meat and fish, this will make your body healthy."

Nokpan said -Aapa and 'Kani'?

"What nonsense are you saying? Forget about touching Kani, don't even look at it! If you want to become a Naumai then learn, to live in discipline." Saying this Aapa expressed his objection in strong wards.

Nokpan soon realized his mistake and by Changing the topic he said-

"Apa' we fought playfully that day. I caught Noki by the neck and threw him hard on the ground."

"Well I was Noki hurt?"

Nokpan replied with some fear "I will not lie

Aapa."

"A child never lies, come on say now"

"He was hurt!"

"What! It Naki hurt badly?"

"Not that hard, just the way I hit him ….within a moment he stood up, shaking off the dust."

"Aapa, you were saying that war is not a child's play, so is it an adult's play? "

Aapa kept his hands behind this head and stared at the ceiling. Thinking for a while and then looking at him he said "In reality, war may or may not be a game!"

It was that t obvious that this uncertain answer had increased Nokpan's confusion ever more, which was evident from his innocent appearance. Aapa clarified his intention and said -

"Look, just like there is victory and defeat in a game, even in war, one side loses and the other side wins. A game is player for fun, but a war is not fought for any kind of entertainment that a war. Always remember that a war fought for petty, personal interest is vile! War is always fought with a great goal in mind . That is why the one who beheads the enemy in the battle field becomes the hero of the entire community or caste."

Nokpan was listening to his father with fascination. Aapa asked further –

"Shall I say one thing?"

"Yes, say Aapa"

"I am 'Naomai'! and I am so proud of you for wanting to carry on this legacy !"

These words uttered from Aapa's mouth was not just a word, it was like a magical solution that infuses the power of a sick body, He wanted to suck / absorb every single sip of it within himself. Nokpan had an unabated belief that the day was not far when he too would be called a great Naumai like his Aapa!

People in the village were preparing to sleep having dinner when suddenly a news created a panic situation. Information was received that few men and women returning after completing the work of weeding in the fields were attacked by Khanu village. Four farmers were beheaded and many were left half dead.

Khanu village had very old rivalry with Nokpan's village. The conflict that arise from a piece of agricultural land had not been resolved even after many years. As far Nokpan's memory extended, Khanu village was seen resorting to all kinds o diplomatic tactics, including bloodshed, to grab that fertile land. Since Khanu was a big village, it had its own influence and power. The people of Khanu thought that they would not have to work hard to capture the land q a small village. It would easily come under their control.

But the people of Nakpan's village also A fought bravely.

Khanu village's initial objection was that a small village should have taken then permission before starting farming on new land.

But the land came under the boundary of Nakpan's village, so the villagers without any hesitation cleared the land and Started sowing and planting day and night as soon as Khanu village got the news this, that they attacked overnight and Killed four-fire people.

Now how could Nokpan's village sit idle and keep quiet? They too took revenge for the death of their people with might. After this, a never-ending series of wars began, which is still wait for its right conclusion.

Many head's had been cut from both the villages till now, yet the war was not stopping like the rains of the month of 'Savan'. Some neighbouring villages came forward to bring about peace. But in every meeting of 'Dothun', Khanu village would repeat it old demand that the land should be handed over to them. Nokpan's village also did not bow down to their evil demands.

How could the villagers hand over the land to the Khanu village? That fertile land was the life of

Nakpan's village.

It was not just a piece of land but was like a mother to the village. She grew a lot of food to feed her children prying with hunger. Firstly, the village was very small, on top of that there was a lack of resources and in such a situation, leaving that motherly land for others, no, this can never happen!

Even a big village should show its greatness by abandoning the pettiness of greed. No one becomes great just by material creations. But Khanu village did not show any greatness, on the contrary it kept trying to find a an inch of land in its share!

The sky between the two villages was absolutely clear and blue, but it was always covered by the clouds of war! Peace and Tranquility had become mere empty words; its real meaning had been defeated long ago in the battle for supremacy and rights. Peace had become very rare and difficult.

The villagers had started living in the shadow of fear and suspicious. No one was safe anywhere, neither the village, nor the farm-barn, nor the river, nor the forest. Whenever people went out, they went very cautiously hey took every step cautiously. One never knew when the people who were carving wood without any hesitation at home, harvesting paddy in the fields, fishing in the river or going to the forest for hunting, would be ambushed and attacked by the demons.

The crops in the field were ripen and spread their sweet fragrance in the air. And the gossiping wind swings and whispers in the ears of the village women that- "the crops have ripened and are spread out to be harvested."

Then the impatient and anxious women would send the village youth to first ensure that there was no danger of any kind and then they would set out from the safe places of their homes towards the fields.

Whenever Aapa's friends would come to their house in the evening, a crowd used to gathered and Aapa was often heard talking about strategies to defeat as if it was the only favourite topic of all the men in the village.

And in these troubled environments, Nokpan grew up.

***

In the last battle, Nokpan's Aapa had beheaded three of his enemies from Khanu village. So this time they took revenge of three by cutting four heads. Instructions had one from 'Wabgham' to start preparations for a counter attack.

The responsibility of formulating the entire strategy of the war was handed over to Aapa. The effects of age were beginning to be had seen on him and due to the fever he had suffered during rainy season, his body had lost all its agility.

But Aapa was an experienced person. So Wangham had a special request that, this time too Aapa should take command of the battle.

This was golden opportunity for the young men who were ready to sacrifice their lives to protect their legitimate rights and the honour of the village. The moments for which Nokpan had been waiting for since childhood had finally arrived. He did not want to miss the opportunity at any cost. He shared about the desire he had nurtured for years with his Aapa. Aapa too was unaware of his intentions. Without saying anything, Aapa patted him lightly on his back out of affection.

'Lampa' informed, Wangham has remembered the elders and youth in 'Morungpa'.

Officially Wangham never takes part directly in the battled, but no one can deny that he is a skilled strategist. This time he and Aapa had made a solid strategy too. Both of them explained all the tricks of the attack in detail o all the warriors present in the meeting. Only the auspicious time for the encounter remained to be decided.

A young man was sent for this work. When

the young man retuned, Gampa was with him. Gampa had brought banana leaves with him to determine the auspicious time- He set cross- legged on the cane mot there itself. Invoking the Almightly 'Rang' he started chanting mantras. He kept blowing mantras on each banana leaf one by one, and then he kept picking up the mantra- filled leaves and tying them in knots. After doing so, he finally told that the auspicious time would be the day after tomorrow that also before the sunrises.

***

At the appointed time and place, all the warriors were ready in their grand war attire. Everyone wore helmets decorated with the teeth and hairs of wild pigs. The car-holes were decorated with goat horns and they were holding shining 'thangs' and many other weapons in their hands. Lines of tension were clearly visible on everyone's faces. They were marching ahead in a long straight line, keeping their steps in with each other. As soon as they reached a tall dense bush, everyone took their place hiding behind it.

There was complete silence all around. This silence was of uncertainty. No one knew whose heads will be chopped off and who will return home. This silence was an assurance in the protection of the honour and dignity of the village, whoever is killed among them will definitely get title of martyrdom.

The blanket of silence spread out. They were waiting impatiently for a human sound with bated breath. Every moment of waiting seemed heavy to the very excited Nokpan.

Then suddenly something went wrong. Nokpan's Aapa was at front line. Aapa cautiously raised his head and saw that about eight or nine men from Khanu village their arch rivals, were walking obliviously near the bushes. All were armed, probably going out for hunting.

Aapa's guess was right. Hunting was very common during winters because animals of come down from the height of mountains to the slopes in search of warmth. They a get warmth, no matter the height of the slope, be it hot climate or by getting scorched in the lost fire a bonfire.

The most awaited moment had arrived now for the group of warriors a soft leaf swaying in the breeze from the bushes and gave it to the warriors sitting nest to him. The warrior took that the next warrior. And then in this manner, going from the third to the fourth, that delicate leaf reached the last warrior and withered.

Therefore, a silent signal had been received that the enemy was in front! In this deep silence, even the sound of breathing should not be heard. The enemy's trust had to be won, they should feel that not even a bird was flapping its wing nearby. The young warriors hold their breath. However, it was a difficult task for them. Being able to suppress excitement and enthusiasm when the target is right in front of your nose, it becomes very difficult.

And in such moments of excitement the speed of breathing is bound to increase. All the warriors were waiting for the attack command.

Completely unaware of the looming danger, the hunter group reached near the bushes. Then Aapa used his all strength and attacked with full force. He screamed as if the bulging viens in his neck would have burst from the strong flow of blood.

The warriors holding spears came out of the bushes first and attacked the enemies throwing spears in a rapid manner. Immediately after that, the remaining warriors came out of the bushes roaring and leaping, holding their 'thangs' tightly in their hands. All the warriors attacked the group of hunders like a hungry tiger attacks its food.

The group of hunters did not get time to recover, but they too were well armed. Therefore, they too responded to the attack with hull force,

trying their best. It they were not well armed, controlling the would have been a cakewalk! But now the gamble seemed to be backfiring.

The fight was going on from both sides. Suddenly Nokpan's eyes fell on the child of the hunter's group, who must have been barely twelve or thirteen years old. Only a upper part of his pulfed lips. There was not a single trace of fear on his face. He was also fighting fearlessly with his 'thang' raised. A golden glow was emanating from his bright face.

A sort of respect arose in Nokpan's mind after seeing that brave teenager. His fearlessness had astonished Nokpan. Seeing the agility with which he was wielding his weapon, Nokpan was overwhelmed. Nokpan was mesmerized by the brilliance of the brave boy. Nokpan kept staring at him so intently that he could not control his gaze. It was absolutely a different, strong and an unique scene. For a moment he forgot that he was in the battlefield, surrounded by the enemies.

But Nokpan's concentration and engrossment broke only when suddenly injured Aapa scramed from behind when he turned around, he saw that Aapa's right thigh was bleeding due to being hit by an arrow. The injury was so deep that Aapa fell on the ground. As soon as he moved forward to lift Aapa, he saw that the boy came forward swinging his 'thang', aiming at his Aapa's head.

Now Aapa's head will be chopped off!! Just then something moved in Nokpan's body and he used all his strength to chop off the boy's head in a single blow. A red fountain of blood erupted, separating the head and the torso. The lifeless torso was rolling in its blood, trembling as if the throat of a rooster had been slit for a sacrifice. All this happened in a split of second. Nokpan was speechless and stunned. Two of the fellow warriors came and picked up Aapa. Taking support of their shoulders, Aapa limped towards the village. The accounts of today's war began to emerge from the fellow warriors left behind. Altogether there were five heads, which included the head of that boy.

The soldiers were moving through the village jumping and making noise in the joy of victory. Nokpan was also joining them but something was troubling him inside. He was not able to be happy openly. He was feeling defeated.

It was a victory her the group, but a personal defeat for him. The warriors who had beheaded the enemies were moving ahead, dancing gracefully with the hairs of their heads caught in their fingers. They were shouting in excitement—"we are Naumai, we are Naumoi!!"

Nokpan had the head of the child in his hand. Should he also shout that he is a Naumai? He asked himself, does a person who kills a child deserve to be called as 'Naumoi'? There would be an inner satisfaction if he would behead someone who is equal his status. He was feeling quality for killing that small child.

It was true that the boy was very brave but he was still a child!

Is the measure of Nokpan's bravery and valor only that he had killed a child? People would worship him by calling him a 'Nomai' would give him a high place. But is the murder of a child really worthy of worship? He started wandering in the wild forest thinking of moral questions that arose in his mind. The external war had certainly ended, but a new war had broken out in his innermost being.

The magic, fascination and illusion associated with the word Nomai were all broken. This word now seemed meaningless, insignificant and empty to him. Wow! This is the irony of life. The position he had been longing to get since childhood, he got it today in this form.

There was a crowd of men, women and children at the border of the village. They were singing songs of enthusiasm to welcome the winners.

Women had bought 'ju' in bamboo pots. Some elders were saying in joy – "Make them drink lot. Today a river of 'ju' sould flow." The victory signs that the winners brought in the form of heads were being put one by one in Gampa's basket. Gampa told all of them to return quickly after bathing in the nearby pond. So that the tattooing ritual could begin. Gampa was very happy! After all the increase in heads in 'Morung-pa' meant a good increase in the crop yield!

This year, each skull will irrigate the fertility of each field. Gampa took the skulls and boiled them in a big pan. Then he cleaned the hair from the skulls by peeling them off with a sharp 'thang'. All the five skulls were brought to 'Morung-pa' and decorated on the walls.

In the celebration of the victory, Wangham hosted a fest for the winners at his home. Nokpan also participated, but half-heartedly. Everyone was enjoying and it continued throughout the night. But Nokpan kept watching everything with a broken heart. Many events were held at other places as well. Wherever he was invited he went there mechanically. He had immunes respect for the other Nomai comrades, but he was unable to decided what he had for himself.

Time kept moving at its own pace, and that period of wars also passed. Nokpan also wanted to forget that incident by considering it a sad coincidence or a night mare. But it remained stuck at some deep[level of consciousness, like a moss.

Whenever he would accidently look at his reflection in a mirror or in the still water of a pond, that incident would pierce Nokpan's heart like a thorn and wound him. Because of ageing, his body started becoming weak, emaciated and dilapidated. And after that long illness, when he saw that child for the first time in his sleep, Nokpan asked for forgiveness from him with tears in his eyes. Earlier Nokpan used to dream about him with closed eyes. But now he started seeing it with his open eyes too.

Earlier his sobs and cries could be heard in the solitude of dark pitch of the night, but now even in the hustle and bustle of the day, his cries would make the ears ring.

And people started thinking that Nokpan had gone. Crazy!!❐

The translator is
is a student of B.A. 5th
semester, Department
of Hindi

অনুবাদ কবিতা

সময়, জীৱন আৰু

মূল ঃ মাইনাঅ'শ্ৰী দৈমাৰী (বড়ো)
হিন্দী অনুবাদ ঃ বৈদ্যনাথ উপাধ্যায়
অসমীয়া ভাবানুবাদ ঃ ভ্ৰামৰী প্ৰিয়ম

যিসকলে কৰ্মৰ ফল উপভোগ কৰে
সংসাৰৰ ধাৰত বৈ যায়
মান
সময়ৰ
জীৱনৰ
স্বাধীনতাৰ

সপোনৰ ৰাজপ্ৰসাদ
বাতত হেৰাই বৈ যায়
এই ফালৰ পৰা সেই ফাললৈ...

প্ৰশ্নটো একেই
উত্তৰটো মুদ্ৰাৰ দুফালৰ দৰে।
নিজৰ মুখখনলৈও চাব নোৱাৰো
এইটো অতি কঠিন
নদীৰ ধাৰত বৈ যোৱা

নিজে কেনেবাকৈ
আনৰ অধিকাৰ দখল কৰে
কৰ্মৰ চপোৱা লোক
কেতিয়াও নাভাবে
আন্ধাৰে আঁকোৱালি পেলায় সকলোকে
শৰীৰ ভাগৰি পৰে

আমাৰ ওচৰতে
এখন বজাৰ বহে
সপ্তাহত দুবাৰকৈ
ডাঙৰ বজাৰত এটা ভ্ৰম বিফল হয়

আকাশত উৰি থকা
পানীত সাঁতুৰিব নোৱাৰে
সেইবাবেই
কামনাৰ ডোঙাটো শিকলি নোহোৱাকৈ সাঁতুৰিব লাগিব

সৰু বজাৰত
আন এটা ভ্ৰম বিফল হয়
সময় অতি মূল্যৱান
এই কথা জানিও
কিয় সাগৰৰ পাৰত সাৰ পায়?
বন্দিশিলাৰ সেই হৃদয়লৈ

উৎসৱৰ বতৰ
সৰু-বৰ বজাৰৰ বাদেও
সকলোতে একে ধৰণৰ
বিভ্ৰান্তি বিয়পি পৰে
শিলৰ হৃদয় যিয়ে গলাব নাজানে
পানীতো সাঁতুৰিব নাজানে

কেইদিনমানৰ পিছত
মই দেখোঁ
ঈগল চৰায়ে সাপ লৈ উৰি যোৱা
আৰু সাপে চিলনী চৰাইক দাঙি
ভেকুলীক গিলাৰ দৰে
হঠাতে
উৰি যায়
আকাশত
সময়, জীৱন আৰু...❐

তোমাৰ অবিহনে

মূল ঃ মাইনাঅ'শ্ৰী দৈমাৰী (বড়ো)
হিন্দী অনুবাদ ঃ বৈদ্যনাথ উপাধ্যায়
অসমীয়া ভাবানুবাদ ঃ ভ্ৰামৰী প্ৰিয়ম

আজিও শান্তিৰে শুব পৰা নাই
সপোনৰ জোনটো ডাৱৰে ঠেলি দিছে
সকলোবোৰ মিল নাই
ভাগ্য অংগদৰ দৰে
ঘাটত পানী নাই
তললৈ সাঁতুৰিবলৈ
কি বিচাৰিছিলা
কি হ'ল

কপালত জ্বলি আছে জুই
পৰ্বতৰ শৃংগ জ্বলি যায়
বানপানীৰে ভৰা পথত
চৰাই উৰি থকা
সিংহ আজিও জংঘলৰ ৰজা

জিভাৰ পৰা
অনিয়ন্ত্ৰিতভাৱে লোভ পৰে
বিষ খাই ময়ো মৰিম
পেলাই দিলে মোৰ ওপৰতে পৰিব
পৰাজয় মোৰ মুখত গলিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে
এই পৃথিৱীখন কেনেকুৱা
কেনেকুৱা মালিক
দিনৰ শেষত অনুশোচনা
ডিঙিত ফুলি উঠে
মোৰ ভোক নাই, মোৰ পেটটো কথাৰে ভৰি আছে?
দিনটো অসীমত হেৰাই যায়
মৃত্যুক আঁকোৱালি লৈ
আকাশখন তললৈ নামি গৈছে এটা ডোঙালৈ
জীৱনটো ৰংহীন
তোমাক হেৰুৱাৰ পিছত
মইও সলনি হৈ গ'লোঁ।।
সূৰ্য্যমুখীৰ ৰংৰ দৰে

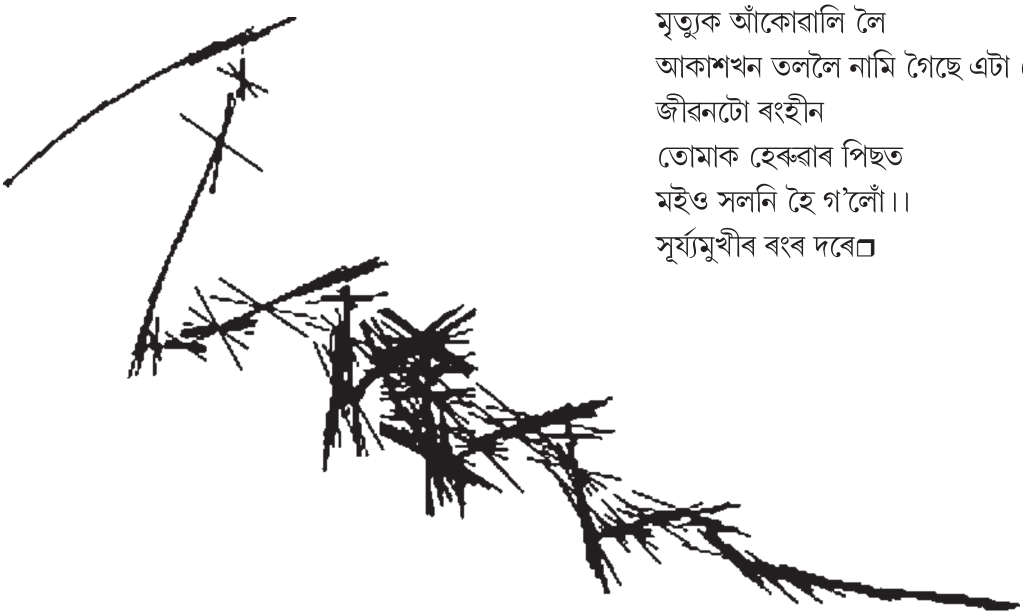

The translator is
Assistant Professor
in the Department
of History

অনুবাদ কবিতা

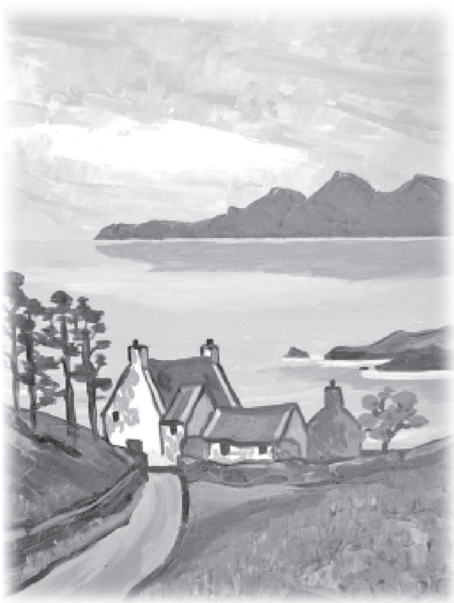

ৰেল্‌ছ প্ৰান্তত

মূল ঃ জেনিছ পাৰিয়ট
ভাবানুবাদ ঃ জিন্তু গীতাৰ্থ

সেইটো আছিল ৰেল্‌ছ প্ৰান্তৰ গীৰ্জাঘৰ
আকাশলৈ মুখ মেলি
বেঙুনীয়া সাঁচবোৰত
শাৰী পাতি বহিছিল
কালান্তৰৰ এধানি ঈশ্বৰগণে

হেমন্তৰ নিৰ্জন উদং পথাৰক
যেন কোনোবাই নিচুকাব খুজিছিল

এধানি শিলবোৰে
বোকোচাত বান্ধি লৈছিল
মৃত্যুৰ কৃতজ্ঞতাহীন ভৰ

ঘৰমুৱা বাটটোত
আমাৰ বাবে নাছিল কোনো কবৰ
নাছিল কোনো গীৰ্জাঘৰ
মুকলি পাহাৰ আৰু
প্ৰাৰ্থনাৰত পাইনৰ কলা ছাঁত
আমাৰ মৃতকসকল ছাই হৈছিল
তূঁহৰ পৰা বাছি উলিয়াইছিলোঁ
ধূলিৰ দৰেই পাতল শইচ
আৰু পাৰি দিছিলোঁ বতাহৰ ভাঁজত।

ইয়াত, সিঁহতক সামৰি ৰখা হয়
কলিজাত
যদিও দূৰত্বই কাটি দিয়ে পাহৰণিৰ বাট

ঘৰমুৱা বাটটোত
আমাৰ গীৰ্জাবোৰ ভৰি আছিল
যেতিয়ালৈ সিহঁত আছিল উদং
আমাৰ জুহালবোৰে শুনা নাছিল অৰণ্যৰ গান আৰু প্ৰাচীন ধ্বনি।
আমাৰ কাহিনীবোৰ ছাই হৈছিল
প্ৰাচীন ওঁঠবোৰত
আৰু নিৰৱতাত শুকান মুখবোৰত।
ঘন্টাবোৰে দিছিল
জীৱনৰ ব্যাখ্যান,
আঠু পাৰি বহিবলৈ
আৰু আন্ধাৰ আঁতৰাবলৈ

সেই এধানি শিলাকৃতিবোৰ
যিবোৰে সাজিছিল ওক গছৰ জালিকাবোৰ
আজিও আমি কঢ়িয়াই ফুৰিছোঁ
আমাৰ পিঠিত
মৃত্যুৰ কৃতজ্ঞতাহীন ভৰ বৈ।

ঠিক এইখিনিতেই
মোৰ ভাব হৈছে
হেমন্ত আহি আছে
আৰু পাতবোৰ সৰি পৰিব মোৰ ভৰিত
দ্ৰুত আৰু স্বেচ্ছা ক্ষমা-প্ৰাৰ্থনাৰে।❐

The translator is Assistant Professor in the
Department of Education

চলচ্চিত্ৰ সমালোচনা

আমিষ ঃ এক নিৰ্মোহ বিশ্লেষণ

তৃষ্ণা কলিতা

অ-সম বয়স, সামাজিক স্থিতিয়ে দিয়া কিছু সংকোচ, এটা সফল পাৰিবাৰিক জীৱন আছে বুলি নিজৰ মাজতে থকা বিশ্বাসে মনক দিয়া দ্বন্দ্ব, সমাজে অনুমোদন নজনোৱা সম্পৰ্কক স্বীকাৰ কৰিবলৈ মনৰ ভিতৰত ৰৈ যোৱা সংশয় আৰু তাক পাৰ কৰি গৈ থকোতে মুখামুখি হোৱা প্ৰেমৰে আন এক বিচিত্ৰ পৃথিৱীৰ নাম 'আমিষ'। পুনম দেউল আৰু শ্যাম বৰাৰ প্ৰযোজনাৰে সফল পৰিচালক ভাস্কৰ হাজৰিকাৰ পৰিচালনাত ২০১৯ চনত মুক্তি পায় 'আমিষ'। ছবিখনৰ কাহিনী আৰু চিত্ৰনাট্যও ভাস্কৰ হাজৰিকাৰ। আমিষত মুখ্য চৰিত্ৰত অভিনয় কৰিছে বলিষ্ঠ অসমীয়া অভিনেত্ৰী লীমা দাস (চৰিত্ৰৰ নাম নিৰ্মালী) আৰু প্ৰতিভাৱান অভিনেতা অৰ্ঘদীপ বৰুৱাই (চৰিত্ৰৰ নাম সুমন)। ইয়াৰ লগতে বহুতো কলা কুশলীয়ে ছবিখনত অভিনয় কৰিছে আৰু ন-পুৰণি সকলোৰে অভিনয় শৈলী যথেষ্ট উন্নতমানৰ। ছবিখনে গতানুগতিক অসমীয়া ছবিৰ ভাবধাৰাৰ পৰা আঁতৰি আহি এক সুস্থ সামাজিক ভাবধাৰা প্ৰতিস্থা কৰাত সফল হৈছে। অসমীয়া চলচ্চিত্ৰ উদ্যোগত এনে এখন ছবি প্ৰথমবাৰৰ বাবে নিৰ্মাণ হোৱা আৰু দৰ্শকে আদৰি লোৱাটো বৰ্তমান সময়ৰ ছবি উদ্যোগৰ বাবে শুভ লক্ষণ।

আমিষ ছবিখনে মুক্তিৰ পিছতে অসমত দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰাৰ উপৰিও ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ ছবি সমালোচকৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছে। আমিষ ২০১৯ চনৰ

ট্ৰাইবেকা চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱত প্ৰদৰ্শিত হৈছে। আমিষৰ বিশ্ব প্ৰিমিয়াৰে হেভেন অৱ হ'ৰ'ৰ, নাইটমেৰিচ কন জুৰিংছৰ দৰে আমেৰিকাৰ আনন্দদায়ক ধাৰাবাহিক ৱেবছাইট আৰু আলোচনীসমূহত সমালোচনা আকৰ্ষণ কৰিছিল। ছবিখনৰ সম্পৰ্কত আমেৰিকাৰ বিখ্যাত অভিনেতা জোচ হুটচাৰ্চনে এটা স্মৰণীয় উক্তি আগবঢ়াইছিল। তেওঁ কৈছিল— "কেৱল ভাৰতে ইয়াৰ আগতে এনেকুৱা একো দেখা নাই, মই নাভাবো যে কোনেও দেখা নাই, আৰু এয়া কোনোবাই কৰাৰ সময় আহি পৰিছে।"

ছবিখনে বিভিন্ন দিশ চুই গৈছে। প্ৰেম কিমান পৰ্যায়লৈ মানসিক, শাৰীৰিক, কিমান পৰ্যায়লৈকে লৌকিক, প্লেট'নিক, সেই প্ৰশ্নক খেদি থাকোঁতে সুমনে আচলতে এক অদ্ভুত পৰীক্ষাই কৰিছে। উল্লেখ্য যে ছবিখনৰ মুখ্য চৰিত্ৰ সুমন (অৰ্ঘদীপ বৰুৱা) এজন পি.এইচ.ডি প্ৰাৰ্থী যিয়ে বিদেশী খাদ্যৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ গ্ৰহণ কৰি ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ থলুৱা লোকসকলৰ মাংস খোৱাৰ অভ্যাসৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এখন 'থেছিছ' প্ৰস্তুত কৰিবলৈ লৈছিল। ছবিখনৰ আন এটা মুখ্য চৰিত্ৰ নিৰ্মালী (লীমা দাস) এগৰাকী বিবাহিতা শিশু চিকিৎসক। ছবিখনৰ এটা সুন্দৰ অথচ জটিল দিশ হৈছে— ভালপোৱা আৰু ভোক একেই নহয়। কিন্তু সুমনৰ ভালপোৱা নিৰ্মালীৰ ভোক হৈ উঠাৰ প্ৰক্ৰিয়াটোও আচলতে বৰ আচৰিত কথা নহয়। চিনেমাখনে বহুতো প্ৰশ্নৰো উদ্ৰেক ঘটায়, বিভিন্ন দৃশ্যত (Scene) সেয়া প্ৰতিফলিত হয়। চিনেমাখনে যি দেখুৱাইছে সেয়া আচলতে মাংসৰে লোভ নে? নে সেয়া অপূৰ্ণ বাসনা? অৱদমিত ইচ্ছা? মানুহৰ? নে নাৰীৰ? স্বামীৰ সৈতে একেলগে নিৰামিষ খাই থকা মেজৰ পৰা উঠি গৈ ফ্ৰীজৰ পৰা মাংস উলিয়াই কামোৰ দিয়া নিৰ্মালীৰ সেই আচৰণ আচলতে কি? লোভ নে আকুলতা? নে অপূৰ্ণতাৰ হাহাকাৰে দিনে দিনে তীব্ৰ কৰা সকলো লহলহ বাসনা? ঘৰৰ গেট টুগেদাৰৰ পাৰ্টিত সুমনে নিষিদ্ধ মাংসৰ নাম লৈ থাকোতে নিৰ্মালী আচলতে অন্য এখন পৃথিৱীলৈ গুচি গৈছে, শব্দ আৰু কেমেৰাই বুজাই দিছে— সেয়া এক তুৰীয় স্তৰ, এক অলৌকিক মায়াবী জাগতিক সত্যক অতিক্ৰম কৰি যোৱা পৃথিৱী। এই অতিক্ৰম আচলতে কি? সকলো নিষিদ্ধ বস্তু আৰু অভিজ্ঞতাৰ প্ৰতি থকা মানুহৰ আগ্ৰহ আৰু অনুৰাগেই আচলতে এই অতিক্ৰম। সেই একেই চৰম প্ৰাপ্তিৰ নিৰ্মালী মুখামুখি হৈছে তেতিয়া— যেতিয়া নিজৰ ডাইনিং টেবুলত বহি ঘৰৰ সহায়কাৰী ছোৱালীজনীয়ে আনি দিয়া সেই বিশেষ মাংসৰ টিফিনটো খাইছে, যিটো টিফিন দিনত নিজৰ চেম্বাৰত সুমনে দি থৈ গৈছিল।

> আমিষ হৈছে আমি বিচৰা যিকোনো বস্তু আৰু সময়ৰ ধ্বংসাৱশেষৰ বাহিৰত আমি ভয় কৰা সকলো বস্তু, যাৰ বিচাৰ পৰিচালকে আমাৰ বাবে বিবেচনা কৰিবলৈ মুকলি কৰি থৈছে আৰু তাৰ পৰিণতিত সুমন আৰু নিৰ্মালিয়ে আমাৰ পৰা আঁতৰি নাযায়। মুঠতে আমিষ এখন বিশ্বমানৰ ব্যতিক্ৰমী সাৰমৰ্ম থকা অসমীয়া ছবি।

দেউতাকে আনি দিয়া কুকুৰটো সুমনে ভাল পাইছিল। কিন্তু এদিন তাক খায়ো পেলালে, কিয়নো তেতিয়া তাৰ ভোক লাগিও আছিল। শৈশৱৰ এটা সৰল, নিৰ্ভেজাল অভিজ্ঞতাৰ সহজ স্বীকাৰোক্তি— যি আচলতে চিনেমাখনৰ সামৰণিৰ চৰম ট্ৰেজেদিৰো ইংগিতপূৰ্ণ আৰম্ভণি। ভুল মাংসত নহয়, ভুল বেছিকৈ খোৱাত। চিনেমাখনৰ প্ৰথম পৰ্বতে এই কথা নিৰ্মালীয়ে নিজেই কৈছে। তাৰ পিছতো নিৰ্মালীয়ে সেই ভুলে কৰিলে, যি ভুলে মানুহক লৈ যায় নৰকৰ ফালে।

অসমীয়া চিনেমাই সাবালকত্ব লাভ কৰিছেনে নাই সেই লৈ মাজে মাজে সন্দেহৰ উদ্ৰেক হয়। ঠিক এনে পৰিস্থিতিৰ মাজতে চোৱাৰ সুযোগ পোৱা এখন ছবি হ'ল আমিষ— এখন ডাৰ্ক ৰোমাণ্টিক ছবি, যি দৰ্শকক জোকাৰি যাব পাৰে তাৰ বিষয়, মেটাফৰ আৰু ট্ৰিটমেণ্টৰে। প্ৰেম বা নাৰী পুৰুষৰ দেহজ আকৰ্ষণক কেন্দ্ৰ কৰি বহুতো ছবি নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। মনৰ গোপন আন্ধাৰ গহ্বৰত প্ৰেমে পোহৰৰ বিচ্ছুৰণ যিদৰে পেলাব পাৰে, জিঘাংসা আৰু বিকৃতিও আনিব পাৰে যিটো অতি স্বাভাৱিক। বহু পৰিচালকে প্ৰেমিক প্ৰেমিকাৰ চৰিত্ৰ তথা গল্পক একাধিক আৱৰণেৰে বহুমাত্ৰিক আৰু ৰহস্যময় কৰি তোলে। কিন্তু ভাস্কৰ হাজৰিকাই আমিষৰ যি জটিল কাহিনী লৈছে তাক ৰূপায়ণ

কৰাৰ বাবে সাহস আৰু সামৰ্থ দুয়োটাই লাগিব। বিশেষকৈ ইয়াত নান্দনিকতা আৰু বীভৎসতাৰ মাজত ভাৰসাম্য সৃষ্টি কৰা ইমান সহজ নাছিল। সেয়ে নিৰ্মালি আৰু সুমনৰ অসহজ প্ৰেম কাহিনী সাধাৰণ আমিষ ভক্ষণেৰে আৰম্ভ হৈ নৰমাংস স্পৃহাৰে শেষ হৈছে। নিৰ্মালিৰ সুপ্ত যৌনতাৰ উন্মেষ আৰু তাক এক সৰ্বগ্ৰাসী ক্ষুধাত পৰিণত কৰা সুমন প্ৰকৃততেই এক বেপেৰুৱা প্ৰেমিক। কিন্তু নিৰ্মালি? দৈহিকতা আৰু যৌনতাৰ বাহিৰে তাইৰ জানো মনত প্ৰেমৰ কিবা চিন মোকাম আছিল। কিন্তু এই জটিল আৰু ধূসৰ চৰিত্ৰটো লীমা দাসে ইমান সংযত আৰু খুটহীনভাৱে ৰূপায়ন কৰিছে যে বিশ্বাসেই নহয় এইখন তেওঁৰ প্ৰথম ছবি। অসমীয়া চলচ্চিত্ৰত এগৰাকী অতি প্ৰতিভাৱান অভিনেত্ৰীৰ আৱিৰ্ভাব ঘটিল তাৰ বাবে পৰিচালক ভাস্কৰ হাজৰিকাও ধন্যবাদৰ পাত্ৰ।

আমিষৰ আৰম্ভণিতে নিৰ্মালিৰ একাকিত্ব বা অপূৰ্ণতা প্ৰতিস্থাপিত কৰাৰ বাবে পৰিচালকৰ হাতত বহু সুযোগ আছিল। বেলকণিত বহুবাৰ নিৰ্মালি থিয় দিছিল, কিন্তু পঞ্চাছ বছৰৰো পূৰ্বে সত্যজিত ৰায়ে 'চাৰুলতাত' দেখুৱাই যোৱা সেই খিৰিকী বা বেলকণিৰ দৃশ্যহে মনলৈ আহিল; যি নীৰৱ নিংসগতাক বাঙ্ময় কৰি তুলিছিল। এইবোৰ অৱশ্যে অতি সাধাৰণ প্ৰত্যাশা কিন্তু আমিষৰ ক্লাইমেক্সত প্ৰেমিকাৰ ক্ষুধা নিসৰণৰ বাবে সুমনে যেতিয়া এজন নিৰীহ ৰিক্সাচালকক হত্যা কৰিছে সি কিন্তু ছবিখনৰ কাহিনীৰ প্ৰাসংগিকতাক সহায় কৰা নাই। সুমনৰ চিকাৰ তেওঁৰ বা নিৰ্মালিৰ কোনো ঘনিষ্ঠ বা প্ৰিয়জনো হ'ব পাৰিলেহেঁতেন। কিন্তু সংগতিহীনভাৱে এজন অচিন লোকক বীভৎসভাৱে হত্যা কৰি ছবিখনত অহেতুক ঘটনাৰ আমদানি কৰিছে পৰিচালকে। সুমনে প্ৰথম অৱস্থাত তেওঁৰ খাদ্যই হাত আৰু ওঁঠ স্পৰ্শ কৰিছে বুলি জানি তেওঁ যি ঘনিষ্ঠতা প্ৰদান কৰে তাতেই সন্তুষ্ট যেন লাগে। ই এটা নিঃস্ব বিকল্প কিন্তু ই তেওঁৰ কৰিব পৰা সৰ্বোত্তম পন্থা। আৱেগিক ঘনিষ্ঠতা গঢ় লৈ উঠাৰ লগে লগে আৰু তেওঁলোকৰ পাৰস্পৰিক ইচ্ছাক দমন কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা বাঢ়ি অহাৰ লগে লগে সুমনে এনে এটা পৰিকল্পনা ৰচনা কৰে যিয়ে নিৰ্মালিক কেতিয়াও ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে তেওঁৰ ওচৰলৈ লৈ যায়। এই পৰিকল্পনা আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে দুয়োৰে ৰোমাঞ্চ ইজনে সিজনৰ বাবে অধিক বিষাক্ত হৈ পৰে। এই পৰিকল্পনা, যিয়ে আমিষক এনে এটা পৰ্যায়লৈ লৈ যায় য'ত মই কেতিয়াও এই মানৰ ছবি এখন হোৱা দেখা নাই। ই প্ৰমাণিত কৰে যে ই তেওঁলোক

দুয়োৰে বাবে অত্যন্ত নিচা, যিটো অনিবাৰ্য পাৰস্পৰিক প্ৰলয়ৰ পৰা পিছুৱাই যাব নোৱাৰে। আৰু সেইবাবেই আমি তেওঁলোকৰ নৈতিক পতন একেলগে অনুভৱ কৰো। এই বিপৰীতমুখী পৰিকল্পনাৰ প্ৰতি তেওঁলোকৰ সমৰ্পনৰ প্ৰতি ভয় আৰু কিছু পৰিমাণে প্ৰশংসাত এই একেখিনি সময়ত বিচাৰো যে তেওঁলোকে নিজৰ প্ৰেমক তৃপ্ত হোৱা দেখি জীয়াই থাকে। আমিষৰ সৈতে পৰিচালক হাজৰিকাই অৱশ্যে এক অদ্ভুদ আৰু মনোমোহা ধাৰা মিশ্ৰণলৈ আনিছে নাটক, ৰোমাঞ্চ আৰু ভয়ানকতাৰ উপাদানসমূহক সাহসেৰে আৰু নিপুণভাৱে একেলগে লৈ এক প্ৰত্যাহ্বানমূলক টৌৰ সৃষ্টি কৰিছিল যিটো বিৰল। পৰিচালকক অপ্ৰতিদানহীন প্ৰেমৰ এই জটিল প্ৰতিকৃতি অংকন কৰাত সহায় কৰিছে পৰ্দাৰ আঁৰৰ ছবিখনৰ সামাজিক দলীয় ঐক্যতাই। এই কথা প্ৰমাণ কৰে ছবিখনৰ চিনেমেটোগ্ৰাফে। চিনেমেটোগ্ৰাফৰ কাম কৰা ৰিজু দাসৰ দৃষ্টিশক্তি অতুলনীয় আৰু ই ছবিখনৰ অনুভৱক কাহিনী বা

চৰিত্ৰতকৈ অধিক সংজ্ঞায়িত কৰাত সহায় কৰে। দাসে প্ৰেমৰ কাহিনী কৈছে, সেইবাবেই তেওঁ নিজৰ শ্বটবোৰ এনেদৰে সযতনে ফ্ৰেম কৰিছে যাতে পৰ্দাত আৱেগক শক্তিশালী কৰে। আমিষ এনে এক প্ৰেমৰ কাহিনী য'ত খাদ্যৰ প্ৰতি থকা প্ৰেমক লৈ সম্পৰ্ক গঢ় লৈ উঠে আৰু মানুহে একত্ৰিত হয় কিন্তু পিছলৈ ই দুঃস্বপ্নৰ বাবে ইমানেই গতি লয় ই নিজকে আন প্ৰতিখন ছবিৰ পৰা পৃথক কৰে। যদিও লেখক-পৰিচালক ভাস্কৰ হাজৰিকাই প্ৰথমাৰ্ধত চিনাকিতাৰ অনুভূতি ধৰি ৰাখিছে তথাপিও আমিযে যেন কোনো ধৰণৰ সমজাতীয় বস্তুৰ পৰা এক চাঞ্চল্যকৰ বিচ্যুতি ঘটায়।

যিটো দৃশ্যত চৰিত্ৰ দুটাই নিজৰ নিষেধাজ্ঞাৰ গুৰুত্ব আগৰ তুলনাত অধিক উপলব্ধি কৰে, সেয়া হ'ল যেতিয়া তেওঁলোকে মঞ্চৰ অনুস্থানৰ পৰা ওলাই আহে। এই দৃশ্যটোৱে ভাস্কৰ হাজৰিকাই যোগাযোগৰ বাবে দৃশ্য ভাষাৰ ব্যৱহাৰৰ ওপৰতো আলোকপাত কৰিছে। সমাজে তেওঁলোকক কেতিয়াও এক হ'বলৈ নিদিলে কিন্তু তাতকৈ বেছি তেওঁলোকে নিজকে এক হ'বলৈ নিদিলে। তেওঁলোকৰ অপূৰ্ণ ইচ্ছাৰ এই দমনটোৱেই তেওঁলোকক পেৰাফিলিক ভয়ানকতাৰ দিশে ঠেলি দিয়ে।

আমিষৰ এটি স্থিৰ মাত্ৰা সংগীত। সংগীতে ছবিখনত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লৈছে। কুৱান বেৰ সংগীতটোৱেই হৈছে ছবিখনক যুক্তিযুক্ত কৰি তোলা অন্যতম শক্তিশালী কথা। আৰহৰ উপৰিও জয়ন্ত হাজৰিকাৰ গানৰ পৰা পথৰ দাঁতিৰ মন্দিৰৰ কীৰ্তনলৈ, এমেচাৰ গায়কীৰ পৰা গীটাৰৰ তাঁৰৰ মৃদু ঝংকাৰলৈ পৰিচালকে সচেতনভাৱে বিভিন্ন পৰিস্থিতিত সংগীতক ব্যৱহাৰ কৰিছে। তদুপৰি বিভিন্ন সংবেদনশীল মুহূৰ্তত ছাঁ-পোহৰৰ সম্পাতেৰে কেমেৰাই ছবিখনক অন্য মাত্ৰা দিছে।

আমিষ এখন সাহসী, উজ্জ্বল আৰু সুন্দৰ ছবি য'ত সৌন্দৰ্য আৰু নিষ্ঠুৰতা দুয়োটা আপোচহীন। য'ত ইচ্ছাক ভোকৰ সৈতে সমান কৰা হয় আৰু ভোকক মাংসৰ সৈতে সমান কৰা হয়। সামাজিকভাৱে হেয় জ্ঞান কৰা সম্পৰ্কৰ কাহিনীটো আমাৰ সামাজিক সাংস্কৃতিক পৰিৱেশৰ প্ৰেক্ষাপটত সাহসেৰে স্থাপন কৰি ভাস্কৰ হাজৰিকাই একেখন ছবিৰ ভিতৰতে দুখন ভিন্ন জগতৰ সৃষ্টি কৰিছে। এফালে সৌজন্য কিন্তু দৃঢ় আচাৰ ব্যৱহাৰৰ নিৰ্মালি, আনফালে গ্ৰহণযোগ্য সুমন। দুয়োটা চৰিত্ৰৰ মাজত থকা এক নিৰ্দিষ্ট ধৰণৰ আৱেগ। সুমন স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মাংসৰ প্ৰতি আৰু পিছলৈ নিৰ্মালিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হয়। ইয়াৰ বিপৰীতে বিকাৰগ্ৰস্ত মানুহৰ দখলত অহাৰ লগে লগে নিৰ্মালিৰ আৱেগ নিচাৰে গতি কৰে। মানুহক সামাজিক প্ৰাণী হিচাপে লৈ লিখা এক উপকথা, আমিযে সঠিক আৰু ভুলৰ মাজৰ ধূসৰ অঞ্চলটো পৰীক্ষা কৰি আমাৰ নৈতিকতাবোৰৰ ধাৰণাক গঠন কৰি বহুতো প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰে। আমিষ হৈছে অতি বাস্তৱবাদৰ এক চেডিষ্টিক ইনফিউজন, যিটো গোটেইখিনিতে উপমা আৰু প্ৰতীকবাদৰ স্তৰত পূৰ্বছায়া আৰু দুটা অতি বিশেষ ক্ৰমৰ সৈতে একাত্ম কৰিছে। প্ৰেমৰ সাৰ্বজনীনতা, সামাজিক নিষেধাজ্ঞা আৰু অতিক্ৰম, দমনীয় ইচ্ছা আৰু অস্বীকৃত পৰিচয়ৰ পৰিণতিৰ ওপৰত নিৰ্মিত আমিষ এখন চিন্তা উদ্দীপক আৰু আৱেগিকভাৱে চুই যোৱা ছবি যিয়ে আমাৰ হৃদয়, মন আৰু ভোকতো চিন ৰাখে। আমিষ হৈছে আমি বিচৰা যিকোনো বস্তু আৰু সময়ৰ ধ্বংসাৱশেষৰ বাহিৰত আমি ভয় কৰা সকলো বস্তু, যাৰ বিচাৰ পৰিচালকে আমাৰ বাবে বিবেচনা কৰিবলৈ মুকলি কৰি থৈছে আৰু তাৰ পৰিণতিত সুমন আৰু নিৰ্মালিয়ে আমাৰ পৰা আঁতৰি নাযায়। মুঠতে আমিষ এখন বিশ্বমানৰ ব্যতিক্ৰমী সাৰমৰ্ম থকা অসমীয়া ছবি। যিয়ে ছবিখন চোৱাৰ পিছত দৰ্শকক খেদি ফুৰিব বেছ কিছু সময়লৈ।❐

লেখক দ্বিতীয় যাণ্মাসিক, অসমীয়া বিভাগৰ ছাত্ৰী

A Cinematic Exploration of Lipstick Under My Burkha

Hridyana Mahanta

"Lipstick Under My Burkha," directed by Alankrita Shrivastava, is a thought- provoking and audacious film that delves into the lives of four women residing in a conservative Indian town. Released in 2016, the film quickly gained attention for its unflinching portrayal of women's desires and aspirations in a society where patriarchal norms often shroud them.

The film revolves around four women of different ages, backgrounds, and social strata, each grappling with societal expectations and personal aspirations.

The narrative structure of "Lipstick Under My Burkha' is a masterful tapestry of interconnected stories, each centered around a woman navigating the constraints of a patriarchal society. Shireen, a saleswoman leading a double life; Usha, a middle-aged widow seeking sexual lib-

eration; Leela, aspiring to break free from an oppressive engagement; and Rehana, a young girl struggling with cultural identity — their lives intersect and diverge in a seamless dance, revealing the universal struggles faced by women across generations.

The plot unfolds with a delicate balance of humor, poignancy, and stark realism. — Shrivastava takes the audience on a journey into the clandestine world of these women, exposing the stark contrast between their public and private lives. The non-linear narrative structure is a deliberate choice that allows the audience to delve into the characters' pasts and presents, unveiling the layers of their complex personalities.

What sets the plot apart is its unflinching honesty. The film doesn't shy away from addressing taboo subjects such as female sexuality, societal expectations, and the stifling impact of traditional norms. The narrative isn't just a collection of individual stories but a collective voice, echoing the suppressed desires and aspirations of women constrained by societal expectations.

The characters are deeply nuanced, each wrestling with their internal conflicts. Shireen's silent resilience, Usha's quiet rebellion, Leela's bold pursuit of freedom, and Rehana's struggle for identity create a mosaic of experiences. The ensemble cast, including Konkona Sen Sharma, Ratna Pathak Shah, Aahana Kumra, and Plabita Borthakur, deliver powerhouse performances, bringing authenticity and depth to their respective roles.

The juxtaposition of the characters' private lives with their public personas is a recurring motif that underscores the societal pressure to conform. The symbolism of the lipstick serves as a powerful metaphor for hidden desires, giving the film its evocative title. As the women navigate the challenges presented by societal expectations, the narrative becomes a poignant commentary on the resilience of the female spirit.

The cinematography complements the narrative with its intimate close-ups and vibrant use of colors. The visual language serves to underscore the emotional states of the characters, creating a visceral connection between the audience and the unfolding stories. The soundtrack, featuring a blend of traditional and contemporary music, enhances the narrative's emotional impact.

While the film received critical acclaim for its bold storytelling, it also faced challenges, particularly in terms of censorship. The initial refusal of a certificate by the Central Board of Film Certification (CBFC) brought the film into the public eye, sparking debates about creative freedom and the representation of women's stories in Indian cinema.

"Lipstick Under My Burkha" stands as a cinematic triumph, not only for its brave exploration of taboo subjects but also for its nuanced portrayal of women's lives. The plot's intricate narrative structure, coupled with powerful performances and evocative visuals, makes it a landmark film in Indian cinema. Shrivastava's directorial finesse brings to light the often-overlooked stories of women, making "Lipstick Under My Burkha" not just a movie but a powerful socio-cultural commentary that resonates far beyond the confines of the screen.Shireen (Konkona Sen Sharma) is a saleswoman who secretly works as a door-to-door sales agent; Usha (Ratna Pathak Shah) is a middle-aged widow exploring her sexual desires; Leela (Aahana Kumra) aspires to break free from an oppressive engagement and pursue her dream of owning a beauty salon; and young Rehana (Plabita Borthakur) struggles with conforming to her family's conservative values while secretly embracing Western culture.

What sets "Lipstick Under My Burkha" apart is its narrative complexity. The intertwining stories of these women, layered with social commentary, provide a. rich and multifaceted viewing experience. The film employs a non-linear narrative, skillfully weaving the characters' lives together, showcasing the universality of their struggles, and emphasizing that these stories are not isolated incidents but interconnected threads in the fabric of societal norms.

The character development in the movie is a testament to Shrivastava's storytelling prowess,

where each character is crafted with meticulous detail, bringing to life the intricacies of their personalities, struggles, and aspirations.

Shireen, portrayed by Konkona Sen Sharma, embodies silent resilience. As a saleswoman leading a double life, Shireen's character development unfolds with a subtlety that allows the audience to witness the complexities of her existence. Her journey becomes a poignant exploration of the sacrifices women make to conform to societal expectations, juxtaposed with their unfulfilled desires for personal and professional growth.

Ratna Pathak Shah portrays Usha, a middle-aged widow exploring her sexual desires. Usha's character development is a delicate portrayal of a woman breaking free from societal shackles, seeking liberation in the later stages of life. The narrative navigates her desires with sensitivity, highlighting the universal theme of the human need for intimacy and connection.

Aahana Kumra embodies the character of Leela, a young woman aspiring to break free from an oppressive engagement and pursue her dream of owning a beauty salon. Leela's character is a vibrant expression of youthful rebellion and determination. Her journey becomes a symbol of the younger generation's quest for autonomy and self-expression in the face of traditional constraints.

Plabita Borthakur portrays Rehana, a young girl grappling with cultural identity and familial expectations. Rehana's character development is a poignant exploration of the generational clash between conservative values and the allure of Western influences. Her character reflects the struggles of the youth caught between tradition and modernity.

What sets the character development apart is its authenticity. Each character is more than a stereotype; they are complex individuals with conflicting desires and internal struggles. The film doesn't reduce them to one-dimensional portrayals but allows them to evolve, learn, and adapt in response to the challenges they face.

The ensemble cast delivers stellar performances, breathing life into these multifaceted characters. The chemistry among the characters is palpable, creating a sense of camaraderie and shared experiences that resonate with authenticity. The actors skillfully navigate the emotional depth of their characters, ensuring that the audience forms a genuine connection with their individual narratives.

The film's non-linear narrative structure further enhances the character development by offering glimpses into each woman's past and present. This approach allows the audience to understand the motivations behind their actions, fostering empa-

thy and a deeper appreciation for the intricacies of their lives.

The film goes beyond mere storytelling; it becomes a platform for women's voices and experiences that are often marginalized. Shrivastava's directorial finesse, coupled with the outstanding performances of the cast, elevates the character development to a level where it becomes a powerful and authentic portrayal of the myriad facets of women's lives.

Konkona Sen Sharma delivers a stellar performance as Shireen, capturing the silent resilience of a woman navigating societal expectations. Ratna Pathak Shah brings depth to her character, Usha, portraying the intricate balance between societal conformity and personal desires. Aahana Kumra and Plabita Borthakur shine in their roles, presenting the struggles faced by younger generations to break free from societal constraints.

At its core, "Lipstick Under My Burkha" serves as a poignant social commentary on the challenges faced by women in conservative societies. It confronts issues such as gender inequality, sexual repression, and the stifling impact of patriarchal-norms on women's aspirations. The film courageously addresses the taboo subject of women's sexuality, challenging societal norms that often dictate how women should behave, dress, and express their desires.

The juxtaposition of the characters' private lives with their public personas highlights the societal pressure to conform. The title itself, "Lipstick Under My Burkha," becomes a metaphor for the hidden desires and aspirations that women carry beneath the veil of societal expectations. The film skillfully navigates the dichotomy between public conformity and private rebellion, prompting viewers to question the restrictive norms placed on women.

The cinematography of "Lipstick Under My Burkha" complements its thematic depth. The film employs a mix of intimate close-ups and wide shots, allowing the audience to connect with the characters on a personal level while capturing the broader social landscape. The use of vibrant colors in Leela's storyline, contrasting with the muted tones in Shireen's, symbolizes the diversity of women's experiences within the same societal framework.

The visual language also plays a crucial role in conveying the characters' emotional states. The juxtaposition of traditional and modern symbols reflects the inner conflicts faced by the protagonists. For instance, the imagery of lipstick, a symbol of liberation and self-expression, becomes a powerful motif throughout the film, reinforcing the central theme of women reclaiming agency over their lives.

"Lipstick Under My Burkha" had a significant impact not only within the realm of Indian cinema but also on societal conversations surrounding women's rights. Despite facing initial challenges with censorship due to its bold themes, the film garnered widespread acclaim for its fearless approach. It won the Oxfam Award for Best Film on Gender Equality at the Mumbai Film Festival, further solidifying its position as a trailblazer in feminist cinema. The film's success lies in its ability to resonate with diverse audiences, sparking conversations about gender norms, sexual autonomy, and societal expectations. It inspired a wave of discussions on women's rights in India, challenging traditional narratives and encouraging a more inclusive dialogue on female empowerment.

One of the primary challenges that "Lipstick Under My Burkha" confronted was the initial refusal of a certificate by the Central Board of Film Certification (CBFC). The board cited reasons such as the film being "lady-oriented" and containing sexual scenes as grounds for denial. This led to a protracted battle between the filmmakers and the censorship authorities, highlighting the broader issue of creative freedom in Indian cinema.

The controversy surrounding the film ignited debates on the role of censorship in a democratic society. Supporters of the film argued that the denial of certification reflected an outdated and regressive mindset, suppressing the voice of women and inhibiting artistic expression. The incident

brought to the forefront questions about the autonomy of filmmakers to tell stories that challenge societal norms and push the boundaries of conventional narratives.

Moreover, the controversy propelled “Lipstick Under My Burkha” into the public eye, inadvertently serving as a catalyst for discussions on gender, sexuality, and the representation of women in the media. The film became a symbol of resistance against the constraints imposed on creative expression, prompting a broader conversation about the need for more inclusive and diverse storytelling in Indian cinema.

The challenges faced by the film also extended to societal norms and cultural expectations. The film’s unapologetic portrayal of female desires and its exploration of taboo subjects challenged deeply ingrained societal attitudes. It confronted the discomfort associated with openly discussing issues such as female sexuality and autonomy, forcing audiences to confront their own biases and preconceptions.

While the challenges were significant, they also contributed to the film’s impact and relevance. “Lipstick Under My Burkha” became a rallying point for those advocating for a more progressive and inclusive approach to storytelling. The controversy surrounding the film underscored the urgency of dismantling entrenched gender stereotypes and providing a platform for narratives that amplify the voices of marginalized groups.

The challenges and controversies faced by “Lipstick Under My Burkha” served ‘as a stark reminder of the societal resistance to narratives that challenge established norms. The film’s journey, marked by censorship battles and debates on creative freedom, became a testament to the power of storytelling to provoke ‘meaningful conversations and push the boundaries of cultural discourse. Despite the obstacles, the film emerged as a symbol of resilience, advocating for the need to break free from restrictive narratives and embrace a more inclusive and diverse cinematic landscape.

In conclusion, “Lipstick Under My Burkha” is a groundbreaking film that transcends the boundaries of conventional storytelling to delve into the intricacies ‘of women’s lives in a conservative society. With its compelling narrative structure, well-developed characters, and fearless approach to taboo subjects, the film stands as a beacon of feminist cinema. Its impact on societal conversations ‘surrounding women’s rights, combined with its critical acclaim, solidifies its place as a cinematic masterpiece that goes beyond the screen to provoke thought and inspire change. “Lipstick Under My Burkha” is not just a film; it is a powerful and necessary cultural artifact that challenges norms and paves the way for more inclusive storytelling in Indian cinema.❐

The Author is student of B.A 4th Sememster, Department of Economics

Identity Unveiled :
A Look At The Danish Girl…

Fardina Saleh

"The Danish Girl" is a visually stunning exploration of identity and the complexities of gender. Directed by Tom Hooper and released in 2015, the film is based on the novel of the same name by David Ebershoff, which itself is a fictionalized account of the Lili Elbe, one of the first known recipients of gender confirmation surgery.

Eddic Redmaync delivers a transformative performance as Einar Wegener, a landscape artist and his journey to becoming Lili Elbe. Redmayne's portrayal captures the emotional turbulence and vulnerability of a person grappling with their true identity.

The film begins with Einar's supportive wife, Gerda Wegener, played by Alicia Vikander, who undergoes her own emotional evolution as she navigates her husband's transition.

The cinematography by Danny Cohen is exceptional, creating a visually rich experience that complement the film's thematic depth. The use of soft lighting and pastel colors

contributes to the overall atmosphere, enhancing the emotional resonance of the story. The attention to period detail is commendable, transporting the audience to 1920s Copenhagen with authenticity.

The screenplay by Lucinda Coxon skillfully balances the personal and societal aspects of Lili's journey . it delves into the challenges faced by transgender individuals in a time when understanding and acceptance were limited. The narrative also explores the impact on relationship, especially the complex dynamics between Einar and Gerda as they navigate a shifting landscape of love and identity.

Alicia Vikander's performance is a highlight of the film, earning her as academy award for best supporting actress. She brings depth to Gerda's character, portraying a woman torn between societal expectation and her unwavering love for her spouse. Their character's evolving relationship.

"The Danish Girl" has faced criticism for casting a cisgender actor, Eddic Redmayne, in the role of a transgender women. While this concern is valid, Redmayne's nuanced performance adds layers of complexity to the character, capturing the internal struggles and external challenges faced by Lili. However, this debate underscores the ongoing discussion about the importance of authentic representation in the film industry.

The film also addresses the medical community's understanding of gender identity during the early 20th century, highlighting the experimental nature of the surgeries undergone by Lili Elbe. The ethical considerations surrounding these procedures are thought- provoking, prompting reflection on the evolving nature of medical practices and societal attitudes towards gender.

Composer Alexandre Desplat's evocative score enhance the emotional impact of "The Danish Girl". The music complements the narrative, heightening key moments and providing a poignant backdrop to Lili's journey. Desplat's ability to capture the essence of the characters and their struggles contributes significantly to the film's overall emotional resonance.

"In conclusion , "The Danish Girl" is a thought provoking and visually captivating exploration of gender identity. Eddic Redmayne and Alicia Vikander deliver powerful performance, supported by strong direction, cinematography, and music."

In conclusion, "The Danish Girl" is a thought provoking and visually captivating exploration of gender identity. Eddic Redmayne and Alicia Vikander deliver powerful performance, supported by strong direction, cinematography, and music.

While the film has faced criticism for its casting choices, it remains a significant contribution to the cinematic conversation surrounding transgender narratives "The Danish Girl" invites audiences to reflect on the complexities of identity, love, and societal acceptance, making it a compelling and emotionally resonant viewing experience.❐

The Author is student of 4th Semester, Philosophy (Hons.)

The Danish Girl

Ahana Roy

"Love is not a sin, and neither is being true to who I am"

'The Danish Girl' a 2015 biographical film directed by Tom Hooper, inspired by the novel of the same name by David Ebershoff, is a poignant and visually stunning exploration of identity, love, and the complexities of gender in the early 20th century. The film is loosely based on the lives of Danish painters Lili Elbe and Gerda Wegener.

The Eddie Redmayne and Alicia Vikander starrer is a poignant cinematic masterpiece that delicately explores the intricacies of identity, love, self-discovery and the role played by society in the midst of it all. Tom Hooper, the director, weaves a narrative that transcends 'the ordinary, offering a unique and compelling glimpse into the life of Einar Wegener and the extraordinary journey that leads to the emergence of Lili Elbe.

At the heart of the film is a breathtaking portrayal of the raw and Einar Wegener, a Danish landscape painter, who embarks on an unparalleled transformation into Lili Elbe, one of the first known recipients of gender confirmation surgery. Redmayne's performance pulls one to feel the feelings that the transformative period brings in Einar's life. It resonates the struggle that internally stifles our protagonist, capturing the nuanced emotions of Einar's struggle with gender dysphoria and the profound courage required to embrace authenticity. Alicia Vikander, as Einar's wife

and fellow artist, delivers an equally mesmerizing performance. The chemistry between the leads is palpable, providing the film with a soul-stirring emotional core and resonates with the viewers by pulling into their heart strings. Gerda's unwavering support for Einar's journey, coupled with her own emotional turbulence, adds layers of complexity to the narrative.

The film is set against the backdrop of 1920s Copenhagen, and the production design recreates the era's aesthetic with perfection. The cinematography by Danny Cohen fills the scenes in a soft, ethereal glow, accentuating the emotional appeal of the story. The film's cinematography captures the period's atmosphere with elegance and grace. The art world of 1920s comes alive through lush visuals, creating a backdrop that not only complements the narrative but also serves as a testament to the characters' evolving identities. The artistry of the film extends beyond its narrative, offering a visual feast that complements the depth of its characters and presents with many metaphors for us to comprehend.

The story sets in motion with the painter couple Einar Wegener, a successful landscape artist, and his wife Gerda, who is also an artist and struggles to keep up with her husband's fame while constantly trying to navigate her duty as a wife and supports Einar and fulfilling her quest to shine beyond the identity of being the wife of a famous artist and make her name in the field of art. The two are a mutually supportive family unit which is highlighted when Einar poses as a female model for his wife, filling in for an absent subject to help her create her portrait. This experience however becomes the catalyst to stirring up hidden emotions and feelings within him that challenge his established identity. What starts as a simple change of attire to help Gerda paint a portrait for her friend leads to a realization and sets in motion a journey of self-discovery and transformation that tests the limits of love and societal acceptance. As Einar continues to explore this newfound aspect of himself, he becomes increasingly aware of a deep-seated discomfort with his male identity. This realization intensifies over time, leading him into a spiral wherein he struggles to accept himself and loses his internal sense of self. The film portrays this evolving understanding through a series of moments that lead to self-discovery, ultimately leading Einar to embrace the identity of Lili Elbe. As Lili emerges, Gerda grapples with the complexities of their relationship and her evolving understanding of gender and identity in a society which seemed to be disapprove of anything that seemed out of the ordinary to them disregarding the fact that the lack of knowledge about the intricacies of human life and identity beyond the binary gender norm is due to their own ignorance.

Einar begins the process of transitioning, seeking medical advice and eventually undergoing one of the earliest known gender confirmation surgeries. The film explores the challenges and societal prejudice that a person who feels like they don't belong in their own skin faces and the impact it has on their relationships by narrating the difficulties faced by Lili, and how that changes the marriage with Gerda completely . It addresses themes of self-discovery, acceptance, and the pursuit of authenticity amidst the societal norms of the time.

The heart of the city of Copenhagen saw the rise of the turbulence in the lives of the seemingly perfect couple Einar and Gerda. The exceptional performances of its cast adds to the emotional weight of the narrative. The delivery of announced and emotionally charged portrayal of Einar who finds himself in his identity as Lili is breathtaking to say the least. The physical transformation is nothing but a means to capture the internal struggles, conflicts, dilemma and moments of vulnerability that define the character's journey. Gerda, complements Einar as his better half, his constant source of support, his only light in what felt like the abyss with never-ending darkness, his only friend; his only family but doesn't fail to portray the emotional turmoil of a woman grappling with her partner's transformation. She blames herself for the revelation of the hidden identity of her husband and finds herself constantly struggling to deal with the consequences of what she still finds

hard to comprehend despite trying to understand what he beloved is going through, she struggles to accept the loss of her only solace, her one and only love. She stands by the side of the person who isn't her husband anymore, she accepts her fate and gives in for the happiness of the one she truly loved. Her thoughts and desire for love and company is suffocating for her and she faces the dilemma of whether Einar's transformation to Lili and everything that transpired to set into motion this transformation is a horrific mishap or a blessing in disguise as she can see that her beloved is truly happy but parallely also grapples with her own sorrow. This journey of hers trying to accept the new version of her partner while being right by their side to support them throughout the process trying to understand both Einar and Lili sometimes as a wife and at other times as a woman and friend brings forth the beauty of letting go and acceptance as a true language of love. Gerda deals with not only her own emotions but also stands as a pillar of strength for Einar and tries to shield her partner from the judgemental eyes of the society despite the fear of losing her only family with the existence of Lili coming to light. Despite her emotional state and love life crumbling apart she stands strong to become the backbone of support for Einar's happiness.

Central to the film is the exploration of gender identity and the challenges faced by individuals like Lili during a time when understanding and acceptance were limited. It sheds light on the early stages of gender confirmation surgery, presenting it as a ground- breaking yet perilous undertaking. The medical procedures are handled with sensitivity, emphasizing the courage required to pursue one's true self in a society bound by rigid norms. Lili in search of identity went into potentially life threatening gender transformative surgery at a time where medical advancement was limited despite fully knowing the consequences of that decision and it leads to the demise of the path bearer for the entire community, Lili. This end however, doesn't mean that the struggle wasn't real or wasn't worth the effort or that the journey was in vain because in her final moments Lili finally found happiness, the missing piece of puzzle which made her feel complete while she was breathing her last. Lili expressed her sincere gratitude to Gerda for being her only family, the only one who stood by her side at all times even when she failed to see the efforts Gerda made. For Lili it wasn't just a change in physical appearance or pronoun but a sense of belongingness and identity.

The script carefully balances the personal and societal dimensions of Lili's journey. It delves into the complexities of marriage, love, and the evolving dynamics between Einar and Gerda. The film portrays Gerda not as a mere supporting character but as an integral part of Lili's story. Vikander's performance captures Gerda's internal conflict, unwavering love, and evolving understanding of her partner's journey. What makes this story so appealing is the fact that it doesn't merely depict a transition; it delves into the psyche of the characters, portraying their inner conflicts with sensitivity.

The screenplay, adapted by Lucinda Coxon from David Ebershoff's novel, skillfully navigates the complexities of Einar and Lili's journey through the lens of raw human emotions avoiding clichés and stereotypes. The screenplay is truly beautiful and it's beauty lies in its ability to delicately and empathetically explore complex themes of identity, love, and self-discovery. Lucinda Coxon's adaptation captures the varied shades of a journey that is both artistically pleasing and imbued with a sense of melancholy, a blend of beauty and a reflective, somber mood. The dialogue are crafted with sensitivity, offering profound insights into the characters' emotions and struggles. The screenplay navigates the challenges faced by Einar and Gerda Wegener with a delicate touch, avoiding stereotypes often associated with transgender narratives.

The pacing allows for a deep immersion into the characters' lives, creating a poignant and immersive experience. The exploration of the societal and medical challenges of the time adds layers of authenticity to the narrative.

The supporting cast, played by Matthias Schoenaerts as childhood friend Hans Axgil, is the

dear friend whom Einar misses terribly and was the first one to ignite the feelings of being trapped in a man's body when as a child's prank Hans tried to kiss Einar provides an additional layersl to the narrative. Schoenaerts brings a quiet strength to his role, serving as a compassionate presence in Einar's tumultuous journey. His final confession that he took felt something back then towards Einar and acceptance of his guilt due to his feelings. towards Gerda his friend's wife portrays the emotional struggle faced by someone who isn't 'sure about his true self. Hans didn't feel that he didn't belong in his body but the fact that he felt something that he cannot make towards both his childhood friend Einar and towards Gerda when trying to support her in her difficult times raises a profound thought for the viewers and that is the fact that love can come in various forms and it is a feeling and shouldn't come with reservations. No one should be criticised to feel the urge to love and love binds hearts and brings hope in the barren land of an unhappy life as seeds of happiness. If you keep thinking about what the feelings means and what that makes us you will fail to enjoy the moment and love life. The relationships in the film are intricately woven, creating a tapestry of human connections that resonates with you even after the credits roll.

Alexandre Desplat's hauntingly beautiful score complements the emotional cadence of the film, adding depth to pivotal moments. The music becomes a silent yet powerful character, guiding the audience through the flow of the emotional rollercoaster that the film portrays. The film as a work of cinematic art succeeds in delivering a powerful narrative that resonates with universal themes of self-discovery and acceptance. The film's score, contributes to the emotional impact of the storytelling. It weaves seamlessly into the 'Narrative, enhancing the film's poignant moments without overpowering them.

In a cinematic landscape often characterized by formulaic narratives, 'The Danish Girl stands as a beacon of authenticity. It not only celebrates the triumph of the human spirit but also challenges societal norms with grace and empathy. Tom Hooper's directorial prowess, coupled with the stellar performances of the cast, creates a cinematic experience that is truly unparalleled. It is a masterpiece that transcends its genre, leaving an indelible mark on the canvas of cinema.

After the death of Lili, Gerda and Hans travel to a hilltop back in Denmark where Hans and Lili grew up, in front of the five trees Lili often painted. As the film comes to a close, Lili's scarf wrapped around Gerda's neck flying away in the land that was always a part of the nostalgic artwork made by Einar, dancing with the wind. It's beautifully symbolic of the freedom finally attained in the wake of adversities crafting a bittersweet tale of fulfillment.

In conclusion, 'The Danish Girl' is a visually captivating and emotionally resonant film that tackles themes of identity, love, and acceptance. Anchored by powerful performances from the stellar cast of the film explores the complexities of gender identity in a historical context. While it may take creative liberties with the facts, its impact on initiating conversations about transgender experiences and representation is undeniable. It stands as a compelling and thought-provoking piece of cinema that invites audiences to reflect on the enduring journey towards self-discovery and authenticity and foster empathy for all.❐

The Author is student of B.A. 4th Semester, Economics Department

Travel Blog: A Journey to Kolkata for a Research Presentation and Exploration

Karabi Nath

Day 1: The Academic Quest Begins

I arrived in Kolkata with a mix of excitement and nervousness, knowing that the next day I would present my research paper at Calcutta University. The city greeted me with its characteristic warmth and a wave of nostalgia, even though this was my first visit. After settling in at my hotel, I spent the evening reviewing my presentation one last time, preparing to share my work with the academic community.

The next morning, I made my way to the National Library of India. The grandeur of the campus, with its colonial architecture and vibrant student life, was awe-inspiring. The presentation itself went smoothly. The audience was engaged, and I received insightful feedback that will help refine my research further.

Day 2: Embracing the Heritage of Kolkata

With the academic portion of my trip complete, it was time to explore Kolkata. My first stop was the iconic 'Victoria Memorial'. This magnificent white marble structure, surrounded by lush gardens, stands as a symbol of the British Raj in India. As I walked

through the museum inside, I was taken on a journey through time, exploring the history and legacy of both the British and the Indian freedom struggle.

Next, I visited the 'Indian Museum', one of the oldest museums in Asia. The sheer diversity of exhibits, from ancient fossils to intricate Mughal paintings, was overwhelming. I could easily spend days here, but I had more of Kolkata to see.

I ended the day with a visit to 'Park Street', the vibrant hub of Kolkata's nightlife and culinary scene. The street, lit up with neon signs and bustling with people, offered a variety of eateries. I indulged in some of Kolkata's famous street food, including the legendary Kathi rolls and puchkas (a local version of pani puri).

Day 3: A Glimpse of Kolkata's Spiritual Side

My third day was dedicated to exploring the spiritual side of Kolkata. I started early with a visit to the 'Kalighat Temple', one of the most important

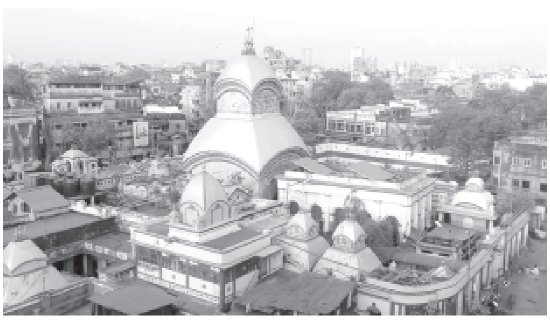

pilgrimage sites in the city. The temple, dedicated to the goddess Kali, was alive with the devotion of countless pilgrims. The experience was intense, as the atmosphere was charged with spirituality.

From there, I headed to the serene 'Belur Math', the headquarters of the Ramakrishna Mission. The contrast between the bustling Kalighat and the peaceful Belur Math was striking. Located on the banks of the Hooghly River, Belur Math's tranquil setting and the universal message of the Ramakrishna Movement offered a space for reflection and contemplation.

Later, I took a boat ride on the Hooghly River, enjoying views of the Howrah Bridge and the bustling ghats. The river, a lifeline of the city, seemed to embody the spirit of Kolkata – ever-flowing and full of life.

Day 4: The Artistic Soul of Kolkata

On my final day, I explored the artistic and cultural heart of Kolkata. I began with a visit to 'Kumartuli, the potters' colony where artisans

meticulously craft clay idols of gods and goddesses. Witnessing the craftsmanship up close was a humbling experience, as these artists transform lifeless clay into divine forms with their skill and devotion.

I concluded my day at the 'Indian Coffee House' on College Street, a historic café that has been the meeting place for intellectuals and revolutionaries alike. Over a cup of coffee, I reflected on my journey– from presenting my research to exploring the many facets of Kolkata.

Conclusion: A Journey Beyond Academics

My trip to Kolkata was more than just an academic endeavour; it was a journey through history, culture, spirituality, and art. The city, with its rich tapestry of experiences, left an indelible mark on me. As I boarded my flight back home, I knew that Kolkata had given me more than just memories– it had offered me insights and inspiration that would stay with me for a lifetime.❐

The Author is student of 6th semester, Department of Education

ভ্ৰমণ-কথা

মেঘমেদুৰ বাটবোৰ

সুপ্ৰিয়া শৰ্মা

নানা দেশ ফুৰে যি, নানা কথা শিকে সি — এই কথা মানুহৰ মুখে মুখে চলি আহিছে।

ভ্ৰমণৰ এই পৰিমাপহীন কৌতূহল, জিজ্ঞাসা আৰু কিছু কিছু ক্ষেত্ৰত বিলাসপ্ৰিয়তাৰ ফলতেই নিসৰ্গ জগতখনৰ লগত মানৰ অন্তৰৰ এক নিগুঢ় যোগসূত্ৰ স্থাপিত হৈ আহিছে। এই যোসূত্ৰৰ বাবেই কবি ৱৰ্ডছৱৰ্থে নিজেক "A Worshipper of Nature" বুলি অভিহিত কৰিছে। কবি বাইৰণেও প্ৰকৃতিক ভাল পাই কৈছিল "I love not man the less, but Nature more"। গতিকে মানুহৰ অন্তৰাত্মাৰ মৰ্মবাণী হৈছে— "চৰৈবেতি চৰৈবেতি'- চলা চলা, গৈ থাকা, গৈ থাকা। মোৰ শৰীৰৰো ৰন্ধ্ৰে ৰন্ধ্ৰে নিঃসৰিত হৈ থকা এই অন্তৰাত্মাৰ মৰ্মবাণী সুবিধা পালেই জাগ্ৰত হৈ উঠে, যি কেৱল ভ্ৰমণৰ দ্বাৰাহে প্ৰশমিত হয়। কিন্তু মোৰ এইবাৰৰ ভ্ৰমণ যাত্ৰা কিছু সুকীয়া আছিল।

নৱেম্বৰ মাহ! তেতিয়া ধৰালৈ শীত নামিছে। মই মোৰ বিভাগৰ সহপাঠী আৰু অধ্যাপকসকলৰ সৈতে দোকমোকালিতে আমাৰ এই ৰোমাঞ্চকৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰো। শীতৰ চেঁচা কপাহী চাদৰখনৰ সৈতে মেঘালয়ৰ সুন্দৰ পৰিৱেশে আমাক পাহাৰবোৰৰ বুকুলৈ অভিবাদন জনাইছিল। সেই অভিবাদনৰ প্ৰতি সহঁাৰি জনাই আমি আলিংগন কৰিছিলোঁ কুঁৱলীত জাহ গৈ থকা অস্পৰ্শিত অৰণ্যানি। কালান্তৰৰ

পৰাই পৱিত্ৰ বুলি মানি অহা সেই ঠাইডোখৰ আছিল মাফলং পবিত্ৰ অৰণ্য।

এই অৰণ্যখন প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য আৰু সাংস্কৃতিক-ঐতিহাসিক তাৎপৰ্য্যৰে সমৃদ্ধ এখন ঠাই। অৰণ্যখন বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীৰ বাসস্থান হোৱাৰ উপৰিও ইয়াৰ লগত অষ্টে-পৃষ্ঠে বান্ধ খাই থকা স্থানীয় খাচী জনগোষ্ঠীৰ আধ্যাত্মিক তাৎপৰ্যৰ বাবেও ইয়াৰ গুৰুত্ব অতিশয় বেছি। এই অৰণ্যখন ৰাজধানী শ্বিলঙৰ পৰা প্ৰায় ২৫ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত। অৰণ্যখনত প্ৰৱেশ কৰাৰ লগে লগে আমাক দুজন নিৰ্দশকে আদৰি পবিত্ৰ অৰণ্যখনৰ মাজেৰে লৈ গৈছিল আৰু অঞ্চলটোৰ ইতিহাস, ৰীতি-নীতি আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্যৰ বিষয়ে অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰদান কৰিছিল। জনবিশ্বাস মতে এবাৰ এই অৰণ্যখনত কাৰোবাৰ অভিশাপ লাগিছিল, সেয়েহে কোনোৰে যদি এই অৰণ্যখনৰ গছৰ পাত এটাও লৈ আহে তেতিয়া ই ব্যক্তিগৰাকীৰ বাবে নমাই আনে অশনি বিপদৰ কালমেঘ। নিৰ্দেশক দুজনে আমাক বুজাই দিলে যে মাফলাং পবিত্ৰ বনাঞ্চলখন স্থানীয় গাঁৱৰ ৰাইজে সুৰক্ষিত কৰে আৰু বাহিৰৰ লোকে ইয়াক অশান্তি দিব নোৱাৰে। এই অৰণ্যখন পবিত্ৰ খাচী বিশ্বাসৰ ভঁৰাল আৰু ইয়াক "আত্মাৰ বাসস্থান" বুলি গণ্য কৰা হয়। ই এনে এখন ঠাই য'ত তেওঁলোকে ভাল শস্য, স্বাস্থ্য আৰু সমৃদ্ধিৰ বাবে দেৱতা আৰু আত্মাৰ পৰা আশীৰ্বাদ বিচাৰে। আমাক নিৰ্দেশক দুজনে অৰণ্যখনৰ এটা স্থানলৈ লৈ গৈছিল য'ত একালত পূজাৰ সময়ত দেৱতাসকললৈ প্ৰসাদ আগবঢ়োৱা হৈছিল। আমাক তেওঁলোকে বুজাই দিছিল যে খাচী জনগোষ্ঠীৰ প্ৰকৃতিৰ সৈতে এক গভীৰ আধ্যাত্মিক সম্পৰ্ক আছে, আৰু এই ঠাইখনক স্বাস্থ্য, ধন আৰু সমাজৰ কল্যাণৰ বাবে বনদেৱতাৰ পৰা আশীৰ্বাদ আহৰণৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। অৰণ্যখন কেৱল আধ্যাত্মিক স্থানেই নহয়, বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীৰ আশ্ৰয়স্থলো। ঘন সেউজীয়াৰ মাজেৰে খোজ কাঢ়ি গৈ থাকোঁতে আমি বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদ যেনে, ৰুদ্ৰাক্ষ, বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ পাইন গছ আৰু আন বহুতোধৰণৰ গছ দেখিবলৈ পাইছিলো, যিবোৰ অঞ্চলটোৰ থলুৱা বৃক্ষ-লতিকা। জানিব পৰা মতে, অৰণ্যখনত পোৱা ঔষধি উদ্ভিদ আৰু গছসমূহ খাচী লোকসকলে যুগ যুগ ধৰি পৰম্পৰাগত নিৰাময় পদ্ধতিত ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে।

মাফলং পবিত্ৰ অৰণ্যলৈ আমাৰ ভ্ৰমণ আছিল এক সুকীয়া অভিজ্ঞতা, যাৰ ফলত প্ৰকৃতি, সংস্কৃতি আৰু আধ্যাত্মিকতাৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আমি গভীৰ অন্তৰ্দৃষ্টি লাভ কৰিব পাৰিছিলো। প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য, আধ্যাত্মিক শ্ৰদ্ধা, পৰম্পৰাগত জ্ঞানৰ সমন্বয়ে অৰণ্যখনৰ ভ্ৰমণক এক অবিস্মৰণীয় কৰি তুলিছিল।

মাফলং পবিত্ৰ অৰণ্য ভ্ৰমণ কৰাৰ পিছত আমি আমাৰ প্ৰথম দিনটোৰ আন এক আকৰ্ষণীয় স্থান লাইটলুমৰ দিশে আগবাঢ়িছিলো। আমি গৈ পাওঁ মানে বেলিটো খাচী পাহাৰৰ গিৰিখাদটোৰে পাৰ হৈ শুকুলা ডাৱৰৰ মাজত অদৃশ্য হৈ পৰিছিল। ঠাইডোখৰৰ মন্ত্ৰমুগ্ধকৰ দৃশ্য আৰু নিস্তব্ধ পৰিৱেশে আমাক বাকৰুদ্ধ কৰি পেলাইছিল। সন্ধিয়া যিমানেই নামি আহিছিল সিমানেই ডাৱৰবোৰো তললৈ নামি আহিছিল আৰু ক্ষন্তেকতে ইজনক আনজনৰ পৰা অপৰিচিত কৰি পেলাইছিল। প্ৰথম দিনটোৰ প্ৰায় গোটেই সন্ধিয়োটো আমি সেই ঠাইডোখৰত উপভোগ কৰিছিলো। কোনোৰে যদি গিৰিখাদটোত থিয় হৈ পাহাৰীয়া বতাহ আৰু শুকুলা ডাৱৰৰ পৰশৰ আমেজ লৈছিল, আন কোনোৰ আকৌ প্ৰকৃতিৰ আশ্চৰ্য্যত বিষ্ময়াভিভূত হৈ ঘূৰি ফুৰিছিল, আন কোনোৰে আকৌ হয়তো হাতত কংহঁতৰ পৰা ম'ম বা মাকৈ এটা লৈ পৰিৱেশটোৰ আমেজ লৈছিল।

এনেদৰে কিছুসময় তাত কটাই আমি এইবাৰ মূল কেন্দ্ৰ বিন্দু পুলিচ বজাৰ হৈ আমি আমাৰ আগতীয়াকৈ ঠিক কৰি থোৱা বিশ্ৰামগৃহ অভিমুখে ৰাওনা হ'লো। আমাৰ বাছখনে শ্বিলঙৰ দৃশ্যপটবোৰৰ মাজেৰে পাৰ হৈ যোৱাৰ লগে লগে ভিতৰৰ পৰিৱেশটো অধিক সজীৱ আৰু শক্তিৰে ভৰপূৰ হৈ পৰিছিল। লাইটলুমৰ পৰা পুলিচ বজাৰলৈ যোৱা গোটেই ৰাস্তাটোৰ সময়খিনি আমি আমাৰ প্ৰিয় গীত গাই-নাচি, হাঁহি স্ফূৰ্তিৰ মাজেৰে পাৰ কৰিছিলোঁ। আনকি আমাৰ অধ্যাপকসকলেও আমাৰ লগত যোগ দি সেইসময়খিনি অধিক ৰোমাঞ্চকৰ কৰি তুলিছিল।

এই যাত্ৰাৰ মাজভাগত আমি শ্বিলংৰ অন্যতম ব্যস্ত আৰু পৰিচিত বজাৰ পুলিচ বজাৰত কিছু আনন্দদায়ক সময় কটাইছিলোঁ। নানাৰঙী দোকান, প্ৰাণৱন্ত ৰাস্তাবোৰ আৰু ৰাতিৰ চেঁচা জলবায়ুৱে এক বৈপৰীত্য প্ৰদান কৰিছিল। আমাৰ বহুতেই বজাৰখন অন্বেষণ কৰিছিল, কাপোৰ আৰু স্থানীয় কিছু সামগ্ৰী কিনিছিল, আনহাতে আন কিছুমানে সজীৱ পৰিৱেশ আৰু স্থানীয় লোকসকলৰ ক্ৰিয়া-কলাপ উপভোগ কৰিছিল। দিনটো সন্ধিয়াৰ পৰা ৰাতিলৈ পৰিণত হোৱাৰ লগে লগে পুলিচ বজাৰতে হোটেল এখনত ৰাতিৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰি আমি আগতেই ঠিক কৰি থোৱা বিশ্ৰাম গৃহলৈ ৰাওনা হ'লো।

ৰাতি সকলো ছোৱালীয়ে এটা কোঠাত গোট খাই দিনটোৰ কাহিনী, হাঁহি-ধেমালি আৰু বিভিন্ন ঘটনাৰ ভাগ-বতৰা কৰিলোঁ আৰু গভীৰ নিশালৈকে আড্ডা মাৰিলোঁ। মাজতে আমাৰ অধ্যাপকসকলেও কিছু সময়ৰ বাবে আমাৰ এই আড্ডাত যোগ দিছিলহি। ঐক্য আৰু বন্ধুত্বৰ অনুভুতিয়ে নিশাটোক গভীৰ কৰি তুলিছিল।

ৰাতি বাগৰি দিন হোৱাৰ লগে লগেই আমি সকলোৱে সোনকালেই শুই উঠি দ্বিতীয় দিনৰ কাৰ্যসূচীৰ বাবে তৈয়াৰ হ'লোঁ। আমি থকা আবাসটোতেই সকলোৰে বাবে পুৱাৰ আহাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। চাহ আৰু ব্ৰেড খাই আমি সকলো দ্বিতীয় দিনৰ প্ৰথম কাৰ্যসূচী ৱাৰ্ডছ লেক লৈ বুলি যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলোঁ। চেৰী ফুল আৰু শীতকালীন ৰঙীন ফুলেৰে হ্ৰদটো ধুনীয়া দেখা হৈ পৰিছিল। নৱেম্বৰৰ শীতল বতাহ আৰু ৰাতিপুৱাৰ কুঁৱলীসনা পৰিৱেশে ঠাইখন মনোমোহা কৰি তুলিছিল। চৌপাশৰ এনে সৌন্দৰ্য্যক ধৰি ৰাখিবলৈ আমি ফটো আৰু ভিডিঅ' লোৱাৰ লোভক প্ৰতিহত কৰিব নোৱাৰিলোঁ। 'চেৰী ব্লছম' উৎসৱ তেতিয়া আৰম্ভ হোৱা নাছিল যদিও মজদুৰবোৰে মঞ্চ স্থাপন আৰু ঠাইডোখৰ সজ্জিত কৰাত ব্যস্ত হৈ আছিল। তাৰ পৰা ওলাই আমি ওচৰতে দুপৰীয়া ভাতসাজ খাই উমিয়াম হ্ৰদলৈ উভতিলোঁ।

শ্বিলঙৰ বিভিন্ন ঠাই উপভোগ কৰি ঘৰলৈ উভতি অহাৰ পথত আমি আমাৰ শেষৰটো স্থান মেঘালয়ৰ অন্যতম ধুনীয়া আৰু শান্তিপূৰ্ণ ঠাই উমিয়াম হ্ৰদত কিছুসময় ৰ'লোঁ। বাছৰ পৰা নামি অহাৰ লগে লগে হ্ৰদটোৰ সৌন্দৰ্য্য দেখি আমি আচৰিত হৈ পৰিলোঁ। ইয়াৰ পানী শান্ত, স্বচ্ছ আৰু বহু দূৰলৈকে বিস্তৃত আছিল য'ত ওপৰৰ আকাশখন প্ৰতিফলিত হোৱা দেখা গৈছিল। চাৰিওফালৰ সেউজীয়া পৰিৱেশটোৱে ঠাইখনক আৰু অধিক আচৰিত কৰি তুলিছিল। তদুপৰি পৰিবেশটো আছিল নিস্তব্ধ আৰু শান্তিপূৰ্ণ। আমি সকলোৱে পৰিৱেশটো উপভোগ কৰিলোঁ, বহুতো ফটো-ভিডিও ল'লো আৰু বিশুদ্ধ বতাহ আকলন কৰিলোঁ। হ্ৰদটোৰ শান্তিপূৰ্ণ পৰিৱেশে আমাক পুলকিত কৰি তুলিছিল। এই হ্ৰদ কেৱল এক বিখ্যাত পৰ্যটনস্থলীয়েই নহয়, ই মেঘালয়বাসীৰ বাবেও অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। ১৯৬০ চনত জলবিদ্যুৎ শক্তিৰ জলাশয় হিচাপে ইয়াৰ সৃষ্টি হৈছিল আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা শ্বিলঙলৈ পানী যোগান অব্যাহত ৰখা হয়।

উমিয়াম হ্ৰদত কিছু সময় কটোৱাৰ পিছত আমি আমাৰ উভতনি যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিবলৈ বাছত উঠিলোঁ। সন্ধিয়া প্ৰায় ৭.৩০ মান বজাত আমি সকলোৱে কলেজলৈ আহি পাই নিজ নিজ ঘৰলৈ বুলি উভতিলোঁ। এই উভতনি যাত্ৰাও আমাৰ বাবে বহু পৰিমাণে ৰোমন্থনকৰ আছিল।

মেঘালয়লৈ আমাৰ শৈক্ষিক ভ্ৰমণ আছিল এক সমৃদ্ধিশালী আৰু স্মৰণীয় অভিজ্ঞতা যিয়ে আমাক প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য্য, সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য আৰু শিকণৰ এক অনন্য মিশ্ৰণৰ সোৱাদ দিছিল। অৱশেষত ভাগৰুৱা হৈও সুখী হৈ, মুখত হাঁহি আৰু আজীৱন কঢ়িয়াই লৈ ফুৰা স্মৃতি লৈ আমি এই ভ্ৰমণৰ সফল সমাপ্তি কৰোঁ।❐

লেখক ষষ্ঠ যাণ্মাসিক, শিক্ষা বিভাগৰ ছাত্ৰী

আমাৰ গৌৰৱ

১.	ইংৰাজী বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক ড° পৰী হিলৈদাৰীয়ে মামাং দাইৰ উপন্যাসৰ অসমীয়া অনুবাদ "দাঁতি পাৰৰ মানুহ"ৰ বাবে সাহিত্য অকাদেমি অনুবাদ বঁটা ২০২১ লাভ কৰে। এই বঁটা ২০২২ চনৰ ৩০/০৯/২০২২ তাৰিখে কেৰালাত তেওঁ গ্ৰহণ কৰে।
২.	শিক্ষা বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক জিন্তু ঠাকুৰীয়াই জিন্তু গীতাৰ্থ নামেৰে ৰচনা কৰা গল্প সংকলন "মন মৰা তৰা"ৰ বাবে সাহিত্য অকাদেমি যুৱ বঁটা ২০২৩ লাভ কৰে। এই বঁটা ২০২৪ চনৰ ১২ জানুৱাৰী তাৰিখে কলকাতাত তেওঁ গ্ৰহণ কৰে।
৩.	ৰসায়ন বিজ্ঞান বিভাগৰ সহাযোগী অধ্যাপক ড° তপন ঠাকুৰীয়াই ৰসায়ন বিজ্ঞানলৈ আগবঢ়োৱা অৱদানৰ বাবে "ড° উমা সাই প্ৰকাশ কেমিষ্ট্ৰী পপুলাৰাইজেশ্যন এৱাৰ্ড ২০২৪" লাভ কৰে। মিজোৰাম বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত নেশ্যনেল কনভেনশ্যন অফ কেমিষ্ট্ৰী টিচাৰছ ২০২৪ ত তেওঁ এই বঁটা গ্ৰহণ কৰে।
৪.	ৰসায়ন বিজ্ঞান বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক ড° আখতাৰ হুছেইনে লণ্ডনস্থিত ৰয়েল ছ'ছাইটি অফ কেমিষ্ট্ৰীৰ "কেমিকেল কম্যুনিকেশ্যন্‌ছ" জাৰ্নালৰ "আইটষ্টেডিং বিভিউৱাৰ এৱাৰ্ড, ২০২৩" লাভ কৰে।
৫.	অৰ্থনীতি বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক ড° বেদব্ৰত শইকীয়াই শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰলৈ আগবঢ়োৱা অৱদানৰ বাবে দয়ানন্দ সাগৰ বিজনেছ স্কুল, বাংগালোৰৰ তৰফৰ পৰা "গুৰুবিশিষ্ট" সন্মান লাভ কৰে। তেখেতক এই সন্মান দয়ানন্দ সাগৰ বিজনেছ স্কুল কৰ্তৃপক্ষই মহাবিদ্যালয়ত আনুষ্ঠানিকভাৱে প্ৰদান কৰে।
৬.	ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ সহযোগী তথা মুৰব্বী অধ্যাপক ড° বিশ্বজিৎ চৌধুৰীয়ে তেখেতৰ উত্তৰ-পূৰ ভাৰতবৰ্ষত এক্ট-ইষ্ট নীতি বিষয়ক গৱেষণা প্ৰকল্প "গ্ল'বেলাইজিং নৰ্থ-ইষ্ট ইণ্ডিয়া থ্ৰু এক্ট-ইষ্ট পলিচি ঃ আ ছ'ছিঅ'-পলিটিকেল এণ্ড ইক'ন'মিক পাৰ্চপেক্টিভ"ৰ বাবে ভাৰতীয় সমাজ-বিজ্ঞান গৱেষণা পৰিষদৰ নতুন দিল্লীৰ পৰা মুঠ ১৬ লাখ টকাৰ গৱেষণা অনুদান ২০২৪ বৰ্ষত লাভ কৰে।
৭.	প্ৰাণী বিজ্ঞান বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক ড° অনুৰাধা কলিতাই উন্নত মানৰ গৱেষণা-পত্ৰ প্ৰকাশৰ বাবে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচাৰ্য ড° ননী গোপাল মহন্তৰ পৰা বিশেষ প্ৰশংসা-পত্ৰ লাভ কৰে।
৮.	মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষা বিভাগৰ ছাত্ৰী জুৰি কলিতাই চেন্নাইত অনুষ্ঠিত ২৩ সংখ্যক "নেশ্যনেল পাৰা এথ্‌লেটিক্‌ছ চেম্পিয়নছিপ"ত ৪০০ মিটাৰত প্ৰথম আৰু ১০০ মিটাৰত তৃতীয় স্থান লাভ কৰি সুনাম কঢ়িয়াই আনে।
৯.	মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষা বিভাগৰ ছাত্ৰী সুপ্ৰিয়া শৰ্মা আৰু কৰবী নাথে ২০২৪ চনৰ ১৭-১৮ জানুৱাৰীত কলকাতাত অনুষ্ঠিত বহনক্ষম পৰিৱেশ আৰু অন্তৰ্ভুক্তি বিষয়ক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সন্মিলনত গৱেষণা-পত্ৰ পাঠ কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনে।
১০.	মহাবিদ্যালয়ৰ সংস্কৃত বিভাগৰ ছাত্ৰী চন্দনা বৈশ্যই কটন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নবীন সাহিত্য গোটে অনুষ্ঠিত কৰা সদৌ অসম ভিত্তিক মামণি ৰয়ছম গোস্বামী স্মাৰক সাহিত্য প্ৰতিযোগিতা ২০২৪ ৰ গল্প শিতানত তৃতীয় স্থান লাভ কৰে।

গ্ৰন্থ কোণ

ছিলিকনৰ বুদ্ধ

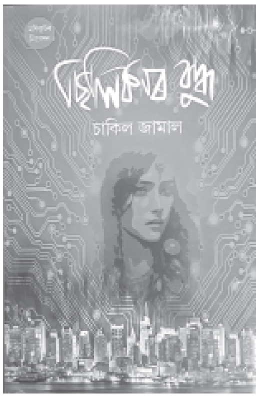

পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক চাকিল জামালৰ দ্বাৰা ৰচিত উপন্যাস 'ছিলিকনৰ বুদ্ধ'ৰ দ্বিতীয় সংস্কৰন অলপতে প্ৰকাশ পাইছে। সম্প্ৰতি বিশ্বজুৰি চৰ্চিত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাই দৈনন্দিন জীৱনৰ প্ৰায় প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰকে স্পৰ্শ কৰি যোৱাৰ প্ৰায় দুই দশক পূৰ্বে ৰচিত এই উপন্যাস ২০০০ চনত 'জিলিঙনি' আলোচনীত ধাৰাবাহিকভাৱে প্ৰকাশিত হৈছিল। কল্পবিজ্ঞানভিত্তিক এই উপন্যাসখনত কৃত্ৰিম বুদ্ধিমত্তাক বিষয়বস্তু হিচাপে লৈ ঔপন্যাসিকে অন্বেষণ কৰিছে মানবীয় অনুভূতি আৰু প্ৰমূল্যবোধৰ। নিৰ্মেদ গদ্যশৈলী আৰু প্ৰাঞ্জল ভাষাৰে ৰচিত এই উপন্যাসত পঢুৱৈ বিচাৰি পাব মানৱ মস্তিষ্কত ইলেক্ট্ৰনিক চিপ সংস্থাপনৰ এক শ্বাসৰূদ্ধকৰ যাত্ৰা। উপন্যাসখনৰ শেহতীয়া সংস্কৰণৰ প্ৰকাশক মনিকূট প্ৰকাশন।

পুনৰ পঠন আৰু অন্যান্য প্ৰসংগ

ইংৰাজী বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক পৰী হিলৈদাৰীৰ শেহতীয়া গ্ৰন্থ 'পুনৰ পঠন আৰু অন্যান্য প্ৰসংগ' অলপতে প্ৰকাশ পাইছে। এই গ্ৰন্থখনত সমসাময়িক সাহিত্য সমালোচনাৰ দৃষ্টিৰে সমকালীন অসমীয়া সাহিত্যৰ নিৰ্বাচিত কিছু ৰচনাক জুকিয়াই চোৱা হৈছে। গ্ৰন্থখনৰ উল্লেখযোগ্য দিশ হৈছে সাম্প্ৰতিক সমাজ আৰু সাহিত্যক আলোড়িত কৰা তথা সততে বিচাৰ্য অথচ আলচ নোহোৱা বিষয়বস্তুক হিলৈদাৰীয়ে আলোচনাৰ মজিয়ালৈ টানি লৈ আহিছে। নিম্নবৰ্গীয় চেতনা, প্ৰান্তীয় কথকতা, কুইয়ৰ তত্ত্বৰ দৰে এনে বিষয়সমূহ আলোচনা কৰিবলৈ যাওঁতে নিৰ্বাচিত অসমীয়া সাহিত্যৰ আলমত অতি তীক্ষ্ণভাৱে কিছু চিন্তা-উদ্ৰেককাৰী প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰা হৈছে। পঢুৱৈৰ বাবে বৌদ্ধিক অন্বেষণৰ বাট মুকলি কৰি দিয়া গ্ৰন্থখনৰ প্ৰকাশক বনলতা।

পাঠ প্ৰতিপাঠ নিৰ্মাণ বিনিৰ্মান

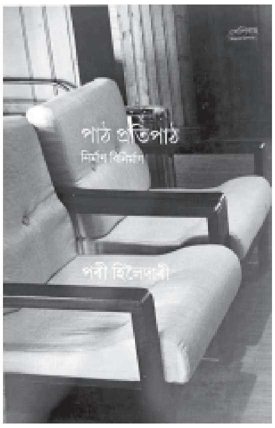

ইংৰাজী বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক, যশস্বী সমালোচক তথা অনুবাদক পৰী হিলৈদাৰীৰ সমালোচনাত্মক গ্ৰন্থ 'পাঠ প্ৰতিপাঠ নিৰ্মাণ বিনিৰ্মান' প্ৰকাশিত হৈ ওলাইছে। এই গ্ৰন্থখনত সমকালীন অসমীয়া উপন্যাসৰ তেৰটি প্ৰৱন্ধ সন্নিৱিষ্ট হৈছে। এই প্ৰৱন্ধলানিত লক্ষ্মীনন্দন বৰাকে আদি কৰি অনামিকা বৰালৈকে মুঠ এঘাৰ গৰাকী প্ৰতিষ্ঠিত অসমীয়া ঔপন্যাসিকৰ নিৰ্বাচিত উপন্যাস সামৰি লোৱা হৈছে। এই প্ৰৱন্ধসমূহত হিলৈদাৰীয়ে কেৱল কাহিনীভাগ বা উপন্যাসৰ বৰ্ণনা আগ নবঢ়াই বৌদ্ধিক চেতনাসমৃদ্ধ বিশ্লেষণৰ জৰিয়তে পঢুৱৈৰ বাবে নতুন চিন্তাৰ বাট মুকলি কৰি দিছে। চিন্তাশীল পঢুৱৈৰ বাবে নতুন প্ৰশ্ন আৰু প্ৰসংগৰ অৱতাৰণা তথা অন্বেষণৰ সুযোগ প্ৰদান কৰা এই গ্ৰন্থখনে একেটা সময়তে অসমীয়া উপন্যাসৰ বিকাশৰ অগতানুগতিক ধাৰাটোৰো এক সামগ্ৰিক ছবি প্ৰতিফলিত কৰিছে। গ্ৰন্থখনৰ প্ৰকাশক পেপিৰাছ।

কন্ধৰ দেশৰ মহাকাব্য

উদ্ভিদ বিজ্ঞান বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক জয়ন্ত কুমাৰ মান্তাৰ কাব্য-গ্ৰন্থ 'কন্ধৰ দেশৰ মহাকাব্য' প্ৰকাশ পাইছে। সম-সাময়িক সমাজ-জীৱনৰ চেতনাৰে ৰচিত এই কবিতাসমূহত কবিয়ে প্ৰচলিত সমাজ-ব্যৱস্থা আৰু নতুনকৈ আৰোপিত সমাজ-ৰাজনৈতিক আদৰ্শক প্ৰশ্ন কৰিছে। কবিতালানিৰ মাজেৰে প্ৰতিভাত হৈ উঠিছে স্বদেশ-স্বজাতিৰ প্ৰতি গভীৰ অনুৰাগৰ এক অন্তৰ্লীন সুৰ। কবিতাসমূহৰ ভাব-ভাষাত লোক-জীৱনৰ ছন্দ বিদ্যমান। গ্ৰন্থখনৰ প্ৰকাশক শংকৰদেৱ প্ৰকাশন।

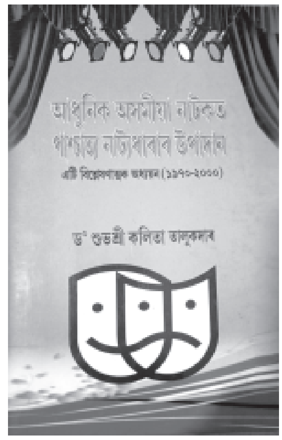

আধুনিক অসমীয়া নাটকত পাশ্চাত্য নাট্যধাৰাৰ উপাদান

অসমীয়া বিভাগৰ সহযোগী অধ্যাপক শুভশ্ৰী কলিতা তালুকদাৰৰ গ্ৰন্থ 'আধুনিক অসমীয়া নাটকত পাশ্চাত্য নাট্যধাৰাৰ উপাদান' শীৰ্ষক গ্ৰন্থ প্ৰকাশ পাইছে। এই গ্ৰন্থখনত ১৯৭০-২০০০ সময়ছোৱাত ৰচিত অসমীয়া নাটকৰ বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা হৈছে। পাশ্চাত্য নাট্যধাৰাৰ কৌশল, আংগিক আৰু ৰসৰ আলমত নিৰ্বাচিত আধুনিক অসমীয়া নাটকৰ বিশ্লেষণাত্মক ব্যাখ্যান এই গ্ৰন্থখনৰ মূল বিষয়বস্তু। গ্ৰন্থখনৰ ভাষা নিৰ্মেদ, আৱেগ-ৰহিত। গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছে অসমৰ স্বনামধন্য প্ৰকাশনগোষ্ঠী চন্দ্ৰ প্ৰকাশে।

এণ্ডভাইৰনমেণ্টেল ইন্টিমেছিছ ফ্ৰম ইণ্ডিয়াজ নৰ্থ-ইষ্ট

মনোবিজ্ঞান বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক বিদিতা দাসৰ দ্বাৰা সহঃসম্পাদিত প্ৰবন্ধ সংকলন 'এণ্ডভাইৰনমেণ্টেল ইন্টিমেছিছ ফ্ৰম ইণ্ডিয়াজ নৰ্থ-ইষ্ট' শেহতীয়াকৈ প্ৰকাশ পাইছে। এই সংকলনটোত অন্তৰ্ভুক্ত প্ৰবন্ধসমূহত ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত সাধাৰণজনৰ পৰিৱেশৰ সৈতে সম্পৰ্কৰ সমাজ-বাস্তৱতাৰ বৌদ্ধিক অন্বেষণ কৰা হৈছে। গৱেষণা-লব্ধ দৃষ্টিভংগীৰ আধাৰত এই প্ৰবন্ধসমূহত উত্তৰ-পূৰৰ বাসিন্দাসকলৰ পৰিৱেশ-পৰায়ণ জীৱনশৈলী আৰু তাৰ মনো-সামাজিক প্ৰভাৱসমূহৰ বিষয়ে চিত্তাকৰ্ষক আলোচনা আগবঢ়োৱা হৈছে। গ্ৰন্থখনৰ প্ৰকাশক ৰ'ট্‌লেজ।

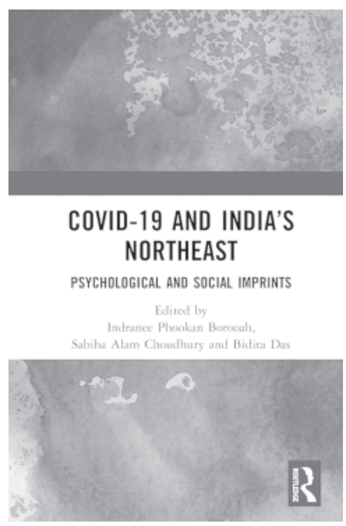

ক'ভিড 19 এণ্ড ইণ্ডিয়াজ নৰ্থ-ইষ্ট

মনোবিজ্ঞান বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক বিদিতা দাসে সহঃসম্পাদনা কৰা গ্ৰন্থ 'ক'ভিড 19 এণ্ড ইণ্ডিয়াজ নৰ্থ-ইষ্ট' প্ৰকাশ পাইছে। এই গ্ৰন্থখনত বিভিন্ন লেখকৰ নিৰ্বাচিত প্ৰবন্ধ সন্নিৱিষ্ট হৈছে। এই প্ৰবন্ধসমূহৰ যোগেদি উত্তৰ-পূৰ ভাৰতত ক'ভিড মহামাৰীৰ প্ৰকোপ আৰু ইয়াৰ বহুমাত্ৰিক প্ৰভাৱসমূহৰ বিষয়ে অন্বেষণ কৰা হৈছে। মহামাৰীৰ মনোবৈজ্ঞানিক আৰু সামাজিক পৰিণতিসমূহৰ বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা গ্ৰন্থখনৰ ভাষা ইংৰাজী। গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছে বিশ্ব-প্ৰসিদ্ধ প্ৰকাশনগোষ্ঠী ৰট্‌লেজে।

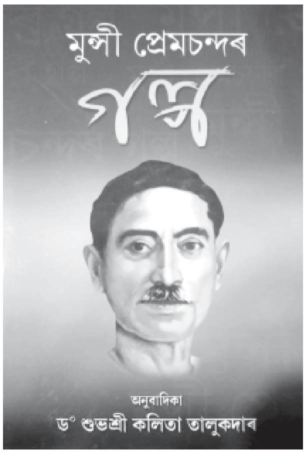

মুন্সী প্ৰেমচন্দৰ গল্প

ভাৰতীয় গল্প সাহিত্যৰ সম্ৰাট স্বৰূপ মুন্সী প্ৰেমচন্দ্ৰৰ একুৰি নিৰ্ধাৰিত গল্পৰ শুভশ্ৰী কলিতা তালুকদাৰে কৰা অসমীয়া অনুবাদ 'মুন্সী প্ৰেমচন্দৰ গল্প' নামেৰে প্ৰকাশ হৈ ওলাইছে। মূল হিন্দীত ৰচিত এই গল্পসমূহৰ অসমীয়া অনুবাদ অতি সাৱলীল। অনুবাদকে ব্যৱহাৰ কৰা ঘৰুৱা ভাব-ভাষা আৰু শব্দচয়ন মন কৰিবলগীয়া। গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছে এম আৰ পাব্লিকেশ্যনে।

জিনাৰ জিনাৰ

শিক্ষা বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক জিন্তু ঠাকুৰীয়াই জিন্তু গীতাৰ্থ নামেৰে লিখি উলিওৱা গল্প সংকলন 'জিনাৰ জিনাৰ' অলপতে প্ৰকাশ পাইছে। এই সংকলনত অন্তৰ্ভুক্ত গল্পসমূহৰ যোগেদি মানৱীয় সম্পৰ্কৰ বিচিত্ৰতা আৰু সমাজ-বাস্তৱতাৰ জটিল দ্বন্দ্বসমূহ প্ৰকাশ পাইছে। প্ৰান্তীয় জীৱনৰ কণ্ঠস্বৰূপ এই গল্পসমূহত গ্ৰামীন আৰু নাগৰিক উভয় জীৱনৰ যাতনা, অন্তৰ্দন্দ্ব আৰু সংঘৰ্ষৰ দ্যোতনা প্ৰতিফলিত হৈছে। নিৰ্মেদ আৰু প্ৰাঞ্জল ভাষাৰে এই গল্পসমূহত সমাজ-ৰাজনৈতিক চেতনা বিদ্যমান। গ্ৰন্থখনৰ প্ৰকাশক পাঞ্চজন্য প্ৰকাশন।

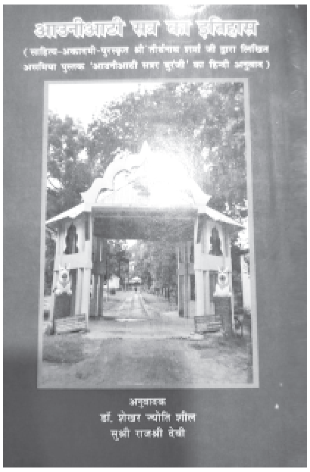

আউনিআটী সত্ৰ বা ইতিহাস

হিন্দী বিভাগৰ সহকাৰী অধ্যাপক ৰাজশ্ৰী দেৱীয়ে সহ অনুবাদক হিচাপে অনুবাদ কৰি উলিওৱা 'আউনিআটী সত্ৰ কা ইতিহাস' প্ৰকাশ পাইছে। তীৰ্থনাথ শৰ্মাৰ দ্বাৰা ৰচিত মূল অসমীয়া গ্ৰন্থ 'আউনিআটী সত্ৰৰ বুৰঞ্জী'ৰ হিন্দী অনুবাদ এই গ্ৰন্থখনত অসমৰ আউনিআটী সত্ৰৰ সবিশেষ বৰ্ণনা দাঙি ধৰা হৈছে। অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ বহু গুৰুত্বপূৰ্ণ ঐতিহাসিক সমল দাঙি ধৰা এই গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছে দিল্লীৰ অমৰ গ্ৰন্থ প্ৰকাশনগোষ্ঠীয়ে।❑

সভাপতিৰ একলম

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিত সেইসকল মহান ব্যক্তিক সোঁৱৰিছোঁ যাৰ অশেষ কষ্ট আৰু সাধনাৰ ফলত আমি চিৰ যৌৱনা সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় পাবলৈ সক্ষম হৈছোঁ।

ইংৰাজী ৩/১০/২০২৩ ত ছাত্ৰী একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত সভাপতি পদত নিৰ্বাচিত হৈ মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰী সমাজৰ হকে কাম কৰাৰ সুবিধা লাভ কৰিছিলো। নিজৰ কাৰ্য্যকালৰ সময়ত মহাবিদ্যালয়খনত দৃষ্টিগোচৰ হোৱা প্ৰায় প্ৰতিটো সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে চেষ্টা কৰিছিলোঁ। বহু ক্ষেত্ৰত সফল আৰু কিছুমান ক্ষেত্ৰত বিফলো হৈছোঁ। আমাৰ কাৰ্য্যকালত একাধিক সংখ্যক ব্যক্তিগত প্ৰতিষ্ঠানৰ সহযোগত মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰীসকলৰ হকে জীৱিকা মাৰ্গ দৰ্শনৰ অনুষ্ঠানসমূহ সফল ভাবে অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। ইয়াৰ লগত সংগতি ৰাখি কওঁ যে আসাম ডাউন টাউন বিশ্ববিদ্যালয়ে আয়োজন কৰা Edu Fair

শীৰ্ষক অনুষ্ঠানটিত নিজৰ তত্তাৱধানত ছাত্ৰীসকলক লৈ যাবলৈ সুযোগ পাইছিলো, যত বিশ্বৰ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা অহা বিজ্ঞ ব্যক্তি সকলৰ পৰা আনুষ্ঠানিক শিক্ষা সম্পৰ্কীয় নানান ধৰণৰ দিহা-পৰামৰ্শ লাভ কৰাৰ সুবিধা পাইছিল। ছাত্ৰীসকলৰ সুবিধাৰ্থে এটি প্ৰতিষ্ঠানৰ সৈতে লগ হৈ অনলাইন যোগে নিয়মিতভাৱে ছাত্ৰীসকলৰ উদ্দেশ্য বিনামূলীয়া বাতৰি কাকত বিতৰণৰ কাম সফলভাৱে সম্পাদন কৰা হৈছিল। আমাৰ কাৰ্যকালৰ সময়তে ২০২৩ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত মহাবিদ্যালয়সমূহত অনুষ্ঠিত হোৱা পৰীক্ষাটোৰ প্ৰ-পত্ৰ পৰিপূৰণৰ সময়ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ তৰফৰ পৰা অহা এক নিৰ্দেশনা অনুসৰি পঞ্চম ষাণ্মাসিকৰ এগৰাকী ছাত্ৰীৰ যদি প্ৰথম ষাণ্মাষিকত 'back log' আছে আৰু তাৰ বাবে যদি পুনৰ পৰীক্ষা দিব বিচাৰে তেতিয়াহলে সেই ছাত্ৰীগৰাকীয়ে প্ৰথম নাইবা পঞ্চম যিকোনো এটা হে ষাণ্মাসিকৰ পৰীক্ষাত বহিব পাৰিব। উক্ত নিৰ্দেশনাটিৰ আপত্তি দৰ্শাই আমাৰ ওচৰত একাধিক ছাত্ৰীৰ সহায়ৰ বাবে নিবেদন আহিছিল। তেখেতসকলৰ নিবেদনৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাই আমি ছাত্ৰী একতা সভাৰ তৰফৰ পৰা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰীক্ষা বিভাগলৈ Exam Branch লৈ এখন আবেদন লিখি পঞ্চম ষাণ্মাষিকৰ ছাত্ৰীসকলে ইচ্ছা কৰিলে প্ৰথম আৰু পঞ্চম দুয়োটা ষাণ্মাসিক পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হোৱাৰ সুবিধা দিবলৈ অনুৰোধ জনাইছিলো। আমাৰ এই কাৰ্য্যত সফলতা নাপালেও অন্তত চেষ্টা কৰিছিলো বুলি নিজৰ বিবেকক উত্তৰ দিব পাৰোঁ। আমাৰ কাৰ্য্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ কেণ্টিনখনত থকা নানান সমস্যাৰ বিষয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ক অৱগত কৰিছিলোঁ আৰু যথা সময়ত মহোদয়ৰ পৰা সঁহাৰিও পাইছিলো। উক্ত সমস্যাসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম সমস্যা আছিল সঘনাই বেয়া হৈ থকা ফেনকেইখন। ইয়াৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ত বহু দিনৰ পৰা বন্ধ হৈ থকা প্ৰস্ৰাৱগাৰ সমূহ পুনৰ খুলি ব্যৱহাৰোপযোগী কৰি তুলিবলৈ অধ্যক্ষ মহোদয়ক অনুৰোধ জনাইছিলোঁ।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ উপৰিও আন আন সময়তো মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতিভাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বিভিন্ন প্ৰতিযগিতাৰ আয়োজন ছাত্ৰী একতা সভা ২০২৩-২৪ ৰ দ্বাৰা কৰা হৈছিল। এই সময়ত স্মৰণ কৰি ভাল লগা অন্যতম এখন প্ৰতিযোগিতা হৈছে ১৪/১১/২০২৩-ত অনুষ্ঠিত হোৱা বীৰেন্দ্ৰনাথ দত্ত আৰু মামণি ৰয়ছম গোস্বামী সোঁৱৰণী কুইজ প্ৰতযোগিতাখন।

এই মুহূৰ্তত মনত পৰা আৰু নপৰা, প্ৰতিবেদনত লিখা প্ৰতিটো কথাৰ লগতে লিখিব নৈ যোৱা কেতবোৰ কথা আৰু কাম সকলোতে মোক প্ৰত্যক্ষ তথা পৰোক্ষভাৱে সহায় কৰাৰ লগতে সহায় কৰিব নোৱাৰিলেও মোৰ প্ৰতি বিশ্বাস ৰখা প্ৰত্যেক গৰাকী সদাশয় ব্যক্তিৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ। ছাত্ৰী একতা সভাৰ আন সদস্যাসকল তথা প্ৰতিটো বিভাগৰ তত্বাৱধায়ক ছাৰ বাইদেউসকলৰ পৰা পোৱা সহায়-সহযোগিতাৰ কথা এই প্ৰতিবেদনত স্বীকাৰ নকৰিলে মোৰ বিবেকে আঘাত পাব। শেষত মোক সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিগৰাকী ছাত্ৰীৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰতিগৰাকী ছাৰ, বাইদেউ, আৰু প্ৰতিগৰাকী সদস্যাক উদ্দেশি এয়ে কওঁ যে ধন্যবাদ আৰু শুভ কামনাৰ বাদে আপোনালোকক দিবলৈ এই অভাগীৰ হাতত বৰ্তমান একো নাই। ধন্যবাদ।

।। জয়তু সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়।।

চুমাইয়া চুলতানা
সভাপতি, সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়,
ছাত্ৰী একতা সভা, ২০২৩-২৪ বৰ্ষ

উপ-সভাপতিৰ একলম

A Journey of Leadership and Learning: My Experience as Vice President of Handique Girls' College Students' Union

Stepping into the role of Vice President of the Students' Union at Handique Girls' College has been one of the most enriching chapters of my academic journey. It was not merely a position of responsibility but a platform where I discovered the true essence of leadership, teamwork, and service to my fellow students.

During my tenure, I had the privilege of representing the voices of students and bridging the gap between the administration and the student body. This role taught me the value of listening with empathy, communicating effectively, and making decisions that reflect collective interest rather than individual preference.

One of the most fulfilling aspects of my journey was organizing and coordinating various academic, cultural, and social events. Each program whether it was a seminar, workshop, or celebration came with its own challenges, but with the cooperation of my peers and the guidance of our faculty, we turned every challenge into an opportunity for growth. These experiences not only enhanced my organizational skills but also strengthened my ability to work under pressure and manage diverse responsibilities.

Being Vice President also gave me the chance to learn the power of unity and collaboration I witnessed how a motivated team can transform ideas into impactful initiatives. From addressing student concerns to contributing to welfare activities, every effort reminded me that leadership is not about authority but about service and responsibility.

Above all, my time as Vice President helped me grow both personally and professionally. It instilled in me confidence, discipline, and a sense of accountability that I will carry throughout my life. Handique Girls' College gave me not just an education but also a platform to nurture my leadership potential and discover the joy of working for a greater cause.

In the end, I would like to sincerely thank the Principal, faculty members, and my fellow students of Handique Girls' College for their constant support and encouragement throughout my tenure. Without their trust, guidance, and cooperation, my journey as Vice President would not have been as meaningful and rewarding. I will always remain grateful for this invaluable experience and the wonderful memories it has given me.

Warm Regards,

Kabyashree Moran
Vice President
2023-24

সাধাৰণ সম্পাদকৰ একাষাৰ

সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে কৰ্মনিযুক্ত হোৱাৰ সৌভাগ্য লাভ কৰাটো মোৰ জীৱনৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অধ্যায়। এই দায়িত্ব পালন কৰাৰ সময়ছোৱাত মই বহু অভিজ্ঞতা অৰ্জন কৰাৰ লগতে বিভিন্ন দিশৰ জ্ঞান লাভ কৰিছোঁ। এই দায়িত্বে মোক নেতৃত্ব, সময় ব্যৱস্থাপনা আৰু সমষ্টিগতভাৱে কাম কৰাৰ ধৈৰ্য্য শিকাইছে।

কলেজৰ বিভিন্ন কাৰ্যসূচী, অনুষ্ঠান, আলোচনী আৰু সাংস্কৃতিক কাৰ্যকলাপত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰি মই ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতি থকা দায়িত্ববোধ সজাগভাৱে পালন কৰিছোঁ। মহাবিদ্যালয়ৰ সমন্বয় আৰু ঐক্যতা ৰক্ষা কৰি আগবাঢ়ি যাবলৈ চেষ্টা কৰিছোঁ। বিশেষকৈ, বিভিন্ন সমস্যাৰ সমাধান বিচাৰি, ছাত্ৰীসকলৰ মংগলৰ বাবে পদক্ষেপ লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত মই সদায় আগ্ৰহী হৈ আছোঁ।

এই অভিজ্ঞতাই মোক এজন অধিক দায়িত্বশীল ব্যক্তি হিচাপে গঢ়ি তুলিছে। মোৰ সহকৰ্মীসকলৰ সহযোগিতা আৰু শিক্ষকৰ মূল্যবান পৰামৰ্শই এই দায়িত্ব সহজ কৰি তুলিছে। সকলোৰে সহযোগিতাতেই আজিৰ এই স্থানত মই উপস্থিত। আজি আমাৰ কলেজ আলোচনীৰ এই সংখ্যাটো প্ৰকাশ হ'বলৈ গৈছে — যি প্ৰতিটো সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰী, শিক্ষক আৰু কৰ্মচাৰীৰ গৰ্বৰ কথা। এই আলোচনী কেৱল তথ্যৰ সংকলন নহয়, ই হ'ল আমাৰ কলেজ জীৱনৰ প্ৰতিফলন। প্ৰতিজন লেখকৰ সৃষ্টি আৰু ভাবনা এই আলোচনীৰ পাতত আত্মাৰূপে স্থান পাইছে।

মই আশা কৰোঁ, এই আলোচনী নতুন প্ৰজন্মৰ ছাত্ৰীসকলক অনুপ্ৰাণিত কৰিব, তেওঁলোকৰ চিন্তা-ভাবনা আৰু সৃষ্টিশীলতাক এক নব দিশত লৈ যাব। অন্ততঃ, মই মোৰ এই অভিজ্ঞতাৰ অধ্যায়ৰ অন্তত সকলো শিক্ষক, কৰ্মচাৰী, ছাত্ৰী আৰু সমগ্ৰ হাণ্ডিক পৰিয়ালক কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ। আপোনালোকৰ অবিৰত সহায় আৰু মৰমতেই মোৰ এই যাত্ৰা সফল হ'ল। হৃদয়ৰ গভীৰতাৰে মই আমাৰ কলেজ আলোচনীৰ সফল প্ৰকাশৰ বাবে শুভেচ্ছা জনাইছোঁ। এই আলোচনীয়ে আগন্তুক সময়ত নতুন নতুন চিন্তা, সৃষ্টি আৰু উত্তৰণৰ পথ প্ৰদৰ্শন কৰক — এই কামনাৰে।

ধন্যবাদ।

জুৰি মুদৈ
সাধাৰণ সম্পাদক
সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা
২০২৩-২৪ বৰ্ষ

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ একলম

As the Secretary of the Cultural Section, my journey began on 27th September 2023 (Nomination Day). Campaigning lasted from 27th to 30th September, and on 3rd October 2024, I was officially elected.

My first event as the Cultural Secretary was the Assam Sanskritik Mahasangram, held from November 2023 to January 2024. This event was a significant milestone in my journey, involving a range of responsibilities from conducting auditions to managing 6 different groups, and finally it led to the state-level selections. The entire process was both demanding and rewarding, as it required meticulous planning, coordination, and dedication. This event marked a strong start to my tenure, setting the tone for the year ahead.

The College Week 2024, held from 31st January to 9th February, was truly the highlight of our cultural calendar. This event tested my organizational abilities while significantly enhancing my confidence, leadership skills, and teamwork capabilities. With 25 events to manage, it was a daunting yet rewarding task.For the Dance Section, we had the privilege of inviting Marami Medhi Ma'am, Rakesh Boro Sir, and Mrinanda Borthakur Ma'am as judges.We were also privileged to have Singer Prabin Borah as our guest on the first day of the dance competition. The Drama Section was judged by esteemed personalities like Ashim Krishna Baruah Sir, Manoj Saikia Sir, and Mrinangka Deka Sir. For the Singing Section, we were honored to have JP Das Sir, Pallab Paban Sir, and Tarun Kalita Sir as judges.This event taught me the importance of collaboration and resilience. I am deeply grateful to my union body members for their constant support and teamwork, which made the execution of such a grand event possible. Together, we transformed challenges into opportunities, creating an unforgettable week that was not just about competition but also about learning, bonding, and celebrating together.

On 29th April 2024, the Handique Girls' College Students' Union 2023-2024, along with students and staff, celebrated Bohag Bihu for the first time under the theme "কপৌ ফুলা বতৰতে" (Kopou Fula Botorote). The celebration was enriched by vibrant stalls where students showcased their creative handicrafts and sold delicious food items, adding charm and joy to the festivities.

The General Freshers' Social 2024 was the grandest and most successful event of our tenure. It gifted us a treasure trove of memories, strengthened our bond with the juniors, and taught us numerous valuable lessons.For this special occasion, we had the honor of inviting Bandita Phukan Ma'am as a guest, along with an enchanting evening featuring Diganta Bharati sir, Dipanwita Deka ma'am, and Amrit Prabha ma'am. The event was filled with joy, excitement, and vibrant performances, creating unforgettable moments that we will cherish forever. It was truly a celebration of togetherness and new beginnings.

The Drama Workshop, held from 31st August to 6th September 2024, was another significant milestone in my journey as Cultural Secretary. Successfully organizing this event brought immense satisfaction, as it provided students with an excellent platform to enhance their theatrical skills.

Our tenure as the Handique Girls' College Students' Union 2023-2024 concluded on a high note, with the college earning the "2nd Best College" award at the Gauhati University Youth Festival, along with securing an impressive 9 positions across various events. It was a proud and fulfilling way to end an incredible journey.

And with this, we concluded our incredible journey as the Handique Girls' College Students' Union 2023-2024, and my tenure as the Cultural Secretary. I would like to express my heartfelt gratitude to my seniors, juniors, non-teaching staff, fellow union members, friends, and the Principal Dr. Ranjit Sarma sir and teachers-in-charges for their immense support and encouragement throughout this journey.

Thank you, everyone!

জয়তু সন্দিকৈ ছোৱালী মহাবিদ্যালয়।

Happimoni Phukan
Cultural Secretary
H.G.C.S.U, 2023-24

ক্ৰীড়া সম্পাদকৰ একাষাৰ

"Great things always comes out of your comfort zones."

I never thought I would contest for a college election, but life often pushes us beyond our comfort zone. What started as a hesitant step turned into one of the most rewarding journeys of my life when I was elected as the Sports Secretary of Handique Girls' College.

This year was filled with achievements to be proud of—our college secured 2nd place in basketball at SPIRIT 2023 (IIT Guwahati), and in Khel Maharan, both volleyball and kabaddi teams also won 2nd position at the regional level. For the first time, Taekwondo was introduced in College Week, along with 17 other sports events, and a Self-Defence & Fitness Workshop was successfully organized. One of the proudest moments was when our Taekwondo team won the title of Overall Best Team at the 2nd International Taekwondo Championship 2024. At ABHIVEERA 2024 (NLUJAA), our badminton team secured 2nd place, and in the GU Inter-College Youth Festival 2024, our college bagged 10 prizes and was honoured with the 2nd Best College Award.

Everything happens for a reason." This journey not only gave me a chance to fulfill my childhood dream of leading in sports but also taught me teamwork, leadership, and resilience. I will always cherish this chapter as one that helped me discover a stronger and more confident version of myself.

I extend my heartfelt gratitude to my teacher-in-charges – Dr. Binoy Kumar Nath, Dr. Abhinit Dey, Dr. Soma Dhar, and Nayanjyoti Boro – for their guidance, and to our overall teacher in-charges – Dr. Gayatri Sarma and Dr. Malabika Das – for their constant encouragement. I am also thankful to my fellow union members, my batchmates, and especially my friend Gargita Deka, for their unwavering support throughout this journey.

Bhuwakhi Katharpi
Secretary Games & Sports
H.G.C.S.U, 2023-24

সহ সম্পাদকৰ একলম

Leadership is not about being in charge.
It is about taking care of those in your charge".

– Simon Sinek

This quote instantly became one of my favourites when I came across it, because I truly believe in its essence that "Leadership" is not about authority or titles, but about service, care, and responsibility toward others. It is about creating opportunities, uplifting people, and ensuring that those around you feels supported and valued. When i say about Leadership, I have learned that it is not about perfection, but about intent which is about giving your best even when circumstances are not always in your favour. And my journey as the Assistant General Secretary of Handique Girls' College for the academic year 2023–2024 has been a living testimony to this philosophy.

Coming from a different city, I never imagined that I would be entrusted with such an important role. What began as a simple desire to learn and grow soon turned into one of the most enriching experiences of my student life. Being elected by my peers, seniors, and juniors to serve as their Assistant General Secretary was an honour I will cherish forever. This role brought me countless opportunities, challenges, and responsibilities, but more than anything, it gave me a family in the form of my college community who stood beside me through every success and every setback. Right from the beginning, I viewed my role as a bridge between students and the administration. It was not just about managing events or taking decisions, it was about ensuring that student voices were heard, concerns were addressed, and our shared college spirit was always kept alive. The year was filled with moments of learning and collaboration, from helping organise the "Freshers' Social", the "College Week, to personally organising "Saraswati Puja", which is a biggest event for an Asst. General Secretary and even collaborated with organisations such as Sishu Sarothi and the NSS Unit of Handique Girls' College to organise a sanitization programme for women with disabilities on International Women's Day and to taking part in the Gauhati University's, Youth Festival where I was fortunate enough not only to represent my college but also to bring home a medal. Each event carried with it the joy of teamwork, the excitement of creating something memorable, and the satisfaction of seeing students come together in unity and celebration.

Beyond festivals and programmes, much of my work was rooted in student welfare. With my fellow council members, we set up help desks during admissions, assisting dozens of students each day through phone calls and in-person support. I along with the President of Handique Girls' College tried to improve campus hygiene, raised concerns about our canteen facilities. At times, we raised our voices collectively on issues of social justice, including the R.G. Kar rape case, because i believe that as students, we have a responsibility to stand for what is right. These experiences taught me that leadership is not about grand gestures alone, it is rather often about the quiet, consistent efforts that improve the daily lives of others.

Handique Girls' College has given me far more than I could have ever expected like great friendships, opportunities, growth, and memories that will remain with me forever. To everyone who was a part of this journey, I hope everyone stays happy, healthy in their lives and thank you for believing in me and for allowing me to serve. This journey was never mine alone rather it was ours, and for that, I will always remain grateful.

Bidisha Deka
Assistant General Ssecrytary
H.G.C.S.U, 2023-24

সমাজসেৱা বিভাগৰ সম্পাদকৰ একলম

I Manali Deka, served as the Community Service Secretary of Handique Girls' College Student Union for the year 2023-24. My passion for helping others and my deep interest in social service motivated me to stand for elections, and I was incredibly honored to be chosen by my peers. This role gave me a chance to turn my desire to serve the community into real action.

Throughout the year, I faced many challenges but also experienced great personal growth. I learned how to organize events, communicate effectively, and lead a team with responsibility and care. One of the highlights was during College Week when I organized several competitions like Best Out of Waste, Rangoli, Miss Personality, and Nail Art contests. These events not only brought fun and creativity to the college but also encouraged participation and community spirit among students.

Being a secretary taught me the importance of dedication and teamwork. I always tried my best to fulfill every responsibility with honesty and enthusiasm, aiming to make a positive impact. This journey strengthened my confidence and showed me the power of collective effort.

I am deeply grateful to Handique Girls' College for trusting me with this role and for providing countless opportunities to learn and create lasting memories.

I have always wanted to contribute meaningfully not just to my college community but to society as a whole, including the welfare of animals. Moving forward, I am excited to continue working towards these goals with the same passion and commitment.

Manali Deka
Community Service
H.G.C.S.U, 2023-24

তৰ্ক বিভাগ সম্পাদকৰ একলম

Leadership begins the moment you decide to turn challenges into opportunities.

When I first stepped into the journey of contesting for the post of Debate and Symposium Secretary of Handique Girls' College Students' Union 2023-24, I must admit, I was quite skeptical. Coming from a Political Science background, I always had a curiosity about elections and how the process unfolds at the grassroots level. The college election gave me the golden opportunity not just to witness it closely but also to experience it personally. Winning the election and taking up the responsibility was a proud moment for me.

My tenure as the Debate and Symposium Secretary was both a challenge and a privilege. From the very beginning, my fellow secretaries and teacher-in-charges extended their constant support and guidance, which helped me carry forward my responsibilities smoothly.

The journey began with the Mamoni Raisom Goswami Inter-College Quiz Competition, the first event organized under our section. This was followed by the College Week, during which we successfully hosted eight competitions under Debate and Symposium. Alongside these, I was proud to introduce two unique additions in the history of our college week: the Brain Out Competition and the Storytelling Competition, both of which received immense appreciation from the participants.

One of my personal goals during the tenure was to organize a workshop for debaters of HGC. Our college has many talented debaters, but I often felt that lack of proper knowledge of rules and techniques held them back. Fulfilling this vision, we 'conducted a Debate Workshop with Advocate Bishaldeep Kakati as the resource person. The workshop proved to be a true booster, inspiring and preparing many of our debaters for greater platforms.

Among the remarkable milestones, the 24th Sarat Chandra Goswami Memorial Debate Competition, held on 10th September 2024, was an enriching experience and a proud achievement. Adding to the glory, at the Youth Festival organized by Gauhati University, our very own Priyanka Saha brought laurels to HGC by securing the title of 2nd Best Debater, which stands as one of the proudest moments of my tenure. Looking back, this journey has been nothing short of transformative. Serving as the Debate and Symposium Secretary not only gave me opportunities to organize and innovate but also instilled in me strong qualities of leadership, teamwork, and responsibility.

As I conclude, I would like to express my heartfelt gratitude for this incredible opportunity. The trust of my fellow students, the unwavering support of my colleagues, and the guidance of my teachers made this journey both memorable and meaningful. The bond I shared with my fellow secretaries is something I will always cherish deeply. Truly, this tenure has been a chapter of growth, learning, and pride in my life.

Sushmita Mazumder
Secretary Debate and Symposium
H.G.C.S.U, 2023-24

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদকৰ একলম

As an average student i never thought that I'd be contesting student election i was not even ready or prepared but life had other plans and being a union member of Handique Girls' College students union 2023-2024 has been one of the most enriching and transformative experiences of my college life. It gave me an opportunity not only to represent my peers but also to grow as an individual with a stronger sense of responsibility,leadership and team work.

As the Secretary, Common room my journey began on 3rd October, 2023. The whole journey has been a learning experience filled with challenges and personal growth. When i first took up this role, i was excited but also unsure of how well i would be able to manage the expectations that came with it. Over time, this position taught me lessons that still prevails in my life.

One of my main responsibilities started at the College week period when i organised different common room events for the students to participate. It was both enjoyable and demanding. Bridal competition, Salad making competition, Handmade jewellery competition, Traditional wear competition, and Cooking competition were the main events under my section. There were moments when plans did not work out as expected due to time constraints, limited funds or coordination issues. However, these situations taught me how to think practically and at the end every event became successful with the support of my fellow union members and my Teacher incharge's. The success of even small events felt rewarding because they were the result of my collective efforts.

The experience also made me more confident and responsible. One of the most valuable aspects of being a union member was the sense of unity and teamwork. Working closely with the fellow members, faculty, and the administration helped me appreciate cooperation and mutual respect.

I gave my best in everything that came up in the journey. And I'm grateful to Handique Girls' College for giving me this opportunity, for all the experiences and the unforgettable memories. I'm beyond thankful to my Teacher incharge's and fellow union members for their constant guidance and cooperation throughout my tenure. Their support made it possible for me to perform my duties effectively.

My tenure as the Secretary, Common room concluded on a fulfilling note. Looking back, being the Secretary, Common room was not always easy, but it was meaningful. Overall, the journey has been a memorable chapter of my college life. This experience will always remain a proud achievement and a foundation for my future endeavours, inspiring me to contribute positively wherever i go.

Always thankful and grateful to Handique Girls' College for everything.

Long Live HGC!!

Sweety Singh
Community Service
H.G.C.S.U, 2023-24

HANDIQUE GIRLS' COLLEGE STUDENTS' UNION BODY 2023-24

Dr. Ranjit Sarma
Principal

Teachers i/c (overall)
Dr. Gayatri Sarma
Dr. Malabika Das

Teacher i/c (Magazine)
Upasana Dutta Sakar Rabha
Jintu Thakuria

Teacher i/e (Fine Arts & Music)
Dr. Kandarpa Phukan
Dr. Kishor Dutta
Dr. Debarati Das
Dr. Minakshi Devi

Teachers i/e (Debate & Symposium)
Dr. Pallavi Deka
Dr. Jayasheree Chowdhury
Dr. Nitushmita Bhattacharjya

Teachers i/e (Games & Sports)
Dr. Binoy Kr. Nath
Nayanjyoti Boro
Dr. Abhinit Dey
Dr. Soma Dhar

Teachers i/c (Common Room)
Dr. Pallabi Mali
Dr. Anuradha Mahapatra

Teachers i/c (Community Service)
Ms. Sudem Wary
Dr. Jitumoni Neog
Namrata Pareek

President
Sumaiya Sultana

Vice Present
Kabyashree Moran

Gen. Secretary
Juri Mudoi

Asstt. Gen. Secretary
Bidisha Deka

Magazine Secretary
Henalina Saloi

Debate & Symposium Secy.
Sushmita Mazumder

Secretary, Cultural Section
Happimoni Phukan

Games & Sports Secy.
Bhuwakhi Katharpi

Common Room Secy.
Sweety Singh

Community Service Secy.
Manali Deka

Records of College Magazines

Year	Name of Magazine Secratry	Name of Teacher In-Charge	Name of Principal	Name of Student's Union General Secretary
1951-52	Nirmal Prabha Bordoloi	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Swama Chetia
1952-53	Nurjehan Begum (Dditor)	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Damayanti Gohain
1953-54	Indira Sarma	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Reni Devi
1954-55	Anima Gohain	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Alaka Phukan
1975-56	Anjali Das (Editor)	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Beena Devee
1956-57	Chenehi Begum	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Baridana Phukan
1957-58	Shashi Bora Prof. S. K. Sen	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	
1958-59	Binapani Talukdar	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Karyya Das
1959-60	Anima Bharali	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	
1960-61	Bijuli Talukdar	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	
1961-62	Afruza Begum	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Bani Chakrabarty
1962-63	Anurupa Medhi		Rajabala Das	Monorama Hazarika
1963-64	Gita Misra	Prof. Harichandra Bhattacharyya	Rajabala Das	Leela Nathan
1964-65	Vijoylakshmi Hazarika	Prof. Harichandra Bhattacharyya		
1965-66	Nirmali Rajkhowa	Prof. Preeti Barua	Sarta Chandra Goswami	Fatima Begum
1966-67	Yugabrata Raychoudhary	Prof. Preeti Barua	Sarta Chandra Goswami	Dibyajyoti Hazarika
1967-68	Eily Das	Prof. Preeti Barua	Sarta Chandra Goswami	Sunity Sinha
1968-69				
1969-70	Binuly Saikia	Prof. S. Bhattacharyya	Sarta Chandra Goswami	Krishna Kalita
1970-71	Mrinalini Deka	Prof. S. Bhattacharyya	Sarta Chandra Goswami	Reena Gohain
1971-72	Anima Barkakati	Prof. S. Bhattacharyya	Sarta Chandra Goswami	Renu Duara
1972-73	Chandana Goswami	Prof. Manjumala Das	Sarta Chandra Goswami	Ratna Phukan
1973-74	Juthika Das	Anjali Sarma	Ameda Rasul	Ama Barkakati
1974-75	Gayatree Goswami	Prot Geeta Das	Ameda Rasul	Kumari Anuradha
1975-76	Ritwika Das	Preeti Barua	Ameda Rasul	Manisha Sharma
1976-77	Sarojini Mahanta Jolly Das	Jatin Barua	Ameda Rasul	Purabi Sanna
1977-78	Rekha Das	Jatin Barua	Ameda Rasul	Ranju Begum (Asst.GS)
1978-79	Cinema Medhi	Manumala Das	Ameda Rasul	Nalini Dutta (Asst. GS)
1982	Poli Rani Neog	Prof. Jani Borua	Ameda Rasul	Mamoni Talukdar
1983	Srutimala Das	Prof. Jani Borua	Ameda Rasul	Madhumita Sarma
1983-84	Tribeni Choudhury	Prof. Preeti Barua	Dr. Ratna Kanta Barua	Rita Bhuyan
1984-85	Rajlakshmi Saika	Geeta Baruah	Dr. Ratna Kanta Barua	Binita Barman
1985-86	Nirupama Kalita	Satish Bhattacharyya	Dr. Ratna Kanta Barua	Maromi Sarma
1986-87	Kumari Rituparna	Dr. Anjali Sarma	Dr. Ratna Kanta Barua	Sabita Rani Devi
1988-89	Archana Bhattacharyya	Preeti Barua	Dr. Ratna Kanta Barua	Bandana Goswami
1989-90	Nilufar Khursid	Raghudev Goswami	Dr. Ratna Kanta Barua	Garima Das
1990-91	Geetanjali Devi	Dr. Renu Goswami	Dr. Ratna Kanta Barua	Jayashree Baruah
1991-92	Atifa Begum Choudhury	Dr. Manumala Das	Dr. Ratna Kanta Barua	Atifa Begum Choudhury
1992-93	Anju Ara Begum	Satish Bhattacharyya	Saraju Das (i/c)	Bornali Barua
1993-94	Nibha Devi	Shakeel Jamal	Dr. Gagan Chandra Barua	Rajashree Gogoi

Year	Name of Magazine Secratry	Name of Teacher In-Charge	Name of Principal	Name of Student's Union General Secretary
1994-95	Nilakshi Bora	Geeta Barua	Dr. Gagan Chandra Barua	Alaka Kakali
1995-96	Paparu Pathak	Dr. Juthika Das	Dr. Gagan Chandra Barua	Tutumoni Mazumdar
1996-97	Gitanjali Banerjee	Dr. Manjumala Das	Dr. Gagan Chandra Barua	Runjun Roy
1997-98	Archana Haloi	Dhirendra Mohan Kumar	Dr. Gagan Chandra Barua	Monika Namchoon
1998-99	Mabin Sultana Rahman	Dr. Kanak Ch. Dhaharla	Dr. Gagan Chandra Barua	Namami Barua
1999-20	Jinti Rani Deka	Dr. Sumitra Choudhary	Shenehi Begum	Mridusmita Bhuyan
2000-01	Jahnabi Priyam Baruah		Shenehi Begum	Kanta Deka
2001-02	Gitanjali Talukdar	Mridula Barua	Shenehi Begum	Prasanti Goswami
2002-03	Krishnali Mandal	Dr. Lakshi Hazarika	Shenehi Begum	Mahuwa Barman
2003-04	Nitupama Talukdar		Shenehi Begum	Umi Deka
2004-05	Saraju Bhuyan		Dr. Indira Bordoloi	Soniya Najnen
2005-06	Pallabi Barua	Srutimala Duwara	Dr. Indira Bordoloi	Rumi Bora
2006-07	Archana Priyam Deka	Dr. Dhirendra Mohan Kumar	Dr. Indira Bordoloi	Gautami Saikia
2007-08	Mitali Lahkar	Dr. Madhuchanda Chaliha Bhyuan	Dr. Indira Bordoloi	Pallavi Gogoi
2008-09		Dr. Dhirendra Mohan Kumar	Dr. Indira Bordoloi	
2009-10	Sabrin Arifa	Dr. Pori Hiloidari	Dr. Indira Bordoloi	Pallabi Hazarika
2010-11	Indrani Kalita	Jayanta Kumra Manta	Dr Indira Bordoloi	Dipti Das
2011-12	Lavanya Thakuria	Dr. Gayatri Sarma	Dr. Indira Bordoloi	Dipanwita Bhattacharyya
2012-13	Himashree Deka	Shakeel Jamal	Dr. Indira Bordoloi	Lulchenia Borchetia
2013-14	Trishnamoyee Baishya	Dr. Ranjita Bhattacharyya	Dr. Indira Bordoloi	Eteeven Dutta
2014-15	Mayuri Goswami	Dr. Krishna Das	Dr. Utpala Dutta	Ankita Bora
2015-16	Bismita Saika	Dr. Biswajit Choudhury	Dr. Utpala Dutta	Rimjhim Daimari
2016-17	Satabdi Dutta	Mrs. Surabhi Bikas Bora	Dr. Utpala Dutta	Gaunisikha Barhgohain
2017-18	Jayashree Bharali	Dr. Evarani Kalita	Dr. Utpala Dutta	Kabyashree Gogoi
2018-19	Kinnari Deka	Dr. Bhuban Ch. Talukdar	Dr. Utpala Dutta	Dikhyita Gogoi
2019-20	Ishika Das	Dr. Manashi Kalita	Dr. Utpala Dutta	Dikshita Borgohain
2020-21	Ishika Das	Dr. Runjun Barman	Dr. Utpala Dutta	Dikshita Borgohain
2021-22	Meghna Das	Dr. Kandarpa Phukan Dr. Pallabi Deka	Dr. Utpala Dutta	Liza Newar
2022-23	Kukila Rajkhowa	Dr. Madhurima Hazarika Dr. Dip Jyoti Haloi Dr. Akhtar Hussain	Rajib Kumar Das	Annanya Sarma
2023-24	Henalina Saloi	Jintu Thakuria Upasana Dutta Sarkar Rabha	Dr. Ranjit Sarma	Juri Mudoi

Handique Girls' College, Guwahati

Department wise pass outs in the Degree C.B.C.S. Final Examination-2024 under Gauhati University

Subject	Students appeared	Students passed	Pass percentage
Assamese	33	30	90.91
Bengali	3	3	100.00
Botany	33	31	93.94
Chemistry	20	19	95.00
Economics	62	62	100.00
Education	44	41	93.18
English	73	69	94.52
Hindi	11	8	72.73
History	52	50	96.15
Home Science	22	21	95.45
Mathematics	35	19	54.29
Philosophy	29	28	96.55
Physics	18	14	77.78
Political Science	58	57	98.28
Psychology	21	20	95.24
Sanskrit	5	4	80.00
Statistics	10	7	70.00
BCA	25	20	80.00
Zoology	35	34	97.14
General students	28	17	60.71

Handique Girls' College, Guwahati

BAR DIAGRAM

Department wise number of students appeared and passed outs in the Degree C.B.C.S. Final Examination -2024 under Gauhati University

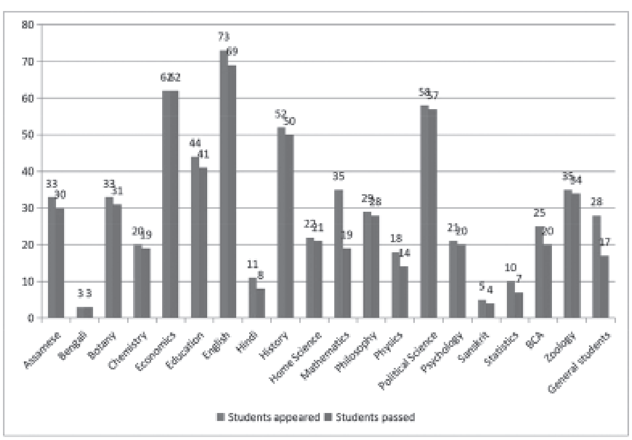

Department wise pass percentage of students in the Degree C.B.C.S. Final Examination-2024 under Gauhati University

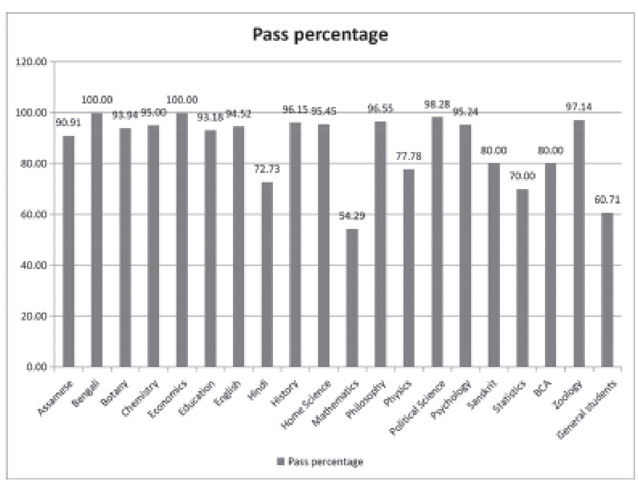

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী একতা সভা আৰু শিক্ষক-তত্ত্বাৱধায়কসকল

নৱাগত আদৰণী সভাৰ কিছু দৃশ্যাৱলী

নবাগত আদৰণী সভাৰ কিছু দৃশ্যাৱলী

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ কিছু মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ কিছু মুহূৰ্ত

অসম গ্ৰন্থমেলা, গুৱাহাটী ২০২৪ত মহাবিদ্যালয়ৰ অংশগ্ৰহণ

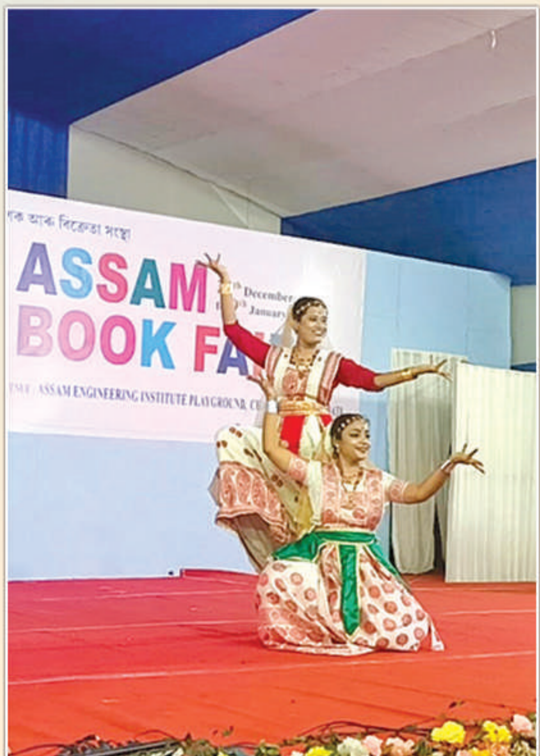

অসম গ্ৰন্থমেলা, গুৱাহাটী ২০২৪ত মহাবিদ্যালয়ৰ অংশগ্ৰহণ

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যুৱ মহোৎসৱত মহাবিদ্যালয়ৰ সাফল্য

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যুৱ মহোৎসৱত মহাবিদ্যালয়ৰ সাফল্য

শৰৎ চন্দ্ৰ গোস্বামী তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ কিছু মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয়ৰ অংকীয়া ভাওনা প্ৰদৰ্শনৰ কিছু মুহূৰ্ত

‘কপৌ ফুলা বতৰতে’ শীৰ্ষক ৰঙালী বিহু অনুষ্ঠান

মহাবিদ্যালয়ৰ মুকাভিনয় কৰ্মশালাৰ কিছু দৃশ্যাংশ

মহাবিদ্যালয়ৰ মুকাভিনয় কৰ্মশালাৰ কিছু দৃশ্যাংশ

ড° বাণীকান্ত কাকতি মেধা বঁটা প্ৰদান অনুষ্ঠানত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীৰ অনুষ্ঠান পৰিৱেশন

মহাবিদ্যালয়ৰ কেন্দ্ৰীয় প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা

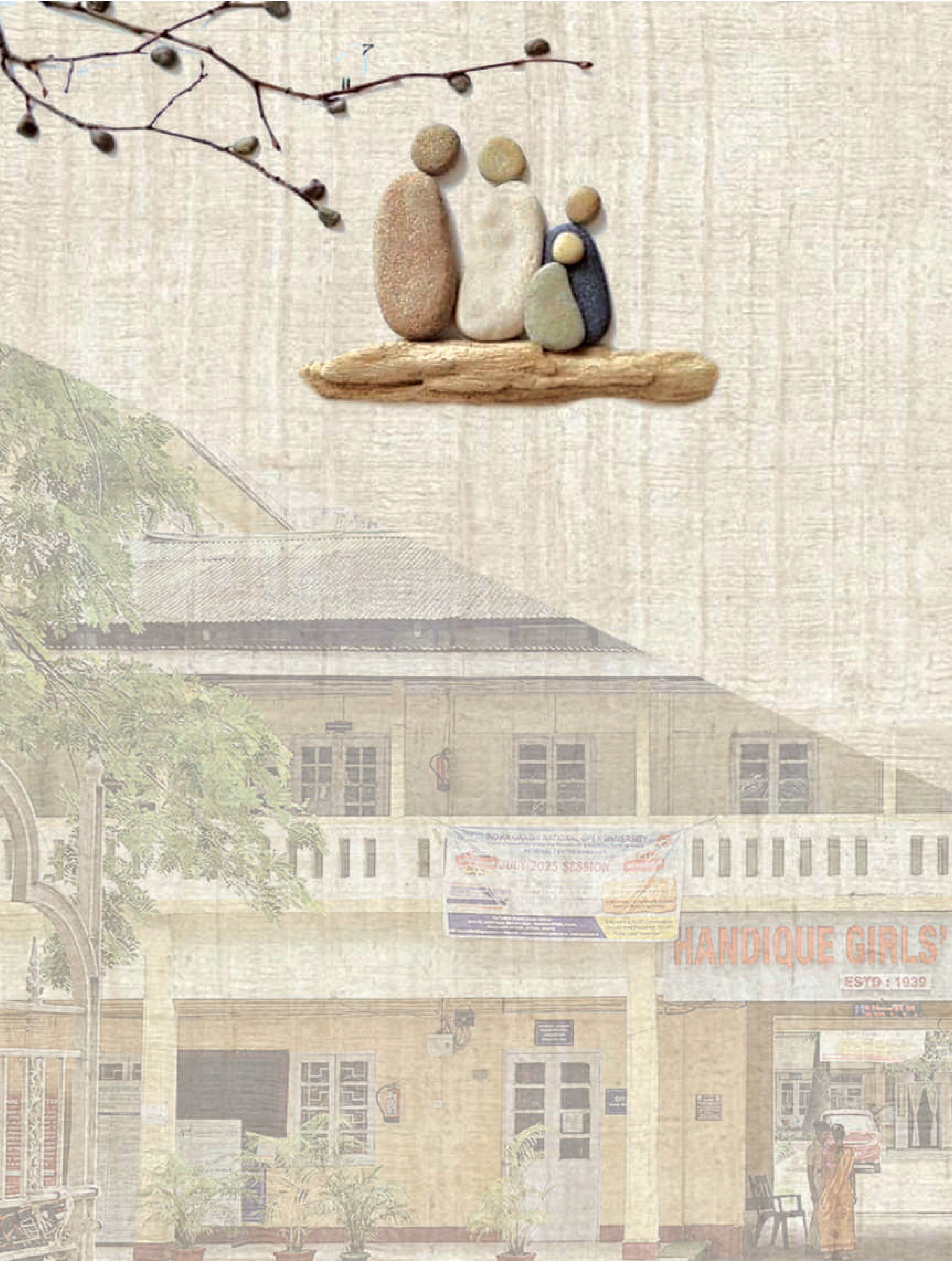
JULY 2025 SESSION
HANDIQUE GIRLS'
ESTD : 1939